

EBN Jaarverslag 2020

Morgen verbinden met vandaag

Deze professionals werken aan systeemintegratie. Zij gingen met elkaar in gesprek over 'morgen verbinden met vandaag' en deelden hun visie op verduurzaming van de industriële clusters, energieopslag, de waterstofketen en andere thema's. Bekijk de artikelen en filmpjes en luister de podcast via www.jaarverslag.ebn.nl

ebn

Energising the transition

Inhoudsopgave

1. Voorwoord	3	4. Resultaten	40	6. Verslag van raad van commissarissen	77	7. Over dit verslag	87
Morgen verbinden met vandaag	4	4.1 Inleiding	41	6.1 Algemeen	78	7.1 Verslaggevingsbeleid en -proces	88
2. Onze organisatie	7	4.2 Our Dutch Gas	42	6.2 Samenstelling van de raad van commissarissen	78	7.2 Materialiteitsanalyse en -bepaling	89
2.1 Over EBN	8	4.3 Return to Nature	45	6.3 Samenstelling van de directie	79	7.3 Transparantie	90
2.2 Waardecreatiemodel en impact	12	4.4 New Energy	49	6.4 Vergaderingen van de raad van commissarissen	80	7.4 Reikwijdte	91
2.3 Strategische pijlers	16	4.5 Financiële resultaten	54	6.5 Goedkeuringen door de RvC	81	7.5 Kaders	91
2.4 Business horizons – langetermijndoelen	17	4.5.1 Financiële gang van zaken	54	6.6 Samenwerking EZK-EBN	81	7.6 Meetmethoden materiële onderwerpen	92
2.5 Strategische aanscherping 2020	18	4.5.2 Investerings	54	6.7 Strategie EBN	81	8. Jaarrekening	95
2.5.1 Trends en ontwikkelingen	18	4.5.3 Verkopen	54	6.8 Besproken onderwerpen 2020	82	9. Controle verklaring van de onafhankelijke accountant	140
2.5.2 SWOT en dilemma's	21	4.6 Creëren van verbindende kracht	55	6.8.1 Gaswinning Groningen: schade, versterken en afbouw	82	Verklaring over de jaarrekening 2020	141
2.6 Materiële thema's	23	4.6.1 Dialoog met belanghebbenden	55	6.8.2 CC(U)S	82	Assurancerapport van de onafhankelijke accountant	153
2.7 De bijdrage van EBN aan de SDG's	26	4.6.2 De mensen van EBN	59	6.8.3 Aardwarmte	83	10. Bijlagen	156
2.8 Connectiviteitsmatrix	28	4.6.3 Medezeggenschap	61	6.8.4 Overig	83	10.1 Interactie met onze belanghebbenden	157
3. Onze positie in de energieketen	30	4.7 Actieve aanpak risico's	62	6.9 Evaluatie directie en zelfevaluatie	83	10.2 De mensen van EBN	164
3.1 Het ontwikkelen van olie en gas	34	4.8 Reflectie	66	6.10 Vergaderingen van de auditcommissie	84	10.3 Governancetabel	166
3.2 Het ontwikkelen van aardwarmte	35	5. Risico & Corporate Governance	67	6.11 Vergaderingen van de beloningscommissie/ selectie- en benoemingscommissie	85	10.4 Remuneratierapport	168
3.3 Het ontwikkelen van CO ₂ -opslag	37	5.1 Risicomanagement	68	6.12 Jaarrekening	86	10.5 GRI-index 2020	172
3.4 Ketenverantwoordelijkheid	38	5.2 Belangrijkste strategische risico's	69			10.6 10 jaar kerncijfers	185
		5.3 Risicobereidheid	71			10.7 Verklarende woorden- en referentielijst	187
		5.4 Corporate governance	72			10.8 Contactinformatie	189
		5.5 Bestuursverklaring	76				

**Door naar
morgen te kijken
en verschillende
toekomst-
scenario's te
doorleven...**

Over morgen verbinden met
vandaag in gesprek met Alan Croes,
Head System Outlook, unit Energy
System Planning, TenneT

Lees meer op:
www.jaarverslag.ebn.nl

1. Voorwoord

Morgen verbinden met vandaag

4

**weten we waar
we vandaag
moeten
beginnen.**

Morgen verbinden met vandaag

Jaarverslagen gaan in meer of mindere mate ook altijd over de jaren voorafgaand aan het verslagjaar. En om daar maar mee te beginnen: 2020 was een onvergelijkbaar jaar. De Nederlandse samenleving stond op zijn kop. Het COVID-19 virus heeft alles in een ander daglicht gesteld. Voor individuele burgers, voor gezinnen, voor bedrijven, voor de overheid.... Uiteraard ondervonden en ondervinden ook wij de gevolgen van de coronacrisis. En tegelijkertijd is de agenda voor het klimaat en de energietransitie niet minder relevant en dringend geworden. We hebben nog maar negen jaar tot 2030 om 49% - of zelfs 55% op basis van de meest recente Europese richtlijnen - minder CO₂ uit te stoten in Nederland. Het Planbureau voor de Leefomgeving verwacht op dit moment dat met gelijkblijvend beleid slechts 34% CO₂-besparing wordt behaald. Versnellen van de energietransitie is dan ook een absolute voorwaarde.

Publiek belang

Als organisatie die vanuit het publieke belang al 60 jaar geworteld is in de Nederlandse energievoorziening, voelen wij ons gebonden en verbonden aan deze grote opdracht van enerzijds reduceren en anderzijds versnellen. We zijn ook van mening dat we de juiste kennis en competenties in huis hebben om daar een waardevolle en relevante bijdrage aan te leveren. We zetten in op verduurzaming van de gaswaardeketen waarin we verschillende opties

– aardgas, aardwarmte, CO₂-opslag, groen gas en waterstof – integreren en in samenhang een plek geven. Dat doen we in samenwerking met een groot aantal partners, zowel publiek als privaat. We brengen kennis en financiële slagkracht in en verbinden partijen waarmee we als aanjager fungeren van een aantal concrete duurzame energieprojecten.

Zonder weerga

Dat 2020 daarin een jaar zonder weerga was, moge duidelijk zijn. Een zwaar jaar voor de gasindustrie, en daarmee ook voor EBN. In 2020 heeft EBN bij een omzet van EUR 1,2 miljard een negatief resultaat van EUR 364 miljoen behaald. In 2019 bedroeg de omzet nog EUR 2,2 miljard en werd een positief resultaat van EUR 256 miljoen geboekt. De optelsom van de bijzonder lage gasprijs, de lage inves-

teringsbereidheid, de stikstofcrisis, de onzekerheden veroorzaakt door COVID-19 evenals de kosten voor schadeafhandeling in Groningen drukten zwaar op het resultaat van 2020.

Nederlands gas

In 2020 werd de gaswinning uit het Groningenveld verder afgebouwd richting nul in 2022. Tegelijkertijd komt zo'n veertig procent van de energie die we in Nederland gebruiken uit aardgas en ook de komende decennia zal aardgas een belangrijke rol blijven spelen in ons energiesysteem. Daarbij gaat de voorkeur uit naar aardgas uit eigen land, met name offshore. Dit is beter vanuit het perspectief van een lagere CO₂-footprint, beter voor de staatskas en beter voor de werkgelegenheid. Met de verhoogde investeringsaftrek naar 40% en een verwachte stijging van de gasprijzen zijn de verwachtingen voor 2021 positiever.

In 2020 bereikten het kabinet en de regio Groningen overeenstemming over een pakket aanvullende maatregelen voor de versterking van woningen en schadevergoedingen in het aardbevingsgebied in Groningen. Inmiddels is de parlementaire enquêtecommissie aardgaswinning Groningen ingesteld en de commissie heeft ook EBN verzocht om hen van informatie te voorzien voor hun onderzoek. Uiteraard is de enquête van groot belang voor de Groningers en hun gevoelens. EBN verleent volledige

medewerking zodat gekomen kan worden tot waarheidsvinding en de enquêtecommissie hieruit lessen kan trekken voor de toekomst.

Duurzame nieuwe initiatieven

Duidelijk is dat de komende jaren in de transitie naar een duurzame energiewaardeketen resultaten moeten worden geboekt. Met onze kennis van ondernemen in de ondergrond zijn we zeer betrokken bij de ontwikkeling van aardwarmte. We zijn erop gericht de kennis over de ondergrond en de ontwikkeling van aardwarmte te verdiepen en waar mogelijk processen te versnellen. We zijn partner bij de ontwikkeling van diverse aardwarmteprojecten in Nederland en werken samen met Invest-NL voor de ontwikkeling van collectieve warmtesystemen en duurzame warmtenetten. Aardwarmte is een goed alternatief voor aardgas in de verduurzaming van de warmtevraag. Uit het rapport WARM (Waarde van Aardwarmte en Regionale Mogelijkheden) dat we in 2020 publiceerden blijkt dat aardwarmte zo'n 2,5 miljoen huizen van warmte kan voorzien. Met het SCAN-programma verzamelen wij gegevens over de Nederlandse ondergrond waarmee de potentie van aardwarmte beter vastgesteld kan worden. Het seismisch onderzoek dat daar onder valt, liep in 2020 gestaag door en begin december werd de 1000e kilometer bereikt.

Ook CO₂-opslag in lege gasvelden voor de Nederlandse kust draagt bij aan de realisatie van de ambities van

het Klimaatakkoord. En juist hiermee kunnen we een grote slag slaan om de 49% reductie te realiseren. Onze kennis en assets zetten we in voor de grootschalige CO₂-opslagprojecten Porthos en Athos. In 2020 is een aantal belangrijke mijlpalen bereikt. Zo stemde de minister in met EBN's deelname in de uitvoeringsfase voor de bouw en ingebruikname van het Porthossysteem en verleende de Europese Commissie een subsidie van € 102 miljoen voor het Porthosproject.

Daarnaast werken we ook mee aan het verkennen van andere kansrijke opties zoals groen gas en waterstof. Ook de opslag van energie is een belangrijk onderwerp bij de overgang naar een duurzaam energiesysteem. Vraag en aanbod komen meer uit elkaar te liggen en worden volatieler. Daarom moeten we in toenemende mate grote hoeveelheden energie langdurig kunnen opslaan. EBN onderzoekt de opties daarvoor.

Geïnformeerde dialoog

Het publieke debat over de energietransitie wordt steeds breder gevoerd. Van groot belang is dat dit gesprek gebaseerd is op feiten. EBN hecht veel waarde aan een geïnformeerde dialoog. Hier dragen we aan bij met onze publicaties als het digitale Focus magazine en uiteraard de EBN-infographic 'Energie in cijfers'. Daarnaast hebben we het programma 'Zo werkt Energie in Nederland' geïnitieerd dat een compleet beeld moet geven van energie in Neder-

land. Naar verwachting zullen we het resultaat in het voorjaar van 2021 presenteren. Ook organiseerden we in 2020 'De week van de duurzame (aard)warmte', een programma over de verduurzaming van de warmtevraag in Nederland.

Vandaag en morgen

Al onze huidige activiteiten zijn gericht op het bijdragen aan een toekomstig duurzaam energiesysteem. Of, met andere woorden, hoe we de ambities van morgen kunnen verbinden met de realiteit en mogelijkheden van vandaag. Met die bril kijken we naar de uitdagingen van vandaag, zowel die we kunnen incalculeren als onverwachte ontwikkelingen zoals de coronacrisis.

2020

In dit jaarverslag is te lezen dat we ondanks de coronacrisis in staat zijn geweest goede voortgang te boeken ten aanzien van onze strategische doelen. Wel heeft COVID-19 in een aantal gevallen uitdagingen en beperkingen met zich meegebracht die ons werk hebben beïnvloed. Zo zijn bijvoorbeeld de werkzaamheden tijdelijk stilgelegd van het SCAN-programma waarmee de potentie van aardwarmte in de Nederlandse ondergrond verder in kaart wordt gebracht. Ook is de coronacrisis van invloed geweest op de verdere verslechtering van het investeringsklimaat voor de exploratie en productie van Nederlands aardgas. Om de verbinding met onze stakeholders vast te houden hebben we samenkomsten en events moeten vervangen door online alternatieven.

Veerkracht

Voor onze interne organisatie betekende de coronacrisis dat de medewerkers van EBN vrijwel het hele jaar hebben thuisgewerkt. In tegenstelling tot wat voor veel sectoren geldt, kunnen de werkzaamheden van EBN veelal vanuit huis worden gedaan. Daarmee doen we natuurlijk wel een groot beroep op het aanpassingsvermogen van onze medewerkers in een thuissituatie die voor iedereen anders is. We hebben extra Great Place To Work-onderzoeken uitgevoerd die gericht waren op werkgeverschap in tijden van COVID-19. De gevoelsstelling “Alles overziend vind ik dat onze organisatie goed in staat is om thuis te werken” scoorde in de zomer van 2020 98%. Daarnaast daalde het ziekte-verzuim. Trainingen en opleidingen zijn door COVID-19 beperkingen deels doorgeschoven naar 2021.

Tot slot: Met de stakeholdermonitor die we in 2020 hebben uitgevoerd, hebben we getoetst hoe onze stakeholders onze prestaties beoordelen. Overall scoort EBN een reputatiescore van 7,8 waar we trots op zijn. Dankzij de inzet en betrokkenheid van een toenemend aantal EBN-medewerkers en in samenwerking met partners kunnen we impact maken. Daar zetten we elke dag onze schouders onder.

Jan Willem van Hoogstraten
CEO

Kerncijfers

	2020	2019	2018
Aantal participaties	188	202	195
Aantal aardwarmte joint ventures	3	3	-
Afzet EBN-deel (mrd Nm ³)	8	12	14
Omzet (EUR mln)	1.220	2.206	2.673
Nettoresultaat (EUR mln)	-364	256	764
Afdrachten aan de Staat (EUR mln)	-	293	962
Investerings in materiële vaste activa (EUR mln)	138	227	184
Afschrijvingen en (terugdraaiing) bijzondere waardeverminderingen (EUR mln)	558	586	275
Sociaal			
Aantal medewerkers	137	118	104
Percentage vrouw	39,4%	39,8%	34,6%
Ziekteverzuim	2,8%	5,3%	3,8%
Milieu¹			
CO ₂ -emissie		580 Kton	626 Kton
Methaanemissie		3,5 Kton	3,6 Kton
Energieverbruik		15,5 PJ	17,1 PJ

1 Operationele prestatie-indicatoren worden gerapporteerd op basis van opgave door operators en geconsolideerd door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. Deze cijfers hebben betrekking op het berekende EBN-aandeel in de Nederlandse gasproductie en jaarlijkse booractiviteiten. De cijfers over 2020 zijn pas later dit jaar beschikbaar en zullen worden gepubliceerd op onze website.

Vandaag is de
belangrijkste
dag, we moeten
nu doen wat
nodig is...

Over morgen verbinden met
vandaag in gesprek met Marc
Londo, inhoudelijk strateeg
Nederlandse Vereniging
Duurzame Energie (NVDE)

Lees meer op:
www.jaarverslag.ebn.nl

2. Onze organisatie

2.1 Over EBN	8	2.5 Strategische aanscherping 2020	18	2.7 De bijdrage van EBN aan de SDG's	26
2.2 Waardecreatiemodel en impact	12	2.5.1 Trends en ontwikkelingen	18	2.8 Connectiviteitsmatrix	28
2.3 Strategische pijlers	16	2.5.2 SWOT en dilemma's	21		
2.4 Business horizons – langetermijndoelen	17	2.6 Materiële thema's	23		

en slim
omgaan met
onzekerheden
die de
toekomst
bevat.

2.1 Over EBN

Energie Beheer Nederland (EBN) speelt al bijna zestig jaar een centrale rol in de energiewinning in Nederland. In publiek-private samenwerkingen zet EBN haar kennis, kunde en (financiële) slagkracht in voor een duurzaam, betaalbaar en betrouwbaar energiesysteem. In het kader van de energietransitie zijn de rol, positie en activiteiten van EBN veranderd. Mede door het sluiten van het Groningen-gasveld verschuift de focus van olie- en gaswinning naar het verduurzamen van de zogeheten gaswaardeketen. Dit is in 2019 verankerd in een nieuwe missie: EBN zet als verbindende kracht in de energietransitie de waarde van de ondergrond in voor de duurzame toekomst van de bovengrond. In 2020 heeft EBN hier met haar activiteiten verder invulling aan gegeven. De doelstellingen van het Klimaatakkoord zijn daarbij leidend: In 2030 49% minder CO₂ uitstoten ten opzichte van 1990 en een afname van 95% uitstoot van broeikasgassen in 2050.

In de visie van EBN staat centraal dat elementen van ons huidige energiesysteem waardevol en noodzakelijk zijn voor het realiseren van het duurzame systeem van de toekomst. In de complexe opgave die de energietransitie is, is samenwerken en een bundeling van kennis en kunde essentieel. Vanuit haar centrale positie en haar relatie met alle spelers en belanghebbenden binnen en buiten de energiesector legt EBN zich toe op het geven van 'verbin-

dende kracht' aan de energietransitie. EBN ziet daarbij een stevige regierol vanuit de overheid als voorwaarde voor een versnelling van noodzakelijke ontwikkelingen om de gaswaardeketen te verduurzamen. Deze ontwikkelingen moeten in samenhang met elkaar plaatsvinden om te komen tot een toekomstbestendige energiewaardeketen waarin verschillende duurzame opties zijn geïntegreerd.

Gas heeft een centrale rol in het Nederlandse energiesysteem. Op dit moment bestaat het primair energieverbruik in Nederland namelijk nog voor 41% uit aardgas. Zolang alternatieven onvoldoende beschikbaar zijn, blijft aardgas de komende decennia een belangrijke energiebron. EBN richt zich vooral op het stimuleren van exploratie en op de productie van Nederlands aardgas uit de kleine velden op de Noordzee. Nederlands aardgas heeft de voorkeur boven import, onder meer vanwege de voordelen voor het klimaat, de economie en de werkgelegenheid. De bijbehorende gasinfrastructuur wordt daarmee behouden voor het toekomstige nieuwe energiesysteem.

EBN richt zich ook op het versnellen van de ontwikkeling van aardwarmte, het ontwikkelen van projecten voor CO₂-opslag en het verkennen van andere duurzame alternatieven zoals groen gas, waterstof en energieopslag. Daarnaast heeft EBN een voortrekkersrol in het ontmantelvraagstuk van in onbruik geraakte delen van de olie- en gasinfrastructuur. EBN onderzoekt daarbij

innovatieve mogelijkheden om bepaalde onderdelen en locaties te kunnen hergebruiken voor duurzame energieproductie en -opslag. Zo heeft EBN locaties onder de Noordzee geïdentificeerd die geschikt zijn voor CO₂-opslag en locaties die mogelijkheden bieden voor de productie van waterstof.

Bij EBN werken professionals die specialistische kennis hebben: in de diepte op het gebied van de Nederlandse ondergrond, in de breedte op het gebied van het energiesysteem en ervaring met langjarige publiek-private samenwerkingsverbanden. Binnen EBN is er naast aandacht voor technische expertise ook specifieke aandacht voor competenties op het gebied van de sociaal-maatschappelijke kant van de energietransitie. Onze medewerkers staan voor de publieke zaak, creëren verbinding en zetten zich in om economische en maatschappelijke waarde toe te voegen aan alle activiteiten waarin wij actief zijn. Onze medewerkers durven voorop te lopen. Kernwaarden die passen bij een cultuur die inzet vraagt en energie geeft aan de energietransitie.

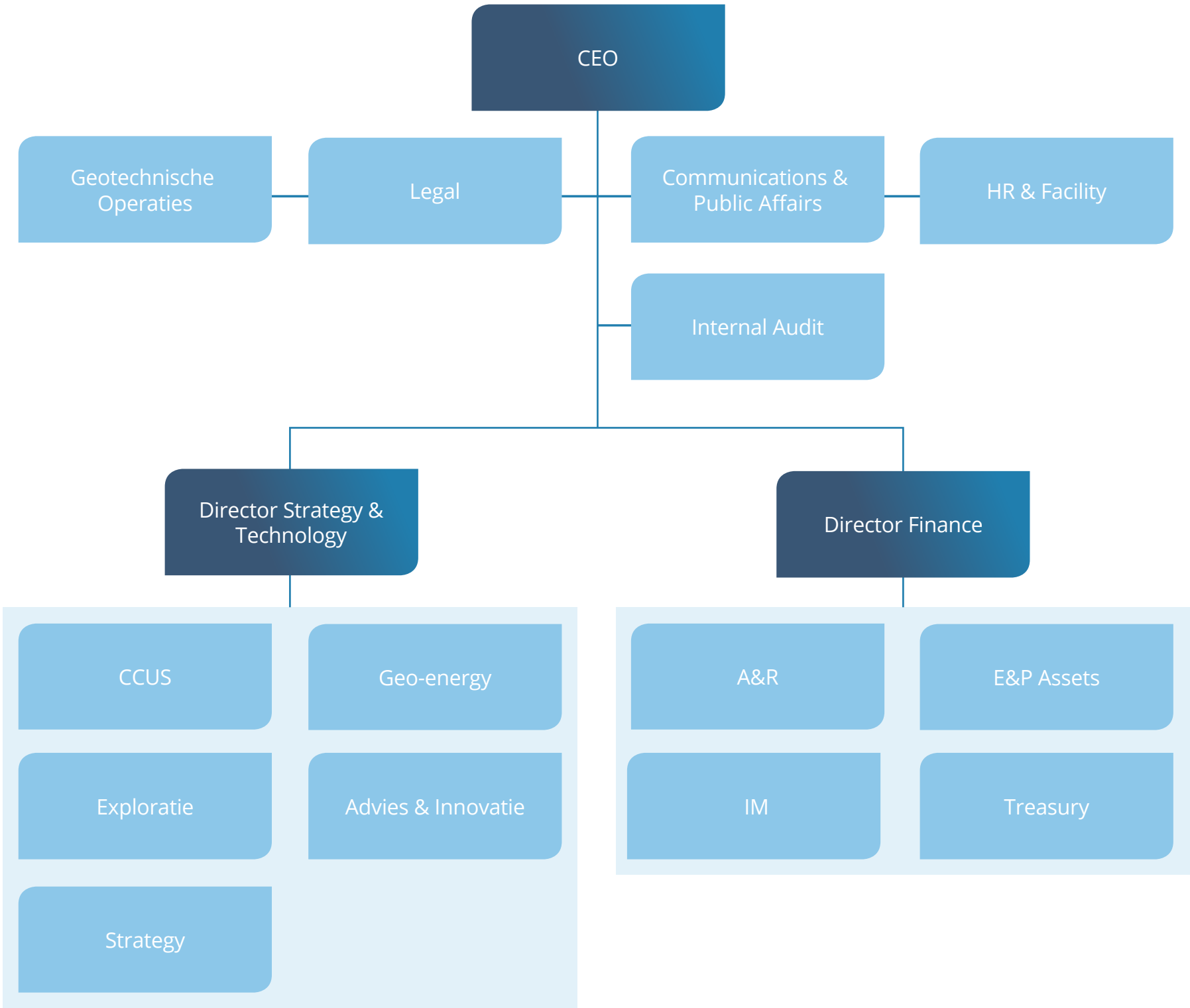
Onze gedrevenheid om uitvoering te geven aan de energietransitie klinkt door in onze kernbelofte: *Energising the Transition*

EBN is een beleidsdeelneming. De aandelen zijn voor 100% in handen van de Nederlandse Staat en worden

beheerd door het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK). EBN is bijna zestig jaar geleden opgericht om het economisch en maatschappelijk belang van de Nederlandse Staat te behartigen in het zoeken naar en het winnen van olie en gas in de Nederlandse ondergrond. Deze wettelijke taak voeren we nog steeds uit. Daarnaast adviseert EBN de overheid over delen van het energie- en klimaatbeleid.

Met haar financieel kapitaal en met verregaande kennis van de Nederlandse ondergrond en het energiesysteem participeert EBN in bijna tweehonderd samenwerkingsverbanden met energiebedrijven in Nederland. EBN heeft in de meeste samenwerkingsverbanden een belang van 40% en borgt daarmee de opbrengsten voor de Staat. Daarnaast heeft EBN een belang van 40% in GasTerra. GasTerra is groothandelaar in aardgas en groen gas. Het bedrijf koopt gas van binnen- en buitenlandse producenten en op de vrije gasmarkt. De klantenkring bestaat uit energiebedrijven, industrieën en andere grootafnemers.

EBN heeft uitsluitend activiteiten in Nederland. De circa 140 medewerkers werken allemaal vanuit het kantoor in Utrecht. EBN heeft een directie en een raad van commissarissen (RvC). EBN is georganiseerd in zes multidisciplinaire thema's: Exploration & Production (E&P) Assets, Exploratie, Geo-energie, Carbon Capture Utilisation & Storage (CCUS), Advies & Innovatie en Geotechnische Operaties. De onder-

steunende afdelingen zijn: Human Resources, Support & Facility, Legal, Communications & Public Affairs, Accounting & Reporting (inclusief Internal Audit), Treasury en Information Management. Specialistische disciplines komen binnen EBN samen in vakgebieden.¹

Leeswijzer

Het model op pagina 13 geeft inzicht in ons bedrijfsmodel, het proces van waardecreatie, de resultaten en impact ervan. In de volgende paragrafen gaan we op basis van dit waardecreatiemodel in op onze missie, visie en strategie, beschrijven we onze materiële thema's en bijdrage aan de Sustainable Development Goals (SDG's) van de Verenigde Naties en geven we een overzicht van de output en impact van onze activiteiten. De connectiviteitsmatrix geeft inzicht in de samenhang hiertussen. In hoofdstuk 3 zoomen we in op onze positie in de energieketen en ketenverantwoordelijkheid. Hoofdstuk 4 beschrijft de resultaten van de activiteiten en projecten die in 2020 zijn ontwikkeld.

¹ Vakgebieden: Management, Reservoir Engineering, Business Finance, Markt en Beleidsontwikkeling, Facility Engineering, Geosience.

Morgen verbinden met vandaag

Met onze kennis, kunde en financiële slagkracht,

leveren we een significante bijdrage aan ons toekomstige duurzame energiesysteem.

ebn Energising the transition

Ontdek de verhalen van onze collega's op ebn.nl/morgen-verbinden-met-vandaag/

Arbeidsmarktcampagne 'Morgen verbinden met vandaag'

Van gaswaardeketen naar toekomstbestendige energiewaardeketen

Het Klimaatakkoord laat zien dat het huidige op fossiel gebaseerde systeem niet langer houdbaar is. Binnen het nieuwe systeem zullen elektriciteit en duurzame gasvormige energiedragers een dominante rol krijgen. De verschillende opties – aardwarmte, CO₂-opslag, groen gas en waterstof – moeten in de duurzame energieketen geïntegreerd en in samenhang een plek krijgen.

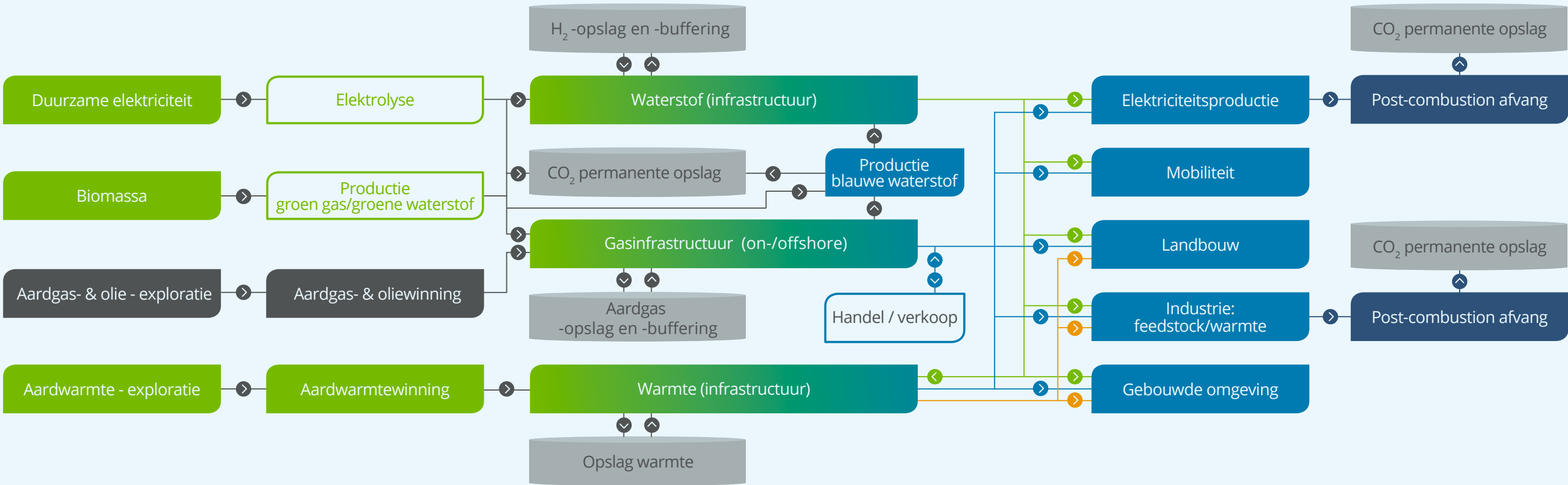
Vanuit het publieke belang kunnen wij met onze ervaring met het ondernemen in de ondergrond en onze centrale

positie in het speelveld gewenste en noodzakelijke ontwikkelingen in samenhang versnellen en versterken. We leveren een bijdrage door nieuwe duurzame opties te ontwikkelen en door vanuit onze publieke rol partijen binnen de ketens samen te brengen om gezamenlijke stuwkracht te geven aan de transitie.

Binnen de strategische pijlers Our Dutch Gas, Return to Nature en New Energy ligt de strategische focus voor EBN daarom op het bijdragen aan een klimaatneutraal energiesysteem door verduurzaming van de gaswaardeketen, inclusief de ontwikkeling van aardwarmte, CCUS (Carbon Capture Utilisation and Storage) en nieuwe

duurzame gassen zoals waterstof en groen gas en de mogelijkheden van ondergrondse energieopslag. De benodigde versnelling in deze zich ontwikkelende markt(en) is gebaat bij een krachtige publiek-private samenwerking.

De figuur toont van links naar recht het energiesysteem zoals het er op hoofdlijnen uit moet komen te zien. De bestaande fossiele bronnen, aardgas en olie, zijn in grijs weergegeven. In het huidige energiesysteem worden alle vraagsectoren (in blauw) vanuit die bronnen van energie voorzien. In het toekomstige klimaatneutrale systeem gaan aardwarmte, CO₂ opslag, groen gas en waterstof (alle groene en groen/blauwe blokken) dit geleidelijk overnemen om gezamenlijk aan de energievraag in alle sectoren te voldoen.

2.2 Waardecreatiemodel en impact

Proces van waardecreatie

Ons waardecreatiemodel is gebaseerd op het raamwerk van de International Integrated Reporting Council (IRRC). Het model op pagina 13 laat zien hoe we de zes vormen van kapitaal inzetten om onze strategische doelstellingen te realiseren en hoe we met onze kernactiviteiten waarde creëren.

Hierbij werken wij actief aan het vergroten van onze positieve impact en het vergroten van de maatschappelijke en economische waarde van onze output. Dit doen wij via verschillende rollen en activiteiten: kennispartner/adviseur, beheerder, verkenner, investeerder en operator. In onze activiteiten werken we aan het vergroten en verbeteren van onze prestaties op de materiële thema's waarmee EBN haar invloed uitoefent op en een bijdrage levert aan de huidige energievoorziening en de transitie naar de toekomstige klimaatneutrale energievoorziening. Daarbij stuurt EBN op het verkleinen van de negatieve impact van haar activiteiten op het klimaat en de leefomgeving, onder meer door risico's actief aan te pakken en te werken aan emissiereductie.

In haar werkwijze wendt EBN haar positieve invloed aan door partijen samen te brengen en te verbinden aan de centrale thema's van de huidige en toekomstige energievoorziening en zo op alle fronten de efficiëntie en

effectieve daadkracht te vergroten. Daarnaast betreft EBN nieuwe stakeholders door ze actief te informeren over de voor hun relevante ontwikkelingen, onder meer over regionale en lokale ontwikkelingen in de verduurzaming van de energievoorziening.

Door onze kernactiviteiten te verbeteren, nieuwe activiteiten te ontwikkelen en nieuwe opties te verkennen, werkt EBN aan het optimaliseren en verduurzamen van de gaswaardeketen en de transitie naar de energiewaardeketen. Hierbij richt EBN zich vanuit het publieke belang in een publiek-private samenwerking op het optimaliseren van de nieuwe waardeketens (zie kadertekst 'Van gaswaardeketen naar toekomstbestendige energiewaardeketen'). Naarmate de transitie naar de energiewaardeketen verder vordert, neemt de negatieve invloed op het klimaat en de leefomgeving af en neemt de maatschappelijke en economische waarde van de nieuwe waardeketens toe.

Onze kapitalen Natuurlijk kapitaal

Olie-, gas- en aardwarmtevoorraden in de Nederlandse ondergrond vormen ons natuurlijk kapitaal. Olie- en gasvoorraden zullen op korte termijn slinken en uiteindelijk op de lange termijn uitgeput raken. De nog beschikbare reserves vertegenwoordigen een waarde die in een later stadium financieel kapitaal kan opleveren. Lege gasvelden kunnen benut worden voor CO₂- en energieopslag. Een

deel van het aardgastransportnetwerk kan omgebouwd worden voor transport van waterstof en groen gas.

Geproduceerd kapitaal

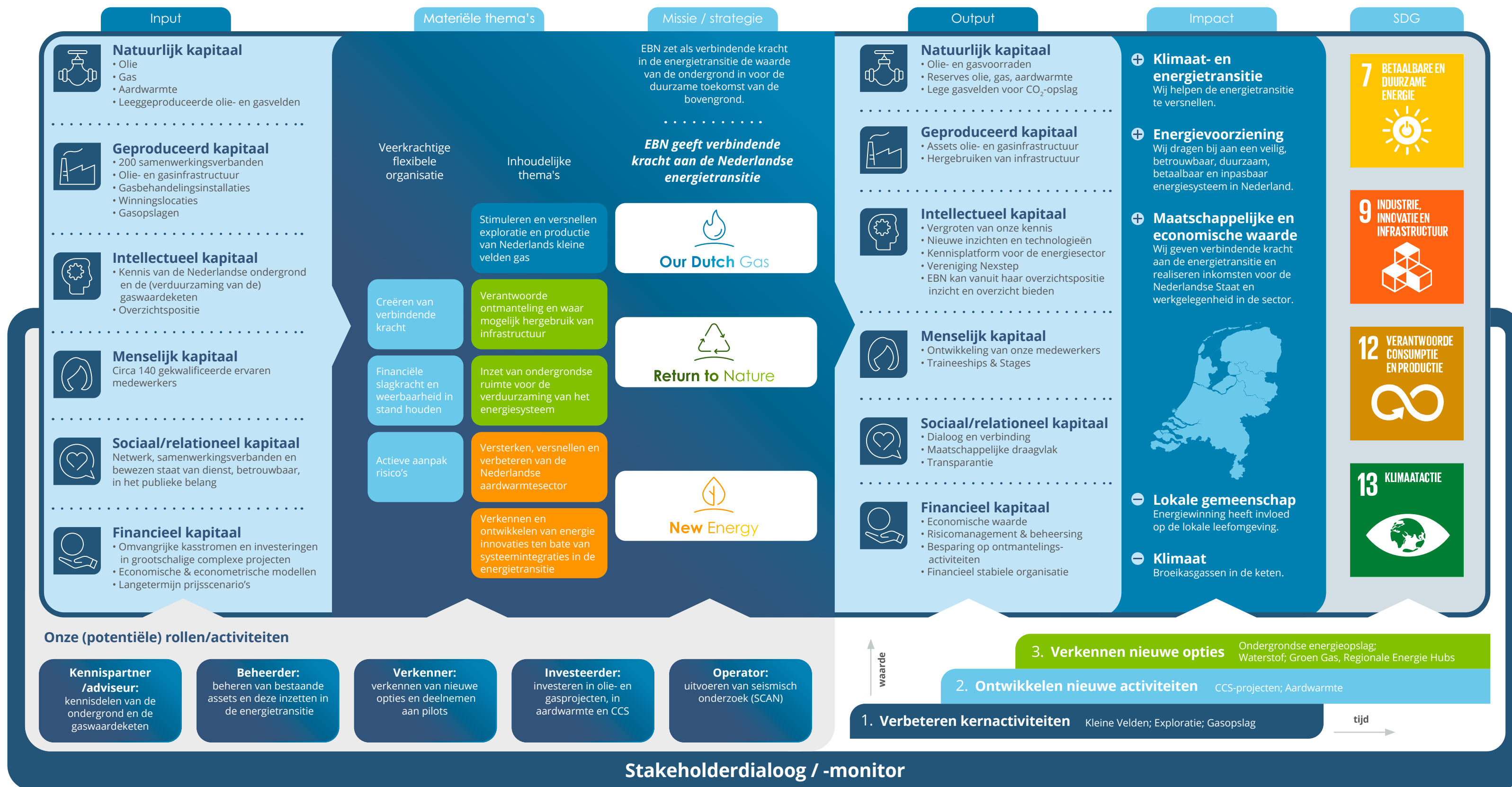
EBN beschikt over assets in de vorm van infrastructuur voor de winning van olie en gas. Zodra een gasveld uitgeput raakt, wordt de infrastructuur op de korte termijn overbodig. De in onbruik geraakte installaties en infrastructuur worden zo mogelijk hergebruikt op een andere locatie of verwijderd waarbij materialen zo mogelijk worden gerecycled. Ook kunnen installaties en infrastructuur hergebruikt worden voor nieuwe energietoepassingen.

Intellectueel kapitaal

EBN heeft veel kennis en vergroot deze door middel van studie, samenwerking en uitwisseling, onderzoek en op basis van nieuwe inzichten. Op de korte termijn verwerven we actief nieuwe inzichten en technologieën. Deze opgedane kennis passen we toe op studies naar nieuwe toepassingen in de Nederlandse ondergrond. Door actief kennis te ontwikkelen en te delen, bouwt EBN op de lange termijn aan een aanjagend kennisplatform voor de energiesector.

Menselijk kapitaal

We beschikken over betrokken en gemotiveerde werknemers, zo blijkt onder andere uit de resultaten van het

Great Place to Work medewerkerstevredenheidsonderzoek van 2019. Dit onderzoek wordt elke twee jaar uitgevoerd. Verbondenheid en ontwikkeling van onze medewerkers vinden we van groot belang. Door middel van opleiding en ontwikkeling stijgen het kennisniveau van onze organisatie en de capaciteiten van onze medewerkers op de korte termijn. EBN trekt jong talent aan omdat wij een driejarig traineeship en stages aanbieden. Op deze manier bouwen wij aan een organisatie die in de toekomst beschikt over de juiste competenties om de versnelling van de energietransitie aan te jagen.

Sociaal/relatieel kapitaal

Binnen onze samenwerkingsverbanden stimuleren we initiatieven voor de energietransitie en hebben we een verbindende rol in publiek-private samenwerkingen. Door de dialoog aan te gaan met onze stakeholders, zowel binnen als buiten de sector, verbeteren we op korte termijn het maatschappelijk draagvlak voor onze activiteiten (in de Nederlandse ondergrond). Het blijvend in gesprek gaan met onze stakeholders zorgt er uiteindelijk voor dat we een goede reputatie hebben opgebouwd en draagvlak genieten bij stakeholders. Stakeholders hebben vertrouwen in en zien een rol voor EBN in het versnellen van de energietransitie. Stakeholders waarderen EBN onder meer voor het excellent uitvoeren van de kerntaken, onze professionaliteit (zeer deskundig en betrouwbaar), goed bestuur en goede samenwerking.

Financieel kapitaal

Economische waarde wordt op de korte termijn gegeneerd uit de opbrengsten uit de olie- en gasverkoop. Winst keren we grotendeels uit aan de Staat. Op de lange termijn dragen de opbrengsten en de kostenverminderingen bij aan het behouden van een financieel stabiele organisatie. EBN heeft in het najaar van 2019 EUR 450 miljoen kapitaalstorting mogen ontvangen en toegevoegd aan het eigen vermogen om zo de solvabiliteit te verhogen.

De impact: Maatschappelijke effecten

Onze activiteiten en die van andere partijen in de keten hebben impact op de maatschappij, voornamelijk op de energievoorziening, de energietransitie, de economie, de (leef)omgeving en het klimaat.

Positieve impact

Energievoorziening. EBN deelt haar expertise en kennis van de ondergrond met partners in de sector, gaat samenwerkingsverbanden aan voor (onderzoek naar) gaswinning en nieuwe energietoepassingen en adviseert het ministerie van EZK. EBN draagt bij aan een veilig, betrouwbaar en duurzaam energiesysteem in Nederland en vergroot haar positieve impact op de maatschappij door te sturen op de materiële thema's: actieve aanpak risico's; stimuleren en versnellen exploratie en productie van Nederlands kleine velden gas; versterken, versnellen en verbeteren van de Nederlandse aardwarmtesector; inzet van ondergrondse

ruimte voor de verduurzaming van het energiesysteem; verkennen en ontwikkelen van energie-innovaties ten bate van systeemintegraties in de Nederlandse energietransitie.

Klimaat - Energietransitie. Wij helpen de energietransitie te versnellen door vanuit het materiële thema 'verbindende kracht' actief kennis van (ondernemen in) de Nederlandse ondergrond te ontwikkelen en te delen en de geïnformeerde dialoog tussen stakeholders over thema's van de energietransitie te faciliteren.

We ontwikkelen actief gemeenschappelijke thema's en programma's om stakeholders te verbinden aan de centrale thema's van de energietransitie. Bij EBN werken mensen die betrokken en bevlogen zijn en verbonden zijn aan de realisatie van de organisatiedoelen ten aanzien van verduurzaming van de gaswaardeketen, CO₂-reductie en de energietransitie.

Ook met de onder 'energievoorziening' genoemde materiële thema's draagt EBN bij aan CO₂-reductie en de verduurzaming van de gaswaardeketen en het ontwikkelen van nieuwe duurzame opties. Daarbij werken we er actief aan dat de huidige en toekomstige operationele activiteiten waarin wij deelnemen (E&P, aardwarmte, CCS (Carbon Capture and Storage)) geen risicogrenzen overschrijden en daardoor gevaar opleveren voor mens en omgeving.

Maatschappelijke en economische waarde. De energievoorziening en de energietransitie zijn maatschappelijk gezien van groot belang. Aardgaswinning heeft de afgelopen decennia grote invloed gehad op de welvaart in Nederland, maar deze impact is de afgelopen jaren verminderd door teruglopende aardgasproductie, lage gasprijzen en hogere kosten. EBN stuurt op het materiële thema ‘financiële slagkracht en weerbaarheid’ dat zich laat kenmerken door een hoog eigen vermogen (incl. liquiditeit en solvabiliteit) dat direct beschikbaar is voor het afwikkelen van de huidige verplichtingen. Dit is belangrijk gezien de versnelde afbouw Groningenveld en Gasgebouw waardoor de winstgevendheid lager wordt en de materialiteit van de onzekere factoren (bijv. kosten voor schadevergoedingen en opruimingsverplichting) groter wordt. Daarnaast kan het vermogen eventueel worden ingezet voor investeringen in de energietransitie.

EBN stuurt in alle activiteiten en in haar samenwerkingsverbanden in de verschillende sectoren op kostenreductie. De nieuwe duurzame sectoren en waardeketens hebben de potentie een belangrijke bijdrage te leveren aan de (lokale) economie en werkgelegenheid. EBN zet zich ervoor in de nieuwe waardeketens te ontwikkelen tot economisch rendabele ketens. De sectoren zijn goed voor directe en indirecte werkgelegenheid. We halen de kennis voor deze nieuwe energietoepassingen in huis en vergroten hierdoor

werkgelegenheid bij onze eigen organisatie. Voorbeelden zijn de groei van de themateams Geo-energie en CCUS (zie organogram op pagina 9).

Negatieve impact

Lokale gemeenschap. Alhoewel we de negatieve impact van onze activiteiten zo veel mogelijk trachten te beperken, heeft energiewinning wel impact op de lokale leefomgeving. Een belangrijk aspect hierin zijn (veiligheids)-risico's. Als gevolg van de invloed van de winning van aardgas op de lokale (leef)omgeving en de maatschappelijke impact daarvan, besloot het kabinet in 2018 de gaswinning in Groningen te stoppen en zo snel mogelijk geheel af te bouwen. Op die manier wordt de oorzaak van het aardbevingsrisico weggenomen. Op termijn wordt het daardoor veiliger in de regio.

Voor de ontwikkeling van nieuwe activiteiten van EBN zoals aardwarmteprojecten en CO₂-opslagprojecten geldt dat we actief sturen op beheersing van risico's door met de betreffende sectoren te werken aan standaardisering van normen en maatregelen. Daarnaast zet EBN actief in op omgevingscommunicatie. Ook gaat EBN zich richten op het ontwikkelen van meer participatieve werkvormen om stakeholders in de omgeving te betrekken bij de ontwikkeling van projecten.

Klimaat. De winning van olie en gas en ook de winning van bijvoorbeeld aardwarmte veroorzaken broeikasgassen die nadelig zijn voor het klimaat.

In de huidige en toekomstige operationele activiteiten waarin wij deelnemen (E&P, aardwarmte, CCS) sturen wij er actief op dat er geen grenzen worden overschreden met gevaar voor mens en omgeving. In onze samenwerkingsverbanden sturen we op een lagere milieu-impact en CO₂-footprint door het verminderen van de uitstoot van broeikasgassen en het verminderen dan wel voorkomen van lozingen. Alhoewel hier geen norm voor is, monitoren we actief op eventuele lekkages en pakken deze aan wanneer nodig. Door te werken aan kortetermijnoplossingen voor de reductie van CO₂ en hernieuwbare energiebronnen voor het klimaatneutrale energiesysteem voor de toekomst, willen wij negatieve effecten beperken en neutraliseren.

Door te sturen op het materiële thema verantwoorde ontmanteling en waar mogelijk hergebruik van infrastructuur zetten we ons proactief in op het verantwoord opruimen van platformen die het einde van de levensduur naderen. Leidingen en putten op zee moeten schoon en veilig worden achtergelaten. In bepaalde gevallen moeten pijpleidingen worden verwijderd. Zo mogelijk verlengen we met hergebruik de levensduur van de infrastructuur.

2.3 Strategische pijlers

De strategie waarmee we invulling geven aan onze visie en missie, steunt op de drie pijlers: Our Dutch Gas, Return to Nature en New Energy. Deze strategische pijlers geven richting aan de activiteiten die EBN ontwikkelt voor de huidige energievoorziening en de ontwikkeling van de toekomstige energievoorziening. De strategische pijlers laten zien hoe EBN een actieve bijdrage levert aan de energietransitie.

Our Dutch Gas: Nederlands aardgas als essentieel onderdeel van de verduurzaming van de gaswaardeketen. Het stimuleren en versnellen van de exploratie en productie van Nederlandse kleine velden gas;
Return to Nature: verantwoorde ontmanteling en waar mogelijk hergebruik van infrastructuur, onder meer voor energie- en CO₂-opslag;

New Energy: bijdragen (met onder andere kennis) aan de ontwikkeling van nieuwe duurzame energiebronnen zoals aardwarmte, groen gas en waterstof.

De afgelopen jaren heeft EBN uitvoering gegeven aan haar strategie vanuit deze drie strategische pijlers. Daarmee is onze positie zichtbaar verschoven; van een meer ‘stille’ partner achter de schermen van de energievoorziening in Nederland naar een organisatie die met haar kennis, kunde, financiële positie en netwerk verbindende kracht geeft aan de energietransitie. Dit geldt zowel voor haar meer traditionele activiteiten in het stimuleren van de exploratie en productie van Nederlands kleine velden gas als voor haar nieuwere activiteiten. EBN heeft onder meer een zichtbare rol in de ontwikkeling van aardwarmte in Nederland en als partner in de ontwikkeling van CO₂-opslag en innovaties ten behoeve van de ontwikkeling van groen gas en waterstof in Nederland. Ook

is EBN zichtbaar als aanjager van de geïnformeerde dialoog waarmee zij op basis van feiten en cijfers het gesprek over de energietransitie faciliteert.

De concrete activiteiten die binnen de drie strategische pijlers worden uitgevoerd, staan weergegeven in onderstaand diagram:

Activiteiten per strategische pijler: in uitvoering, in ontwikkeling en studie, advisering, *verkennende activiteiten

We benutten Nederlandse energiebronnen optimaal en zien gas als essentieel onderdeel voor de verduurzaming van de gaswaardeketen.

We nemen een voortrekkersrol in het ontmantelingsvraagstuk en dragen bij aan de ontwikkeling van energie- en CO₂-opslag.

We werken mee aan het versnellen van de ontwikkeling van (ultradiepe) aardwarmte en het verkennen van andere alternatieven en duurzame energiebronnen.

In de resultatenparagraaf staat per strategische pijler een overzicht van de belangrijkste activiteiten en doelstellingen die wij in 2020 hebben gerealiseerd en hoe die bijdragen aan de EBN's materiële onderwerpen en SDG's.

2.4 Business horizons – langetermijndoelen

EBN heeft haar strategische ambities geoperationaliseerd in langetermijndoelen 2025 op drie business horizons:

1. Verbeteren kernactiviteiten: exploratie en productie Nederlands kleine velden gas;
2. Ontwikkelen nieuwe activiteiten: aardwarmte en CO₂-opslag;
3. Verkennen nieuwe opties: waterstof, groen gas en ondergrondse energieopslag.

Voor een overzicht van de 2025-doelen verwijzen we naar de connectiviteitsmatrix op pagina 28.

De business horizons laten zien dat de meetbare impact van de nieuwe activiteiten in de verduurzaming van de gaswaardeketen verder in de tijd ligt. Voor de impact die EBN realiseert met aardwarmte en CO₂-opslag geldt dat die niet lineair maar stapsgewijs toe zal nemen vanaf het moment dat projecten in de uitvoeringsfase komen. Voor het verkennen van nieuwe opties geldt dat EBN partijen samenbrengt en nieuwe ontwikkelingen stimuleert als (kennis)partner in studies en pilots. Inherent aan innovatie is dat de uitkomst ervan nog niet vaststaat.

2.5 Strategische aanscherping 2020

In de transitie naar een CO₂-neutrale energievoorziening in 2050 moet het energiesysteem zoals we dat nu kennen ingrijpend veranderen. De energietransitie en relevante ontwikkelingen zijn van invloed op onze strategie, onze activiteiten en bedrijfsvoering op de korte en lange termijn. De waarde van EBN voor onze maatschappij blijft liggen in de (verbetering van de) uitvoering van de traditionele kernactiviteiten en in toenemende mate in de nieuwere activiteiten en de rol die EBN inneemt als verbindende partij in de energietransitie. Ook de activiteiten waarmee EBN werkt aan het verkennen van nieuwe opties die bijdragen aan het versnellen van de energietransitie voegen waarde toe. Het bedrijfsmodel van EBN is hierop afgestemd. Daarnaast is dit terug te zien in de bedrijfsdoelstellingen van EBN (zie pagina 41) die onder meer gericht zijn op het belang van de exploratie en productie Nederlands kleine velden gas, de productie van aardwarmte en de ontwikkeling van het CO₂-opslagproject Porthos.

In 2019 is de veranderende positie van EBN steviger verankerd in de missie en strategie en zijn de korte- en langetermijndoelen in lijn gebracht. Naast de gewijzigde missie en visie werkte EBN de nieuwe visie op de gas-waardeketen 'van gaswaardeketen naar een toekomstbestendige energiewaardeketen' verder uit.

In september 2020 heeft EBN de koppeling van haar langetermijndoelen (hierna: strategische doelen 2025) aan haar materiële thema's aangescherpt en daarbij de doelen eenduidig geformuleerd in termen van energieproductie, CO₂-emissiereductie en kostenreductie. Hiermee maakt EBN de waarde die zij creëert ten aanzien van de materiële thema's explicieter en zichtbaarder. Ook heeft EBN doelen toegevoegd die meetbaar maken hoe EBN haar rol als verbindende kracht in de energietransitie vervult. De herformulering van de strategische doelen 2025 wordt per 1 januari 2021 vertaald naar de strategische jaardoelstellingen 2021 van de verschillende themateams. In het jaarverslag 2021 zal in termen van energieproductie, emissiereductie CO₂, kostenreductie en verbindende kracht beschreven worden hoe EBN verder vordert ten aanzien van haar strategische doelen 2025 en presteert ten aanzien van haar materiële thema's.

2.5.1 Trends en ontwikkelingen

In onze strategie spelen we in op trends en ontwikkelingen die van invloed zijn op onze bedrijfsvoering en ambities. Hierbij houden we nadrukkelijk rekening met de impact van onze activiteiten op maatschappij en omgeving.

De trends, ontwikkelingen en vraagstukken rondom de energietransitie geven mede richting aan onze strategie. De trends en ontwikkelingen die in 2020 van invloed waren op onze bedrijfsvoering zijn:

- **Toenemend belang van regie op het gebied van systeemintegratie en sectorkoppeling waarmee richting wordt gegeven aan de publiek-private samenwerking en de uitvoering van het Klimaatakkoord**
 - Marktordening heeft grote invloed op de volgorde van uitwerking van duurzame oplossingen.
 - Incentives (subsidies) bepalen in hoeverre er een economische rationale voor investeringen is.
 - Regie: zowel op Nederlands als op Europees niveau zal de governance in belangrijke mate het tempo en onderlinge afstemming van veranderingen bepalen.
- **Positie en belang van Nederlands aardgas in de Nederlandse energiemix**
 - Nederland is nu nog voor 40% van de energievoorziening afhankelijk van gas. In het klimaatakkoord is afgesproken het gebruik van aardgas stap voor stap af te bouwen. Zolang er aardgas gebruikt wordt in Nederland is het beter om Nederlands gas te winnen ten opzichte van geïmporteerd gas. Het is niet alleen beter voor het milieu, maar heeft ook economische en geopolitieke voordelen. Daarnaast zal de gasinfrastructuur een essentiële rol blijven spelen in het toekomstige nieuwe systeem, onder andere voor transport van waterstof en de opslag van CO₂.

- Het Noordzeeakkoord dat in juni 2020 gerealiseerd werd, laat voldoende ruimte voor de winning van Nederlands kleine velden gas op de Noordzee.
- Gaswinning uit het Groningenveld wordt versneld afgebouwd: Per 2022 stopt Nederland met de winning van gas uit het Groningenveld. Ondertussen ligt er een versterkingsopgave van de gebouwen in de kern van het aardbevingsgebied.
- Dalende productievolumes, niet alleen door de afbouw van het Groningenveld, maar ook door uitputting van de kleine velden. Het gasverbruik in Nederland daalt nog niet, waardoor Nederland steeds sterker afhankelijk wordt van importen.
- Lage gasprijzen. De lage gasprijzen gingen in 2020 als gevolg van de coronacrisis verder omlaag. Daarnaast spelen de (relatief) hogere kosten door complexere exploratie en productie en dalende volumes een rol.
- **De ontwikkeling van duurzame warmtebronnen bepaalt hoe gasverbruik verminderd kan worden**
 - Aardgas wordt voornamelijk gebruikt om te verwarmen. Om het gasgebruik terug te dringen is het van belang warmtenetten met duurzame warmtebronnen zoals aardwarmte te ontwikkelen of hernieuwbare gassen in te zetten. Er is een urgentie om de aardwarmtesector verder te verbeteren en te versterken om daarmee de ontwikkeling van aardwarmte te versnellen. Daarbij moeten de

ontwikkeling van vraag, aanbod en infrastructuur in samenhang plaatsvinden. Dit vraagt onder meer om een ambitieuze en realistische inpassing van aardwarmte in warmtenetten binnen de Regionale Energie Strategieën (RES) en warmtetransitievisies van de gemeentes.

- Het wetsvoorstel wijziging van de Mijnbouwwet zal naar verwachting uiterlijk 1 januari 2022 in werking treden. Het wetsvoorstel voorziet in verplichte deelname van EBN aan aardwarmte projecten. De Mijnbouwwet wordt aangepast met als doel het inrichten van een vergunningstelsel dat bij de specifieke kenmerken van aardwarmte aansluit. Zo is een versterking en versnelling van de winning van aardwarmte voorzien, waarbij aardwarmte op een verantwoorde en veilige wijze bijdraagt aan de energietransitie. Het wetsvoorstel voorziet verder in financiële en risicodragende deelname van EBN in nieuwe aardwarmteprojecten, ten behoeve van het delen en de borging van projectkennis en -ervaring.

- **Draagvlak voor energieprojecten**

- Draagvlak is een belangrijk aandachtspunt bij de winning van aardgas, activiteiten in de ondergrond en de ontwikkeling van nieuwe energiebronnen en krijgt veel aandacht in het publieke debat. Op basis van feiten en cijfers streeft EBN ernaar om een geïnformeerde

dialogoog te voeren, onder meer door het publiceren van haar jaarlijkse infographic (zie paragraaf 4.6.1).

- In de ontwikkeling van nieuwe duurzame opties wordt in toenemende mate verbinding gezocht met externe stakeholders en samenwerkingspartijen en is er meer aandacht voor participatieve werkvormen met rechtstreeks betrokkenen. Ook de nieuwe Omgevingswet die op 1 januari 2022 in werking treedt bevordert participatie van bewoners en ondernemers bij ontwikkelingen in hun leefomgeving.

Belang van regie

Binnen de energietransitie naar een toekomstbestendig energiesysteem moet de huidige infrastructuur verbonden worden met de nieuwe elementen van het systeem van de toekomst. Er is daarbij een belangrijke rol weggelegd voor organisaties die actief zijn in het publieke domein zoals EBN. Zij kunnen, willen en moeten het voortouw nemen in de realisatie van de publiek-private samenwerking die nodig is om tot systeemintegratie te komen.

Op Europees, nationaal en lokaal niveau worden coördinatie en afstemming steeds prominentere thema's. De markten van nieuwe duurzame energiebronnen bevinden zich veelal nog in de ontwikkelingsfase. Coördinatieproblemen, bijvoorbeeld tussen vraag, transport, opslag en aanbod, staan op dit moment een versnelling van de ontwikkelingen in de weg. Deze problemen dragen bij aan

de toch al grote investeringonzekerheid; marktpartijen hebben te weinig zekerheid over toekomstige rendementen en zijn daarom terughoudend om te investeren, terwijl voor de ontwikkeling van duurzame bronnen zoals bijvoorbeeld aardwarmte juist grote investeringen cruciaal zijn.

De afwezigheid van concrete vraagmarkten die nodig zijn voor de benodigde technologieën zorgt dat de ontwikkeling ervan niet vanzelf door marktpartijen wordt opgepakt. Deze observatie wordt breed gedeeld. In de verduurzaming van de gaswaardeketen bijvoorbeeld is er sprake van wederzijdse afhankelijkheid van zich nog ontwikkelende markten zoals bijvoorbeeld de warmtemarkt en de waterstofeconomie.

Positie en belang van Nederlands aardgas in de Nederlandse energiemix

Gezien de huidige staat van het energiesysteem zijn we nog onverminderd afhankelijk van Nederlands aardgas maar het wordt steeds moeilijker om de aardgaswinning in Nederland economisch rendabel te houden vanwege onder meer de gedaalde gasprijzen en de uitputting van reserves door achterblijvende investeringen in nieuwe exploratie- en productieprojecten.

Dankzij de maatregelen van het kabinet is de gaswinning in Groningen dit gasjaar tot onder de 12 miljard Nm³ gedaald. Dat is het veiligheidsniveau dat het Staatstoezicht

op de Mijnen (SodM) adviseert. In komende jaren wordt de gaswinning afgebouwd. Vanaf medio 2022 is er in een gemiddeld jaar geen gas meer nodig uit het Groningenveld. Het veld blijft daarna tijdelijk en alleen voor uitzonderlijke situaties beschikbaar als reservemiddel.

Met de afbouw van het Groningenveld komt ook de kernactiviteit van GasTerra, het verkoopkantoor van Gronings gas, op termijn te vervallen. De gezamenlijke aandeelhouders (EZK, EBN, Shell en ExxonMobil) hebben daarom de directie van GasTerra in 2019 gevraagd een plan op te stellen voor een zorgvuldige afbouw waarbij de onderneming haar verplichtingen kan blijven nakomen. Uitgangspunt van het afbouwplan is dat GasTerra ook de komende periode kan blijven bijdragen aan een verantwoorde afbouw van de gaswinning uit het Groningenveld en bovendien aan haar langetermijn-verplichtingen kan voldoen. GasTerra beëindigt haar bedrijfsactiviteiten eind 2024.

In deze fase van de energietransitie blijven Nederlands aardgas en de bijbehorende infrastructuur een belangrijke rol spelen. EBN zet actief in op het stimuleren van exploratie van Nederlands aardgas – welke een lagere CO₂-footprint heeft dan geïmporteerd gas vanwege het noodzakelijke transport – en het bevorderen van samenwerking en kostenreductie.

Vraag naar duurzame warmte groeit

Door het op de langere termijn wegvallen van aardgas als warmtebron en de behoefte aan nieuwe en alternatieve duurzame bronnen van warmte is er behoefte aan het ontwikkelen van een warmtemarkt en warmteketens. Aardwarmte is in Nederland een onmisbare bron van duurzame warmte. Om de potentie ten volle te kunnen benutten wordt aardwarmte als lokale oplossing actief onder de aandacht gebracht bij de verschillende Regionale Energie Strategieën (RES) en bij gemeentes die hun Transitievisie Warmte opstellen. EBN speelt hier in nauwe samenwerking met de sector en in dialoog met lokale overheden en andere betrokken partners en belanghebbenden actief op in. Daarbij werkte EBN ook in 2020 actief aan het vergroten van kennis van de ondergrond in gebieden waar nog weinig kennis van de (diepere) ondergrond is. Daarnaast heeft EBN zich samen met partners zoals onder meer met Invest-NL en de RES regio Rotterdam Den Haag ingezet om een optimaal warmtesysteem te definiëren waarin vraag en aanbod van warmte in deze regio op elkaar aansluiten.

Noodzaak van ontwikkeling van CO₂-opslag

Om de CO₂-doelstellingen van 2030 en 2050 te kunnen realiseren, is CO₂-opslag essentieel. Afvang en opslag van CO₂ (carbon capture and storage; CCS) wordt breed gezien als noodzakelijke maatregel om industriële emissies snel terug te dringen. Er is bijna geen scenario gericht op

beperkte opwarming van de aarde zonder CCS. CCS speelt dan ook een belangrijke rol in de recente Green Deal van de Europese Commissie. Porthos (samenwerking van EBN, Gasunie en Havenbedrijf Rotterdam) is binnen de EU een vergevorderd project voor grootschalige opslag van CO₂. Daarnaast werkt EBN in het project Athos samen met Gasunie, Havenbedrijf Amsterdam en Tata Steel (zie hoofdstuk 4).

2.5.2 SWOT en dilemma's

Voor de uitwerking van de strategie is een SWOT-analyse opgesteld. SWOT staat voor: Strengths, Weaknesses, Opportunities en Threats. De SWOT geeft inzicht in de sterke en zwakke punten van EBN, maar toont ook waar er voor onze organisatie kansen en uitdagingen liggen.

Transitiedilemma

De dilemma's waarop EBN acteert zijn gerelateerd aan de verduurzaming van de gaswaardeketen en vallen samen te vatten onder de noemer 'transitiedilemma':

In de gehele energiesector is een behoefte aan zekerheid en sturing op systeemniveau zodat ontwikkelingen in samenhang kunnen worden georganiseerd. De ontwikkelingen in de energietransitie doen een beroep op de kennis, kunde en kracht en het adaptatievermogen om nieuwe opties te verkennen, ontwikkelen en integreren.

EBN kan hier als publieke organisatie invulling aan geven vanuit haar ervaring met het aansturen van complexe ontwikkelingsprocessen waarbij veel verschillende stakeholders betrokken zijn en vanuit haar overzichtspositie in het speelveld. Het dilemma voor de organisatie zit in keuzes in het inrichten van de organisatie gericht op het verkennen en ontwikkelen van nieuwe opties en het meekrijgen van partijen in het benodigde tempo. EBN speelt hier op in door een verbindende rol te vervullen in de verduurzaming van de gaswaardeketen.

Specifiek voor de drie strategische pijlers zijn de volgende dilemma's relevant:

Our Dutch Gas:

Het winnen van Nederlands aardgas blijft noodzakelijk voor de verduurzaming van de gaswaardeketen. Het draagvlak voor aardgaswinning op land is echter afgenomen als gevolg van de impact van de aardgaswinning in Groningen. Ook staat de verdien capaciteit onder druk door de lage gasprijs, stijgende operationele kosten, afnemende opbrengsten als gevolg van de versnelde afbouw van het Groningenveld en een versnelde afname van reserves uit kleine gasvelden. Daarnaast wordt de beschikbare ruimte op de Noordzee steeds schaarser. Er zijn drie opgaven die allemaal om ruimte vragen: duurzame energiewinning, voedselvoorziening (waaronder de visserij) en natuurbescherming en -herstel. Het aantal windparken op zee

neemt sterk toe. Dat kan ten koste gaan van de ruimte voor voedselvoorziening/visserij en natuurbescherming en -herstel. Daarnaast zijn er ook andere gebruikers dan energie, voedsel en natuur die om ruimte vragen op de Noordzee, zoals zeevaart en zandwinning.

EBN speelt hier op in door samen te werken met operators in een gezamenlijke programmatische aanpak in de exploratie van Nederlands aardgas, waarbij ook nieuwe technieken worden ontwikkeld. Ook werken wij samen met operators aan het verlagen van de operationele kosten van aardgaswinning. Verder neemt EBN deel aan het Noordzeeoverleg waarin wij kennis en informatie hebben ingebracht ten behoeve van het akkoord. Tot slot heeft EBN een voorwaardenscheppende rol vervuld met haar bijdrage aan de wijziging van de Mijnbouwwet, met een generieke investeringsaftrek voor (offshore) mijnbouwactiviteiten. Dit heeft geleid tot een verlichting van de hoge belastingdruk op de mijnbouw om nieuwe activiteiten offshore te stimuleren met een generieke investeringsaftrek.

Return to Nature:

Er is een tegenstrijdigheid in de timing van het verwijderen van ongebruikte installaties en gasinfrastructuur en het inzetten voor toekomstige CO₂-opslag of andere duurzame energie initiatieven. Bij het veilig en duurzaam ontmantelen van in onbruik geraakte olie- en gasinfrastructuur

Strengths

- Als beleidsdeelname kan EBN snel inspelen op activiteiten die nodig zijn om op korte termijn invulling te geven aan het beleid van het ministerie.
- EBN beschikt over centrale en unieke kennis van de Nederlandse ondergrond en het Nederlandse energiesysteem. Vanwege deelname in circa 200 joint ventures kan EBN efficiënt op basis van de gebundelde dataprocessen optimaliseren, bv. Nextstep, INSPIRE (brede kennisdeling met operators en gezamenlijke reductie van OPEX). Daarnaast is EBN in staat nieuwe kennis te ontwikkelen ten behoeve van de transitie naar de duurzame energiewaardeketen.
- EBN is in staat op een georganiseerde manier stakeholders samen te brengen en te verbinden om zo krachten te bundelen om samen bepaalde ontwikkelingen in energietransitie te versnellen, zoals bijvoorbeeld met de uitvoering van het Masterplan Aardwarmte en CCS-projecten.
- We dienen het publieke belang en zijn daardoor in de positie om activiteiten te ontplooiën daar waar als gevolg van markt-, systeem of transitiefalen commerciële partijen dit minder snel doen.
- EBN heeft een goede reputatie en vaart in de ogen van haar stakeholders strategisch de juiste koers, wat blijkt uit de stakeholdermonitor 2020.

Weaknesses

- De toegevoegde waarde van EBN is onvoldoende bekend bij nieuwe stakeholders bij nieuwe toekomstige activiteiten. Het opbouwen van bekendheid en het ontwikkelen van een relatie met nieuwe stakeholders blijft bij nieuwe toekomstige activiteiten een belangrijk aandachtspunt.
- EBN is een sterk technologiegedreven organisatie terwijl deze fase van de energietransitie ook vraagt om meer aandacht voor de sociaal-maatschappelijke aspecten van de energietransitie.
- EBN wordt nog niet (h)erkend als drijvende kracht in de energietransitie, maar overwegend gezien als investeerder en (kennis)partner voor de ondergrond. Het is voor stakeholders nog onvoldoende duidelijk welke rol EBN wil/kan spelen en hoe EBN bijdraagt aan (het versnellen van) de energietransitie.

Opportunities

- Verduurzaming gaswaardeketen en hergebruik van infrastructuur voor nieuwe energietoepassingen (groen gas, waterstof en energieopslag en CCUS).
- Substitutie van gas als bron van warmte; ontwikkelen aardwarmte in Nederland door partijen bij elkaar te brengen en risicodragend te investeren.
- Het Noordzeeakkoord biedt kansen voor exploratie van Nederlands aardgas op de Noordzee en bevordert leveringszekerheid.
- Er is een toenemend besef dat de overheid een regierol moet nemen in de transitie. Als publiek bedrijf kan EBN de regierol op zich nemen ten behoeve van systeemintegratie bij de verduurzaming van (delen van) de gaswaardeketen.

Threats

- Maatschappelijk draagvlak voor activiteiten in de Nederlandse ondergrond.
- Tijdens de operaties van onze operators kunnen calamiteiten op het vlak van veiligheid en milieu optreden.
- Politieke ontwikkelingen en marktontwikkelingen kunnen aanzienlijke invloed hebben op het slagen van nieuwe bedrijfsactiviteiten, het verdienmodel, de rol en organisatie van EBN.
- Lage investeringsbereidheid bij partners door een relatieve verslechtering van het investeringsklimaat.
- Onzekerheid over toekomstige nieuwe duurzame energiebronnen omdat deze markten zich nog in een ontwikkelingsfase bevinden.
- Er is sturing op systeemniveau nodig om te voorkomen dat ontwikkelingen in de energietransitie in de knel komen.
- Er is een urgentie om te komen tot systeemintegratie, afstemming tussen partijen en het wegnemen van barrières in de wet- en regelgeving.

SWOT-analyse

werkt EBN samen met de olie- en gasbedrijven en NOGEPA in Nexstep aan een effectieve en kostenefficiënte werkwijze. Een belangrijk doel is een kostenbesparing van 30% te realiseren van de opruimkosten van infrastructuur die niet langer gebruikt wordt voor gaswinning. Om dat te realiseren moeten we voortvarend aan de slag. Tegelijkertijd willen we een deel van de installaties ook beschikbaar houden voor de energietransitie, maar het is niet wenselijk de infrastructuur ongebruikt te laten staan.

Voor een snelle en efficiënte ontwikkeling van CCUS gericht op de ontwikkeling van een nieuw opslagnetwerk en tegen de laagste maatschappelijke kosten zijn sturing en regie essentieel. Bij die ontwikkeling is het van belang dat het collectieve belang door middel van stimulering van publiek-private samenwerking geborgd is. Voor de ontwikkeling en realisatie van CCUS moet regie genomen worden in de noodzakelijke vervolgstappen, onder meer in de keuze te stoppen met het produceren van gas en in te zetten op CO₂-opslag. Het dilemma voor EBN hierin betreft keuzes omtrent de aard en omvang van haar rol en positie in dit relatief nieuwe speelveld.

EBN speelt hier op in met de ambitie betrokken te zijn bij alle CO₂-opslagprojecten om het publieke belang te borgen. EBN zet zich ook in voor het verlengen van de levensduur van de gasinfrastructuur waarmee later nog een keuze kan worden gemaakt om deze in te zetten voor de energietransitie. Voor de exploratie van gas hebben we

een versnellingsstrategie waarmee sneller duidelijkheid verkregen wordt over mogelijke gasreserves. Ook doet EBN inventarisaties van en haalbaarheidsonderzoeken naar geschiktheid van locaties voor CO₂-opslag en andere nieuwe activiteiten en deelt EBN informatie en kennis over de offshore infrastructuur.

New Energy:

Ontwikkelingen op het gebied van aardwarmte, groen gas en waterstof willen we versterken, versnellen en verbeteren. Daartoe is niet alleen de ontwikkeling van duurzame bronnen, maar juist ook de ontwikkeling van duurzame ketens van belang. In de aanloop naar de ontwikkeling van die ketens bestaat op dit moment nog veel onzekerheid in zowel het aanbod als de vraag naar aardwarmte en andere duurzame bronnen. Die onzekerheid wordt veroorzaakt door onduidelijkheid over verschillende factoren, zoals timing, hoeveelheid en locatie. Hierdoor is het bijvoorbeeld moeilijk om aardwarmteprojecten naar een *final investment decision* te brengen. Met name het zogeheten volloop risico, het risico dat de vraag naar warmte achterblijft bij de verwachte afzet ten tijde van het investeringsbesluit, speelt ons hierin parten.

De vraag voor onze organisatie is hoe we binnen ons mandaat een rol kunnen spelen in de oplossing en bij de ontwikkeling van nieuwe waardeketens, bijvoorbeeld rondom warmtenetten en aardwarmtebronnen. We

hebben hier te maken met een kip/ei probleem. Dit speelt in projecten waar een warmtenet pas wordt aangelegd als er een bron is, terwijl er pas in de bron wordt geïnvesteerd als zekerheid bestaat over de levering van de warmte via een warmtenet.

EBN speelt hierop in door samen met andere partijen aan oplossingen en de ontwikkeling van duurzame ketens te werken. Bij de ontwikkeling van aardwarmte zoeken we naar manieren om het volloop risico te beperken en werken we samen met andere partijen aan een portfolio aanpak. In onze samenwerking met Invest-NL bijvoorbeeld werken we voor de RES-regio Rotterdam Den Haag aan een visie op het ontwikkelen en vormgeven van een collectieve warmtevoorziening en de benodigde randvoorwaarden en instrumentarium om de realisatie van de warmtetransitie te versnellen.

2.6 Materiële thema's

We geven in ons jaarverslag een toelichting op de onderwerpen die van materieel belang zijn voor de waardeketens waarbinnen wij opereren en onderwerpen waarvan onze stakeholders hebben aangegeven dat ze van materieel belang zijn voor EBN. De thema's die materieel zijn voor EBN identificeren wij op basis van relevantie voor onze stakeholders en maatschappelijke impact. In 2019 hebben we de titels en definities van onze materiële thema's aangescherpt. In de stakeholdermonitor 2020 zijn deze thema's aan een brede groep stakeholders voorgelegd en is getoetst in hoeverre zij deze thema's passend vinden bij de rol van EBN. Stakeholders geven aan de thema's relevant te vinden en het passend te vinden dat EBN zich op deze thema's richt. Daarbij is de vraag gesteld de thema's in volgorde van belangrijkheid te plaatsen. Dit levert onderstaande prioritering op:

Materiële thema's

% stakeholders dat thema vindt passen bij EBN

80%	Stimuleren en versnellen van het opsporen, ontwikkelen en produceren van kleine gasvelden
76%	Ontmanteling en hergebruik van bestaande infrastructuur
74%	Investeren in ondergrondse energieopslag
71%	Investeren in NL aardwarmtesector
67%	Creëren van de verbindende kracht
67%	Actieve aanpak van risico's: stimuleren van veiligheid
63%	Financiële slagkracht en weerbaarheid in stand houden
58%	Verkennen en ontwikkelen van energie-innovaties t.b.v. systeemintegraties in NL energietransitie
46%	Actieve aanpak van risico's: reductie emissies & lozingen

Lees in bijlage 7.2 op pagina 89 meer over de bepaling van deze materiële thema's.

De langetermijnstrategie van EBN is meetbaar door de Strategische Doelen 2025. Door middel van de Strategische doelen 2025 geven we richting aan onze activiteiten op het gebied van de materiële onderwerpen. De afgeleide strategische jaardoelstellingen laten de activiteiten van EBN in het betreffende jaar zien en geven inzicht in de concrete stappen die EBN zet om invulling te geven aan haar materiële onderwerpen. Themateams en afdelingen zijn zelf verantwoordelijk voor de inhoud en uitvoering van de jaardoelstellingen binnen hun aandachtsgebied.

Het materiële thema 'creëren van verbindende kracht' beschrijft de manier waarop EBN haar activiteiten uitvoert in haar verschillende rollen en in verschillende projecten en samenwerkingsverbanden kennis, expertise en kapitaal inbrengt (zie ook het waardecreatiemodel op pagina 13). Hieraan dragen alle themateams en afdelingen met hun activiteiten bij.

In de leeswijzer op pagina 10 staan de paragrafen aangegeven waarin meer informatie te vinden is over de ondernomen acties en bijbehorende resultaten.

De connectiviteitsmatrix op pagina 28 maakt de samenhang inzichtelijk. De referentietabel, de Global Reporting Initiative (GRI) Standards content index, staat op pagina 172). Onze impact per materieel thema staat beschreven in paragraaf 2.2.

Materieel onderwerp	Definitie	Toelichting
Actieve aanpak risico's 1. Stimuleren van veiligheid 2. Reduceren van emissies en lozingen	1. Het waarborgen dat de huidige en toekomstige operationele activiteiten waarin wij deelnemen (E&P, aardwarmte, CCS) geen risicogrenzen overschrijden en daardoor gevaar opleveren voor mens en omgeving. 2. In onze samenwerkingsverbanden sturen op een lagere milieu-impact en CO ₂ -footprint door het verminderen van de uitstoot van broeikasgassen en het verminderen dan wel voorkomen van lozingen.	5.2 Belangrijkste strategische risico's; 4.7 Aanpak risico's
Financiële slagkracht en weerbaarheid in stand houden	De financiële slagkracht en weerbaarheid laat zich kenmerken door een hoog eigen vermogen (incl. liquiditeit en solvabiliteit) dat direct beschikbaar is voor het afwikkelen van de huidige verplichtingen. Dit is belangrijk gezien de versnelde afbouw Groningenveld en Gasgebouw waardoor de winstgevendheid lager wordt en de materialiteit van de onzekere factoren (bv. aardbevingen en opruimingsverplichting) groter wordt. Daarnaast kan het vermogen eventueel worden ingezet voor investeringen in de energietransitie.	4.5 Financiële resultaten; 8. Jaarrekening
Creëren van verbindende kracht 1. Faciliteren van geïnformeerde dialoog 2. Kennisontwikkeling en -deling 3. Verbinden van relevante stakeholders, intern en extern	Creëren van verbindende kracht doen wij door in samenwerkingsverbanden en overlegorganen deel te nemen en onze kennis en kunde in te zetten voor het versnellen van de energietransitie in Nederland, zodat dat wij ook op de lange termijn maatschappelijke waarde kunnen creëren. 1 en 2. Het faciliteren van de maatschappelijke, geïnformeerde en geobjectiveerde dialoog tussen stakeholders over thema's van de energietransitie (waar mogelijk met partners) zodat wij bijdragen aan de juiste beeldvorming over de energievoorziening in Nederland. Het actief ontwikkelen en delen van onze kennis van (ondernemen in) de Nederlandse ondergrond is hier onderdeel van. 3. EBN verbindt mensen aan de energietransitie en aan haar organisatie door het actief ontwikkelen van gemeenschappelijke thema's en programma's om dit te realiseren. EBN wordt daarbij ook beschouwd als een Great Place To Work (GPTW). De collega's van EBN werken betrokken, bevlogen en zijn verbonden aan de realisatie van de organisatiedoelen.	4.2 Our Dutch Gas; 4.3 Return to Nature; 4.4 New Energy, 4.6 Creëren van verbindende kracht, 10.1 Interactie met belanghebbenden
Stimuleren en versnellen exploratie en productie van Nederlands kleine velden gas	Nederlands aardgas als essentieel onderdeel van de verduurzaming van de gaswaardeketen. Het stimuleren en versnellen van het opsporen, ontwikkelen en produceren van Nederlandse gasvoorraden op de meest duurzaam mogelijke manier.	4.2 Our Dutch Gas
Versterken, versnellen en verbeteren van de Nederlandse aardwarmtesector	Het inzetten van onze kennis en expertise van het ondernemen in de Nederlandse ondergrond ten bate van de ontwikkeling van aardwarmte in Nederland. In dat kader voert EBN de komende jaren het onderzoeksprogramma SCAN uit, participeert het in Green Deals en mag het namens de Staat financieel deelnemen in aardwarmteprojecten.	4.4 New Energy
Verantwoorde ontmanteling en waar mogelijk hergebruik van infrastructuur	De ontmanteling van in onbruik geraakte olie- en gasinfrastructuur tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten.	4.3 Return to Nature
Inzet van ondergrondse ruimte voor de verduurzaming van het energiesysteem	Het faciliteren en stimuleren van effectief hergebruik en/of inzet van ondergrondse ruimte voor de productie, transport en/of opslag van CO ₂ , duurzame energie en warmte.	4.3 Return to Nature
Verkennen en ontwikkelen van energie-innovaties ten bate van systeemintegraties in de Nederlandse energietransitie	Het verkennen van toepassingsmogelijkheden van nieuwe, hernieuwbare gassen binnen de Nederlandse energietransitie (in het kader van de verduurzaming van de gaswaardeketen) en mogelijkheden voor het versnellen van deze transitie. Meer in detail onderzoeken wij samen met partners de mogelijkheden voor het opschalen (productie), toepassen en opslaan van waterstof en groen gas binnen de Nederlandse energietransitie.	4.4 New Energy

2.7 De bijdrage van EBN aan de SDG's

EBN wil een bijdrage leveren aan het behalen van de SDG's van de Verenigde Naties. Deze duurzame ontwikkelingsdoelen vormen de agenda voor overheden en bedrijven om stappen te zetten om de wereld een betere plek maken in 2030 door een einde te maken aan armoede, ongelijkheid en de klimaatcrisis. In Nederland zijn de SDG's vertaald naar nationaal beleid. Voor het klimaat liggen de ambities en doelstellingen vast in het Klimaatakkoord.

EBN heeft vier SDG's geïdentificeerd die het meest relevant zijn voor haar publieke taak en missie en de wijze waarop zij waarde creëert:

- **SDG 7:** Betaalbare en duurzame energie: Verzeker toegang tot betaalbare, betrouwbare, duurzame en moderne energie voor iedereen;
- **SDG 9:** Industrie, innovatie en duurzame infrastructuur: Bouw veerkrachtige infrastructuur, bevorder inclusieve en duurzame industrialisering en stimuleer innovatie;
- **SDG 12:** Verantwoorde consumptie en productie: Verzeker duurzame consumptie- en productiepatronen;
- **SDG 13:** Klimaatactie: Neem dringend actie om klimaatverandering en haar impact te bestrijden.

Samen geven ze het maatschappelijke kader weer waarbinnen EBN opereert en de relevantie van onze visie,

missie en ambitie. Binnen dit kader kan vastgesteld worden welke thema's het meest materieel zijn voor EBN. De maatschappelijke context is richtinggevend voor onze strategie en inzet om activiteiten te ontwikkelen en partijen te verbinden die in samenhang bijdragen aan de verduurzaming van de gaswaardeketen.

Op weg naar een CO₂-neutraal energiesysteem in 2050 zet EBN daartoe haar kennis, expertise en (financiële) daadkracht in. In tabel X hebben we weergegeven hoe onze materiële thema's en de bijbehorende strategische pijlers zich verhouden tot de SDG's die voor het EBN het meest relevant zijn.

SDG 13 vormt de paraplu voor onze rol in de energietransitie. De activiteiten waarmee we concreet bijdragen aan SDG 7, 9 en 12 zetten we in om de negatieve impact te verminderen van het Nederlandse energiesysteem op het klimaat. Daartoe werken we aan CO₂-reductie en de ontwikkeling van een toekomstbestendig CO₂-neutraal energiesysteem. Denk hierbij onder meer aan onze activiteiten op het gebied van aardwarmte, CO₂-opslag en de ontwikkeling van alternatieve energiedragers zoals blauwe/groene waterstof en groen gas. Ook onze inzet in de verantwoorde winning van Nederlands aardgas zolang dat nog nodig is, is hierin relevant. De ontwikkeling van deze activiteiten wordt bij EBN gedaan door technisch hoogstaand en betrokken medewerkers die een sterke commitment voelen om bij te dragen aan de versnelling van de energietransitie.

Pijler	Materieel thema	SDG
Our Dutch Gas New Energy Our Dutch Gas/Return to Nature/ New Energy	Nederlands kleine velden gas Aardwarmte Financiële slagkracht	7 BETAALBARE EN DUURZAME ENERGIE SDG 7: Betaalbare en duurzame energie: Verzeker toegang tot betaalbare, betrouwbare, duurzame en moderne energie voor iedereen
Return to Nature New Energy	Inzet ondergrondse ruimte Innovatie/systeemintegratie	9 INDUSTRIE, INNOVATIE EN INFRASTRUCTUUR SDG 9: Industrie, innovatie en duurzame infrastructuur: Bouw veerkrachtige infrastructuur, bevorder inclusieve en duurzame industrialisering en stimuleer innovatie
Return to Nature Our Dutch Gas/Return to Nature/ New Energy	Ontmanteling/hergebruik infrastructuur Aanpak risico's (veiligheid/emissies)	12 VERANTWOORDE CONSUMPTIE EN PRODUCTIE SDG 12: Verantwoorde consumptie en productie: Verzeker duurzame consumptie-, en productiepatronen
Our Dutch Gas/Return to Nature/ New Energy	Verbindende kracht	13 KLIMAATACTIE SDG 13: Klimaatactie: Neem dringend actie om klimaatverandering en haar impact te bestrijden

2.8 Connectiviteitsmatrix

Toelichting bij connectiviteitsmatrix

Voor alle materiële onderwerpen hebben we strategische doelen geformuleerd voor de periode tot 2025. Voor 2019 hebben we key performance indicatoren (KPI) gekoppeld aan onze materiële thema's die onderbouwend zijn aan de strategische doelen 2025. De resultaten van 2020 hebben

we toegevoegd zodat het mogelijk is de voortgang ten opzichte van 2019 inzichtelijk te maken.

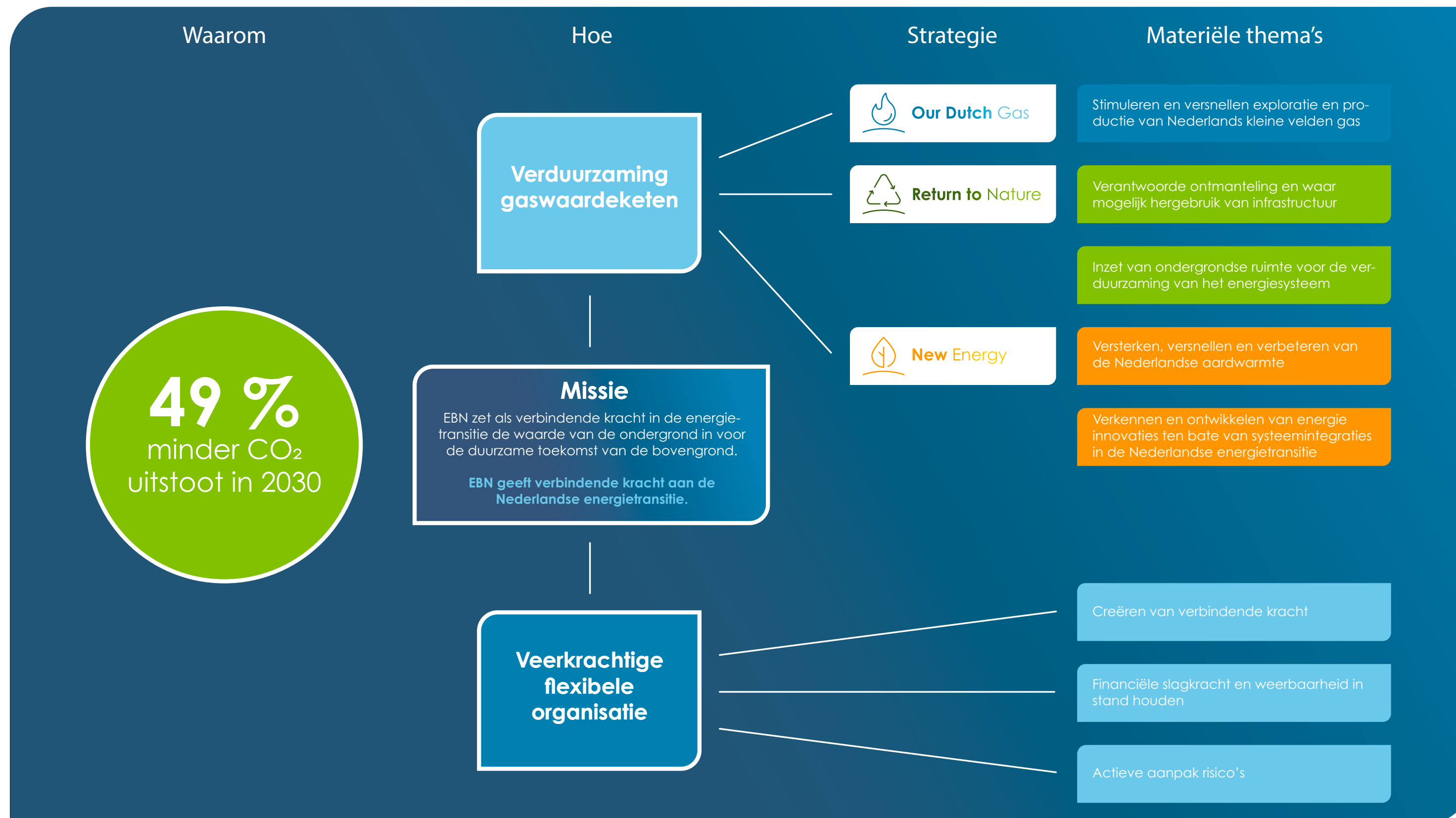
Een aantal onderwerpen is meer toekomstgericht vanwege de fase waarin de betreffende nieuwere sectoren en projecten zich bevinden (aardwarmte) en de huidige rol van EBN in het verkennen van nieuwe opties (waterstof en groen gas).

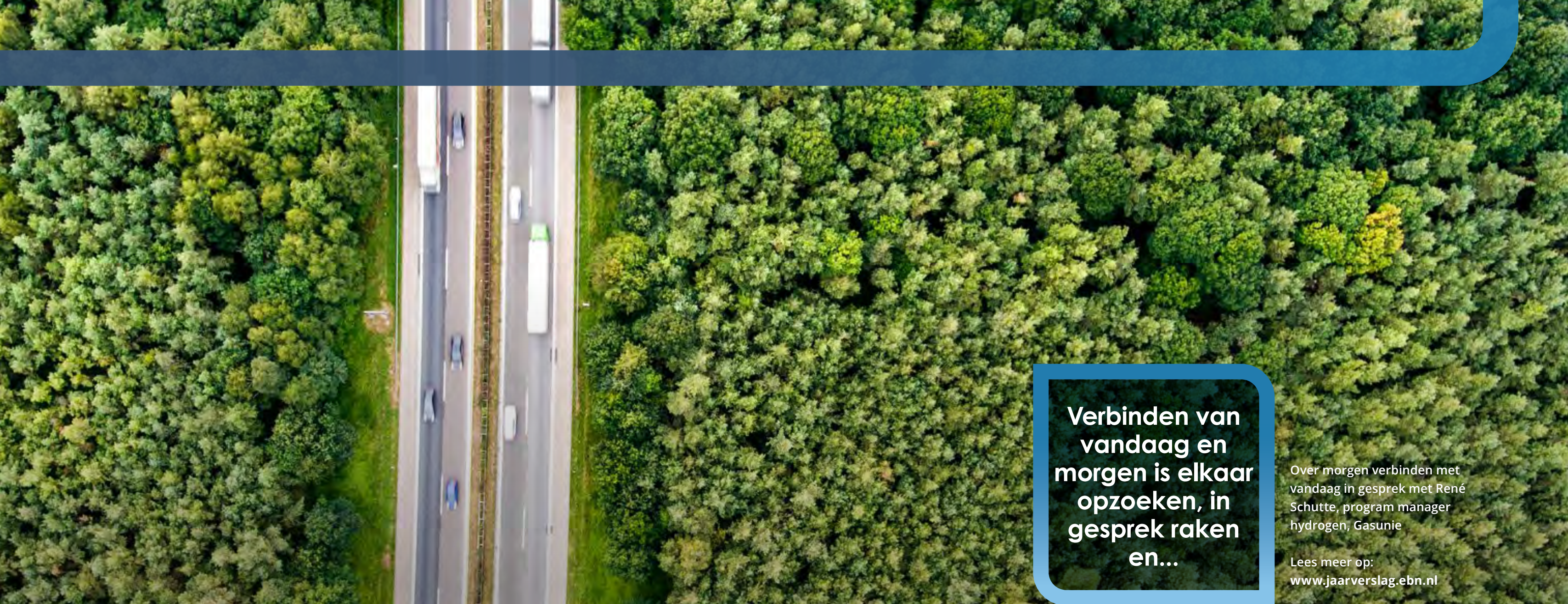
In het jaarverslag 2021 zal in termen van energie-productie, emissiereductie CO₂ en kostenreductie beschreven worden hoe EBN verder vordert ten aanzien van haar strategische doelen 2025 en presteert ten aanzien van haar materiële thema's.

Strategische pijlers	Nr.	Materieel onderwerp	Definitie	Strategisch doel 2025	Strategische horizon	KPI	Resultaat 2020	2019
	1	Actieve aanpak risico's 1. Stimuleren van veiligheid 2. Reduceren van emissies en lozingen	1. Het waarborgen dat de huidige en toekomstige operationele activiteiten waarin wij deelnemen (E&P, aardwarmte, CCS) geen risicogrenzen overschrijden en daardoor gevaar opleveren voor mens en omgeving. 2. In onze samenwerkingsverbanden sturen op een lagere milieu-impact en CO ₂ -footprint door het verminderen van de uitstoot van broeikasgassen en het verminderen dan wel voorkomen van lozingen.	- EBN ontwikkelt samen met andere partijen een breed gedragen risiconorm voor geïnduceerde seismiciteit; projecten die daar niet aan voldoen worden niet ontwikkeld; mitigerende maatregelen staan klaar bij overschrijding van de norm tijdens operaties. - De CO₂eq emissies per gewonnen kubieke meter zijn met 25% afgenomen t.o.v. eind 2017.	2	Aantal geo-energie investeringen die getoetst zijn op seismische risico's	3	0
						Aantal arbeidsongevallen die hebben geleid tot verzuim, uitgedrukt in Lost Time Accidents (LTA)	6	7
					1	Procentuele wijziging van de kleine velden CO ₂ eq-emissies per gewonnen kubieke meter in 2018 t.o.v. 2017	13,4%	3,4%
	2	Financiële slagkracht en weerbaarheid in stand houden	De financiële slagkracht en weerbaarheid laat zich kenmerken door een hoog eigen vermogen (incl. liquiditeit en solvabiliteit) dat direct beschikbaar is voor het afwikkelen van de huidige verplichtingen. Dit is belangrijk gezien de versnelde afbouw Groningenveld en Gasgebouw waardoor de winstgevendheid lager wordt en de materialiteit van de onzekere factoren (bijvoorbeeld aardbevingen en opruimingsverplichting) groter wordt. Daarnaast kan het vermogen eventueel worden ingezet voor investeringen in de energietransitie.	Solvabiliteit van EBN is, in lijn met de 'standaard solvabiliteitseis' van de Nederlandse overheid, gestegen tot 30%.	1	Solvabiliteit (eigen vermogen / balanstotaal)	7%	12%
						Netto liquiditeit (liquide middelen & derivaten minus opgenomen leningen in EUR mln)	2.614	2.523
						Resultaat na belasting (EUR mln)	-364	256
	3	Creëren van verbindende kracht 1. Faciliteren van geïnformeerde dialoog 2. Kennisontwikkeling en -deling 3. Verbinden van relevante stakeholders, intern en extern	1. Het faciliteren van de maatschappelijke, geïnformeerde en geobjectiverde dialoog tussen stakeholders over thema's van de energietransitie (waar mogelijk met partners) zodat wij bijdragen aan de juiste beeldvorming over de energievoorziening in Nederland. Het actief ontwikkelen en delen van onze kennis van (ondernemen in) de Nederlandse ondergrond is hier onderdeel van. 2. Idem. 3. EBN verbindt mensen aan de energietransitie en aan haar organisatie. Actief ontwikkelen van gemeenschappelijke thema's en programma's om dit te realiseren. EBN wordt daarbij ook beschouwd als een Great Place To Work (GPTW). De collega's van EBN werken betrokken, bevlogen en zijn verbonden aan de realisatie van de organisatiedoelen.	- Het opzetten, uitbouwen en monitoren van een platform voor de geïnformeerde dialoog 'Energie in Nederland'. - Totale Nederlandse ondergrond in kaart brengen ten behoeve van potentie aardwarmte en bijhorende geïntepreteerde data delen.	1	Update infographic	Ja	Ja
					2	Aantal kilometer SCAN-onderzoek, ten behoeve geschiktheid winning aardwarmte, gereed (derden kunnen gebruikmaken van deze informatie)	797	260
	4	Stimuleren en versnellen exploratie en productie van Nederlands kleine velden gas	Nederlands aardgas als essentieel onderdeel van de verduurzaming van de gaswaardeketen. Het stimuleren en versnellen van het opsporen, ontwikkelen en produceren van Nederlandse gasvoorraden op de meest duurzaam mogelijke manier.	- Om een reservematuratie van 70% per jaar te kunnen realiseren zijn alle offshore economisch winbare prospects geïdentificeerd en aangeboord voor 2027. - EBN continueert haar participatie in aardgasopslagen.	1	Aantal nieuwe aardgasputten geboord	6	17
						Unit OPEX in EUR ct/m³ GE*	6,2	5,9
						KV-Productie 100% miljard m³ TQ	12,5	13
	5	Versterken, versnellen en verbeteren van de Nederlandse aardwarmtesector	Het inzetten van onze kennis en expertise van het ondernemen in de Nederlandse ondergrond ten bate van de ontwikkeling van aardwarmte in Nederland. In dat kader voert EBN de komende jaren het onderzoeksprogramma SCAN uit, participeert het in Green Deals en mag het namens de Staat financieel deelnemen in aardwarmteprojecten.	- EBN ontwikkelt samen met partners in aardwarmteprojecten groeiend naar 20PJ in 2025 (mogelijk 15PJ tuinders, 5PJ warmtenetten gebouwde omgeving). - Met 20 - 40% EBN-deelname in aardwarmteprojecten en de optimale aansluiting op bestaande en nieuwe warmtenetten wordt een kostenreductie gerealiseerd van 25% per geleverde GJ t.o.v. eind 2017.	1	Aantal aardgasopslagen	4	4
					2	Aantal PJ ontwikkeld	0	0
					2	Procentuele wijziging (t.o.v. 2017) kosten per geleverde GJ	0%	0%
	6	Verantwoorde ontmanteling en waar mogelijk hergebruik van infrastructuur	De ontmanteling van in onbruik geraakte olie- en gasinfrastructuur tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten.	Het aantal operationele gasbehandelingslocaties van het offshore gasnetwerk is gehalveerd van 6 naar 3.	1	Aantal operationele gasbehandelingslocaties	6	6
						Aantal hergebruikte sites (site blijft staan en krijgt andere invulling)	0	1
						Aantal DSA's getekend	114	100
	7	Inzet van ondergrondse ruimte voor de verduurzaming van het energiesysteem	Het faciliteren en stimuleren van effectief hergebruik en/of inzet van ondergrondse ruimte voor de productie, transport en/of opslag van CO ₂ , duurzame energie en warmte.	- In 2025 zal er 4Mt aan CO₂ per jaar worden opgeslagen in de Nederlandse offshore. - Geprojecteerde eenheidskosten voor transport en opslag zijn gedaald naar EUR 20,- per ton. - Naast FID van Porthos zal er tenminste één additioneel CCS-project naar FID zijn gebracht. - EBN is betrokken bij (de pilot van) ten minste één operationele energieopslag in een zoutcaverne. - De mogelijkheden en voorwaarden voor waterstofopslag in lege gasvelden zijn onderzocht en bekend (bijvoorbeeld door evaluatie PGI-Alkmaar).	2	Hoeveelheid MT aan CO ₂ in opslag per jaar in Nederland en in projecten waarin EBN deelneemt	0	0
					2			
					2	Aantal CCS-projecten naar FID gebracht	0	0
	8	De gaswaardeketen verandert van een traditionele, door fossiel gedomineerde keten naar een duurzame energieketen. In het kader daarvan: Verkennen en ontwikkelen van energie-innovaties ten bate van systeemintegraties in de Nederlandse energietransitie.	Het verkennen van toepassingsmogelijkheden van nieuwe, hernieuwbare gassen binnen de Nederlandse energietransitie (in het kader van de verduurzaming van de gaswaardeketen), en mogelijkheden voor het versnellen van deze transitie. Meer in detail onderzoeken wij samen met partners de mogelijkheden voor het opschalen (productie), toepassen en opslaan van waterstof en groen gas binnen de Nederlandse energietransitie.	- EBN investeert samen met partners (via CO₂-opslag) de productie van 50.000 ton extra blauwe waterstof in 2025. - EBN streeft ernaar om in 2025 groene waterstof te produceren met behulp van superkritische watervergassing. - EBN ontwikkelt samen met EZK, LNV en de sector een Masterplan groen gas. - Doelstelling is de productie van 1bcm groen gas per jaar (door vergassing en vergisting van biomassa). - EBN participeert in ten minste één joint venture voor superkritische watervergassing of hogedrukvergassing. - EBN participeert in de realisatie van ten minste één regionale groen gas hub.	3	Aantal ton geproduceerde extra blauwe waterstof waar EBN samen met partners in investeert	0	0
					3	Aantal m³ groene waterstof geproduceerd in projecten waar EBN in investeert	0	0
						Aantal pilots voor wijkcentrale met waterstof bijstook	0	0
					3	Masterplan groen gas afronden**	Ja	Nee
					3	Aantal bcm groen gas	0	0
					3	Aantal deelnames in joint ventures voor innovatie van groen gas	0	0
					3	Aantal deelnames aan regionale hubs voor groen gas	1	0

* Naar aanleiding van een geactualiseerde invulling van de OPEX component van de KPI berekening per 2020, is de realisatie van 2019 in de matrix bijgesteld van 6,4 naar 5,9 EUR ct/m³ GE.

** Op 30 maart 2020 heeft de minister van EZK de Routekaart Groen Gas naar de Tweede Kamer gestuurd. EBN heeft hieraan bijgedragen met informatie en een eigen analyse van de mogelijkheden voor het hergebruik van mijnbouwlocaties voor groengasproductie.

Verbinden van
vandaag en
morgen is elkaar
opzoeken, in
gesprek raken
en...

Over morgen verbinden met
vandaag in gesprek met René
Schutte, program manager
hydrogen, Gasunie

Lees meer op:
www.jaarverslag.ebn.nl

3. Onze positie in de energieketen

3.1	Het ontwikkelen van olie en gas	34
3.2	Het ontwikkelen van aardwarmte	35
3.3	Het ontwikkelen van CO ₂ -opslag	37
3.4	Ketenverantwoordelijkheid	38

kijken waar je
samen stappen
kunt zetten.
Zo leidt mentale
verbinding
tot fysieke
projecten.

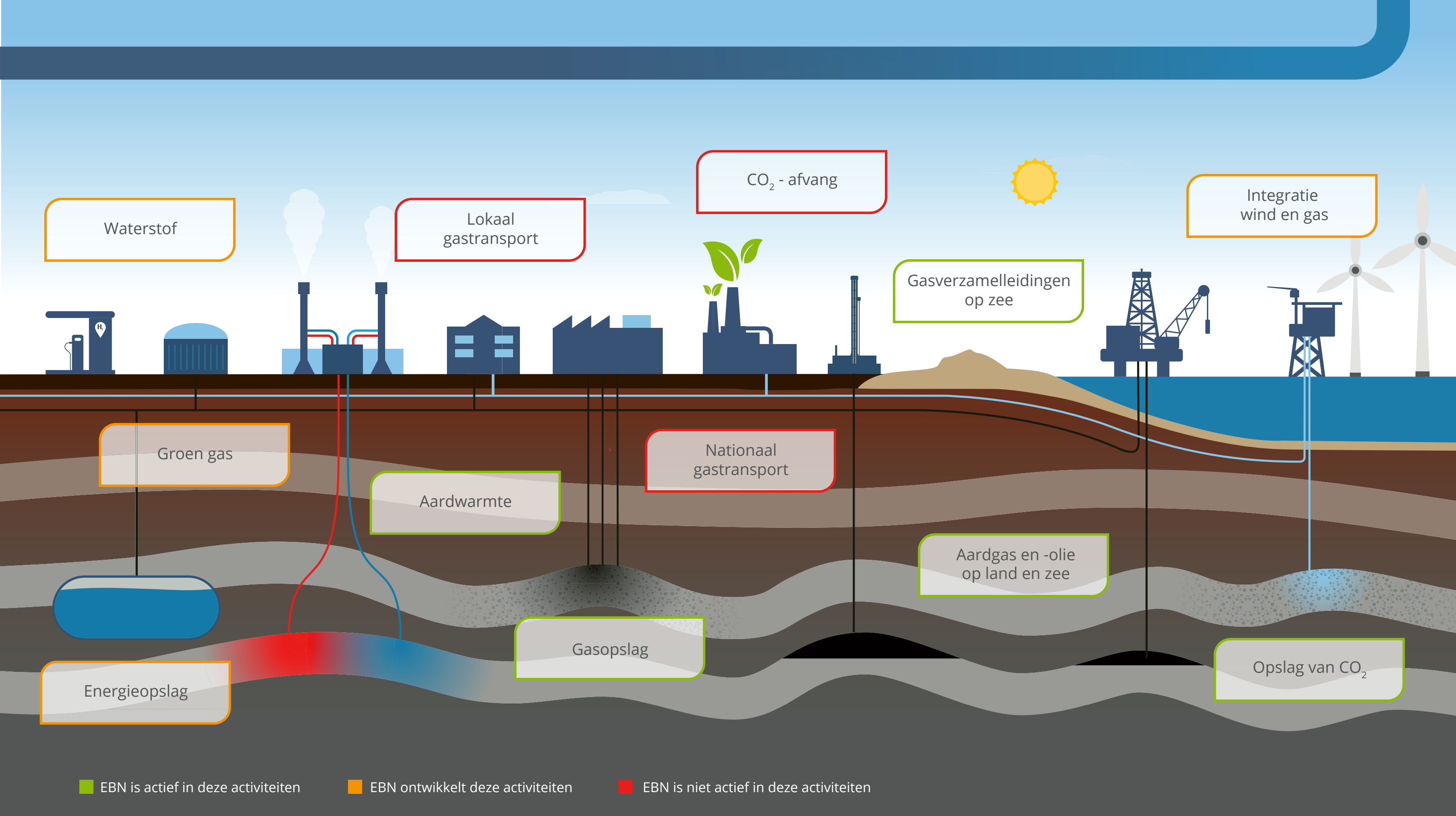
EBN heeft haar oorsprong in het veilig, duurzaam en economisch verantwoord realiseren van waarde uit Nederlandse geologische hulpbronnen. Daartoe investeren we in het opsporen en winnen van gas en olie uit de Nederlandse ondergrond. Stapsgewijs zal het huidige sterk op fossiele gebaseerde energiesysteem verduurzaamd worden. Die transitie gaat echter niet van vandaag op morgen. De rol van Nederlands aardgas zal wel steeds verder teruglopen maar blijft toch nog geruime tijd essentieel om het systeem betrouwbaar en betaalbaar te houden. In het energiesysteem van de toekomst zullen klimaatneutrale gasvormige energiedragers een noodzakelijk onderdeel van de energiemix blijven. De gaswaardeketen moet dus verduurzamen en veranderen van een traditionele (fossiele) keten naar een energieketen waarin verschillende opties worden geïntegreerd. Als partner in deelnemingen met betrekking tot gaswinning draagt EBN een maatschappelijke verantwoordelijkheid voor de verduurzaming van de gaswaardeketen en het bijdragen aan de noodzakelijke systeemintegratie die daarmee gepaard gaat.

Vanuit haar rol en positie in de keten ondersteunt EBN de winning van Nederlands aardgas zolang er nog nationale vraag naar aardgas is. Gaswinning uit de Nederlandse kleine velden heeft de voorkeur omdat dit beter is voor klimaat, werkgelegenheid, economie, behoud van kennis van de diepe ondergrond en aanwezige gasinfrastructuur.

Tevens remt productie in eigen land de toenemende importafhankelijkheid van andere landen. EBN ontwikkelt instrumenten voor doelmatige winning en planmatig beheer die het optimaal, duurzaam en veilig benutten van gasvelden bevorderen. We stimuleren het verbeteren van HSE-prestaties (Health Safety & Environment) van operators, borging van zekerheid van opruimkosten, de

verduurzaming van de waardeketen door onder meer emissiereductie, vergroening van hulpstoffen (biochemicaliën) en elektrificatie van offshore assets. Ook stimuleert EBN het kostenbewustzijn door clustering van infrastructuur en onderlinge samenwerking van operators (via het INSPIRE-project) en nemen we regie in het effectief ontmantelen van infrastructuur en in onbruik geraakte

olie- en gasplatforms of hergebruiken voor energie- en CO₂-opslag.

Voor de stabiliteit van het duurzame energiesysteem wordt opslag van energie steeds belangrijker omdat aardgas niet meer als buffer op kan treden. EBN verkent de mogelijkheden voor ondergrondse energieopslag en andere bouwstenen voor de verduurzaming van het energiesysteem zoals de ontwikkeling en productie van waterstof en groen gas. We kunnen bij deze ontwikkelingen een rol spelen in het samenbrengen van partijen, het inbrengen van kennis en expertise over onder meer de huidige en toekomstige (gas)infrastructuur en door samen te werken in pilots en haalbaarheidsstudies voor potentiële locaties voor de productie van waterstof en groen gas. EBN speelt nu al een rol in gasopslagen.

De illustratie op pagina 32 geeft aan wat onze rol is in de energieketen.

Zoeken en winnen van energiebronnen

EBN investeert in de opsporing, winning en opslag van vormen van energie zoals aardgas en aardolie. Deze activiteiten worden ook wel upstream activiteiten genoemd en behoren tot de kernactiviteiten van EBN. Onze belangrijkste samenwerkingspartners hierin zijn de operators, zij voeren de werkzaamheden uit en EBN investeert mee

en neemt een proactieve rol in exploratie en het organiseren van samenwerking en clustering. Als partner in een samenwerkingsverband deelt EBN (en daarmee indirect de Staat) mee in de inkomsten en is tevens verantwoordelijk voor haar aandeel in de gemaakte kosten.

Verkoop olie en gas

Olie- en gasbedrijven verkopen gewonnen aardgas en aardolie veelal aan groothandelsbedrijven, waaronder GasTerra, onze belangrijkste samenwerkingspartner op dit gebied. GasTerra verkoopt gas aan diverse tussenhandelaren en eindgebruikers. Door het stopzetten van de gaswinning in Groningen komt de kernactiviteit van GasTerra op termijn te vervallen. GasTerra wordt de komende jaren dan ook geleidelijk afgebouwd en zal eind 2024 ophouden te bestaan. EBN is medeaandeelhouder van GasTerra en is via twee zetels in de raad van commissarissen en met twee zetels in het college van gedelegeerde commissarissen betrokken bij het beleid.

Opslaan van energie

Lege gasvelden kunnen dienen als opslag van energie, onder andere voor gasopslag. EBN is mede-eigenaar van vier ondergrondse gasopslagfaciliteiten. EBN heeft hierdoor betrokkenheid bij midstream-activiteiten. In de toekomst worden afhankelijkheid van niet regelbaar vermogen en de opslag van energie steeds belangrijker,

bijvoorbeeld van waterstof en groengas. Dit is nodig voor de stabiliteit van het energiesysteem en het matchen van vraag en aanbod.

Opslaan van CO₂

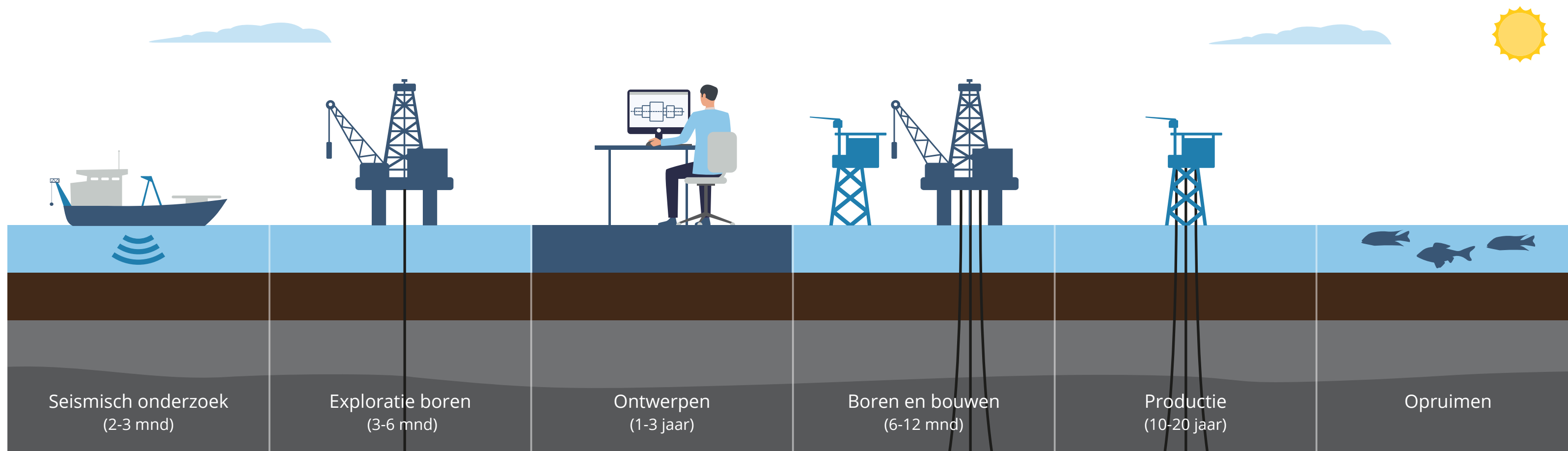
EBN participeert in samenwerkingsverbanden voor het realiseren van de opslag van CO₂ in lege gasvelden op zee. EBN is hierin kennispartner en brengt partijen samen in samenwerkingsverbanden.

Gebruik van energiebronnen

EBN heeft geen rol in de distributie van energie en heeft dus geen rol in downstream activiteiten.

Hergebruik en/of ontmanteling van gebruikte infrastructuur

EBN is aanjager van het effectief hergebruiken en duurzaam ontmantelen van infrastructuur na beëindiging van de productie. Hierin neemt EBN een voortrekkersrol en werkt zij samen met de olie- en gasbedrijven en de belangenbehartiger van de sector (NOGEPA) in Nexstep, het Nationaal Platform voor hergebruik en ontmanteling. Infrastructuur kan bijvoorbeeld hergebruikt worden voor energie- en CO₂-opslag. Het ontwikkelen van olie- en gasreserves, aardwarmte en CO₂-opslag gebeurt in een aantal stappen, zie pagina 34, 35 en 37.

3.1 Het ontwikkelen van olie en gas

De illustraties laten zien hoe de ontwikkeling van een geologische energiebron (olie, gas of aardwarmte) in zijn werk gaat: Van de verkenning tot het hergebruiken voor nieuwe duurzame doeleinden of opruimen van de infrastructuur. In dit proces zitten bij olie en gas en aardwarmte veel raakvlakken.

Verkenning

Op basis van regionale kennis van de ondergrond en seismische beelden, doet EBN studies naar mogelijke nieuwe offshore vindplaatsen van olie en gas.

Start exploratie

Vergunninghouders voeren proefboringen uit. Zo testen we mogelijke gas- of oliebronnen.

Constructie

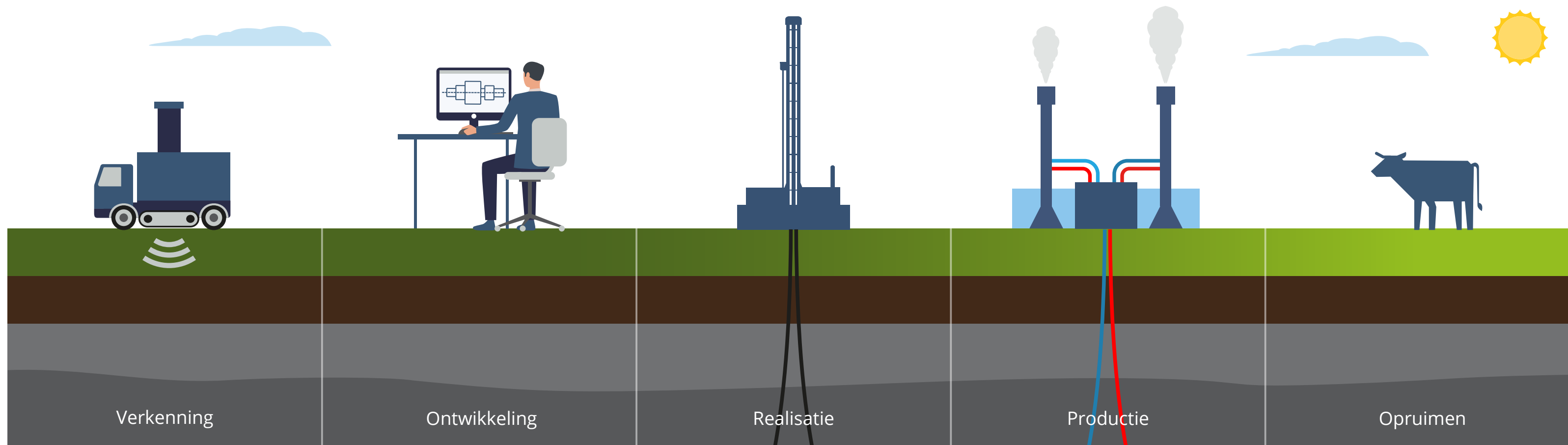
Samen met onze partners brengen we economisch rendabele reserves tot ontwikkeling.

Productie

Reserves worden geproduceerd zolang het economisch rendabel is. In deze fase verdienen de investeringen zich terug. Vervolgens vindt het gas in de keten zijn weg naar de eindgebruikers.

Opruimen

Als een gasontwikkeling aan het eind van haar levensduur is gekomen kan de infrastructuur mogelijk worden hergebruikt. Een leeg gasveld kan bijvoorbeeld worden gebruikt voor de opslag van energie of CO₂. Uiteindelijk moet de operator de putten permanent afsluiten, de infrastructuur ontmantelen en de omgeving herstellen in de oude staat.

3.2 Het ontwikkelen van aardwarmte

Verkenning

Met de kennis die beschikbaar is over de ondergrond in een regio en seismische data bepaalt EBN of aardlagen geschikt zijn voor het winnen van aardwarmte. Sinds begin 2018 werken TNO en EBN samen aan het programma SCAN. Daarmee doen we seismisch onderzoek naar aardwarmte op plekken waar we nog weinig van de ondergrond weten. Met SCAN verzamelt EBN gegevens op basis waarvan de potentie van aardwarmte kan worden bepaald in regio's waarvan momenteel te weinig data zijn om een eerste afweging te maken over de mogelijke

toepassing van aardwarmte. Vanaf 2021 zullen ook een aantal wetenschappelijke boringen worden uitgevoerd door EBN, waarmee de ondergrond nog beter in kaart kan worden gebracht.

Start exploratie

Aardwarmte heeft geen duidelijke exploratiefase omdat men zich vaak kan baseren op bestaande data uit de olie- en gasexploratie. Als een aardwarmtebedrijf tijdens de verkenningsfase een geschikte locatie heeft gevonden waar het naar aardwarmte wil boren is er onder andere een opsporingsvergunning nodig. Deze opsporingsvergunning vraagt het bedrijf aan bij de minister van Econo-

mische Zaken en Klimaat. Vervolgens wordt de eerste put geboord. Meestal kan op basis van de eerste put besloten worden om ook de tweede put van een doublet aan te leggen. Wanneer de eerste boring een geschikte aquifer (een watervoerende laag in de ondergrond) met de gewenste temperatuur oplevert en aardwarmtewinning mogelijk blijkt, wordt een tweede put geboord. Deze twee putten heten samen een doublet en vormen de productielocatie. Voor de productie zijn een winnings- en omgevingsvergunning vereist. In de nieuwe Mijnbouwwet wordt de vergunningenprocedure aangepast aan de specifieke eisen van aardwarmte.

Constructie

Aanleg van de bovengrondse faciliteiten inclusief aansluiting op het warmtenet van de afnemer. Bij het putontwerp moet er rekening worden gehouden met corrosie aan de putten en mogelijke lekkages van zout water naar het grondwater.

Productie

Warm water wordt via de put omhoog gepompt en door een warmtewisselaar gevoerd. De warmtewisselaar haalt de warmte uit het water en brengt het over naar het water in een warmtenet. Het water uit de aardwarmtebron gaat vervolgens via de andere put weer de grond in. Via het warmtenet stroomt de warmte vervolgens naar de eindgebruikers.

Opruimen

Als een bron uitgeput is moet de operator de putten (tijdelijk) afsluiten. Installaties kunnen mogelijk worden hergebruikt voor een nabije aardwarmtebron. Als dat niet mogelijk is, worden de installaties verwijderd. De omgeving wordt hersteld in de oude staat. Mogelijk is de bron na een bepaalde tijd weer op temperatuur en kan dan weer worden gebruikt. Maar gezien de korte toepassing van aardwarmte tot nu toe is hier nog weinig praktijkkennis over.

Wanneer er naar olie, gas of aardwarmte wordt geboord, ziet Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) erop toe dat dit op een veilige manier gebeurt voor mens en milieu en in overeenstemming is met wet- en regelgeving.

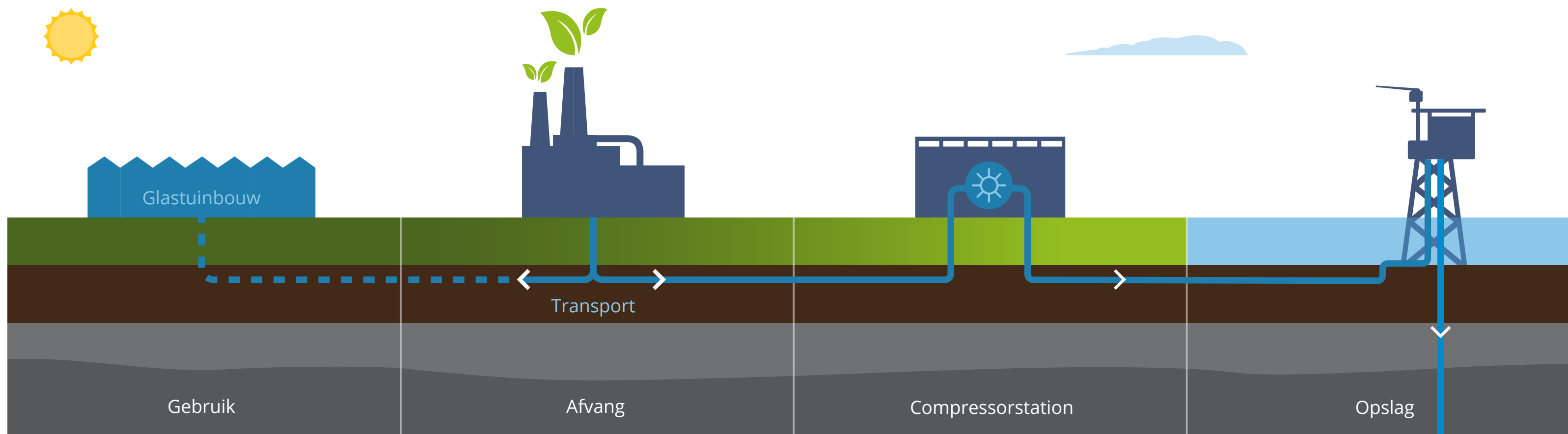

Voor meer informatie over de ontwikkeling van een olie- of gasveld, bezoek: www.hoewerktgaswinnen.nl.

Voor meer informatie over de ontwikkeling van aardwarmte, bezoek: www.hoewerktaardwarmte.nl.

Voor meer informatie over SCAN, bezoek: www.scanaardwarmte.nl.

Zie ook: <https://www.energieinnederland.nl>.

3.3 Het ontwikkelen van CO₂-opslag

Aanleiding

Het kabinet stimuleert CO₂-reductie. Afvang en opslag van CO₂ is een van de maatregelen om de klimaatdoelen uit het Klimaatakkoord te behalen. CO₂-opslag is bedoeld voor industrieën waarvoor het lastig is om op korte termijn het productieproces te vervangen door een CO₂-vrij alternatief. Dit betreft raffinaderijen en staalproductie. Deze industrieën bevinden zich veelal in de havengebieden zoals het Noordzeekanaal en de haven van Rotterdam. Daarmee zijn ze gunstig gelegen ten opzichte van de opslaglocaties,

de lege gasvelden onder de Noordzee. De overheid heeft geen plannen voor CO₂-opslag onder land.

Ontwikkeling

De ontwikkeling van een CO₂-opslagproject begint met een haalbaarheidsonderzoek naar onder meer de technische en financiële haalbaarheid. EBN brengt de locaties en beschikbaarheid van lege gasvelden in kaart en er vindt een verkenning plaats naar de mogelijkheden voor leidingen en een compressorstation. Ook vindt er een inventarisatie plaats van potentiële partners en klanten. Vraag en aanbod zijn bepalend voor de grootte van het systeem.

Voorbereiding

Zodra een selectie van lege gasvelden gemaakt is, is het van belang om een opslagvergunning aan te vragen. Ook vragen de partijen die CO₂ uitstoten en afvangen subsidie aan voor het verschil tussen EU ETS rechten en de kosten van het opslaan van CO₂. Met de subsidie betalen ze het transport en de opslag van de afgevangen CO₂. De ondergrond wordt verder in kaart gebracht voor de bouw van het systeem. Ook vindt er nader onderzoek plaats naar milieu- en veiligheidsaspecten en benodigde mitigerende maatregelen. Daarnaast komt er een monitoringsplan.

Constructie

De partijen die CO₂ uitstoten bouwen afvanginstallaties op hun bedrijventerrein. Voor het transport naar het compressorstation en naar de lege gasvelden onder de zee is het nodig om onshore en offshore leidingen aan te leggen.

Er wordt op land een nieuwe verzamelleiding aangelegd (in de grond) en er wordt een compressorstation gebouwd.

Afvangen en opslaan

Bedrijven vangen de CO₂ af die vrijkomt bij hun productieprocessen. Zij leveren de CO₂ aan op de verzamelleiding. De CO₂ wordt via de verzamelleiding naar het compressorstation of naar een gebruiker van CO₂ getransporteerd die de CO₂ in zijn bedrijfsproces gebruikt. In het compressorstation wordt de CO₂ op druk gebracht voor het transport op zee. De CO₂ wordt via een leiding in de zeebodem vervoerd naar een platform op 20 km of meer uit de kust. Vanaf het platform wordt de CO₂ in lege gasvelden gepompt, op ruim 3 km onder de bodem van de Noordzee.

Afdichten

Als de gasvelden vol zijn, worden deze afgesloten. De volle gasvelden worden minimaal voor 20 jaar gemonitord.

3.4 Ketenv verantwoordelijkheid

EBN investeert als non-operator in de opsporing en winning van olie en gas en aardwarmte in de Nederlandse ondergrond. We zijn als partner betrokken bij de projecten waarin we investeren, maar zijn niet de partij die de dagelijkse werkzaamheden uitvoert. Dat is de (exclusieve) taak van de operator. Dit betekent in de praktijk dat EBN invloed kan uitoefenen op haar eigen activiteiten en die van haar partners, maar dat daarbuiten haar invloedssfeer in de energieketen beperkt blijft.

Goed gedrag in de keten

Het naleven van wet- en regelgeving is voor EBN vanzelfsprekend. Gebrek aan naleving brengt veel (financiële) risico's met zich mee, zowel direct via boetes als indirect via geleden reputatieschade. EBN vindt het belangrijk om transparant te communiceren over het naleven van wet- en regelgeving.

EBN toont zich betrokken bij de gehele energieketen door zich in te zetten voor goed werkgeverschap en partners te stimuleren om goed gedrag in hun deel van de keten te waarborgen. In een uitvraag per mail vraagt EBN jaarlijks expliciet aan haar partners hoe zij de integriteit van hun leveranciers en (onder)aannemers monitoren en of (gedrags)codes en documentatie hieromtrent opgesteld zijn. De resultaten van deze uitvraag presenteren wij

elk jaar in ons OPI (Operationele Prestatie Indicatoren) rapport. De uitvraag van 2020 gaf geen aanleiding tot verbeterplannen. Mocht er sprake zijn van misstanden dan bespreekt EBN deze met haar partners tijdens periodieke overleggen zodat in overleg verbeterplannen opgesteld kunnen worden.

Naleving gedragscode EBN

Voor externe leveranciers hanteren wij hiervoor onze Algemene Inkoopvoorwaarden voor goederen en diensten. Hierin hebben wij een bepaling opgenomen over onder andere mensenrechten, dwang- en kinderarbeid, waardig werk en mededingingsrecht. Van de leverancier vragen wij dat hij zich aan alle verplichtingen naar EBN houdt, verantwoordelijkheid neemt voor de eigen toeleveringsketen en het naleven van ethische normen en mensenrechten aanmoedigt bij zijn leveranciers. Een document met deze voorwaarden is via onze website publiek en beschikbaar voor onze stakeholders. In dit document stellen wij dat onze leveranciers gebonden zijn aan de gedragscode om met ons te kunnen blijven samenwerken.

Op basis van de integriteitsbepaling in de algemene inkoopvoorwaarden van EBN kan EBN een audit uitvoeren, wanneer zij dat nodig vindt. Leveranciers worden hiervan tijdig op de hoogte gebracht.

Regelingen in het geval van misstanden

Medewerkers van EBN kunnen gebruik maken van de klokkenluidersregeling als zij op redelijke gronden een vermoeden hebben van een misstand waarbij een maatschappelijk belang in het geding is. EBN heeft ook een fraudeprotocol op grond waarvan medewerkers van EBN vermoedens van fraude kunnen (en moeten) melden. Externe partijen kunnen vermeende misstanden melden via het algemene e-mailadres van EBN dat te vinden is op onze website. Er zijn in 2020 geen meldingen geweest.

Voor het seismisch onderzoek binnen het SCAN-programma heeft EBN een speciaal telefoonnummer dat 24 uur per dag en zeven dagen in de week bereikbaar is.

Zo nodig beëindigt EBN proactief misstanden die een direct gevolg zijn van onze eigen bedrijfsactiviteiten (zie ook 5.3 Belangrijkste strategische risico's). Onze partners zijn verantwoordelijk voor de eigen activiteiten waar EBN geen directe invloed op heeft. EBN hanteert een schadeprotocol voor het SCAN seismisch onderzoek. Op de SCAN-website staat het schadeprotocol en -formulier (<https://scanaardwarmte.nl/schadeformulier/>). EBN zet ook mogelijkheden in om partners te beïnvloeden en te stimuleren tot betere prestaties met kennis, advies, het aanmoedigen van samenwerking en met het organiseren van bijvoorbeeld de HSE-benchmark waaruit best practices

worden gedeeld. Zo draagt EBN ook indirect bij aan goed gedrag in de keten.

Voor alle vragen, verzoeken en maatregelen rondom schade door gaswinningsactiviteiten in Groningen kunnen betrokkenen terecht bij het Instituut Mijnbouwschade Groningen (IMG) dat per 1 juli 2020 is opgericht. Het IMG heeft tot taak om schade af te handelen die is ontstaan door beweging van de bodem als gevolg van de aanleg of exploitatie van een mijnbouwwerk ten behoeve van het winnen van gas uit het Groningenveld of als gevolg van de gasopslag Norg. Het IMG besluit onafhankelijk over aanvragen tot vergoeding van schade (alle vormen). Ook handelt het IMG meldingen van mogelijk acuut onveilige situaties (AOS) af.

Het IMG heeft een website (<https://www.schadedoormijnbouw.nl/over-het-img>) waar zij informatie verschaft over schadeafhandeling. Voor alle vragen, verzoeken en maatregelen rondom de versterking van woningen en gebouwen kunnen betrokkenen terecht bij de Nationaal Coördinator Groningen (NCG), de uitvoeringsorganisatie voor de versterkingsopgave van woningen en gebouwen in Groningen. Nationaal Coördinator Groningen heeft een website (www.nationaalcoordinatorgroningen.nl) met informatie over alle relevante maatregelen voor betrokkenen.

Met onder meer
aardwarmte en
CO₂-opslag
slaan we een
brug van
vandaag naar
morgen...

Over morgen verbinden
met vandaag in gesprek
met Barthold Schroot,
programmamanager advies
& innovatie EBN

Lees meer op:
www.jaarverslag.ebn.nl

4. Resultaten

4.1 Inleiding	41	4.5.1 Financiële gang van zaken	54	4.6.2 De mensen van EBN	59
4.2 Our Dutch Gas	42	4.5.2 Investeringsen	54	4.6.3 Medezeggenschap	61
4.3 Return to Nature	45	4.5.3 Verkopen	54	4.7 Actieve aanpak risico's	62
4.4 New Energy	49	4.6 Creëren van verbindende kracht	55	4.8 Reflectie	66
4.5 Financiële resultaten	54	4.6.1 Dialoog met belanghebbenden	55		

Ook vormen
we daarbij
een integraal
beeld van ons
toekomstige
energiesysteem.

4.1 Inleiding

In dit resultatenhoofdstuk beschrijven we de activiteiten en resultaten die in 2020 hebben bijgedragen aan onze strategische doelen en de ontwikkeling van onze materiële thema's.

Bedrijfsdoelstellingen 2020

De directie heeft voor 2020 samen met de raad van commissarissen een aantal algemeen leidende bedrijfsdoelstellingen voor EBN bepaald. Deze doelstellingen en de behaalde resultaten staan in onderstaande tabel.

	Onderwerp	Materieel thema	Toelichting	Doel	Realisatie
1	Winst van EBN	Financiële slagkracht en weerbaarheid in stand houden	De winst van EBN weergegeven in miljoen EUR	≥ 431	-364
2	Beheerkosten		EBN's kosten voor personeel, inhuur van expertise, kantoor, etc. weergegeven in miljoen EUR	≤ 24	23,0
3	Reserves maturatie kleine velden	Stimuleren en versnellen exploratie en productie van Nederlands kleine velden gas	De netto aanvulling (maturatie) van gasreserves in Nederland in miljard Nm ³ TQ (100%).	≥ 6,2	4,9
4	Aardwarmte volumes	Versterken, versnellen en verbeteren van de Nederlandse aardwarmtesector	De som van aardwarmtevolumes in Petajoule van projecten waarvoor een samenwerkingsovereenkomst of een FID (financial investment decision) is afgesloten.	1,9	1,3
5	Porthos	Inzet van ondergrondse ruimte voor de verduurzaming van het energiesysteem	Bereiken van commercial FID met andere Porthospartners tegen huidig gecommitteerd volume in megaton CO ₂ .	1,75	2,5
6	Leadership programme	Creëren van verbindende kracht	Doorlopen van intern leadership programma door minimaal percentage van de medewerkers.	90%	74%
7	Ziekteverzuim	Creëren van verbindende kracht	Kort en middellang ziekteverzuim uitgedrukt in een percentage.	1,3%	0,7%

4.2 Our Dutch Gas

Stimuleren en versnellen exploratie en productie van Nederlandse kleine velden gas: Nederlands aardgas als onderdeel van de verduurzaming van de gaswaardeketen. Het stimuleren en versnellen van het opsporen, ontwikkelen en produceren van Nederlandse gasvoorraden op de meest duurzaam mogelijke manier.

In 2020 heeft EBN samen met operators verder gewerkt aan de kostenefficiënte en economisch verantwoorde productie en exploratie van Nederlands aardgas. EBN heeft in dit kader met operators ingezet op het intensiveren van samenwerking binnen de sector en het reduceren van operationele kosten. Daarnaast is EBN samen met NOGEPA en operators begonnen aan een industriebreed plan voor CO₂-emissiereductie (zie paragraaf 4.6.2 Aanpak risico's). In alle activiteiten werd de aanpak gekenmerkt door het versterken van de samenwerking, samenvoeging van activiteiten en assets en het delen van data, kennis en kunde.

De extreem lage gasprijzen in 2020 betekenden een verdere verslechtering van het investeringsklimaat voor de exploratie en productie van Nederlands aardgas. Dit maakte het moeilijk om nieuwe investeringen te doen. Daarnaast heeft de stikstofcrisis een belangrijke rol gespeeld en plannen voor boringen en veldontwikkelingen

vertraagd of stilgelegd. Einde 2020 is er nog geen zicht op een oplossing voor de stikstofimpasse. Positief in 2020 was dat politiek-maatschappelijk de noodzakelijke rol van aardgas in de komende decennia in het Nederlandse energiesysteem en de voorkeur voor Nederlands offshore aardgas werd onderstreept. Dit werd bekrachtigd in onder meer het Noordzeeakkoord, kamerbrieven en instemming van de Tweede Kamer met de wijziging van de Mijnbouwwet (zie kader).

Wijziging Mijnbouwwet

Eind 2020 stemde de Tweede Kamer in met het Wetsvoorstel voor de gewijzigde Mijnbouwwet waar EBN aan mee heeft gewerkt. Deze wijziging betreft het generiek maken van de investeringsaftrek voor (offshore) mijnbouw (in plaats van de huidige aftrekregeling onder voorwaarden) en de aftrek te verhogen van 25 naar 40%. Daarnaast worden in de wet nieuwe regels opgenomen voor ontmanteling en hergebruik van olie- en gas-infrastructuur en is het stelsel voor financiële zekerheden voor de opruimverplichtingen en de monitoringrol van EBN daarin wettelijk vastgelegd (DSA)*. Met de verhoging van de investeringsaftrek is het voor bedrijven aantrekkelijker om actief te blijven in het Nederlandse deel van de Noordzee. Daardoor kan er meer aardgas geproduceerd worden en blijft infrastructuur behouden voor hergebruik. In de wijziging van de Wet staat dat infrastructuur die niet meer wordt gebruikt op een veilige manier wordt opgeruimd. Bedrijven die plannen hebben voor hergebruik, bijvoorbeeld voor offshore CO₂-opslag of waterstof, kunnen een ontheffing aanvragen van de opruimverplichting voor de duur van het hergebruik. De Eerste Kamer heeft op 26 januari 2021 ingestemd met de wijziging.

* Decommissioning Security Agreement (DSA)

Decommissioning Security Agreement

Samen met NOGEPA heeft EBN een garantiesysteem ontwikkeld waarbij vergunninghouders een Decommissioning Security Agreement (DSA) overeenkomen waarin afspraken gemaakt worden rondom te stellen financiële zekerheden met betrekking tot de ontmanteling van activa en herstel van productielocaties. Daarnaast wordt een Decommissioning Security Monitoring Agreement (DSMA) overeengekomen tussen vergunninghouders en EBN waarin afspraken worden gemaakt over de monitoring rol van EBN bij het DSA proces. Per 31 december 2019 waren 100 DS(M)A's getekend. Het afgelopen jaar werden nog eens 14 Decommissioning Security (Monitoring) Agreements getekend, waardoor per 31 december 2020 in het totaal 114 DS(M)A's zijn getekend. Het gaat om 106 offshore winningsvergunningen en 7 offshore opsporingsvergunningen. Er resteert nog één offshore DS(M)A voor een winningsvergunning waarvoor een toekomstige ontwikkeling gepland staat; verwacht wordt dat deze binnenkort getekend zal worden. Met de recente wijziging van de Mijnbouwwet heeft het DS(M)A-systeem van financiële zekerheidsstelling een wettelijke basis gekregen.

De gasproductie uit kleine velden bleef met 12,5 miljard kubieke meter (BCM) achter bij de verwachting. Dit kwam vooral doordat in een aantal situaties waarin de operationele kosten hoger waren dan de gasprijs ervoor werd gekozen om de gaswinning tijdelijk stil te leggen of te beperken in afwachting van prijsherstel. Eind 2020 waren de betreffende velden alweer maximaal in productie. Hoewel de economische onzekerheid blijft, is het vooruitzicht wat betreft het activiteitsniveau positiever dan in 2020.

Als gevolg van het eerdergenoemde slechte investeringsklimaat zijn er in 2020 slechts 6 van de verwachte 9 boringen uitgevoerd, waarvan 1 onshore. De impact van het slechte en onzekere investeringsklimaat op de maturatie (het in productie nemen van nieuw gas) is beperkt gebleven: van de verwachte 6,1 BCM is 4,9 BCM nieuw gas in productie genomen, grotendeels omdat het projecten betrof waarvan de verplichtingen al in 2019 waren aangegaan. Er is minder dan 1 BCM nieuw gas ontdekt met exploratieboringen en er is ruim 10 BCM gas in boorwaardige prospects geïdentificeerd.

Het totale oppervlak aan offshore fallow acreage is met 27% toegenomen. Fallow acreage is het systeem waarmee offshore vergund gebied zonder activiteit toegankelijk gesteld kan worden voor geïnteresseerde andere partijen. Ondanks de voortdurende onzekerheid rondom COVID-19 en de stikstofimpasse, verwacht EBN een voorzichtig herstel van het activiteitsniveau.

Gezamenlijke programmatische aanpak voor exploratie

In 2020 verlegde EBN de strategische focus voor haar exploratieactiviteiten van actieve promotie ten behoeve van het aantrekken van nieuwe investeerders naar haar bestaande portfolio en de huidige operators. Deze nieuwe focus is erop gericht de huidige operators te helpen hun portfolio op te werken door samen te werken aan het identificeren en matureren van prospects. Zo heeft EBN in 2020 intensief samengewerkt met enkele operators, specifiek door het gericht delen van eigen kennis en ervaringen in diverse plays.

In 2020 is ook gewerkt aan het genereren van een meer robuust prospectportfolio. Verder heeft EBN in 2020 een drietal exploratietechnologieën geëvalueerd die tot significante de-risking van prospects zouden kunnen leiden: 1) geavanceerde seismische acquisitie m.b.v. Ocean Bottom Node techniek en bijbehorende dataverwerking, 2) elektromagnetische methodes, specifiek voor ondiepe gas voorkomens in het noordelijke deel van het Nederlandse continentaal plat en 3) geochemische methodes. Ten slotte heeft EBN zijn verbindende rol vervuld door TNO's database van gasvelddrukken toegankelijk te maken voor de sector en een start te maken met het ontsluiten en consolideren van alle geaccumuleerde publieke play- en ondergrondkennis. In 2021 wordt deze kennis via een GIS platform ontsloten en gedeeld met de industrie.

Operationele kosten

Parallel aan de exploratie en productie activiteiten heeft EBN samen met operators gewerkt aan de operationele kosten (OPEX). Hiervoor is het masterplan INSPIRE geïnitieerd. Door de kosten zo laag mogelijk te houden blijft de winstgevendheid op peil. Hierdoor kunnen putten binnen de infrastructuur in economische zin langer mee. Daardoor kan in algemene zin ook meer aardgas gewonnen worden uit de betreffende velden. Zo blijft de infrastructuur langer beschikbaar en er is meer tijd voor de keuze om de infrastructuur in te zetten voor hergebruik gericht op nieuwe activiteiten in het kader van de energietransitie, zoals bijvoorbeeld voor CO₂-opslag.

EBN wil minimaal 5% kostenreductie realiseren op de huidige operationele kosten van EUR 1 miljard totaal. INSPIRE is het plan waarin operators en EBN samenwerken om de operationele kosten te verlagen door meer samenwerking, samenvoeging van assets en door gezamenlijke operaties. Het plan is opgesteld door en wordt uitgevoerd in samenwerking met alle operators. EBN heeft in 2020 via INSPIRE een sturende rol gehad in het implementeren en uitwerken van drie initiatieven die toekomstige OPEX reducties zullen opleveren:

1. Geïntegreerde planning en een aanbesteding voor het gezamenlijk uitvoeren van inspectiewerk aan pijpleidingen;
2. Samenvoeging van de controlekamers van (initieel) twee tot drie operators tot één gezamenlijke controlekamer in Den Helder voor besturing van onbemande offshore platformen. Bij dit initiatief kunnen in de toekomst ook andere operators zich aansluiten;
3. Een online applicatie (soort van E&P Marktplaats) waarbij de operators inzicht verkrijgen in elkaars voorraad van (standaard) materieel en reserveonderdelen.

Kostenreductie en efficiëntie bevorderen we ook met het combineren van infrastructuur door samenvoeging, omlegging en versimpeling. Samen met ONE-Dyas en TAQA is gewerkt aan een plan voor de bypass van het oude P15 offshore platform van TAQA naar de jonge onshore Maasplant van ONE-Dyas. Hierdoor worden de operationele kosten verlaagd, de levensduur van de infrastructuur verlengd en kan er meer gas uit de betreffende velden gewonnen worden. Ook levert de bypass een forse CO₂-emissiereductie op.

4.3 Return to Nature

Verantwoorde ontmanteling en waar mogelijk hergebruik van infrastructuur: De ontmanteling van in onbruik geraakte olie- en gasinfrastructuur tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten.

Ontmanteling

Bij het veilig en duurzaam ontmantelen van in onbruik geraakte olie- en gasinfrastructuur werkt EBN samen met de olie- en gasbedrijven en NOGEPA in Nexstep aan een effectieve en kostenefficiënte werkwijze. Hiertoe vervult EBN een aanjagende rol in het tot stand brengen van meer samenwerking en het bundelen van activiteiten. Ook stimuleren we het uitwisselen van relevante informatie en ervaringen en het ontwikkelen van nieuwe kostenbesparende methodieken. Het hoofddoel van Nexstep is om in de periode 2020-2025 een kostenbesparing van 30% te realiseren ten opzichte van de kostenschatting van EUR 7 miljard uit 2016, ofwel gemiddeld 5% per jaar.

Een belangrijk resultaat voor 2020 is de campagne voor het gezamenlijk ontmantelen van (exploratie)putten. Binnen Nexstep is met 6 operators een ontmantelingscampagne voorbereid van circa 30-50 (vooral) oudere exploratieputten, die destijds tijdelijk achtergelaten zijn op de zeebodem (en dus niet geboord zijn vanaf een platform). Een gezamenlijke aanbesteding zal worden uitgeschreven

voor het definitief ontmantelen van deze exploratieputten. Deze aanpak levert een significante kostenbesparing op, naar schatting 10 tot 30%, dit verschilt per operator. De campagne staat model voor toekomstige ontmantelingscampagnes en ook voor andere gezamenlijke operaties in het kader van het INSPIRE programma (zie paragraaf 4.2 Our Dutch Gas).

Ook onderzoekt Nexstep in samenwerking met EBN kostenefficiëntere methodieken voor het opruimen en afsluiten van niet meer gebruikte putten. Hiervoor zijn in 2020 twee proefprojecten op land afgerond, waarvan de resultaten in 2021 zullen worden onderzocht en beoordeeld. Vervolgens worden alle data en inzichten met SodM gedeeld. Verder bespreekt EBN jaarlijks met de (grotere) operators de ontmantelingsstrategie voor hun eigen portfolio, ook met als doel om een planmatige en optimale uitvoering van de opruimverplichting te bewerkstelligen.

Hergebruik

Om de overgang van de huidige gasinfrastructuur naar infrastructurele aanpassingen voor CO₂-opslag en waterstof, elektriciteit en warmte optimaal en tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten te laten verlopen, is het van belang om op korte termijn keuzes te maken. Zonder goede afstemming tussen alle betrokken partijen en het tijdig maken van keuzes zal veel bestaande infrastructuur niet meer beschikbaar zijn voor hergebruik vanwege

ontmanteling binnen de komende tien jaar. In onder meer het adviesrapport van de Taskforce Infrastructuur Klimaatpakkoord Industrie (TIKI) over het 'Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat' wordt gepleit voor een integrale aanpak en coördinatie en regie vanuit de overheid over infrastructurele projecten die essentieel zijn voor de energietransitie.

Ten behoeve van de ontwikkeling van CO₂-opslag en mogelijk ook van offshore waterstofproductie heeft EBN in 2020 kennis en informatie over de offshore infrastructuur (leidingen, platforms en putten) gedeeld met het project I13050 van Netbeheer Nederland, Tennet en Gasunie en met beleidstrajecten als de Noordzee Energie Outlook.

Voor de ontwikkeling van regionale energiehubs op land, waar verschillende vormen van duurzame energieproductie ontwikkeld gaan worden met aandacht voor synergiën, heeft EBN met partners in Emmen het hergebruik van de voormalige mijnbouwlocatie GZI een stap dichterbij gebracht. Op deze locatie werkt EBN in het consortium GZI Next aan de ontwikkeling van een groengasproject en een project voor de productie van groene waterstof door middel van elektrolyse. Zie voor meer informatie paragraaf 4.4 New Energy. Ook heeft EBN in 2020 advies aan het Ministerie Economische Zaken en Klimaat uitgebracht over de potentie die alle overige mijnbouwlocaties op land bieden voor groengasproductie.

Inzet van ondergrondse ruimte voor de verduurzaming van het energiesysteem: Het faciliteren en stimuleren van effectief hergebruik en/of inzet van ondergrondse ruimte voor de productie, transport en/of opslag van CO₂, duurzame energie en warmte.

CO₂-opslag

EBN wil door te participeren in alle CCS-projecten in Nederland bijdragen aan de CO₂-reductiedoelstelling van 49% in 2030 ten opzichte van 1990 en hiervoor de productieassets waarin EBN participeert hergebruiken. Hierbij zet EBN zich in om partners samen te brengen en te verbinden. Ook brengt EBN, met focus op het publieke belang, onder meer kennis en expertise in om risico's te kwantificeren en te beperken. EBN zette hier in 2020 verdere stappen als partner in de CO₂-opslagprojecten Porthos en Athos.

In het Klimaatakkoord is afgesproken dat maximaal de helft van de verlaging van CO₂-emissies door de industrie in 2030 wordt gesubsidieerd door middel van CCS. Voor de andere helft zet de industrie onder andere in op efficiency, elektrificatie, zonne- en windparken en groene waterstof. Voor veel processen in de industrie zijn er echter nog te weinig andere manieren om op korte termijn de uitstoot van CO₂ naar de atmosfeer fors te verminderen. Afvang en opslag van CO₂ spelen daarom een belangrijke rol in de Green Deal van de Europese Commissie als een noodzakelijke maatregel om industriële emissies snel terug te

Ondertekening samenwerkingsovereenkomst Porthos door projectdirecteur Porthos, Wim van Lieshout en Jos van Winsen, directeur Shell Pernis

dringen. Porthos (samenwerking van EBN, Gasunie en Havenbedrijf Rotterdam) is binnen de EU een vergevorderd project voor grootschalige opslag van CO₂. De Europese Commissie verleende in 2020 een subsidie voor het Porthosproject van € 102 miljoen.

Porthos

De minister stemde in 2020 in met EBN's deelname in de uitvoeringsfase voor de bouw en ingebruikname van het Porthosstelsel. Het maximaal aantal emitters werd in 2020 gecontracteerd. EBN, Gasunie en Havenbedrijf

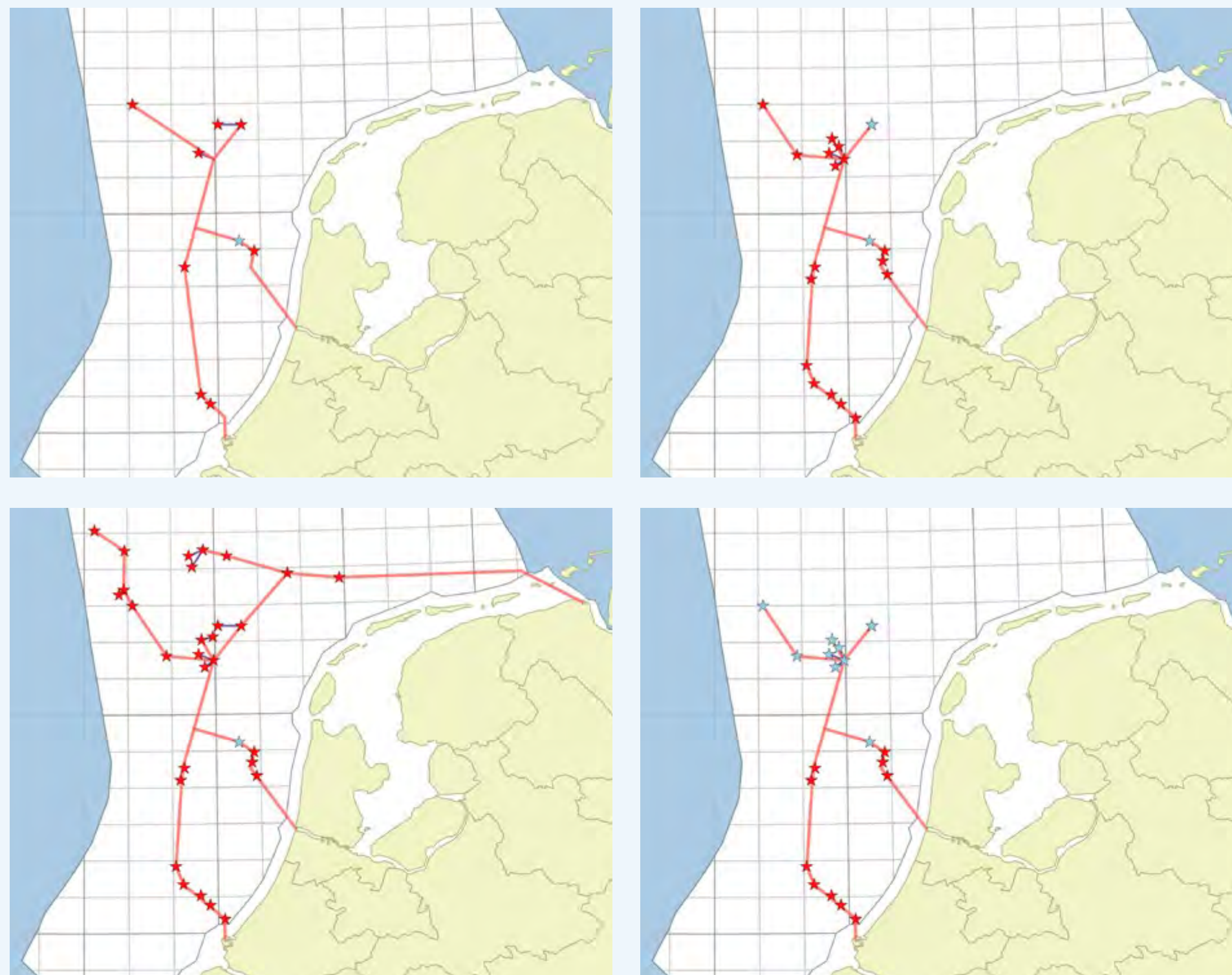
Rotterdam tekenden een overeenkomst met Shell, Exxon-Mobil, Air Liquide en Air Products om samen te blijven werken aan het Porthosproject met als doel het sluiten van transport- en opslagcontracten in 2021. Porthos zal dan 15 jaar lang 2,5 Mton CO₂ per jaar transporteren en opslaan onder de bodem van de Noordzee. Dat is 10% van de uitstoot van de industriële sector in de Rotterdamse haven. Totaal gaat het om een besparing van zo'n 37 miljoen ton CO₂ over een periode van 15 jaar. Porthos levert daarmee een wezenlijke bijdrage aan de klimaatdoelstellingen.

De vier bedrijven die van plan zijn om CO₂ te leveren aan Porthos betalen een tarief voor het transport en de opslag en maken daarnaast kosten voor het afvangen van de CO₂. Ze besparen daarnaast de kosten die gemoeid zijn met het uitstoten van CO₂. Het verschil tussen de totale kosten en besparingen voor de deelnemende bedrijven wordt via de SDE++-regeling door de overheid overbrugd. Eind 2020 hebben de vier emitters SDE++-subsidie aangevraagd. Wanneer de subsidie en de vergunningen zijn verleend nemen Porthos en de vier bedrijven de finale investeringsbeslissing. In 2022 en 2023 staat de aanleg van het Porthosysteem gepland waarna het in 2024 operationeel moet zijn.

De Porthos-projectorganisatie (EBN, Gasunie, Havenbedrijf Rotterdam) gebruikt 2021 om de aanleg van de pijpleidingen op het land en in de zeebodem, het compressorstation en aanpassing van het platform op zee technisch voor te bereiden.

Athos

Athos is een CO₂-opslagproject in het Noordzeekanaalgebied van Gasunie, EBN, Port of Amsterdam en Tata Steel. Het netwerk kan naar verwachting in 2026 operationeel zijn. De bedrijven die werken aan Athos hebben in 2019 een haalbaarheidsonderzoek met positief resultaat afgerond waarna verschillende vervolgstudies zijn ingezet met als doel de concept selectie af te ronden begin 2021.

Locaties van lege olie- en gasvelden en voorbeelden van opslagstrategie

In 2020 is door EBN gewerkt aan de selectie van lege olie- of gasvelden onder de Noordzee waar CO₂ in kan worden opgeslagen en zijn geologische, technische en kostenanalyses gedaan. Op basis van publieke informatie en eigen inzichten zijn de meest attractieve opslaglocaties voor CO₂ opslag geïdentificeerd. De uiteindelijke selectie van de velden is afhankelijk van een samenspel van technische en economische optimalisatie en van gesprekken met de operators van de huidige productiefaciliteiten die voor Athos hergebruikt zullen gaan worden. De veldenselectie zal in 2021 afgerond worden.

CO₂ -opslagvergunningen

Op dit moment is er één CO₂ -opslagvergunning in Nederland, namelijk voor P18-4, een van de opslaglocaties voor Porthos. Marktanalyses laten zien dat er de komende jaren meer aanbod van CO₂ voor opslag wordt verwacht. Om de reductiedoelstelling voor 2030 te behalen is het daarom nodig om nieuwe opslaglocaties en vergunningen op te werken. EBN zet zich in voor tijdige CO₂ opslagvergunningaanvragen en de kosteneffectieve ontwikkeling van opslag om de maatschappelijke kosten laag te houden.

Energieopslag

Energieopslag is noodzakelijk voor het behouden van leveringszekerheid bij het op grote schaal toepassen van wind en zon en bij de verdere ontwikkeling van warmtenetten. EBN heeft een natuurlijke rol in de kennisontwikkeling

en het samenbrengen van partijen onder meer vanwege haar aandeel in bestaande assets en haar kennis van de ondergrond en ervaring met bestaande ondergrondse gasopslagen.

Waterstofopslag

In Nederland ontstaat mogelijk vanaf 2030 een behoefte aan waterstofopslag in lege gasvelden omdat het alternatief, opslag in zoutcavernes, onvoldoende opslagvolume zou kunnen bieden. De haalbaarheid van het opslaan van waterstof in lege gasvelden is wereldwijd nog niet onomstreden vastgesteld. EBN wil substantieel bij dragen aan de kennisontwikkeling op dit gebied. De eerste stap in 2020 was het op conceptueel niveau overtuigender vaststellen van de haalbaarheid van waterstofopslag. Dat hebben wij gedaan door middel van twee verschillende studies. De eerste is het project 'Large Scale Energy Storage' (LSES) van het Topconsortium voor Kennis en Innovatie (TKI) Nieuw Gas dat is uitgevoerd met de partners TNO, NAM, Gasunie, GasTerra en Nouryon. De tweede studie is een eigen EBN-modelering naar het fysisch gedrag van waterstof in poreuze media met behulp van een reservoirsimulator. De eerste resultaten zijn gepresenteerd op het EAGE congres.

Warmteopslag

Voor de verduurzaming van de warmtevoorziening in Nederland is het van belang dat warmteoverschotten in de zomer opgeslagen kunnen worden voor de winter.

Om hoge temperatuur opslag (HTO) op korte termijn verantwoord toe te kunnen passen in Nederland is het van belang dat er snel meer kennis opgebouwd wordt over zowel de technische kant als de bedrijfseconomische en juridische aspecten van ondergrondse warmteopslag. Het project WINDOW van het TKI richt zich op haalbaarheidsonderzoek op die verschillende aspecten. Wij zijn als kennispartner betrokken bij dit project, een samenwerking van verschillende kennisinstellingen met projectstakeholders en betrokken overheden. In 2020 is fase 1 afgerond, een verkenning naar de haalbaarheid van HTO tot 90°C op zeven verschillende locaties in Nederland. De locaties Rotterdam, Leeuwarden en Delft zijn als meest kansrijk beoordeeld. In het vervolgproject, onderdeel van WarmingUP¹, wordt voor deze locaties nader onderzoek gedaan en een ontwerp van de warmteopslaglocatie verder uitgewerkt.

¹ Het collectief WarmingUP werkt samen aan toepasbare kennis voor duurzame, collectieve warmtesystemen zodat deze betrouwbaar, duurzaam en betaalbaar zijn voor de warmtetransitie. Achtendertig deelnemers uit de hele warmteketen doen mee.

4.4 New Energy

Versterken, versnellen en verbeteren van de Nederlandse aardwarmtesector: Het inzetten van onze kennis en expertise van het ondernemen in de Nederlandse ondergrond ten bate van de verduurzaming van de warmteketen door ontwikkeling van aardwarmte in Nederland. In dat kader voert EBN de komende jaren het onderzoeksprogramma SCAN uit, participeert het in Green Deals en mag het namens de Staat financieel deelnemen in aardwarmteprojecten.

In 2020 werkte EBN met de sector verder aan de professionalisering van de aardwarmtesector en de ontwikkeling van aardwarmte in Nederland. Met het voorgenomen mandaat van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat voor financiële deelname in aardwarmteprojecten van EBN kon EBN in 2020 gaan participeren in aardwarmteprojecten. Wij zijn als kennis- of samenwerkingspartner betrokken bij het merendeel van de aardwarmteprojecten die in ontwikkeling zijn in Nederland, zo'n 25 projecten. Met circa 6 aardwarmteprojecten ging EBN in 2020 een samenwerkingsovereenkomst aan voor deelname in deze projecten, wat het totaal op formele samenwerkingen en projecten nu op zo'n 10 projecten brengt. Dit betreft onder andere projecten in Leeuwarden, Utrecht/Nieuwegein en Delft. Bij 20 nieuwe projecten die in de komende jaren gerealiseerd kunnen worden, is EBN in gesprek over deel-

name. Daarbij investeren we in de relaties met die operators die zich richten op een portfolio van vele projecten in de komende jaren.

Zo verwerft EBN de positie die wordt beoogd met de wijziging van de mijnbouwwet (zie kadertekst) ten behoeve van een generieke deelname van EBN in aardwarmteprojecten. Deelname van EBN is een van de maatregelen van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat om de sector te versterken en de ontwikkeling van aardwarmte te versnellen. Door EBN financieel en risicodragend deel te laten nemen in nieuwe aardwarmteprojecten kan EBN een portfolio opbouwen waarbinnen projectkennis en -ervaring wordt geborgd en gedeeld. In die rol kunnen wij mee sturen op de duurzaamheid en kwaliteit van veilige en verantwoorde projecten. Hiermee wordt het publieke belang geborgd en komen de ervaringen uit deze projecten ten gunste van beleidsontwikkeling, innovatie, publieke kennis van de ondergrond en aanscherping van stimuleringsinstrumentaria.

In 2020 hebben wij de potentie die aardwarmte heeft in de verduurzaming van de warmtevraag onder de aandacht gebracht en aardwarmte als een belangrijk onderdeel van de energietransitie gepositioneerd. Het doel was aardwarmte als duurzame optie te laten landen in de Transitievisie Warmte en Regionale Energiestrategie van gemeenten en RES regio's. De studie

WARM die wij in het kader van het Masterplan Aardwarmte uitvoerden met Panterra en Berenschot biedt verdere handvatten. Daarnaast is in samenwerking met Rebel een Modelaanpak Projectfinanciering Geothermie gepubliceerd.

Om de behoefte aan innovatie concreter te maken heeft EBN in opdracht van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat en op basis van input van de sector een Innovatieagenda 2030 opgesteld die in het eerste kwartaal van 2021 gepubliceerd wordt. Daarnaast hebben wij op verzoek van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat actief deelgenomen aan het Versnellingstraject Geothermie Gebouwde Omgeving 2030 waar in 3 subgroepen (propositie, draagvlak en governance) de belangrijkste oplossingsrichtingen voor versnelling zijn geïnventariseerd.

RES regio Rotterdam Den Haag en Invest-NL

Met de RES regio Rotterdam Den Haag en Invest-NL kondigde EBN een samenwerking aan om de warmtetransitie in deze regio te versnellen. EBN en Invest-NL gaan werken aan het in kaart brengen van en advisering over het toekomstige integrale warmtesysteem voor de regio om bij te dragen aan de regionale energiestrategie (RES) van deze regio. Daarin is voor aardwarmte een grote rol weggelegd vanwege de grote warmtevraag en de grote potentie van aardwarmte. De ambitie is enkele tientallen

aardwarmteprojecten te realiseren. Wij werken hierin samen met de belangrijke spelers in deze regio, waaronder Gasunie (Warmteling), de provincie Zuid-Holland en de gemeentes.

Oprichting Geothermie Nederland

Samen met de twee brancheorganisaties in aardwarmte (DAGO, Dutch Association of Geothermal Operators en Stichting Platform Geothermie) spande EBN zich in voor het oprichten van één platform-organisatie voor geothermie. Geothermie Nederland is per 1 januari 2021 operationeel en fungeert als centraal aanspreekpunt voor ondernemers en stakeholders in de aardwarmtesector. Het platform vertegenwoordigt het brede stakeholderveld rondom een breed gedragen agenda voor het verbeteren en opschalen van aardwarmte. EBN neemt deel aan de bestuursvergaderingen van Geothermie Nederland.

Samen met de sector en betrokken stakeholders is in 2020 gewerkt aan een eerste industriestandaard voor aardwarmte (zie industriestandaard duurzaam putontwerp in paragraaf 4.6.2 Aanpak risico's). Wij hebben hierin een coördinerende rol vervuld tussen markt, overheid en andere stakeholders zoals de drinkwatersector.

Wettelijke deelname EBN geothermie projecten vastgelegd in Mijnbouwwet

EBN bracht advies uit voor de wijziging van de Mijnbouwwet met verplichte deelname van EBN in aardwarmteprojecten. In het wetsvoorstel aanpassing van het vergunningsstelsel voor opsporen en winnen van aardwarmte staat ook de generieke deelname van EBN in geothermieprojecten beschreven. Het wetsvoorstel introduceert enerzijds een eigenstandige methode van regulering voor aardwarmte en anderzijds een aantal versterkings- en versnellingsmaatregelen. Deelname van EBN is een van de versterkings- en versnellingsmaatregelen van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Op 16 juli 2020 is door de minister de wijziging van de Mijnbouwwet naar de Tweede Kamer gestuurd waaraan een aantal belangrijke elementen zijn toegevoegd in een Nota van wijziging van op 30 november 2020.

In de nieuwe Mijnbouwwet wordt vastgelegd dat EBN in nieuwe geothermieprojecten verplicht een aandeel neemt. Met deze verplichting wordt de positie van EBN duidelijk en kan EBN haar expertise inbrengen in alle projecten en zorg dragen dat de best practices gedeeld worden. Dit is van belang voor de professionalisering en opschaling van de sector. De conceptwet wordt eerst in de Tweede Kamer behandeld, daarna volgt de behandeling in de Eerste Kamer en de uitwerking van de wet in mijnbouwregeling en mijnbouwbesluit.

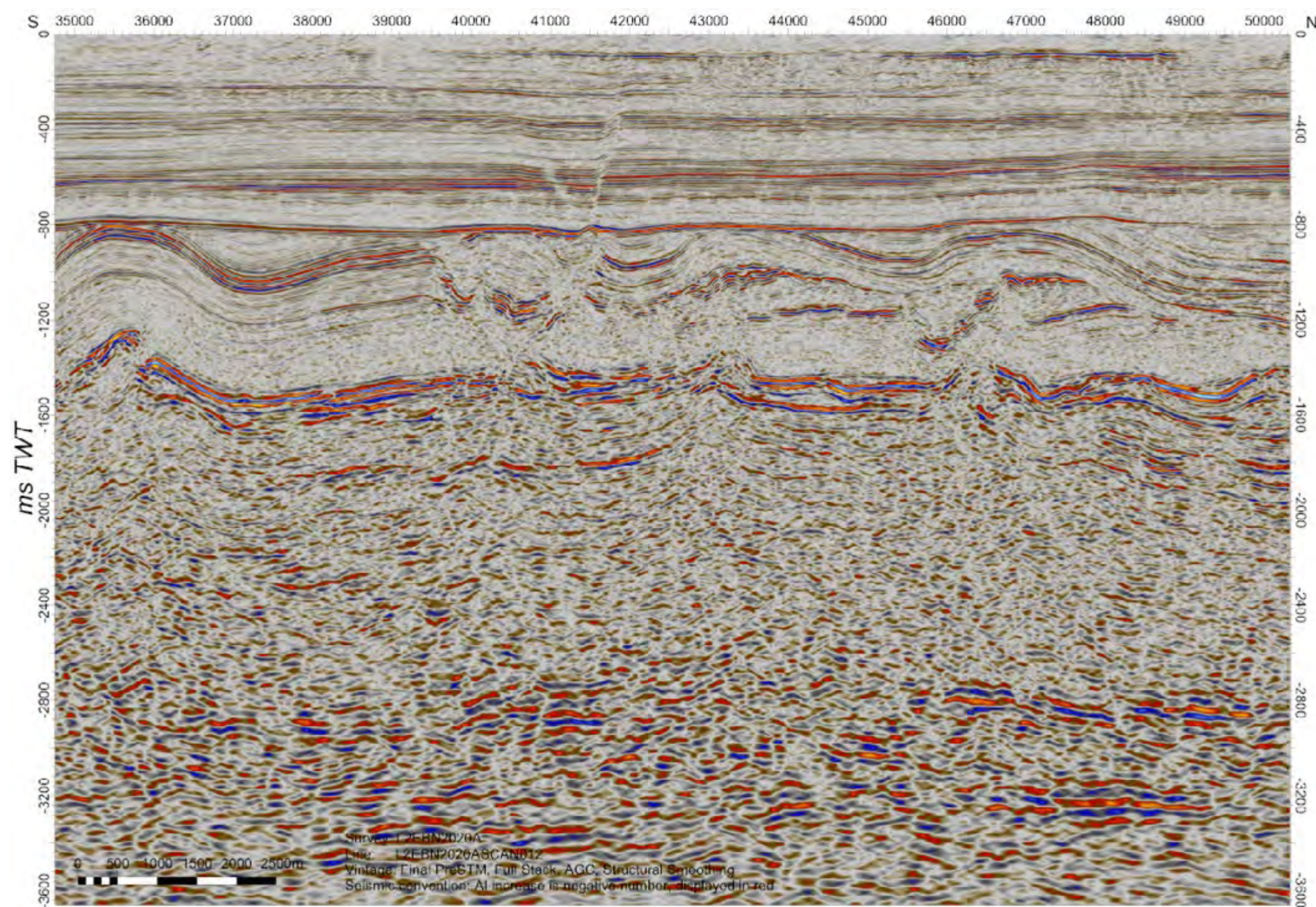

SCAN

In 2020 verzamelde EBN met het SCAN-programma ondergrondgegevens waarmee de potentie van aardwarmte in de Nederlandse ondergrond verder in kaart kan worden gebracht. Het seismische onderzoek levert informatie op die van belang is voor de veilige en economische winning van aardwarmte. EBN heeft in 2020 een beschikking ontvangen van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat voor verder onderzoek met wetenschappelijke boringen. Met deze kennis worden de ondergrondse

risico's van projecten verder gemitigeerd, de kansen van succesvolle projecten groter en zal de investeringsbereidheid toenemen. Dat komt de opschaling van aardwarmte in Nederland ten goede.

SCAN verzamelde in 2020 de 1000e kilometer aan seismische data. Ondanks dat werkzaamheden vanwege COVID-19 tijdelijk zijn stilgelegd, is het dit jaar gelukt om in totaal 797 kilometer nieuwe seismische data te verkrijgen sinds de start van de seismische acquisitie in 2019. De

Data SCAN

data van de onderzoekslijnen zijn van hoge kwaliteit. Daarnaast hebben we sinds de aanvang van het project ongeveer 1000 kilometer aan seismische data uit de jaren '70 en '80 herbewerkt tot hoogwaardige ondergronddata. Alle resultaten worden op NLOG gepubliceerd. Daarnaast organiseerden we een aantal webinars om de resultaten te presenteren aan gemeenten. In 2020 besteedden we veel aandacht aan omgevingscommunicatie en informatievoorziening naar stakeholders zoals gemeenten en omwonenden. Alleen al in het laatste kwartaal heeft SCAN in totaal 53 gemeenten aangedaan langs 8 onderzoekslijnen.

De Green Deal UDG gaat verder als Programma UDG

De Green Deal Ultradiepe Geothermie (UDG) ging in 2020 verder als 'Programma UDG'. Dit is een samenwerking tussen het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat, het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, EBN, TNO en zeven consortia. Het programma is gericht op het vergroten van het inzicht in de kansen van aardwarmte op meer dan vier kilometer diepte in combinatie met de bovengrondse warmtevraag. Doel is de veilige ontwikkeling van ultradiepe geothermie in Nederland in gang te zetten en aandacht voor de omgeving te waarborgen. In 2020 voerden wij seismisch onderzoek uit voor partners binnen UDG, Tellus-Renkum, GOUD (in de regio Utrecht) en Oost-Brabant. De resultaten worden gepubliceerd in samenhang met de SCAN resultaten.

Verkennen en ontwikkelen van energie-innovaties ten bate van systeemintegraties in de Nederlandse energietransitie:

Het verkennen van toepassingsmogelijkheden van nieuwe, hernieuwbare gassen binnen de Nederlandse energietransitie (in het kader van de verduurzaming van de gaswaardeketen) en mogelijkheden voor het versnellen van deze transitie. Meer in detail onderzoeken wij samen met partners de mogelijkheden voor het opschalen (productie), toepassen en opslaan van waterstof en groen gas binnen de Nederlandse energietransitie.

Gasvormige energiedragers en energieopslag hebben een belangrijke functie in het toekomstige duurzame energiesysteem. EBN heeft een rol in het verkennen van nieuwe mogelijkheden voor de toepassing van duurzame gassen en energieopslag in het energiesysteem. EBN heeft een adviesrol naar het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat, voert studies uit en ontwikkelt samen met partners pilotprojecten. Hierbij brengen wij kennis van de gaswaardeketen, van gasproductieprojecten, in samenwerkingsverbanden in. In het geval van opslag leveren wij bovendien kennis van de Nederlandse ondergrond en assets. Daarnaast bewaakt EBN het publieke belang bij de ontwikkeling van pilots voor de nieuwe energiewaardeketens.

Groen gas

In 2020 heeft EBN een samenwerkingsovereenkomst gesloten met Engie en Shell om de ontwikkeling van een groengasfabriek te onderzoeken op de mijnbouwlocatie GZI in Emmen. De regionale energiehubs Emmen GZI-Next staat model voor de wijze waarop ook andere bestaande mijnbouwlocaties ingezet kunnen worden voor het versnellen van groengasprojecten. Wij onderzoeken ook mogelijkheden om met partners meer innovatieve technologieën voor het vergisten of vergassen van biomassa toe te passen.

Waterstof

Waterstof kan een essentiële pijler gaan vormen van het toekomstige klimaatneutrale en flexibele energiesysteem. Er dient echter wel een georkestreerde ontwikkeling plaats te vinden van productie, ontwikkeling van infrastructuur, het op gang komen van de vraag en de inpassing in een aantal sectoren. EBN levert een bijdrage aan het op gang brengen van een nieuwe waardeketen voor waterstof vanuit haar eigen rol en expertise. EBN kan als publieke organisatie een rol spelen als katalysator, als partij die de gaswaardeketen goed kent en deze kan gaan verduurzamen en als partij die CO₂ gaat opslaan.

In 2020 hebben wij verdere stappen gezet in de lopende verkenning van verschillende mogelijkheden. Een deelname van EBN in pilotprojecten voor de productie van waterstof kan een volgende stap zijn in deze verkenning.

Wij werkten in 2020 mee aan de visievorming over de rol van blauwe waterstof² in de transitie en onderzoekt wat de eigen rol in de vervolgfase kan zijn. H-Vision is een project dat wordt opgezet voor grootschalige blauwe waterstof productie. De (grootschalige) productie van blauwe waterstof Vision kan helpen de waterstofketen en -markt op gang te brengen.

In 2020 is ook een haalbaarheidsstudie afgerond naar het bijstoken van waterstof als back-up voorziening en bij het voorzien in piekvraag bij warmtenetten. In deze studie is met HVC en DNV-GL een concrete casus in Zwijndrecht uitgewerkt.

² Grijze waterstof is waterstof geproduceerd op basis van aardgas. Bij de productie van grijze waterstof komt CO₂ vrij. Als deze CO₂ (grotendeels) wordt afgevangen en opgeslagen (bijvoorbeeld in lege gasvelden onder de Noordzee), wordt de waterstof 'blauwe waterstof' genoemd. 'Groene waterstof' is waterstof geproduceerd met duurzame elektriciteit met behulp van elektrolyse.

4.5 Financiële resultaten

Financiële slagkracht en weerbaarheid in stand houden:

De financiële slagkracht en weerbaarheid laat zich kenmerken door een hoog eigen vermogen (incl. liquiditeit en solvabiliteit) dat direct beschikbaar is voor het afwikkelen van de huidige verplichtingen. Dit is belangrijk gezien de versnelde afbouw Groningenveld en Gasgebouw waardoor de winstgevendheid lager wordt en de materialiteit van de onzekere factoren (bv. aardbevingen en opruimingsverplichting) groter wordt. Daarnaast kan het vermogen eventueel worden ingezet voor investeringen in de energietransitie.

4.5.1 Financiële gang van zaken

De omzet over 2020 is met 46% gedaald naar EUR 1,2 miljard, in 2019 beliep dit nog EUR 2,2 miljard. Deze daling wordt vooral veroorzaakt door een lagere gerealiseerde gasafzet (- EUR 0,7 miljard) en door negatieve prijseffecten (- EUR 0,4 miljard) voor gas. De reguliere operationele kosten bedroegen EUR 529 miljoen. De kosten als gevolg van aardbevingen in Groningen bedroegen EUR 563 miljoen (2019: EUR 678 miljoen). Daarnaast zijn de afschrijvingskosten gedaald naar EUR 558 miljoen (2019: EUR 586 miljoen). Het nettoresultaat is door bovenstaande redenen gedaald naar EUR -364 miljoen (EUR 2019: 256 miljoen). In 2020 was er door het verlies geen afdracht aan de Neder-

landse Staat, inclusief heffingen en vennootschapsbelasting (2019: EUR 0,3 miljard).

Vanwege aanzienlijke en robuuste positieve kasstromen uit bedrijfsactiviteiten, die hoger zijn dan de investeringsuitgaven, genereert EBN jaarlijks onder normale marktomstandigheden een aanzienlijke vrije kasstroom. Dit zal naar verwachting ook in 2021 het geval zijn. EBN's langetermijn-kredietwaardigheid komt ook tot uitdrukking in de langetermijn-credit rating, zijnde Aaa bij Moody's.

EBN heeft per eind 2020 een positie aan kortetermijn- (belegde) liquiditeiten van in totaal EUR 2.266 miljoen (2019: EUR 3.369 miljoen). In 2020 is een deel van de in 2019 kortetermijn-belegde liquiditeiten gealloceerd naar een langlopende beleggingsportefeuille. Dit is voor EUR 853 miljoen belegd in langlopende obligaties. De looptijd van de belegde liquiditeiten is hierdoor optimaler afgestemd op de looptijd van de verplichtingen. Een deel van de liquiditeit is namelijk bestemd om langetermijn-verplichtingen mee te voldoen. De langlopende obligatieportefeuille is vanwege het langlopende karakter op de balans onder de financiële vaste activa opgenomen.

Vanwege de aanzienlijke liquiditeitspositie en door de hoge jaarlijkse vrije kasstromen die ook in 2021 worden verwacht, is EBN uitstekend in staat om aan de uitstaande kortlopende financiële verplichtingen te voldoen. Er zijn in

2021 geen aflossingen op langlopende leningen gepland. EBN beschikt over een commercial paper programma van EUR 2 miljard. Tevens beschikt EBN over een gecommiteerde doorlopende kredietfaciliteit met drie gerenommeerde banken, die EBN de mogelijkheid biedt om tot EUR 0,4 miljard krediet voor algemene bedrijfsdoeleinden op te nemen. Deze kredietfaciliteit loopt tot augustus 2022. Per jaareinde 2020 heeft EBN van beide instrumenten geen gebruik gemaakt. De liquiditeitspositie is hiermee uitstekend, wat ook tot uitdrukking komt in de kortetermijn-credit rating, zijnde P-1 bij Moody's.

4.5.2 Investerings

De investeringen in de winnings- en opslagvergunningen zijn in 2020 bijna gehalveerd: van EUR 227 miljoen in 2019 naar EUR 138 miljoen. Deze ontwikkeling heeft te maken met de zeer lage prijzen en gevolgen van COVID-19.

4.5.3 Verkopen

Gas en opslagcapaciteit

De prijsvorming op de Title Transfer Facility (TTF), een van de meest liquide virtuele handelsplaatsen voor gas in Noordwest-Europa, werd in 2020 gekenmerkt door een hoge volatiliteit. Het jaar 2020 begon met gasprijzen rond 14 EUR/MWh in januari, maar de uitval van vraag door de coronacrisis in combinatie met een groot aanbod van gas zorgde voor een sterke daling tot gemiddeld 5 EUR/MWh in juni 2020. Aan het einde van het jaar 2020, met het zicht

op een werkende vaccinatie, herstelden de gasprijzen weer naar circa 14 EUR/MWh.

De volumegewogen gemiddelde opbrengstprijis voor het EBN-gasportfolio daalde tot 11 EUR/MWh (2019: 16 EUR/MWh). De totale afzet kromp met circa 35% tot 8 miljard Nm³ (2019: 12 miljard Nm³). Dit was het gevolg van de verdere productiebeperking van het Groningenveld vanwege het besluit van de minister om niet meer gas te winnen uit het Groningenveld dan noodzakelijk.

Er is in 2020 weer gasopslagcapaciteit uit de ondergrondse opslag Bergermeer geveild. Voor het lopende opslagjaar 2020-2021 werd 7,0 TWh verkocht tegen een vaste prijs en 1,0 TWh verkocht via zogenaamde optimisation agreements, een verkoopconcept dat de Bergermeer Capacity Marketing Company in staat stelt om te profiteren van tussentijdse prijsschommelingen. Het aandeel gasopslagcapaciteit dat verkocht is op basis van multipliers is nu 4,3 TWh.

Voor het opslagjaar 2021-2022 was 15,5 TWh vrij beschikbaar, waarvan in december 2020 2,0 TWh tegen een vaste prijs is verkocht. In het voorjaar van 2021 zal nog 7,0 TWh geveild worden tegen een vaste prijs en 6.5 TWh wordt verkocht via optimisation agreements.

Olie, aardgascondensaat en LPG

De gemiddelde prijs voor een vat ruwe olie (Dated Brent) in 2020 uit op EUR 42 per vat (2019: EUR 58 per vat). Dat is ongeveer 28% minder dan het jaar ervoor. De prijzen stonden in januari 2020 zeer hoog op gemiddeld EUR 57 per vat en daalde door de uitval van vraag door de coronacrisis naar gemiddeld EUR 17 per vat in april 2020. Het jaar 2020 eindigde met een herstel op gemiddeld EUR 40 per vat.

De gewogen gemiddelde opbrengstprijis voor het olie- en aardgascondensaatportfolio van EBN kwam in 2020 uit op EUR 36 per vat, wat 32% minder is dan in 2019. Het verschil ten opzichte van de prijs voor een vat Dated Brent is te verklaren door kwaliteitsverschillen (hogere zuurgraad, slechtere viscositeit en hogere kwikconcentraties), hetgeen leidt tot een afslag ten opzichte van Dated Brent. De totale afzet van olie, aardgascondensaat en LPG over 2020 is uitgekomen op 1,7 miljoen vaten, 8% minder dan in 2019.

4.6 Creëren van verbindende kracht

Creëren van verbindende kracht: Creëren van verbindende kracht doen wij door in samenwerkingsverbanden en overlegorganen deel te nemen en onze kennis en kunde in te zetten voor het versnellen van de energietransitie in Nederland, zodat wij ook op de lange termijn maatschappelijke waarde kunnen creëren. Wij faciliteren

de maatschappelijke, geïnformeerde en geobjectiveerde dialoog tussen stakeholders over thema's van de energietransitie (waar mogelijk met partners) zodat wij bijdragen aan de juiste beeldvorming over de energievoorziening in Nederland. Het actief ontwikkelen en delen van onze kennis van (ondernemen in) de Nederlandse ondergrond is hier onderdeel van. Daarnaast verbindt EBN mensen aan de energietransitie en aan haar organisatie door actief ontwikkelen van gemeenschappelijke thema's en programma's om dit te realiseren. EBN wordt daarbij ook beschouwd als een Great Place To Work (GPTW). De collega's van EBN werken betrokken, bevlogen en zijn verbonden aan de realisatie van de organisatiedoelen.

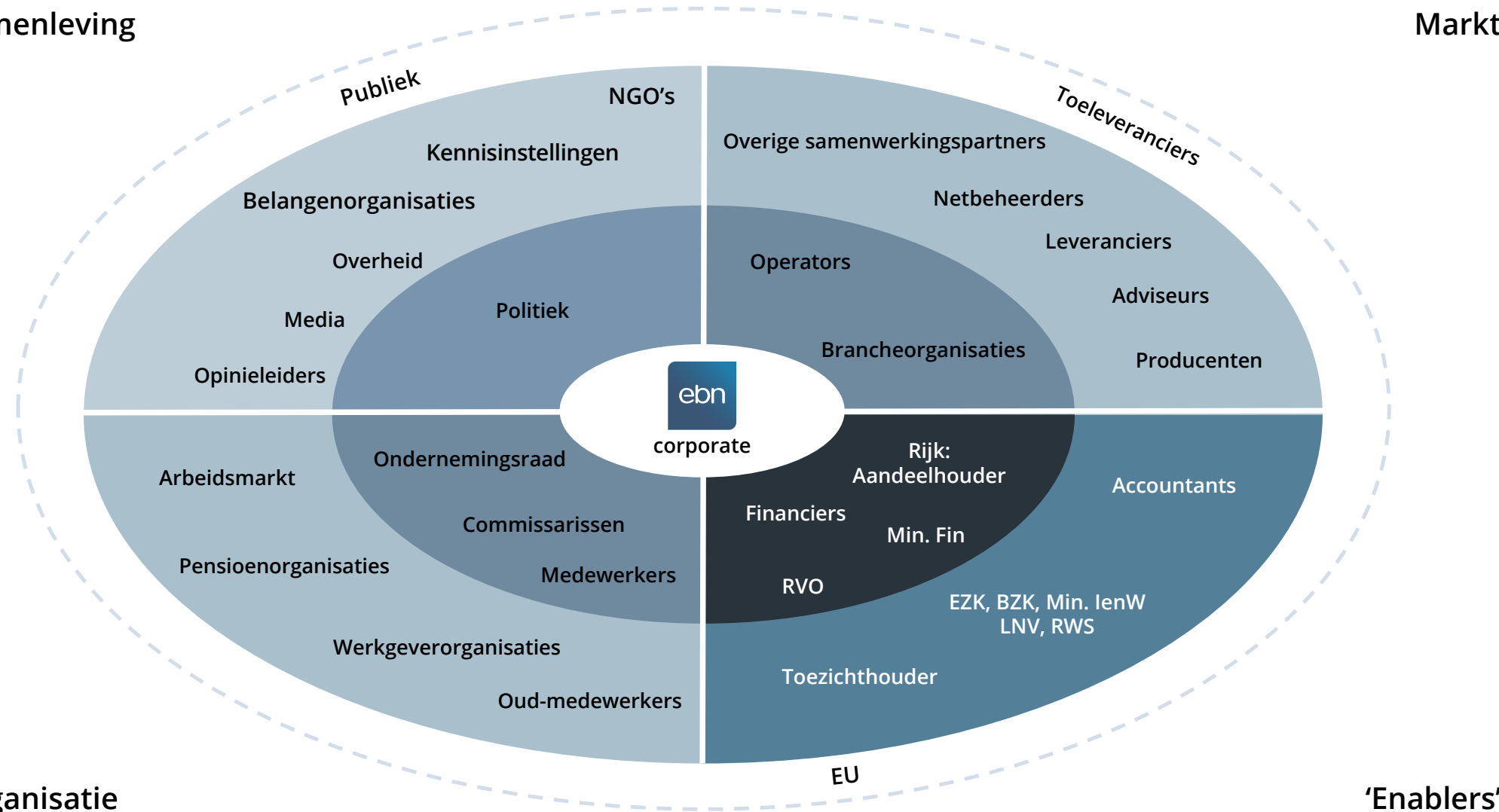
In deze paragraaf staat beschreven hoe wij de belangen en verwachtingen van stakeholders monitoren en hoe EBN in het kader van haar missie 'het creëren van verbindende kracht voor de energietransitie' externe stakeholders verbindt en invulling geeft aan de geïnformeerde dialoog. Verbinding van medewerkers staat beschreven in paragraaf 4.6.2 De mensen van EBN. In paragraaf 4.6.3 staat het verslag van de OR.

4.6.1 Dialoog met belanghebbenden

Om onze missie, strategie en activiteiten goed te kunnen uitvoeren, willen wij de uiteenlopende belangen van onze stakeholders kennen om die mee te wegen bij het nemen van besluiten. Als beleidsdeelneming dient EBN een maat-

Samenleving

Markt

- Onze key stakeholders: Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (als beleidsmaker en aandeelhouder), partners in onze deelnemingen/industrie/branches, EBN-medewerkers.
- Onze overige stakeholders: omwonenden, toezicht-houders, aanverwante ministeries zoals Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Financiën en Infrastructuur & Waterstaat, kennis- en onderwijsinstellingen, financiële instellingen, brancheorganisaties, media en maatschap-pelijke belangenorganisaties, toeleveranciers en andere belanghebbenden.

Interactie

Met vertegenwoordigers van de stakeholdergroepen hebben we persoonlijk contact, op alle niveaus binnen onze organisatie. Onze directie is direct betrokken en heeft gedurende het jaar frequent contact met verschillende stakeholders (zie tabel op pagina 157). Met onze aandeelhouder en raad van commissarissen voeren zij gesprekken over de langetermijn-strategie van EBN en de bijbeho-rende doelen. Uiteraard wordt er ook op directieniveau gesproken met industriepartners, bijvoorbeeld binnen Nexstep, het Platform Geothermie en NOGEPa.

EBN heeft een publiek belang en streeft dan ook naar het creëren van meerwaarde op de korte en de lange termijn. Samen met al onze stakeholders zetten we stappen in de verduurzaming van de energievoorziening in Neder-

schappelijk belang: een veilige, betrouwbare, betaalbare en duurzame energievoorziening in Nederland. Onze rol geven we vorm door verbindende kracht te geven aan de energietransitie. Om hier goed uitvoering aan te kunnen geven, zetten we intensief in op een permanente stakehol-derdialoog. Structureel hebben we op alle niveaus contact met onze stakeholders over materiële onderwerpen en thema's van de energietransitie.

EBN rapporteert transparant over haar interactie met belanghebbenden: wie ze zijn, hoe we de dialoog vorm-geven en welke onderwerpen worden besproken. Voor het woord 'belanghebbenden' hanteren we de definitie van 'stakeholders' van de Global Reporting Initiative. Wij identificeren onze belanghebbenden aan de hand van de mate waarin onze activiteiten hen beïnvloeden en de mate waarin zij invloed kunnen uitoefenen op onze organisatie of bedrijfsvoering.

land. Dit doen wij door in samenwerkingsverbanden en overlegorganen deel te nemen en onze kennis en kunde in te zetten voor het versnellen van de energietransitie in Nederland, zodat wij ook op de lange termijn maatschappelijke waarde kunnen creëren. Voorbeelden hiervan zijn KVGN, New Energy Coalition en TKI waar zowel EBN-medewerkers als onze directie actief in zijn.

Het creëren van meerwaarde op de korte en lange termijn doen wij ook met behulp van SDG's. Wij zien de SDG's als belangrijke ijkpunten die mede richting geven aan onze strategie om de gaswaardeketen te verduurzamen en een constructieve bijdrage te leveren aan de energietransitie. Zo presenteren wij de SDG's ook aan onze stakeholders en bespreken we deze met onze stakeholders. De SDG's zijn het maatschappelijk kader voor onze strategie en materiële thema's, zijn geïmplementeerd in de strategische doelen en richtinggevend voor de strategische jaardoelstellingen voor 2020 (zie connectiviteitsmatrix).

Op reguliere basis en op verscheidene niveaus hebben we contact met onze stakeholders over diverse materiële onderwerpen. Een volledig overzicht hiervan wordt weergegeven in de tabel op pagina 157. Deze tabel beschrijft wie onze belanghebbenden zijn, welke vorm de interactie met deze partijen heeft en wat de bespreekpunten waren in 2020.

Wij bieden zowel interne als externe stakeholders altijd de mogelijkheid om misstanden in de ketens waarin wij actief zijn, kenbaar te maken. Lees hier meer over op in de paragraaf Ketenverantwoordelijkheid op pagina 38.

Stakeholdermonitor

In EBN's werkwijze staat het contact en de samenwerking met haar stakeholders voorop. In het kader van ons stakeholdermanagement ontwikkelden wij in 2020 een stakeholdermonitor die wij jaarlijks gaan uitvoeren. Het stakeholderonderzoek dat in 2020 werd uitgevoerd is een 0-meting op 3 onderdelen:

1. Prioritering materiële thema's;
2. Beoordeling prestaties op materiële thema's;
3. Beoordeling prestaties op reputatiethema's.

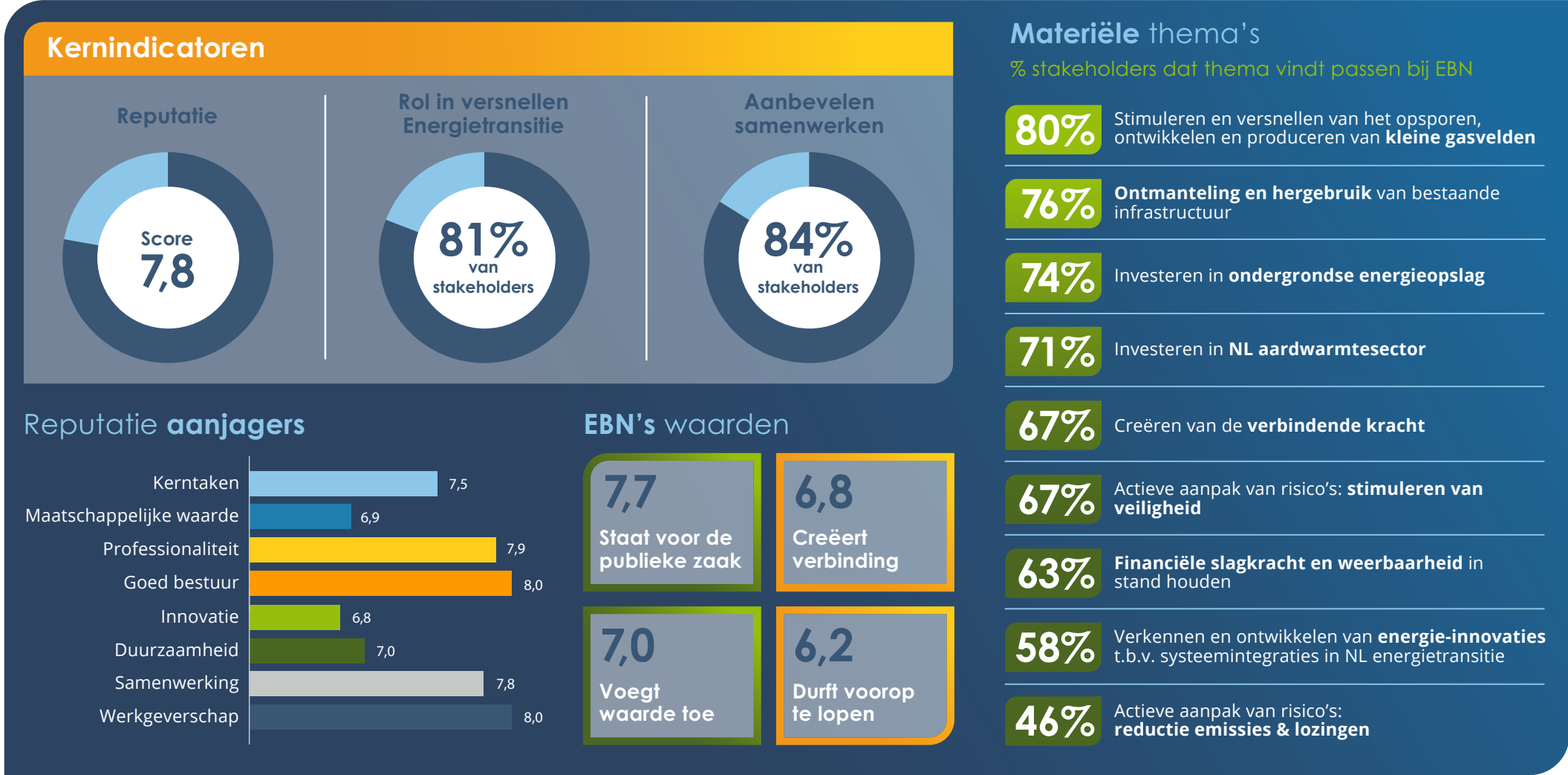
Het doel van het onderzoek was te toetsen welke thema's stakeholders het meest relevant vinden voor EBN en inzicht te krijgen in de percepties en verwachtingen van stakeholders ten aanzien van EBN, haar strategische thema's en EBN's rol in de energietransitie. De uitkomsten van het onderzoek bevestigen dat EBN volgens haar stakeholders passende strategische prioriteiten heeft. De materiële thema's zijn gelijk aan die van 2019. De strategische prioriteiten, materiële thema's en rol die EBN voor zichzelf ziet, zijn ook in de ogen van de stakeholders relevant en passend bij EBN. Stakeholders onderschrijven het belang van de rol van EBN in de energietransitie: Als onafhanke-

lijke partij met de juiste expertise dient EBN in de energievoorziening en energietransitie het publieke belang en voegt economische en maatschappelijke waarde toe.

Het stakeholderonderzoek biedt aanknopingspunten voor verdiepende gesprekken die wij met onze stakeholders voeren over hoe wij nog meer impact kunnen maken in de energietransitie. De komende jaren blijven we monitoren hoe EBN in de ogen van haar stakeholders voortgang boekt op de strategische thema's en geven we verder invulling aan de permanente stakeholderdialoog.

Actief ontwikkelen en delen van kennis

EBN verbindt mensen aan de energietransitie en ontwikkelt gemeenschappelijke thema's en programma's om dit te realiseren. Hiermee faciliteert EBN de geïnformeerde dialoog tussen stakeholders over thema's van de energietransitie. Het actief ontwikkelen en delen van onze kennis van (ondernemen in) de Nederlandse ondergrond en van assets is hier onderdeel van. Dit laatste doet EBN door data, informatie en kennis samen te brengen, te ontwikkelen, te behouden en te delen. In 2020 startten wij het programma 'Meerwaarde uit data' met als doel de wijze van vastleggen van data te uniformiseren, de uitwisseling van data efficiënter te laten verlopen en waarde uit data te creëren door data en informatie te delen ten behoeve van activiteiten in het kader van de energietransitie. Data en informatie uit de olie- en gaswinning over olie- en

inhoud geven aan de geïnformeerde dialoog over energie in Nederland.

- De week van de duurzame (aard)warmte: Wij organiseerden een programma over de verduurzaming van de warmtevraag in Nederland.
- De week van de dilemma's in de energietransitie/serie podcasts: Wij maakten samen met partners een serie podcasts over thema's van de energietransitie, in samenwerking met BNR Nieuwsradio.
- Digitale uitgave Focus – energie in beweging: Elk kwartaal brengen wij een digitale uitgave over thema's van de energietransitie waarin elke keer verschillende stakeholders aan het woord komen.

EBN-events

Wij organiseren regelmatig events waarin wij samen met de belangrijke stakeholders uit de transitiegemeenschap inhoud geven aan de geïnformeerde dialoog over het energiesysteem en de energietransitie in Nederland. We proberen met onze events verbinding tot stand te brengen tussen de verschillende groepen belanghebbenden en een podium creëren voor het debat over thema's in de energietransitie. Vanwege de coronacrisis zijn vanaf de maatregelen die in maart werden aangekondigd events vervangen door online varianten. Traditioneel heeft in 2020 op de derde dinsdag van januari nog wel het Energieontbijt plaatsgevonden. Tijdens deze bijeenkomst zijn partners uit de sector, vertegenwoordigers van diverse

ministeries en NGO's aanwezig geweest. Tijdens het Energieontbijt gingen stakeholders met elkaar in gesprek over de kansen en uitdagingen voor het realiseren van de klimaatdoelstellingen.

Update energie infographic 2020

In 2020 brachten wij voor de vierde keer een [energie infographic](#) uit over het Nederlandse energiesysteem op basis van de laatst beschikbare cijfers van CBS. Wij maken de infographic vanwege het belang van de beschikbaarheid van feiten en cijfers voor een goed geïnformeerde discussie over energie in Nederland. Niet alleen vanuit het perspectief van de beleidsmakers, maar juist ook vanuit de consument. Dit jaar was het thema 'van klimaat tafel naar keukentafel', want de discussie wordt meer en meer door de consument gevoerd die een keuze moet maken voor zijn eigen energievoorziening. De infographic wordt actief verspreid en onder de aandacht gebracht (onder andere tijdens het jaarlijkse Energieontbijt, via een persbericht, etc.) om ook de betrokkenheid van het brede publiek bij de energietransitie te bevorderen. Zo faciliteert de infographic een geïnformeerde discussie over het energiesysteem.

4.6.2 De mensen van EBN

Ook voor de medewerkers van EBN was 2020 een bijzonder jaar waarin de impact van COVID-19 van invloed was op de dagelijkse aansturing, de interactie en samenwerking en de inbedding van nieuwe medewer-

kers. Wij hebben met elkaar alternatieven gevonden om de verbinding met elkaar te houden en onze doelen te realiseren. Met verschillende projecten als ons cultuur- en leiderschapsprogramma werken wij aan een effectieve, efficiënte en zorgvuldige realisatie van onze doelstellingen.

EBN leiderschapsprogramma

We hebben het EBN leiderschapsprogramma verder vormgegeven en geïmplementeerd. Dit is een organisatiebreed ontwikkeltraject op maat voor alle medewerkers (management, professionals, young professionals en support) op het gebied van (persoonlijk) leiderschap, vaardigheden, impact en interactie met stakeholders. Ondanks de beperkingen door COVID-19 is EBN erin geslaagd om bijna driekwart van de geplande trainingen uit te voeren. Omdat de impact van live sessies groter is, hebben wij ervoor gekozen additionele digitale trainingen aan te bieden en de verdere uitrol uit te stellen naar 2021. Bijna driekwart van de deelnemers beoordeelden het programma als 'zeer goed' of 'excellent'.

Medewerkerstevredenheid

EBN heeft in 2020 opnieuw het predicaat Great Workplace mogen uitdragen. Het onderzoek is uitgevoerd in december 2019, daarmee mochten we onszelf Great Workplace noemen in de periode december 2019 tot en met december 2020. We hebben de resultaten van het Great Place to Work (GPTW) medewerkerstevredenheidsonder-

zoek dat in december 2019 werd uitgevoerd, opgevolgd met dialoogsessies met alle afdelingen en thema's. In deze sessies hebben we de resultaten nader besproken en getoetst aan de persoonlijke ervaringen van medewerkers en recente ontwikkelingen. Daarnaast hebben we ook op andere vlakken verbeteringen doorgevoerd. De effecten hiervan zijn zichtbaar in de twee additionele GPTW-onderzoeken die gericht waren op werkgeverschap in tijden van COVID-19. De gevoelsstelling "Alles overziend vind ik dat onze organisatie goed in staat is om thuis te werken" scoorde in de zomer 96%. De reguliere gevoelsstelling: "Alles overziend vind ik onze organisatie een Great Place to Work" steeg in het najaar van 83% naar 85%.

Cultuur

Verbindende kracht begint bij medewerkers en vindt zijn fundering in een sterke cultuur. In 2020 is de nieuwe cultuurcommissie gestart, die zich heeft gebogen over de verdere borging en ervaring van de EBN-cultuurwaarden: Impact, Open & Eerlijk, Samenspel en Energiek. Zij hebben hiervoor onder andere een tool ontwikkeld en gedeeld met de organisatie. Deze tool is gericht op het op een laagdrempelige en praktische manier bespreken van die cultuurwaarden na bijvoorbeeld een overleg of projectmeeting. Op deze manier blijven de cultuurwaarden leven bij de huidige medewerkers en management. Nieuwe medewerkers krijgen standaard bij hun inwerktraject begeleiding door een buddy die onder

andere de cultuuraspecten op een informele wijze kan introduceren.

Groei van EBN en wervingscampagne "Morgen Verbinden met Vandaag"

EBN groeide in 2020 met 19 medewerkers van 118 (109 FTE) medewerkers naar 137 medewerkers (127 FTE), een stijging van bijna 17%. In totaal startten onder het motto 'Morgen Verbinden met Vandaag'³, 30 nieuwe medewerkers bij EBN, 16 mannen en 14 vrouwen, vooral bij de thema's waarmee wij inzetten op een versnelling van de energietransitie (Geo-energie, Geotechnische Operaties en CCUS). 11 medewerkers verlieten de organisatie (8,0%).

We stimuleren de interne doorstroom en het verhogen van de diversiteit binnen EBN heeft onze focus. In 2020 daalde de gemiddelde leeftijd van 44,3 jaar in 2019 naar 43,6 jaar, waarmee we trend van de afgelopen jaren voortzetten. Het percentage vrouwen werkzaam bij EBN is met 0,4% licht gedaald van 39,8% in 2019 naar 39,4% in 2020 deels ten gevolge van de uitstroom (7 vrouwen en 4 mannen).

³ 'Morgen verbinden met vandaag' is de arbeidsmarktcampagne waarmee EBN (toekomstige) medewerkers verbindt aan de activiteiten van EBN in de verduurzaming van de gaswaardeketen. Medewerkers van EBN delen een sterke betrokkenheid en toewijding om bij te dragen aan de energietransitie. Hun enthousiasme en verhalen zetten we in bij de werving van nieuwe collega's.

Opleiding en ontwikkeling

EBN biedt een breed palet van opleidingen en trainingen aan, waaronder het EBN leiderschapsprogramma. Het totale aantal opleidingsdagen daalde echter door COVID-19 beperkingen van 394,7 in 2019 naar 309,1 in 2020. We hebben als gevolg van deze beperkingen veel trainingen moeten verschuiven naar 2021. Naast het volgen van opleidingen en trainingen ontwikkelen onze medewerkers zich door deel te nemen in uitdagende projecten of het vervullen van rollen met management uitdagingen als Principal of plaatsvervangend Programme Manager. Op deze manieren stimuleren we verbreding van kennis en vaardigheden van medewerkers, kennisdeling tussen thema's en de interne doorstroom.

Investeren in Stagiaires, Trainees en Young Professionals

EBN staat voor de publieke zaak en we zien het ook als onze maatschappelijke verantwoordelijkheid om jonge mensen op te leiden door onder meer het creëren en faciliteren van uitdagende stageopdrachten. In 2020 vervulden 20 stagiaires hun opdracht bij EBN. Daarnaast bieden we 9 traineeships aan, een intensief programma waarin trainees 3 jaar werkervaring opdoen in verschillende projecten en thema's. We geven trainees passende technische trainingen en ontwikkelen hun competenties in het Young Professional Programma om ze zo in staat te stellen een

waardevolle basis te leggen voor hun verdere loopbaan. In 2020 startten 5 nieuwe trainees bij EBN.

Verzuim

Het verzuimcijfer is in 2020 met 2,5% gedaald van 5,3% in 2019 naar 2,8% in 2020, vooral door een sterke daling in het langdurend verzuim (van 4,1% in 2019 naar 2,1% in 2020). EBN blijft investeren in het begeleiden van medewerkers die zijn uitgevallen. Begeleiding bestaat uit inzet van expertisebureaus, externe multidisciplinaire begeleiding en persoonlijke begeleiding door HR en leidinggevend. Daarnaast besteden we veel aandacht aan preventie van uitval door tijdige HR begeleiding, het organiseren van een inloopspreekuur van de Arbodienst, een Masterclass Veerkracht, individuele coaching-trajecten en online thuiswerkplekonderzoeken voor de gehele organisatie.

4.6.3 Medezeggenschap

OR verslag 2020

Begin 2020 veranderde de samenstelling van de Ondernemingsraad (OR) in verband met het verstrijken van de driejarige termijn van de vorige OR. De overdracht vond plaats tijdens de reguliere januari vergadering met de oude OR, de nieuwe OR en de bestuurder. De OR en de bestuurder hebben vier keer per jaar een reguliere overlegvergadering waarvan twee vergaderingen een zogenaamde

‘Artikel 24 WOR vergadering’ waren. Bij deze vergaderingen was RvC-lid Liesbeth Kneppers-Heijnert aanwezig.

Vanwege de coronacrisis verliep de communicatie tussen de OR en de bestuurder voornamelijk digitaal, ook de reguliere overlegvergaderingen. Dit was niet ideaal, maar OR en bestuurder hebben desondanks constructief en positief overleg kunnen voeren. Om toch verbinding te houden met de organisatie is er met wisselende OR-samenstellingen een aantal informele overleggen met de HR-manager geweest. Deze gesprekken moesten de informele gesprekken die we normaal op kantoor zouden hebben gehad vervangen. Een van de voornaamste gespreksonderwerpen was vanzelfsprekend de COVID-19 situatie en hoe EBN hiermee omgaat. De OR heeft bij de bestuurder meermaals aandacht gevraagd voor onder andere de opties om de collega's betrokken te houden bij EBN, de thuiswerkregeling, vakantiedagen, veerkracht en de praktische hulpmiddelen om het thuiswerken te optimaliseren. Daarnaast heeft de OR feedback van collega's teruggekoppeld aan de bestuurder.

Het contact van de OR met de rest van de organisatie was minder divers dan de OR in een normale situatie zouden hebben. OR-leden hebben zoveel mogelijk de sfeer en praktische zaken gepeild tijdens (virtuele) vergaderingen met collega's. Daarnaast gaf de OR een presentatie over

de OR enquête 2019. Ruim 50 mensen woonden deze presentatie (virtueel) bij. Bovendien nam de OR eind 2020 wederom de jaarlijkse enquête af met extra vragen over het werken vanuit huis. Vooralsnog hebben 105 respondenten deze enquête ingevuld.

Gedurende 2020 heeft de OR 5 adviesverzoeken en 1 instemmingsverzoek behandeld:

Adviesverzoeken:

- Update IMS document Jubileum/afcheid;
- Aangaan lening met de Staat inzake Porthos;
- Aanpassing Regeling Dienstjubileum en Afscheid;
- Update aansturing management;
- Commercial Paper programma;

Instemmingsverzoeken:

- Update regeling vertrouwenspersoon.

De OR adviseerde in alle bovengenoemde gevallen om het voorgenomen besluit door te voeren. Daarnaast heeft de bestuurder een aantal aanpassingen in documenten van het Integraal Management Systeem (IMS) ter kennisgeving aan de OR voorgelegd.

4.7 Actieve aanpak risico's

Actieve aanpak risico's: EBN stimuleert veiligheid om te waarborgen dat de huidige en toekomstige operationele activiteiten waarin wij deelnemen (E&P, aardwarmte, CCS) geen risicogrenzen overschrijden en daardoor gevaar opleveren voor mens en omgeving. In onze samenwerkingsverbanden sturen op een lagere milieu-impact en CO₂-footprint.

Actieve aanpak risico's is een materieel thema voor EBN. Dit houdt in dat het stimuleren van veiligheid en het reduceren van emissies prioriteiten zijn voor EBN. Veilige opsporing en winning van energiebronnen in de Nederlandse ondergrond is van groot maatschappelijk belang. Hierbij gaat het om veiligheid voor de omgeving en veiligheid in de operaties zelf. Door te monitoren, kennis en best practices te delen en door in samenwerkingsverbanden te werken aan concrete maatregelen spant EBN zich in om te waarborgen dat de huidige en toekomstige operationele activiteiten waarin wij deelnemen (olie en gas, aardwarmte, CCS) geen risicogrenzen overschrijden en daardoor gevaar opleveren voor mens en omgeving.

In onze samenwerkingsverbanden sturen we op een lagere milieu-impact en CO₂-footprint door het verminderen van de uitstoot van broeikasgassen. Bij operationele emissie-reductie gaat het specifiek over de operationele activiteiten

van de Nederlandse olie- en gasproducerende industrie. In de volgende alinea's wordt dit nader toegelicht.

HSE-benchmark olie- en gasoperaties

Tot 2016 richtte EBN zich hoofdzakelijk op het opsporen, winnen en opslaan van gas en olie. Hierbij hebben we als non-operating partner geen actieve verantwoordelijkheden op HSE-gebied (Health, Safety and Environment). EBN stimuleert en monitort de veiligheid in de olie- en gasoperaties waarin wij deelnemen actief. Dit doen we onder meer met de HSE-benchmark die we in 2017 hebben opgezet. Hiermee is het mogelijk om trends te analyseren en vergelijkingen te maken van de prestaties op het gebied van gezondheid, veiligheid en milieu van individuele productielocaties en olie- en gasmaatschappijen en te sturen op optimaal resultaat. In 2020 heeft EBN de HSE-benchmark geactualiseerd met 2019 data. Een belangrijke maatstaf voor de prestaties van bedrijven op het gebied van veiligheid is het aantal arbeidsongevallen. De afgelopen drie jaar zien we een sterk dalende trend van het aantal arbeidsongevallen. Dit heeft geresulteerd in een aanzienlijke daling van de arbeidsongevallenfrequentie (per miljoen manuren) van 2,3 in 2017, naar 1,3 in 2018 en vervolgens naar 1,2 in 2019. Het totaal aantal arbeidsongevallen in de Nederlandse olie- en gas producerende industrie daalde van 25 in 2017, 15 in 2018 en vervolgens 12 in 2019.

Operationele resultaten Nederlandse olie- en gasproducerende industrie

EBN [rapporteert jaarlijks](#) over de operationele HSE-resultaten in haar deelnemingen. Dit zijn de zogeheten operationele prestatie indicatoren die inzicht geven in de duurzaamheidsprestaties van het EBN-aandeel in de Nederlandse gasproductie en jaarlijkse booractiviteiten. De Nederlandse operators voegen hun milieu- en energieprestaties toe in het zogenaamde elektronisch Milieujaarverslag (eMJV). Deze data vormen de basis voor de prestaties die we beschrijven.

Energieverbruik

Het EBN-deel van het totale energieverbruik van de Nederlandse olie- en gasproducerende industrie is door dalende winning in 2019 gedaald ten opzichte van 2018, 2017 en 2016.

De energie efficiëntie-ratio is in 2019 gestegen naar 3,7%. Dit is het aandeel energie van de koolwaterstofproductie dat wordt gebruikt voor het productieproces zelf. In relatieve zin neemt dit aandeel toe na 2010. De sterke stijging na 2012, ten opzichte van de minimaal dalende trend van de voorgaande jaren (2007 t/m 2010), wordt veroorzaakt door de afnemende reservoirdruk van de gasvelden die het einde van hun productietermijn naderen. Door de afnemende reservoirdruk en de daarmee samenhangende toename in depletiecompressie kost het meer energie om het aardgas te produceren en stijgt het energieverbruik bij

Operationele prestatie-indicatoren tot en met 2019 [1]

	2019	2018	2017	2016
Energieverbruik (productie)	15,5 PJ	17,1 PJ	18,9 PJ	18,2 PJ
Energie-efficiency verbetering (resultaat vs. doel) [2]	16,1% vs. 17,5% (2019 vs. doel 2020**)	16,6% vs. 17,5% (2018 vs. doel 2020**)	12,7 vs. 16,6% (2017 vs. doel 2020)	12,8 vs. 15,1%
Energieverbruik als percentage van de energetische koolstofproductie	3,7%	3,6%	3,3%	2,7%
CO ₂ -emissie (booractiviteiten en productie)	580 Kton	626 Kton	685 Kton	655 Kton
Methaanemissie	3,5 Kton	3,6 Kton	4,9 Kton	5,0 Kton
Dodelijke ongevallen	-	-	-	-
Arbeidsongevallen die hebben geleid tot verzuim	6	7	16	20
Arbeidsongevallen die niet hebben geleid tot verzuim	6	8	9	17

**De doelstelling van 16,6% in 2017 was gebaseerd op het geschatte energieverbruik van 2016, zoals opgenomen in de Energie Efficiency Plannen (EEP) van de operators. Dit plan, gebaseerd op de schatting, is door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) in 2017 goedgekeurd. In 2017 is de branche target voor 2017-2020 bepaald o.b.v. de werkelijke energieverbruiken van 2016. In de monitoring over 2018 zijn de werkelijke energieverbruiken van 2016 genomen, zoals door de operators in het e-MJV zijn vermeld. Het gevolg was een stijging van de doelstelling naar 17,5%

[1] Operationele prestatie-indicatoren worden gerapporteerd op basis van opgave door operators en geconsolideerd door de RVO. Deze cijfers hebben betrekking op het berekende EBN-aandeel in de Nederlandse gasproductie en jaarlijkse booractiviteiten. De cijfers over 2020 zijn pas later dit jaar beschikbaar en worden in de zomer van 2021 gepubliceerd op de EBN-website.

[2] Sinds 1996 zijn de Nederlandse olie- en gasproducerende industrie en het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat drie meerjarenafspraken overeengekomen. Het huidige meerjarenafspraak energie-efficiëntie convenant (MJA3) heeft een looptijd tot 2020. Met de ondertekening van de MJA3 heeft de Nederlandse olie- en gasproducerende industrie zich gecommitteerd aan een verbetering van de energie-efficiency. Om invulling te geven aan de MJA3-ambitie heeft de sector in de individuele energie-efficiëntieplannen (EEP's) toegezegd maatregelen te treffen die voor de huidige deelnemers in 2020 tot een jaarlijkse besparing van 8.043 Terajoule (TJ) leiden. Het EBN-deel hierin bedraagt 3.153 TJ. Na drie jaar bedraagt het jaarlijkse effect van de besparingsmaatregelen 7.397 TJ. Het EBN-deel hierin bedraagt 2.959 TJ. Hiermee is 92% van de besparingsdoelstelling voor de periode 2017-2020 gerealiseerd. De doelstelling betreft het cumulatieve effect van de individuele ambities. Voor 2019 is binnen het convenant afgesproken om te rapporteren in absolute waarden (Joules) en per jaar een doorkijk te maken naar de realiseerbaarheid van de sectordoelstelling.

gelijkblijvende gasproductie. Dit proces verbruikt verreweg de meeste energie, namelijk bijna 62% van het totale verbruik.

Door toenemende inzet van efficiëntere maatregelen en apparatuur, zoals de reductie van de inzet van schepen en helikoptervluchten of de toenemende inzet van efficiëntere gasmotoren, vlakt het extra benodigde energieverbruik af. De inzet van duurzame energie, zoals groene stroom uit wind en zon, draagt tevens bij aan de MJA3 doelstelling van de olie-en gas producerende industrie.

Verminderen CO₂-emissies

In 2020 hebben wij samen met NOGEPA en operators een begin gemaakt met het uitwerken en vaststellen van een industriebreed CO₂ -reductieprogramma voor de gehele portfolio van de Olie & Gas activiteiten. Allereerst worden per platform emissies in kaart gebracht en mogelijke reductietechnieken. Zo wordt de reductiepotentie bepaald met als doel over het gehele portfolio tot een systeemgerichte aanpak te komen en inzichtelijk te maken welke maatregelen het meest effectief en economisch haalbaar zijn. De samenwerking komt voort uit de langetermijn-EBN-doelstelling van 25% CO₂-emissiereductie in 2025 t.o.v. 2017. De kleine velden CO₂eq-emissies per gewonnen kubieke meter laten op dit moment een stijgende trend zien. De kleine velden productie neemt sterker af dan de CO₂eq-emissies omdat de compressoren

die een grote bijdrage hebben aan de emissies ook bij een lagere productie onverminderd in werking blijven. Met als gevolg dat de emissies per kubieke meter gewonnen gas dan toenemen.

EBN werkt actief aan het onderzoeken van mogelijke efficiency verbetering en CO₂-emissiereductie van de offshore geproduceerde energie. Een integratie van offshore olie- en gasplatformen met windparken kan een zeer grote bijdrage leveren aan de CO₂-emissiereductie. In 2020 voerde EBN studies uit die de haalbaarheid, maar ook het potentieel aan broeikasgasreductie inzichtelijk maken. In het kader van het terugdringen van CO₂-emissies door de inzet van duurzame energie doet EBN al geruime tijd onderzoek naar de mogelijkheden om offshore platforms te elektrificeren. Begin 2020 is de investeringsbeslissing genomen om het offshore Ameland Westgat platform, eigendom van NAM en EBN, te elektrificeren. Dat wil zeggen dat dit platform voor zijn energiebehoefte niet langer afhankelijk is van lokaal gebruik van een deel van de gasproductie, maar dat het zijn energie betreft uit elektriciteit die via een kabel vanaf Ameland aangevoerd wordt. Dit levert een directe CO₂ besparing van 62 Kton/jaar op.

Wij hebben samen met TenneT en NAM een studie uitgevoerd naar de mogelijkheden om het offshore platform K14 te elektrificeren. Deze studie heeft op een conceptueel niveau aangetoond dat het technisch-economisch mogelijk

kan zijn om dit platform te elektrificeren. Aan het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat is het voorstel voor het elektrificeren van het K14 platform toegelicht. Het voorstel is positief ontvangen waarop het ministerie heeft besloten om: 1) het ontwikkelkader wind op zee aan te passen waarmee TenneT wordt toegestaan om twee extra aansluitvelden voor afnemers op haar platform Hollandse Kust (noord) te realiseren en; 2) het proces voor de openstelling van de SDE++ voor elektrificatie van gas- en olieplatforms separaat met het overige instrumentarium voor CO₂-reductie in de industrie te laten doorlopen. Eveneens onderneemt het ministerie acties om TenneT toe te staan om andere partijen dan windparken aan te sluiten op haar platform. Hiervoor is een wijziging van de elektriciteitswet nodig. Deze wetswijziging wil het ministerie opnemen in het wetswijzigingstraject van de nieuwe Energiewet.

Broeikasgassen in onze operaties

De CO₂-emissies over de periode zijn gerelateerd aan het verloop van de gasproductie en de jaarlijkse booractiviteiten. In Nederland zijn veel reservoirs in ver gevorderde stadia van depletie. Vanwege verminderde reservoirdruk door depletie van de reservoirs is de inzet van compressie noodzakelijk. Het resultaat is dat het energieverbruik stijgt omdat meer energie nodig is om het geproduceerde aardgas (met compressie) op de vereiste druk te brengen. Toenemende inzet van compressie-energie gaat gepaard met hogere CO₂-emissies. Inzet van energie-efficiency

maatregelen helpen de emissie te reduceren. In 2019 is het aantal geboorde kilometers gestegen t.o.v. 2018. De emissies als gevolg van booractiviteiten bedragen slechts een heel klein percentage ten opzichte van de emissies veroorzaakt door productie activiteiten. Het EBN-deel van de emissies daalde in 2019 verder van 625.704 ton in 2018 naar 580.493 ton in 2019. EBN neemt de uitstoot van CO₂ mee in haar investeringsbeslissingen.

Verminderen methaanemissie

Methaanemissie (CH₄-emissie), in de vorm van vrijkomend onverbrand aardgas, komt zowel op land als op zee voor bij boor-, productie- en transportactiviteiten. De totale emissie van methaan wordt in hoofdzaak bepaald door 'venting' en 'flaring' en is gerelateerd aan de omvang van de jaarlijkse productie- en booractiviteiten.

Venting betekent het gecontroleerd afblazen van koolwaterstoffen in het geval het systeem drukvrij gemaakt dient te worden om bijvoorbeeld onderhoud te kunnen uitvoeren. Bij flaring wordt gas verbrand (afgefakkeld) en door onvolledige verbranding treedt hierbij methaanemissie op.

Het EBN-aandeel in de CH₄-emissie voor productie- en booractiviteiten daalde van 3.582 ton in 2018 naar 3.471 ton in 2019. De venting volumes stegen in 2019. De CH₄-emissie als gevolg van de productieactiviteiten liet daarmee een lichte stijging zien van 2.352 ton in 2018 naar

2.549 ton in 2019. Hiervan was 2.512 ton afkomstig van ventingactiviteiten (98,5%).

Wij hebben bijgedragen aan een project van NOGEPA met betrekking tot de vermindering van de uitstoot van CH₄ door aardgaswinning op zee. Ondanks dat de methaanemissies in Nederland relatief laag blijken te zijn, zetten betrokken operators zich in om de uitstoot van methaan ten opzichte van 2017 nog verder te beperken met circa 50%. Dit project heeft in augustus 2019 geresulteerd in het afsluiten van een convenant tussen NOGEPA en het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat. De verwachting is dat dit target eind 2020 is gehaald.

HSE-managementsysteem Seismische Campagne Aardwarmte Nederland (SCAN)

Vanaf begin 2019 vult EBN voor het project SCAN de rol als onderzoeker in (zie Mijnbouwbesluit artikel 9 lid 2). Er wordt in opdracht van EBN in kaart gebracht waar de Nederlandse ondergrond, in de delen waarover wij nog weinig informatie hebben, geschikt zou kunnen zijn voor de winning van aardwarmte. Hierdoor is EBN, samen met de gecontracteerde aannemer, verantwoordelijk voor het veilig, gezond en milieubewust uitvoeren van dit project. Het HSE-managementsysteem van EBN is opgezet om de risico's van SCAN in beeld te krijgen en de (effectiviteit van de) beheersmaatregelen vast te stellen. De gecontracteerde aannemer voor de uitvoering van SCAN seismisch onderzoek is mede op basis

van HSE-eisen geselecteerd. EBN geeft instructies, houdt toezicht en draagt zorg voor het kunnen inzetten van benodigde middelen om het veilig uitvoeren van de werkzaamheden te borgen. Sinds de start van SCAN is bijna 150.000 uur gewerkt zonder Lost Workday Case (LWC)⁴. Dit betekent dat er bijna 150.000 uur is gewerkt zonder verzuim als gevolg van een arbeidsgerelateerde gebeurtenis.

Versterken van de aardwarmtesector

In het kader van het versterken van de aardwarmtesector werkt EBN nauw samen met de sector aan het borgen van een veilige winning van aardwarmte in Nederland. Onder regie van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat wordt gewerkt aan een generieke methodiek voor dreiging- en risicoanalyses rond geïnduceerde seismiciteit bij de winning van aardwarmte. Samen met partners uit de aardwarmtesector draagt EBN hieraan bij, wat in 2020 geresulteerd heeft in een concept voorstel voor een screening tool waarbij input vanuit de sector meegenomen is. In 2021 zal deze tool ontwikkeld worden.

Daarnaast draagt EBN bij aan de industrie-standaarden voor aardwarmte. Zo is de 'Industriestandaard duurzaam putontwerp' ultimo 2020 vastgesteld en beschrijft deze aan welke normen nieuwe aardwarmteputten moeten voldoen om lekkage te voorkomen.

⁴ Een persoon is één of meerdere dagen afwezig na de dag van het letsel of het begin van de ziekte, of wanneer dagen afwezig worden voorgeschreven door een arts of een bevoegde zorgverlener.

De zogenaamde tweede generatie aardwarmteputten die worden gepland en uitgevoerd in de huidige projecten voldoen al aan deze industriestandaard. De drinkwatersector is betrokken in het vaststellen van deze industriestandaard. De drinkwatersector staat nog terughoudend tegenover de gelijktijdige winning van aardwarmte en drinkwater en pleit voor ruimtelijke functiescheiding in het algemeen. Specifiek voor de ruime aanvullende strategische (water)voorraden (ASV) die de komende periode vastgesteld zullen worden, is het essentieel dat het beeld versterkt wordt dat aardwarmte en drinkwater op een veilige manier gelijktijdig gewonnen kunnen worden en dat het niet nodig is om grote gebieden uit te sluiten voor aardwarmtewinning. De industriestandaard is daar een zeer belangrijk instrument in. Daarnaast zijn er verschillende onderzoeks- en monitoringsprogramma's opgezet om risico inschatting (en perceptie) te verbeteren.

HSE-risicomanagement bij het ontwikkelen en verkennen van nieuwe activiteiten

Bij de ontwikkeling van CCS-projecten waarin EBN partner is en bij de ontwikkeling van toekomstige activiteiten wordt in samenspraak met stakeholders het HSE-risicomanagement vormgegeven binnen het betreffende project of waar nodig wordt het HSE-managementsysteem van EBN is aangepast en aangevuld.

Veiligheidscultuur binnen EBN

EBN werkt aan een proactieve veiligheidscultuur. Hierbij hoort het aanspreken op onveilige situaties en gedrag. Zo tonen we betrokkenheid bij de veiligheid en gezondheid van collega's, bezoekers en anderen die voor of namens EBN werkzaamheden uitvoeren. Veiligheidsinitiatieven worden met de benodigde middelen ondersteund. Voorbeelden zijn de opzet van het HSE-managementsysteem met onder andere het HSE-beleid, HSE-doelstellingen, Golden Rules en Time out, de EBN tool voor performance management en de invoering van de EBN Risk Assessment Matrix die het mogelijk maakt op een generieke en uniforme manier risico's in te schatten en te classificeren. Daarnaast is er continue aandacht voor veiligheid, gezondheid en milieu in de interne communicatie bij EBN. Het belang van effectief en passend HSE-management wordt uitgedragen door het management, onder meer in een statement over leiderschap en betrokkenheid van Jan Willem van Hoogstraten.

4.8 Reflectie

De interne verbeterplannen die EBN de afgelopen jaren ontwikkelde, onder meer op het gebied van communicatie, cultuur- en leiderschap en ICT, zijn goed tot uitvoering gebracht. De interne organisatie is daarmee steeds beter toegerust op haar veranderde rol. EBN heeft daarnaast haar missie, visie en strategie herijkt, passend bij haar veranderende rol in de energietransitie. Onze waarde komt tot stand in samenwerking met onze stakeholders: van energiebedrijven tot afgevaardigden van kennisinstellingen, belangen- en brancheorganisaties en stakeholders in het politiek-bestuurlijke domein. Welke rol zien onze stakeholders voor ons weggelegd in de energietransitie? Vinden stakeholders de onderwerpen die wij prioritair vinden ook relevant voor EBN? En hoe kan EBN optimaal bijdragen aan het versnellen van de energietransitie, nu én in de toekomst?

Medio 2020 heeft het stakeholderonderzoek plaatsgevonden onder een breed scala van onze stakeholders om antwoord te geven op deze vragen. Het stakeholderonderzoek biedt ons waardevolle inzichten en geeft richting voor de toekomst. Het geeft EBN de juiste handvatten om onze impact in de energietransitie verder te versterken en versnellen in de komende jaren. In de stakeholdermonitor 2020 bevestigden stakeholders dat EBN strategisch de

juiste koers vaart en dat er draagvlak is voor de rol die EBN inneemt in het verduurzamen van de gaswaardeketen.

Aangezien de energietransitie steeds weer nieuwe activiteiten met zich mee zal brengen met steeds weer nieuwe stakeholders, blijft het een aandachtspunt de veranderde rol van EBN onder de aandacht te brengen bij bestaande en nieuwe stakeholders maar ook het gesprek met elkaar te blijven voeren over gemeenschappelijke thema's die van groot belang zijn voor de energietransitie en die morgen met vandaag verbinden. Daarin speelt ook mee dat nieuwe activiteiten en stakeholders om nieuwe vaardigheden zullen vragen. Naast financiële en technische expertise moet EBN onder meer ook expertise ontwikkelen op het gebied van de sociale aspecten van de transitie. Bij de ontwikkeling van aardwarmte, bijvoorbeeld, hebben we steeds meer te maken met de directe omwonenden. Dit vraagt om aandacht voor omgevingscommunicatie en meer participatieve werkvormen. Als non-operator ontwikkelen we een visie op of en hoe we hierin een norm kunnen stellen waaraan partijen met wie wij samenwerken zich moeten houden.

We verbinden
de ambities
van morgen...

Jan Willem van Hoogstraten,
CEO EBN, Over morgen
verbinden met vandaag, lees
het voorwoord op pagina 4.

5. Risico & Corporate Governance

5.1	Risicomanagement	68	5.4	Corporate governance	72
5.2	Belangrijkste strategische risico's	69	5.5	Bestuursverklaring	76
5.3	Risicobereidheid	71			

met de
realiteit en
mogelijkheden
van vandaag.

Gebeurtenissen binnen en buiten EBN kunnen een risico vormen voor onze continuïteit of strategische doelen. Per risico bepalen we de kans van optreden en het mogelijke effect op onze activiteiten. We nemen maatregelen gericht op behoud van onze bedrijfswaarden en het verbeteren van onze prestaties. Over interne en externe risico's zijn we transparant en we volgen de ontwikkeling van risico's nauwgezet. Dit helpt om snel te kunnen bijsturen, waarde te creëren en te behouden, prestaties te verbeteren en te voldoen aan de eisen die wet- en regelgeving aan ons stellen. De ontwikkeling van de belangrijkste strategische risico's rapporteren we periodiek aan de raad van commissarissen (RvC). We hebben concrete mitigerende maatregelen opgenomen in de meerjarenplannen van onze corporate afdelingen en thema's en het management monitort de strategische risico's actief.

5.1 Risicomanagement

Enterprise Risk Management (ERM) stelt ons in staat om op een verantwoorde manier onze doelen te bereiken en hierover verantwoording af te leggen. Ons risicomanagementbeleid richt zich op alle facetten van de onderneming, van strategische en operationele risico's tot de betrouwbaarheid van (financiële) rapportages en het voldoen aan wet- en regelgeving. Voor het bepalen van de kans en effect van de verschillende risico's maken we gebruik van

de EBN Risico Assessment Matrix (RAM). Dit is een methode om op een eenduidige manier risico's vast te stellen op zowel project-, business als strategisch niveau.

EBN heeft risicomanagement als volgt ingericht:

1. De afdelings- en themamanagers zijn zelf verantwoordelijk voor het identificeren van risico's en het tijdig uitvoeren van beheersmaatregelen. Deze decentrale verantwoordelijkheid is een essentieel element in de manier waarop EBN beheersing van risico's benadert;
2. De Principal Business Controller coördineert samen met de andere Business Controllers en de Coördinator Administratieve Organisatie en Interne Beheersing het risicomanagement proces;
3. De Business Controllers ondersteunen het management;
4. Het directieteam bewaakt de risico's.

Bij onze strategische risicoanalyse (SRA) identificeren we gebeurtenissen die de continuïteit of de realisatie van onze strategische doelen bedreigen. We kwantificeren de onderkende risico's door de kans dat een gebeurtenis zich voordoet en de impact op onze activiteiten. Tijdens jaarlijkse sessies actualiseren het directieteam en de RvC de strategische risico's en de risicobereidheid en stellen ze vast.

Op het niveau van onze corporate afdelingen en thema's koppelt het management jaarlijks de strategische risico's

aan afdelings- en themadoelstellingen en voeren teams jaarlijks een Business Risico Assessment (BRA) uit. Tijdens deze zelfbeoordeling sessies actualiseert elke corporate afdeling en thema de business risico's, toetst men de opzet en werking van de geïdentificeerde beheersmaatregelen, wijzigen eventueel afdelings- en themadoelstellingen en wijst het team actiehouders aan. Ter ondersteuning van de BRA voeren we Internal Audits uit om de werking van belangrijke bedrijfsprocessen te toetsen. Op basis van de bevindingen stellen we acties vast die we toewijzen aan eigenaren. De belangrijkste bevindingen uit deze Internal Audits bespreken we met de auditcommissie van de raad van commissarissen.

Naast de interne audits voert EBN ook 'joint venture audits' uit op de kosten die operators in het kader van de diverse samenwerkingsverbanden aan onze organisatie doorbelasten. De bevindingen van de joint venture audits bespreken we met de operators en waar nodig voeren zij correcties en/of aanpassingen in hun allocatie(systematiek) door. Tevens vindt jaarlijks een externe review plaats van het proces voor de vaststelling van de olie- en gasreserves en resources. Hierbij wordt een gedetailleerde review uitgevoerd op velden die materiële wijzigingen hebben ondergaan en/of materieel zijn in de portfolio van EBN. De aanbevelingen uit de review implementeren we en volgen we op om een continue verbetering van dit proces te borgen.

5.2 Belangrijkste strategische risico's

In 2020 hebben we samen met de RvC de risico's nader beoordeeld. We hebben 'Herziening Gasgebouw' toegevoegd en het in 2019 geïntroduceerde risico 'Reputatie' samengevoegd met 'Draagvlak'. In onderstaande RAM hebben we de strategische risico's geprojecteerd op kans en effect.

Severity (ernst)	Consequences (effect)					Likelihood (kans)				
	People	Environment	Impact on stakeholders	Assets & economics (geo-energy related)	Assets & economics (oil & gas related)	A	B	C	D	E
						Zeldzaam	Onwaarschijnlijk	Mogelijk	Waarschijnlijk	Zeer Waarschijnlijk
						Nog nooit voorgekomen bij EBN projecten/operaties/industrie	Kan wel eens voorkomen bij EBN projecten/operaties/industrie	Doet zich jaarlijks voor bij EBN projecten/operaties/industrie	Komt enkele keren per jaar voor bij EBN projecten/operaties/industrie	Komt meerdere keren per jaar voor bij EBN projecten/operaties/industrie
						Rare	Unlikely	Possible	Likely	Very Likely
						Never heard of in EBN projects/operations/industry	Heard of in EBN projects/operations/industry	Has happened in EBN projects/operations/industry	Happens a few times a year in EBN projects/operations/industry	Happens several times a year in EBN projects/operations/industry
5	Massive impact (enorme impact)								 Herziening Gasgebouw	
4	Major, national impact (grote, nationale impact)							 Draagvlak	 Verdienmodel EBN	
3	Moderate, local impact (matige, lokale impact)						 Effect van beleidsontwikkeling		 Veiligheid	
2	Minor impact (kleine impact)						 Ontwikkeling interne organisatie			
1	Slight impact (geringe impact)									

Strategisch risico

Omschrijving

Bereidheid

Beheersmaatregelen

Effect van beleidsontwikkeling

- De Staat zet de kaders voor EBN. Het ontwikkelen van energiebeleid is echter de laatste jaren sterk aan verandering onderhevig (rol van aardgas, beleid op aardwarmte etc). Het risico bestaat dat de strategische doelen van EBN niet blijvend aansluiten bij die van de Staat.

- Hierin is de risicobereidheid van EBN risico neutraal, waar dit past binnen het beleid dat de overheid aan het ontwikkelen is rond de energietransitie.

- EBN blijft in nauw contact met het ministerie inzake de officieel te volgen lijn. EBN adviseert daar waar mogelijk en nodig, zodat in Den Haag een optimale besluitvorming plaatsvindt, met oog voor de belangen van alle stakeholders.

Verdienmodel EBN

- Het verdienmodel van EBN ondergaat een transitie van hoge winstmarges met relatief weinig resources (E&P) naar lage winstmarges met relatief veel resources (aardwarmte, CCS en mogelijk andere business).
- EBN is kwetsbaar voor risico's die het werken met kleinere bedrijven met zich meebrengt: veiligheid, financiële robuustheid en financieringsmogelijkheden van partners.

- EBN neemt een risico neutrale tot risico nemende positie in m.b.t. de externe factoren die de business case kunnen beïnvloeden tijdens de uitvoeringsfase van investeringen.
- EBN is echter risicomijdend als het gaat om het nakomen van verplichtingen door partners.

- EBN evalueert verschillende scenario's voor de impact van externe factoren op haar verschillende huidige en toekomstige activiteiten/producten.
- Voor de financiering en de financiële robuustheid is er veelvuldig contact met de Staat.
- Voor het toetsen van de financiële robuustheid van partners heeft EBN een standaard methodiek.
- EBN vraagt extra zekerheden (DSA of PCG) voor partners of activiteiten met een hoog risicoprofiel of treft aanvullende maatregelen in de Overeenkomst van Samenwerking (Aardwarmte).
- Doorlopende peer-reviews en sensitiviteitsanalyses binnen de afzonderlijke projecten

Herziening Gasgebouw

- De herziening van het Gasgebouw leidt tot verplichtingen die EBN niet meer kan nakomen.

- EBN neemt een risico mijddende positie in en stuurt op een sterke balans (solvabiliteit, balansverkorting).

- EBN heeft tijdig voorzieningen aangelegd voor de verplichtingen die voortvloeien uit de herziening van het Gasgebouw en herziet deze maandelijks op basis van de laatst bekende informatie.
- Waar nodig vraagt EBN aan haar aandeelhouder om middels agio stortingen de balans te versterken.

Ontwikkeling interne organisatie

- Het risico bestaat dat de EBN organisatie niet voldoende in staat is om zich snel genoeg aan te passen aan de cultuuromslag en procesveranderingen die gepaard gaan met haar rol, strategie en (nieuwe) activiteiten, alsmede de snel veranderende buitenwereld.

- EBN neemt een risico neutrale tot risico nemende positie in ten aanzien van dit risico, passend bij de realiteit van noodzakelijke verbreding naar andere activiteiten.

- EBN neemt passende maatregelen om de juiste en voldoende mensen en middelen beschikbaar te hebben. Dit is geïntegreerd in strategische plannen voor de afdelingen en de thema's.
- EBN voert een actief beleid op de ontwikkeling van een passende cultuur met ondersteunende kernwaarden.

Veiligheid

- Tijdens de operaties van onze operators kunnen calamiteiten op het vlak van veiligheid en milieu optreden. Als gevolg hiervan zou EBN activiteiten moeten kunnen beëindigen.

- Gemiddeld genomen is de risicobereidheid van EBN op dit thema risico mijddend.

- Voor alle activiteiten ontwikkelt EBN een VGM- management systeem en – benchmark.
- EBN gaat het gesprek aan met operators om de VGM- prestaties positief te beïnvloeden.

Draagvlak

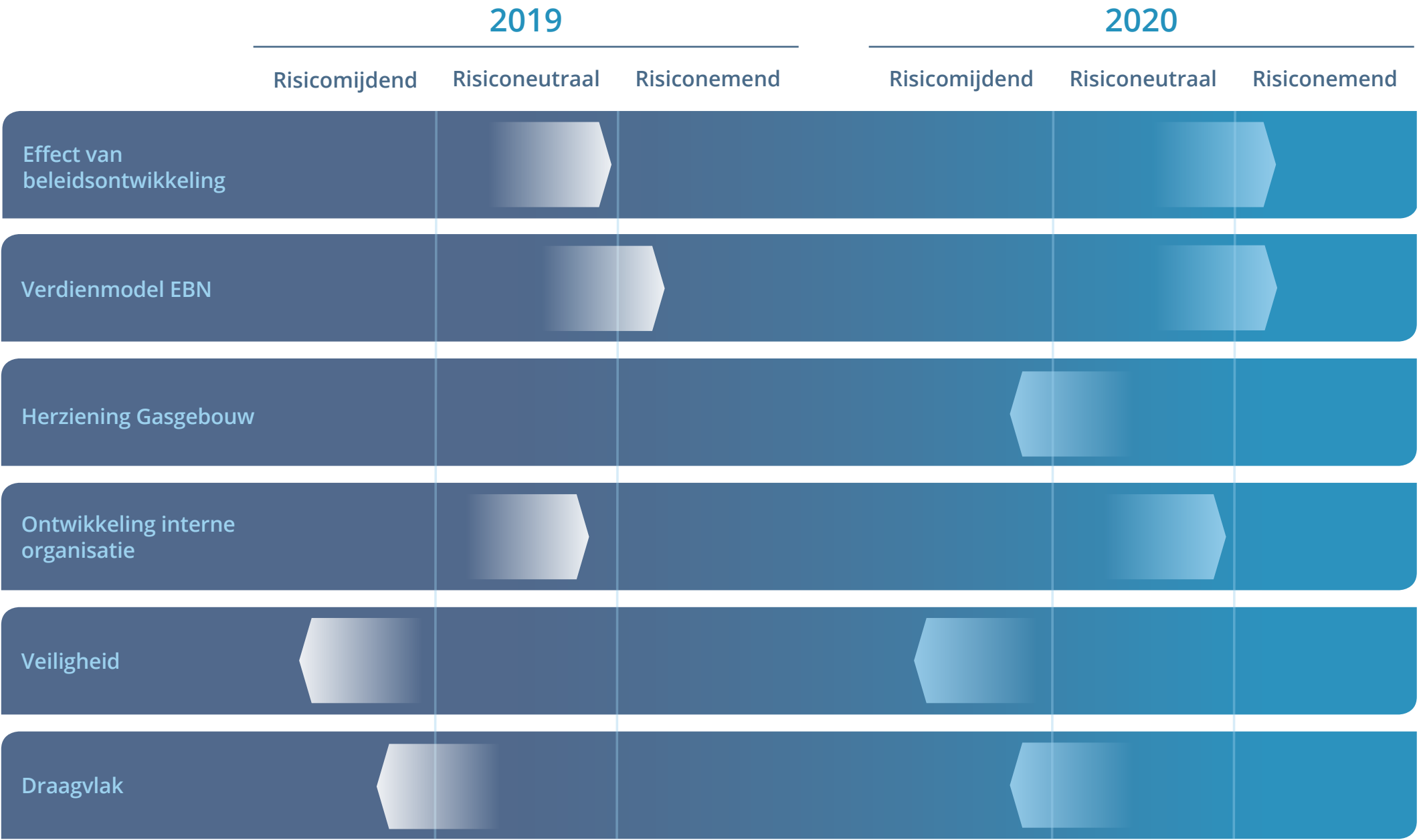
- Het risico bestaat dat er onvoldoende draagvlak is voor de rol, strategie en (nieuwe) activiteiten van EBN in de publieke opinie of bij (bestaande en potentiële) partners.

- EBN neemt per saldo een risico neutrale tot risicomijddende positie in.

- EBN draagt met feitelijke informatie bij aan het energiedebat in Nederland.
- EBN stemt veelvuldig af met haar stakeholders over de inhoud en beeldvorming van huidige en toekomstige activiteiten.

5.3 Risicobereidheid

De onderstaande figuur geeft de risicobereidheid weer voor de belangrijkste strategische risico's. De risicobereidheid voor financiële en operationele risico's die in overige hoofdstukken zijn opgenomen is neutraal. Voor compliance risico's is deze risicomijdend.

5.4 Corporate governance

Aandeelhouder

Algemeen

EBN is een besloten vennootschap met de Nederlandse Staat als enige aandeelhouder. Het beheer van de aandelen is ondergebracht bij het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat. EBN is een beleidsdeelneming. Een beleidsdeelneming is een vennootschap waarbij de rollen van aandeelhouder en beleidsmaker (nog) niet kunnen worden ontvlochten. Het aandeelhouderschap is binnen het ministerie belegd bij de secretaris-generaal die hiervoor wordt ondersteund door ambtenaren uit de directie Ondernemerschap (onderdeel van het Directoraat-Generaal (DG) Bedrijfsleven en Innovatie). De inhoudelijke beleidslijnen worden ingevuld door de DG Klimaat en Energie met de directies Klimaat, Warmte en Ondergrond, Elektriciteit en de Projectdirectie Groningen.

Het geplaatst en volgestort kapitaal van EBN bedraagt EUR 128.137.500 en is verdeeld in 284.750 gewone aandelen met een nominale waarde van EUR 450 per aandeel.

De aandeelhouder benoemt de bestuurder en de commissarissen van EBN. De raad van commissarissen (RvC) doet aan de aandeelhouder een voordracht voor de benoeming van de bestuurder.

De aandeelhouder benoemt een commissaris op voordracht van de RvC. De aandeelhouder benoemt een voorzitter uit de leden van de RvC.

In de statuten van EBN is opgenomen dat de bestuurder voor bepaalde besluiten de voorafgaande goedkeuring van de RvC of van de aandeelhouder nodig heeft. Voor wat betreft de goedkeuring van de RvC verwijzen we naar pagina 81. De goedkeuring van de aandeelhouder betreft bijvoorbeeld:

- Het aangaan of verbreken van een duurzame samenwerking of investeringen met een waarde van meer dan EUR 200 miljoen;
- Het sluiten van het bedrijf of het opheffen van de vennootschap of van een dochtermaatschappij of van een belangrijk onderdeel van het bedrijf;
- Besluiten van de directie over een belangrijke verandering van de identiteit of het karakter van de vennootschap. Daaronder valt het nemen of afstoten van een substantiële deelneming in het kapitaal van een andere vennootschap en de overdracht van de onderneming aan een derde.

Aandeelhoudersvergadering

In maart 2020 is de jaarlijkse aandeelhoudersvergadering gehouden. De bestuurder, de Director Finance, de Director Strategy & Technology en de RvC zijn bij deze aandeelhoudersvergadering aanwezig geweest.

Tijdens de jaarlijkse aandeelhoudersvergadering worden in elk geval de volgende onderwerpen geagendeerd:

- De behandeling van het schriftelijk jaarverslag van de bestuurder over de zaken van de vennootschap en het gevoerde bestuur;
- De vaststelling van de jaarrekening en de bepaling van de winstbestemming;
- De decharge aan de bestuurder voor haar bestuur over het afgelopen boekjaar;
- De decharge aan de commissarissen voor hun toezicht over het afgelopen boekjaar.

De jaarrekening 2019 is vastgesteld en decharge is verleend aan de directie en de commissarissen.

Informeel overleg

Naast de aandeelhoudersvergadering voeren de aandeelhoudervertegenwoordigers van het ministerie en de Director Finance van EBN regelmatig informeel overleg. Dit informele overleg is bedoeld om de aandeelhouder tijdig alle relevante financiële informatie te verschaffen die de aandeelhouder nodig heeft voor de uitoefening van zijn bevoegdheden. De directie is verplicht de relevante informatie te verschaffen.

Ook met de beleidsmaker voeren we op regelmatige basis informeel overleg. Er zijn vaste overlegmomenten, zoals het strategisch overleg, het directieoverleg en het mijnbouw- en gasgebouwoverleg. In deze vaste overlegverga-

deringen wisselen we informatie uit over ontwikkelingen binnen beide organisaties, eventuele wijzigingen van het energiebeleid en relevante ontwikkelingen op het gebied van de taken en activiteiten van EBN. Naast leden van het directieteam zijn bij deze overleggen ook andere medewerkers van EBN aanwezig. Bij het strategisch overleg is naast de directeur ook de voorzitter van de RvC aanwezig.

Raad van commissarissen

De RvC is belast met het toezicht op het (maatschappelijke) beleid van de directie en de algemene gang van zaken binnen EBN en staat waar nodig en gewenst de directie met raad bij. Op haar beurt voorziet de directie de RvC van alle benodigde en relevante informatie zodat de RvC optimale invulling en uitvoering kan geven aan zijn taken en verantwoordelijkheden. In de statuten van EBN is opgenomen dat de directie voor bepaalde besluiten de voorafgaande goedkeuring van de RvC nodig heeft. Bijvoorbeeld bij:

- het vaststellen en wijzigen van het exploitatiebudget en het investerings- en financieringsplan;
- het aanstellen van procuratiehouders;
- het verrichten van (des)investeringen;
- het verrichten van andere rechtshandelingen met een waarde van meer dan EUR 50 miljoen.

De samenstelling van de RvC is in 2020 als volgt gewijzigd:

- Per 5 april 2020 is mevrouw Dijkma benoemd als commissaris en zij is per 15 december 2020 vrijwillig afgetreden wegens haar functie als burgemeester van Utrecht;
- mevrouw Kneppers-Heijnert en de heer Huijskes zijn herbenoemd voor een tweede periode als commissaris (per 1 januari 2020).

Directie

De directie van EBN bestaat uit een statutair directeur. De directie is verantwoordelijk voor het algemene beleid en de strategie met het bijbehorende risicoprofiel van de onderneming. De directie is tevens verantwoordelijk voor de realisatie van de doelstellingen van de vennootschap, de resultaatsontwikkeling en de voor de onderneming relevante maatschappelijke aspecten van ondernemen. Waar nodig legt de directie besluiten ter goedkeuring voor aan de aandeelhouder of aan de RvC. Daarnaast draagt ze zorg voor een goed werkend intern risicobeheersings- en controlesysteem.

Directieteam

De directie wordt bijgestaan door twee titulaire directeuren die samen met de statutair directeur het directieteam vormen. De statutair directeur is de voorzitter van het directieteam. Het huidige directieteam bestaat naast de statutair directeur Jan Willem van Hoogstraten (CEO) uit

de volgende personen: Berend Scheffers (Director Strategy & Technology) en Bas Brouwer (Director Finance). Het organogram is weergegeven op pagina 9.

In het directiereglement is opgenomen hoe de taken binnen het directieteam zijn verdeeld. Het directieteam functioneert vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Binnen die gezamenlijke verantwoordelijkheid is er een taakverdeling naar functionele gebieden. Deze specifieke taakverdeling is schriftelijk vastgelegd.

Elk lid van het directieteam is binnen zijn eigen werkgebied verantwoordelijk voor de voorbereiding van beleidsaangelegenheden en besluiten. Na besluitvorming binnen het directieteam zorgen de leden van het directieteam voor de tijdige uitvoering van de genomen besluiten. Het directieteam vergadert in beginsel elke twee weken.

In het jaarverslag beschrijft de directie de voornaamste risico's die zijn gerelateerd aan de strategie van EBN en de opzet en werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen. De directie geeft ook aan welke significante wijzigingen zijn aangebracht en welke belangrijke verbeteringen zijn voorgenomen. Zie pagina 70 voor de beschrijving hiervan.

Bezoldiging

De aandeelhouder stelt het beleid voor de bezoldiging van de directie vast. Binnen de kaders van dat beleid bepaalt

de RvC de daadwerkelijke beloning van de directie, inclusief de variabele beloning van de directie. In het remuneratierapport van de RvC wordt de beloning van de directie toegelicht op pagina 168.

Governancetabel

In de governancetabel in bijlage 10.3 zijn van het directieteam en de raad van commissarissen de volgende gegevens opgenomen: leeftijd, nevenfuncties, termijnen, profielen/specifieke kennis en taak binnen EBN.

Belangenverstrengeling

EBN onderschrijft principe 2.7 van de Corporate Governance Code (zie hieronder ‘Toepassing Corporate Governance Code’) dat elke vorm van belangenverstrengeling tussen de vennootschap en de directie of haar commissarissen dient te worden vermeden. De statuten, het directiereglement en het reglement van de raad van commissarissen bevatten een regeling over (potentieel) tegenstrijdige belangen tussen de vennootschap en de directie of commissarissen. Elk (potentieel) tegenstrijdig belang dat van materiële betekenis is voor de vennootschap of de desbetreffende bestuurder of commissaris, dient onmiddellijk aan de voorzitter van de RvC te worden gemeld. Er zijn in 2020 geen meldingen gedaan door de bestuurder of door een commissaris.

Externe accountant

De aandeelhouder benoemt de externe accountant, waarvoor de RvC een voordracht kan doen. Eind 2019 heeft EBN een Europese aanbestedingsprocedure gevoerd voor de selectie van een accountant voor controle op de jaarrekeningen 2020 en verder. De RvC heeft PwC voorgedragen als accountant en de aandeelhouder heeft PwC benoemd voor controle op de jaarrekeningen 2020 tot en met 2023.

Toepassing Nederlandse Corporate Governance Code

EBN hecht grote waarde aan een goed ondernemingsbestuur (‘corporate governance’). Om die reden onderwerpt EBN zich vrijwillig aan de principes en best practice-bepalingen van de Nederlandse Corporate Governance Code (voor zover deze toepasbaar zijn op EBN). Hiermee volgt EBN het beleid van de overheid ten aanzien van staatsdeelnemingen en de Code. De Nederlandse Corporate Governance Code en informatie hierover zijn te vinden op: <http://commissiecorporategovernance.nl>. EBN heeft in een rapport per principe en best practice-bepaling uiteengezet hoe EBN deze toepast. Dit implementatierapport is te vinden op: www.ebn.nl/ebn-over/corporate-governance/.

Diversiteitsbeleid

De RvC heeft in overleg met het directieteam eind 2017 een diversiteitsbeleid opgesteld voor de samenstelling van de RvC en het directieteam. EBN streeft ernaar een goede afspiegeling te zijn van de Nederlandse samen-

leving. Diversiteit binnen een organisatie draagt bij aan een gezonde bedrijfscultuur, veerkracht en creativiteit. Dat geldt ook voor de samenstelling van de RvC en het directieteam. Bij het bepalen van de doelstellingen van het diversiteitsbeleid zijn de volgende aspecten meegenomen: nationaliteit, leeftijd, geslacht en achtergrond inzake opleiding en beroepservaring.

De RvC heeft de volgende doelstellingen bepaald:

	2019-2023
Raad van commissarissen	Minimaal 2 vrouwelijke leden, minimaal 2 mannelijk leden, 2 leden < 55 jaar bij benoeming, maximaal 2 leden met E&P-ervaring, maximaal 2 leden met ervaring bij overheidsorganisaties
Bestuur	Vanaf 2024 relevant
Managementteam	Minimaal 30% is vrouw

Aangezien EBN één bestuurder heeft, is het momenteel niet zinvol om een specifieke doelstelling op te nemen voor deze persoon. Een (her)benoeming is pas vanaf 2024 relevant. Op dat moment zal gekeken worden naar de samenstelling van het directieteam en naar de aspecten nationaliteit, leeftijd, geslacht en achtergrond.

De RvC bestaat momenteel uit drie mannen en twee vrouwen. Het percentage vrouwelijke commissarissen ligt op 40% en voldoet daarmee aan een evenwichtige verdeling van zetels, waarbij ten minste 30% van de zetels door vrouwen en ten minste 30% van de zetels door mannen wordt bezet. De RvC besteedt bij de werving van iedere nieuwe commissaris aandacht aan de evenwichtige verdeling van zetels.

Integriteit

Gedragscode, klachtencommissie en vertrouwenspersoon

Waar we extern hechten aan transparantie en duidelijkheid, geldt dat ook binnen de muren van onze organisatie. Integriteit is een van de duurzaamheidsthema's van EBN. De aandachtsgebieden die EBN bij het thema integriteit onderscheidt zijn: mensenrechten, non-discriminatie, anti-corruptie, mededinging en transparantie. EBN geeft onder andere door middel van haar gedragscode invulling aan haar streven om op integere en verantwoorde wijze te handelen. De gedragscode is op alle medewerkers van toepassing en voor allen toegankelijk. Deze vormt een leidraad bij het maken van persoonlijke keuzes en het nemen van individuele beslissingen. Daarnaast gebruiken we de gedragscode om het daadwerkelijke gedrag van onze onderneming en medewerkers te toetsen. Om de

naleving van het mededingingsrecht te waarborgen, worden op regelmatige basis trainingen gegeven.

Als medewerkers interne klachten hebben, kunnen ze hiermee terecht bij een vertrouwenspersoon of bij de klachtencommissie. De klachtencommissie heeft in 2020 geen klachten ontvangen of in behandeling genomen. De vertrouwenspersoon heeft in 2020 één gesprek gevoerd. De gedragscode is beschikbaar op: www.ebn.nl/ebn-over/corporate-governance.

Het EBN inkoopbeleid heeft als algemene doelstellingen: het verminderen van inkoopkosten, het verminderen van toeleveringsrisico's, het verhogen van product- en leverancierskwaliteit en het verbeteren van de inkoopfunctie. Het inkoopbeleid is gebaseerd op de volgende inkoopvisie: 'EBN gaat op professionele wijze om met inkoop en leveranciers. EBN koopt in tegen de juiste prijs- kwaliteitverhouding, tegen beheerste risico's, en op een transparante wijze. Tegenover (potentiële) leveranciers wil EBN een betrouwbare en zorgvuldige partner zijn, die eerlijke en gelijke kansen biedt.' Coördinatie van de inkoop gebeurt door een inkoopcoördinator en voor de inkopen geldt een aanbestedingsprocedure afhankelijk van de financiële waarde. In 2019 is het inkoopbeleid herzien en is een inkoopcoördinator aangesteld die verantwoordelijk is voor het begeleiden van aanbestedingstrajecten vanaf EUR 50.000.

In 2020 zijn diverse aanbestedingstrajecten gestart en heeft EBN een dynamisch aankoop systeem ingericht voor diensten op het gebied van strategie, organisatie en finance en een dynamisch aankoop systeem voor diensten op het gebied van Geoscience/Engineering/Omgevingsmanagement.

Als onderdeel van het inkoopbeleid hanteert EBN algemene inkoopvoorwaarden. Deze worden zo veel mogelijk van toepassing verklaard op de goederen of diensten die EBN inkoopt. Deze inkoopvoorwaarden zijn te vinden op de website onder <https://www.ebn.nl/over-ebn/juridisch/>. Indien een leverancier niet conform deze inkoopvoorwaarden handelt, wordt hij hierop actief aangesproken.

Klokkenluidersregeling

Op basis van de klokkenluidersregeling kunnen medewerkers vermeende misstanden in de onderneming melden aan de directie of aan de RvC. De huidige klokkenluidersregeling is beschikbaar op: www.ebn.nl/ebn-over/corporate-governance/.

Internationale conventies en richtlijnen

EBN houdt zich als beleidsdeelneming vanzelfsprekend aan conventies en richtlijnen die de Nederlandse Staat onderschrijft, waaronder de OESO-richtlijnen voor internationale ondernemingen en de UN Guiding Principles on Business and Human Rights.

5.5 Bestuursverklaring

In het hoofdstuk “Risico & Corporate Governance” zijn ons interne risicobeheersings- en controlesysteem en ons risicoprofiel beschreven.

Geen enkel systeem kan absolute zekerheid geven dat we ondernemingsdoelstellingen realiseren of materiële fouten, verliezen, fraude of overtreding van wet- en regelgeving in de processen en (financiële) verslaggeving voorkomen. De directie heeft de opzet en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem gedurende 2020 geëvalueerd, mede op basis van de BRA's en rapportages van de Internal Auditor. De uitkomsten van deze evaluatie en het risicoprofiel zijn besproken met de auditcommissie van de RvC, in aanwezigheid van de interne auditor en externe accountant.

Wij verklaren dat:

- in dit verslag de materiële risico's en onzekerheden zijn vermeld die relevant zijn ter zake van de verwachting van de continuïteit van de vennootschap voor een periode van twaalf maanden na opstelling van dit verslag;
- het naar de huidige stand van zaken gerechtvaardigd is dat de (financiële) verslaggeving is opgesteld op going concern basis;
- dit verslag in voldoende mate inzicht geeft in tekortkomingen in de werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem;
- het voornoemde systeem een redelijke mate van zekerheid geeft dat de (financiële) verslaggeving geen onjuistheden van materieel belang bevat.

Met kennis,
kunde en
financiële
slagkracht...

levert EBN een
significante
bijdrage aan
ons toekomstige
duurzame
energiesysteem.

6. Verslag van raad van commissarissen

6.1	Algemeen	78	6.8.2	CC(US)	82
6.2	Samenstelling van de raad van commissarissen	78	6.8.3	Aardwarmte	83
6.3	Samenstelling van de directie	79	6.8.4	Overig	83
6.4	Vergaderingen van de raad van commissarissen	80	6.9	Evaluatie directie en zelfevaluatie	83
6.5	Goedkeuringen door de RvC	81	6.10	Vergaderingen van de auditcommissie	84
6.6	Samenwerking EZK-EBN	81	6.11	Vergaderingen van de beloningscommissie/ selectie- en benoemingscommissie	85
6.7	Strategie EBN	81	6.12	Jaarrekening	86
6.8	Besproken onderwerpen 2020	82			
6.8.1	Gaswinning Groningen: schade, versterken en afbouw	82			

6.1 Algemeen

De raad van commissarissen (RvC) vervult de rol van werkgever naar de directie (ook wel: bestuurder, hierna aangeduid als directie) en houdt toezicht op het beleid van de directie en op de algemene gang van zaken binnen EBN. In dit verslag licht de raad van commissarissen toe hoe ze haar toezicht heeft vormgegeven en de directie met advies terzijde heeft gestaan.

Conform de Nota Deelnemingenbeleid Rijksoverheid 2013 past EBN de Corporate Governance Code toe. In het hoofdstuk Risico & Corporate Governance van dit jaarverslag wordt nader ingegaan op de toepassing van de Corporate Governance Code. In december 2017 is een herziene Code Corporate Governance gepubliceerd; deze is in september 2017 verankerd in het Burgerlijk Wetboek. EBN rapporteert in dit jaarverslag over de toepassing van deze herziene Code Corporate Governance door EBN.

6.2 Samenstelling van de raad van commissarissen

In de samenstelling van de RvC vonden in 2020 de volgende wijzigingen plaats:

- Mevrouw Kneppers-Heijnert en de heer Huijskes zijn per 1 januari 2020 voor een tweede periode als commissaris

benoemd. De heer Huijskes is opnieuw als voorzitter van de raad van commissarissen benoemd.

- Mevrouw Dijksma is per 5 april 2020 benoemd als commissaris bij EBN. De RvC heeft mevrouw Dijksma als vice-voorzitter aangewezen. Per 15 december 2020 is zij vrijwillig afgetreden als commissaris vanwege haar nieuwe functie als burgemeester van Utrecht. Deze functie bleek niet verenigbaar met haar functie als commissaris bij EBN. De raad bedankt mevrouw Dijksma voor haar inbreng tijdens de vergaderingen. De raad is de werving gestart voor deze vacature.
- De heer Wouter de Vries is met ingang van 1 maart 2021 benoemd voor een tweede termijn als commissaris bij EBN. Hij is tevens herbenoemd als voorzitter van de auditcommissie.

Voor vacatures in de RvC wordt gebruikgemaakt van de profielen uit de profielschets, zoals goedgekeurd door de algemene vergadering van aandeelhouders in juni 2015. De profielschets is ook op de website van EBN gepubliceerd: www.ebn.nl/ebn-over/rvc/.

In de profielschets is aangegeven over welke kenmerken de leden individueel en de RvC gezamenlijk dienen te beschikken. De RvC dient zodanig te zijn samengesteld dat de leden onafhankelijk en kritisch kunnen opereren ten opzichte van elkaar, het bestuur en elk deelbelang. Bij de samenstelling van de RvC wordt rekening gehouden met de aard van de activiteiten van EBN, haar missie en doel-

stelling, de taakstelling van de RvC en de deskundigheid van de overige leden van de RvC.

De voorzitter van de RvC, de heer Huijskes, is het eerste aanspreekpunt voor de directie van EBN. De volledige RvC heeft een collegiale verantwoordelijkheid. Alle leden van de RvC zijn lid van de bezoldigingscommissie/selectie- en benoemingscommissie. Met uitzondering van de voorzitter RvC vormen de overige leden van de RvC de auditcommissie. In de governancetabel (bijlage 10.3, pagina 166) zijn het lidmaatschap en voorzitterschap van de RvC en de commissies weergegeven. Personalía, nevenfuncties, taken binnen EBN, aanstellingstermijnen en leeftijden zijn ook in deze governancetabel te vinden. De personalía, de actuele nevenfuncties van de leden van de RvC en het rooster van aftreden worden bovendien gepubliceerd op de website van de vennootschap onder Corporate Governance – raad van commissarissen (www.ebn.nl/over-ebn/raad-van-commissarissen/).

De leden van de RvC onderhouden geen andere zakelijke relaties met de vennootschap. Er is geen tegenstrijdig belang gebleken tussen de vennootschap en leden van de RvC. De RvC voldoet aan de eisen voor onafhankelijkheid zoals vermeld in de Corporate Governance Code (best practice-bepalingen 2.1.7 tot en met 2.1.9).

6.3 Samenstelling van de directie

Per 1 maart 2016 is de heer Van Hoogstraten door de algemene vergadering van aandeelhouders benoemd als bestuurder. De RvC heeft de benoemingsprocedure in overleg met de aandeelhouder gevoerd en de ondernemingsraad was betrokken bij deze procedure. Gelijktijdig met de benoeming van de heer Van Hoogstraten heeft de aandeelhouder het bezoldigingsbeleid van de bestuurder vastgesteld. Met inachtneming van het bezoldigingsbeleid heeft de RvC de bezoldiging en de verdere arbeidsvoorwaarden van de heer Van Hoogstraten vastgesteld. De ondernemingsraad heeft advies uitgebracht over het bezoldigingsbeleid.

Per 1 maart 2020 is de heer Van Hoogstraten voor een tweede termijn benoemd als bestuurder, waarbij het bezoldigingsbeleid uit 2016 ongewijzigd is gebleven. In het onderdeel Corporate Governance van dit jaarverslag wordt nader ingegaan op de samenstelling en taakverdeling van de directie.

6.4 Vergaderingen van de raad van commissarissen

De RvC heeft zes keer vergaderd. Naast de vier reguliere vergaderingen zijn er twee additionele vergaderingen gehouden over Porthos en zijn er twee informele overleggen gehouden (een telefonisch overleg over de gevolgen van de coronamaatregelen voor EBN en een workshop over Porthos). De vergaderingen en andere overleggen vonden plaats op het kantoor van EBN in Utrecht, online of een combinatie hiervan.

Naast de leden van de RvC waren de leden van het directieteam van EBN aanwezig bij deze vergaderingen. De externe accountant was aanwezig tijdens de vergaderingen van de auditcommissie van maart en september 2020. Op verzoek van de RvC waren in een aantal vergaderingen ook EBN-medewerkers aanwezig om projecten toe te lichten waarbij deze medewerkers betrokken zijn. De RvC blijft hierdoor op de hoogte van ontwikkelingen binnen EBN.

De RvC heeft in 2020 twee overlegvergaderingen van de directie en de ondernemingsraad bijgewoond. In onderstaande tabel is de aanwezigheid van de commissarissen per vergadering vermeld. De aanwezigheid van de commissarissen tijdens de informele overleggen is hiernaast ook vermeld.

Vergadering	Dhr. Huijskes	Mw. Dijksma	Mw. Kneppers-Heijnert	Dhr. De Vries	Dhr. Weck
AC maart 2020	A**	-	X	X	X
RvC maart 2020	X	-	X	X	X
Remuneratie maart 2020	X	-	X	X	X
RvC april 2020 (corona update, informeel overleg)	X	X	X	X	X
RvC juni 2020	X	X	X	X	X
Remuneratie juni 2020	X	X	X	X	X
RVC augustus 2020 (Porthos workshop)	X	X	X	X	X
AC september 2020	A**	X	X	X	X
RvC september 2020	X	X	X	X	X
Remuneratie september 2020	X	X	X	X	X
RvC oktober 2020 (Porthos)	X	A	X	X	X
RvC november 2020 (Porthos)	X	X	X	X	X
RvC december 2020	X	X	X	X	X
Remuneratie december 2020	X	X	X	X	X

(X = aanwezig, - = niet aanwezig, want nog niet benoemd tot commissaris, A = afwezig)
 ** afwezig door wijziging RvC reglement; voorzitter RvC is geen lid meer van AC

6.5 Goedkeuringen door de RvC

De RvC heeft in 2020 aan onder meer de volgende zaken goedkeuring verleend dan wel positief advies gegeven:

- In december 2020 heeft de RvC het werkprogramma en budget van EBN (inclusief EBN Capital, EBN Aardwarmte en EBN CCS) voor 2021 goedgekeurd, inclusief het financieringsplan;
- In maart 2020 heeft de RvC het positieve advies van de auditcommissie over de jaarrekening 2019 overgenomen en heeft de RvC de aandeelhouder geadviseerd de jaarrekening over 2019 vast te stellen en decharge te verlenen aan de directie voor het gevoerde beleid en de RvC voor het uitgeoefende toezicht;
- De RvC heeft positief geadviseerd over de kerncijfers van EBN over het eerste half jaar van 2020;
- De RvC heeft goedkeuring verleend aan de strategie update 2020 (strategische keuzes en strategische doelen 2025);
- De RvC heeft het werkplan internal audit voor 2020 goedgekeurd;
- De RvC heeft een positief advies uitgebracht over de statutenwijzigingen van EBN, EBN Capital, EBN Aardwarmte en over de oprichting van EBN CCS B.V.;
- De RvC heeft goedkeuring verleend aan een gewijzigde versie van het RvC reglement (als gevolg waarvan de voorzitter RvC niet langer deel uitmaakt van de audit-

commissie) en aan een wijziging van een bijlage bij het directiereglement;

- De RvC heeft goedkeuring verleend aan de benoeming van een nieuwe internal audit manager.

6.6 Samenwerking EZK-EBN

EBN en het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat hebben op regelmatige basis overleg met elkaar. Onder-scheid wordt gemaakt tussen onderwerpen die het aandeelhouderschap betreffen en beleidsmatige energieonderwerpen. Over beide contacten informeert EBN de RvC. Aandeelhoudersonderwerpen in 2020 betroffen onder meer de financiële consequenties voor EBN van de afbouw van de gaswinning uit Groningen en het dividendbeleid.

De voorzitter van de RvC en de directievoorzitter hebben in 2020 op het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat meerdere keren met de secretaris-generaal gesproken (sinds 1 september 2020 mevrouw L.M.C. Ongering) en zij hebben vier keer het zogeheten strategisch overleg gevoerd met de directeur-generaal Energie en Klimaat. Het strategisch overleg is gericht op informatieuitwisseling en afstemming over strategische vraagstukken en ontwikkelingen op het terrein van het energiebeleid in het algemeen. Ook de (beleids)doelstellingen en prio-

riteiten van het ministerie en EBN voor het komende jaar worden in dit overleg besproken. De rol van EBN in de energietransitie is in deze gesprekken regelmatig onderwerp van overleg geweest, maar ook de afbouw van de gaswinning in Groningen, de betrokkenheid van EBN bij Porthos en andere CCS projecten, ontwikkelingen op het gebied van aardwarmte en het kleine velden beleid.

De RvC hecht veel waarde aan een goede relatie met het ministerie; de bezoeken aan het ministerie acht de RvC van belang om de goede relatie te behouden.

6.7 Strategie EBN

De RvC heeft in juni 2020 een informele sessie gehouden over de strategie van EBN en de vertaling hiervan per thema. Gebaseerd op de missie en visie van EBN is de strategie gekoppeld aan de acht materiële thema's van EBN. De RvC heeft gediscussieerd over de maatschappelijke drijfveer van EBN (het verminderen van 49% CO₂ equivalent emissies in 2030 ten opzichte van 1990). De emissies in de gaswaardeketen en in de interne bedrijfsvoering zijn besproken. Aan de hand van een basisscenario en een plusscenario voor 2025 zijn de activiteiten in de verschillende thema's binnen EBN besproken. Ten slotte is aandacht besteed aan de financiële slagkracht van EBN en de strategische risico's inclusief risicobereidheid van EBN.

Na de informele sessie heeft EBN de strategie verder uitgewerkt en zijn de strategische keuzes per thema ter goedkeuring voorgelegd. Ook zijn de strategische doelen voor 2025 geactualiseerd. De RvC heeft goedkeuring verleend aan de strategische keuzes en de strategische doelen voor 2025.

Voor een verdere toelichting op de strategie van EBN verwijst de RvC naar pagina 16.

De RvC heeft kennis genomen van de finale versie van de strategische risicoanalyse; deze is ook tijdens de informele sessie van juni 2020 besproken.

6.8 Besproken onderwerpen 2020

De directie informeert de RvC aan de hand van kwartaalverslagen over de relevante ontwikkelingen binnen EBN. Deze kwartaalverslagen worden voorafgaand aan de kwartaalvergaderingen verzonden. In het kwartaalverslag wordt gerapporteerd over de ontwikkeling van de omzet en nettowinst, de productie van gas, olie en condensaat in het betreffende kwartaal, de recente prijsontwikkelingen en overige actualiteiten. Per thema geeft EBN in haar kwartaalverslagen een overzicht van haar activiteiten (successen, aandachtspunten en de voortgang van de strategische doelstellingen).

6.8.1 Gaswinning Groningen: schade, versterken en afbouw

De RvC is in alle vergaderingen in 2020 geïnformeerd over de ontwikkelingen in Groningen, zowel over ontwikkelingen in de maatschap als ontwikkelingen bij GasTerra. Het afbouwplan van GasTerra is aan de orde gekomen en de RvC is ook geïnformeerd over de schadeafwikkeling en de versterkingsoperatie van/uitgevoerd door het IMG (Instituut Mijnbouwschade Groningen) en de Nationaal Coördinator Groningen als gevolg van de aardbevingen in Groningen. De RvC hecht waarde aan een zorgvuldige afwikkeling van de verplichtingen. De RvC heeft ook inzicht verkregen in het capaciteitsafbouwplan Groningen en de wijze waarop NAM de infrastructuur, bestaande uit faciliteiten, putten en leidingen, in Groningen zal verwijderen inclusief bijbehorende kosteninschattingen.

De RvC heeft kennis genomen van het feit dat de staat, Shell en Exxon onderhandelingen voeren over een vervolg op het akkoord op hoofdlijnen uit 2018 en het Interim Akkoord Afbouw Gaswinning Groningenveld uit 2019 en dat hierover een arbitrageprocedure is gestart.

6.8.2 CC(U)S

In de vergaderingen van de RvC is regelmatig gesproken over de initiatieven voor afvang, transport en opslag van CO₂ waarbij EBN is betrokken, zoals het Porthosproject (Port of Rotterdam CO₂ Transport Hub & Offshore Storage).

Dit project richt zich op de realisatie van een opslag- en transportsysteem voor opslag van CO₂ in lege gasvelden diep in de Noordzeebodem waarop diverse industrieën en bedrijven de Haven van Rotterdam kunnen aansluiten. Over de deelname van EBN aan het Porthosproject is veelvuldig overleg gevoerd met het ministerie. EBN heeft de RvC hierover geïnformeerd. Het heeft de RvC verheugd dat de minister instemming heeft verleend aan EBN op grond van artikel 82 derde lid Mijnbouwwet voor de activiteiten van EBN die benodigd zijn voor de realisatie en uitvoering van het Porthosproject.

In het vierde kwartaal van 2020 hebben de Porthos partijen een overeenkomst met de emitters gesloten (joint development agreement) voor het verder ontwikkelen van een opslag- en transportsysteem. De RvC heeft positief geadviseerd over het aangaan door EBN (via de Porthos Development C.V.) van deze overeenkomst; de aandeelhouder van EBN heeft ook de vereiste goedkeuring verleend aan deze overeenkomst. Naast de reguliere vergaderingen waarin dit project wordt besproken, heeft EBN voor de RvC in augustus 2020 een workshop voor de RvC georganiseerd en in oktober en november 2020 zijn er extra vergaderingen gehouden om het project verder te bespreken waarbij de projectrisico's mede aan de orde zijn gekomen. De RvC heeft ook goedkeuring verleend aan een specifieke garantie die door de Porthos partijen is versterkt aan de emitters.

De RvC heeft kennis genomen van de beoogde joint venture structuur en de RvC heeft positief geadviseerd over de beoogde rol van EBN in de technical system operator.

Zie pagina 46 voor een verdere toelichting over dit project.

6.8.3 Aardwarmte

Het onderwerp aardwarmte is aan de orde gekomen. In maart 2019 heeft de minister van Economische Zaken en Klimaat de Tweede Kamer geïnformeerd dat hij voornemens is om EBN toe te staan om risicodragend deel te nemen aan aardwarmteprojecten, zodat EBN goed kan sturen op de kwaliteit van aardwarmteprojecten. Op deze wijze heeft EBN toegang tot alle relevante informatie en kan EBN sturen op technische en financiële risicomitigatie en -beheersing. Vooruitlopend op een wettelijke rol van EBN in aardwarmteprojecten kan EBN met toestemming van de minister op vrijwillige basis deelnemen in aardwarmteprojecten. De RvC onderschrijft de belangrijke rol die is weggelegd voor aardwarmte in de verduurzaming van de gaswaardeketen. De Raad onderkent dat voor een adequate en slagvaardige bijdrage van aardwarmte een snelle en integrale aanpak van de warmtetransitie van groot belang is. Hierover – en over alle uitdagingen die daarmee gepaard gaan waaronder bijvoorbeeld de ontwikkeling van de warmtevraag en warmtenetten – is de RvC uitgebreid geïnformeerd als ook over de verschil-

lende rollen van EBN die gericht zijn op het verbeteren, versnellen en ontwikkelen van de sector.

De RvC is verder geïnformeerd over het verrichten van seismisch onderzoek en geologische studies van de ondergrond in Nederland en de subsidie die hiervoor is verleend. Dit programma wordt ook wel aangeduid als het SCAN-project. Leden van de Raad hebben ook in 2020 veldbezoeken aan het SCAN-project afgelegd. De RvC verwijst naar pagina 49 van het jaarverslag voor verdere informatie over aardwarmte.

6.8.4 Overig

De RvC heeft in de vergaderingen ook aandacht besteed aan de initiatieven die operators en EBN ontplooien om de operationele kosten van de olie- en gaswinning te beperken (via Nexstep en INSPIRE), de exploratiestrategie van EBN (het identificeren van alle economisch winbare olie- en gasvelden offshore voor 2025) en het stakeholder- en reputatieonderzoek.

De gevolgen van COVID-19 zijn vanzelfsprekend ook aan de orde gekomen tijdens de vergaderingen. EBN heeft de RvC geïnformeerd over het effect van de coronamaatregelen op de EBN-organisatie (het thuiswerken) en over het effect op de activiteiten van EBN. EBN heeft haar corona-aanpak gebaseerd over de volgende vier onderdelen: een crisisteam, organisatie en management, communicatie en

permanente bijsturing en evaluatie. Een aantal medewerkers is besmet geraakt met het coronavirus. De activiteiten van EBN en daarmee de financiële resultaten van EBN zijn door de lage olie- en gasprijzen hard geraakt door de coronacrisis. De partners van EBN in de samenwerkingsverbanden op het gebied van olie- en gaswinning hebben de financiële gevolgen daarvan ondervonden en zijn genoodzaakt tot reorganisaties.

6.9 Evaluatie directie en zelfevaluatie

De RvC heeft in 2019 een uitvoerige, extern begeleide zelfevaluatie uitgevoerd. In 2020 heeft de raad een eigen zelfevaluatie uitgevoerd. Bij deze zelfevaluatie is stilgestaan bij het functioneren van de RvC zelf, van de afzonderlijke commissies en van de individuele commissarissen. De leden van de RvC hebben individueel een vragenlijst ingevuld en de resultaten hiervan zijn in een vergadering van de remuneratiecommissie besproken. Naast de remuneratiecommissie zijn bij deze bespreking ook de directievoorzitter, de secretaris en de HR-manager aanwezig geweest. De HR-manager heeft de antwoorden uit de vragenlijsten verwerkt en de meest opvallende zaken in een presentatie opgenomen. De conclusies van de zelfevaluatie zullen worden opgevolgd.

De RvC heeft in 2020 ook een evaluatie van de bestuurder uitgevoerd (zonder vragenlijst, op basis van de ervaringen van de individuele commissarissen). Twee van de commissarissen hebben de conclusies van de evaluatie met de bestuurder gedeeld. De conclusies van deze evaluatie zullen door de bestuurder worden opgevolgd.

6.10 Vergaderingen van de auditcommissie

De taken en werkwijze van de auditcommissie zijn vastgelegd in het 'Reglement van de Audit Commissie van de RvC'. Tot de taken van de auditcommissie behoren onder meer het houden van toezicht en controle op en het adviseren van de directie over de werking van interne risicobeheersings- en controlesystemen, en het houden van toezicht op de financiële informatieverstopping door de vennootschap.

De auditcommissie is in 2020 tweemaal bijeengekomen. Naast de leden van de auditcommissie zijn bij deze vergaderingen vanuit EBN ook het directieteam (zonder de directievoorzitter), de corporate controller en de secretaris aanwezig geweest. De externe accountant heeft beide vergaderingen bijgewoond.

De auditcommissie heeft in de eerste vergadering met name aandacht besteed aan het jaarverslag, de jaarrekening en de accountantscontrole over het jaar 2019. Het accountantsverslag is uitgebreid besproken met de externe accountant. Na de bespreking van de jaarrekening en het jaarverslag heeft de auditcommissie de RvC geadviseerd het jaarverslag over 2019 inclusief jaarrekening goed te keuren.

De auditcommissie is in dezelfde vergadering geïnformeerd over de resultaten van de eerder uitgevoerde audits (inkoop en bewaking beheerkosten, datamanagement, decommissioning security agreement en decommissioning security monitoring agreement processen en geo-energie interne processen), de belangrijkste bevindingen en aanbevelingen en de opvolging van de audits. De opzet en werking van de interne risicobeheers- en controlesystemen zijn ook in deze vergadering besproken. Daarnaast is het internal auditplan voor 2020 besproken met de volgende audits: inkoopproces, HSE-beleid, treasury practices, cash-management en betaalproces.

In de tweede vergadering van 2020 heeft de auditcommissie aandacht besteed aan de volgende onderwerpen: het functioneren van de externe accountant, de voortgang van de internal audits, de strategische risicoanalyse en de halfjaarrapportage van EBN inclusief het beoordelingsverslag en de bijbehorende review. De auditcommissie heeft

een positief advies uitgebracht over de kerncijfers van EBN over het eerste halfjaar van 2020. Dit positieve advies is door de RvC overgenomen. De auditcommissie heeft ook een positief advies uitgebracht over de strategische risicoanalyse.

De externe accountant heeft ook in deze vergadering een toelichting gegeven op het auditplan 2020 (het controleplan voor de controle van de jaarrekening van EBN over boekjaar 2020). De externe accountant heeft het concept auditplan met het directieteam besproken, voordat het auditplan aan de auditcommissie is voorgelegd. De externe accountant heeft het auditplan met de auditcommissie besproken, waarbij in het bijzonder aandacht is besteed aan de reikwijdte, de materialiteit van het auditplan, het honorarium van de accountant en de belangrijkste risico's van de jaarverslaggeving die de externe accountant heeft benoemd in het auditplan. De auditcommissie heeft de RvC voorgesteld om de opdracht voor de controle van de jaarrekening conform het auditplan vast te stellen. De RvC heeft conform het voorstel van de auditcommissie deze opdracht vastgesteld.

PricewaterhouseCoopers Accountants als externe accountant

De algemene vergadering van aandeelhouders heeft in 2019 aan PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. opdracht verleend voor het uitvoeren van de controle op de jaarrekening van EBN over de boekjaren 2020-2023.

Credit rating EBN

EBN heeft de RvC in 2020 geïnformeerd over de credit rating van EBN door Moody's. Moody's heeft per 30 juni 2020 de credit rating van EBN op Aaa / P-1 bepaald (met het vooruitzicht 'stabiel').

Opzet en werking risicobeheers- en controlesystemen

De RvC heeft de directie verzocht om over 2020 een verklaring aan de RvC af te geven ter ondersteuning van de gebruikelijke rapportages aan de directie. Deze verklaring heeft de directie afgegeven en dient ter ondersteuning van bepaling 1.4.3 van de Corporate Governance Code. Conform deze bepaling heeft de RvC met de directie de volgende onderwerpen besproken: de strategie, de voornaamste risico's verbonden aan de onderneming en de uitkomsten van de beoordeling door de directie van de opzet en werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen. Dit onderwerp wordt verder toegelicht in het hoofdstuk Risico & Corporate Governance.

6.11 Vergaderingen van de beloningscommissie/ selectie- en benoemingscommissie

De taken en werkwijze van de beloningscommissie zijn vastgelegd in het 'Reglement van de Beloningscommissie' en de taken en werkwijze van de selectie- en benoemingscommissie zijn vastgelegd in het 'Reglement van de Selectie- en benoemingscommissie van de RvC'. Tot de taken van deze commissies behoren onder meer het doen van een voorstel aan de RvC voor de beloning van de directie, het opstellen van selectiecriteria en benoemingsprocedures voor de directie en commissarissen en de periodieke evaluatie van het functioneren van de directie en commissarissen. De vergaderingen van deze commissies vinden gecombineerd plaats en worden dan aangeduid als vergaderingen van de remuneratiecommissie.

De remuneratiecommissie heeft in 2020 vier keer vergaderd in het bijzijn van de directie, de secretaris en de HR-manager. In 2020 heeft de commissie zich beziggehouden met onder meer het vaststellen van de te behalen doelstellingen voor EBN en voor het directieteam over 2020, de realisatie van de doelstellingen over 2019 voor EBN en het directieteam en de benoeming van mevrouw Dijksema als commissaris.

Gelijktijdig met de benoeming van Jan Willem van Hoogstraten per 1 maart 2016 heeft de algemene vergadering van aandeelhouders het bezoldigingsbeleid voor de directie vastgesteld. Na vooroverleg in de remuneratiecommissie heeft de raad van commissarissen de heer Van Hoogstraten voorgedragen voor herbenoeming; met de herbenoeming van de heer Van Hoogstraten per 1 maart 2020 is het bezoldigingsbeleid ongewijzigd gebleven (zie pagina 168 voor het remuneratierapport).

6.12 Jaarrekening

De RvC heeft kennisgenomen van het jaarverslag, de jaarrekening en de verklaring en het accountantsverslag van de externe accountant. De RvC kan zich met deze stukken verenigen en beveelt de algemene vergadering van aandeelhouders aan de jaarrekening overeenkomstig vast te stellen. De RvC adviseert de algemene vergadering van aandeelhouders decharge te verlenen aan de directie voor het gevoerde beleid en aan de RvC voor het uitgeoefende toezicht.

Raad van commissarissen, Utrecht, 8 maart 2021

De heer J.G. Huijskes (voorzitter)
Mevrouw E.M. Kneppers-Heijnert
De heer W.S. de Vries
De heer J.W. Weck

V.l.n.r.: De heer J.G. Huijskes (voorzitter), Mevrouw E.M. Kneppers-Heijnert, De heer W.S. de Vries, De heer J.W. Weck

**Grootschalige
energieopslag
is essentieel
voor een goed
functionerend
toekomstig
energiesysteem.**

Over morgen verbinden met
vandaag in gesprek met Joris
Koornneef, TNO

Lees meer op:
www.jaarverslag.ebn.nl

7. Over dit verslag

7.1	Verslaggevingsbeleid en -proces	88	7.4	Reikwijdte	91
7.2	Materialiteitsanalyse en -bepaling	89	7.5	Kaders	91
7.3	Transparantie	90	7.6	Meetmethoden materiële onderwerpen	92

**Met het denken
daarover kun
je niet morgen,
maar moet
je vandaag
beginnen.**

EBN legt in dit jaarverslag verantwoording af over financiële en niet-financiële prestaties over het boekjaar 2020. Het verslag is bedoeld voor alle belanghebbenden die direct of indirect betrokken zijn bij onze activiteiten. In de paragraaf 'Dialogoog met belanghebbenden' op pagina 55 gaan we dieper in op de dialoog met belanghebbenden over relevante thema's.

7.1 Verslaggevingsbeleid en -proces

Verslaggevingsbeleid

Jaarlijks rapporteert EBN over haar financiële prestaties conform IFRS. Haar maatschappelijke en duurzaamheidsprestaties rapporteert EBN in overeenstemming met de standaarden van Global Reporting Initiative (GRI Standards). Hiermee bieden we de transparantie die ook onze aandeelhouder wenst en geven we inzicht in onze maatschappelijke rol. Dit jaarverslag rapporteert EBN in overeenstemming met de GRI Standards, optie Core.

Het EBN-jaarverslag over 2020 is een geïntegreerd jaarverslag, waarin financiële, operationele en maatschappelijke duurzaamheidsinformatie samenkomt. Met een geïntegreerd jaarverslag wil EBN laten zien hoe zij waarde creëert, zowel financieel als maatschappelijk. Vanwege het belang dat we hechten aan transparantie zijn we ook open over acquisities en desinvesteringen. Mochten acquisities

en desinvesteringen tijdens het verslagjaar hebben plaatsgevonden dan passen wij de reikwijdte en afbakening van zowel de financiële als de maatschappelijke informatie in het jaarverslag aan. Desbetreffende acquisities en desinvesteringen worden vermeld in de paragraaf Financiële resultaten of in de jaarrekening. In 2020 was er echter geen sprake van acquisities of desinvesteringen. De reikwijdte en afbakening van de financiële en maatschappelijke informatie in dit verslag is daarmee onveranderd gebleven ten opzichte van vorige verslagjaar.

Verslagleggingsproces

Het verslagleggingsproces voor de maatschappelijke resultaten zag er als volgt uit: begin oktober 2020 heeft een kick-off meeting plaatsgevonden van het projectteam bestaande uit collega's van de afdelingen Communications & Public Affairs, Accounting & Reporting en Strategie. Eind oktober is het plan van aanpak gedeeld met de directieleden waarbij de structuur, het thema, de wijze van publicatie en de planning zijn besproken. Ook de opzet van de connectiviteitsmatrix is besproken. Vervolgens hebben de directieleden akkoord gegeven op het plan van aanpak en de opzet van de connectiviteitsmatrix. Dit is gedeeld met betrokken collega's.

Parallel hieraan vond de interne uitvraag plaats voor het statische deel van het jaarverslag. Het projectteam verwerkte en redigeerde vervolgens de inhoudelijke input van collega's.

Eind november/begin december is de interne uitvraag gedaan voor het dynamische deel van het jaarverslag waaronder het resultatenhoofdstuk. Hierbij zijn onder meer de programmamanagers van de thema's binnen EBN verder meegenomen in de opzet van het jaarverslag en de aanpak in dit Transparantiebenchmark themajaar.

Ook dit jaar is het jaarverslag opgesplitst in een statisch deel (waarvoor geen jaareinddata benodigd zijn) en een dynamisch deel (waarvoor wel eindejaardata nodig zijn) waarvoor een interne uitvraag is gedaan. Het jaarverslag is door het projectteam geschreven. De directie en onze aandeelhouder hebben op verschillende momenten de teksten voorzien van feedback, zowel schriftelijk als mondeling in meetings waarin de teksten zijn besproken. De op deze feedback aangepaste teksten zijn vervolgens geverifieerd door de inhoudelijk betrokken EBN-medewerkers en daarna geaccordeerd. Op deze manier heeft EBN de kwaliteit van de inhoud van het jaarverslag gewaarborgd.

Uiteindelijk zijn het statische en dynamische deel van het jaarverslag samengevoegd tot een compleet verslag bestaande uit dit kernverslag met verschillende uitingen eromheen. Het maatschappelijke deel van het jaarverslag is beoordeeld door een externe accountant, het assurance-rapport is in dit jaarverslag opgenomen op pagina 153. De externe accountant heeft ook de jaarrekening gecontroleerd, de controleverklaring is opgenomen op pagina 141.

De finale conceptversie is voorgelegd aan en besproken in de RvC waarna het commentaar is verwerkt. Het jaarverslag is definitief vastgesteld in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Tijdens deze vergadering beoordelen de aandeelhouder en de RvC in bijzijn van het directieteam de finale versie van het geïntegreerd financieel en het maatschappelijk jaarverslag en stellen deze vast.

Het verslaggevingsproces is als volgt opgebouwd:

Strategische review	Directie
Risicoanalyse	Afdelingen
Materialiteitsanalyse	Interne en externe belanghebbenden
Vastellen materiële onderwerpen	Directie en medewerkers
Bepalen sturingskader	Directie
Check op validiteit proces/ data	Internal auditor
Dataverzameling	Onderwerpeigenaren/afdelingen/thema's
Opstellen synopsis	Projectteam
Rapportage statisch deel	Projectteam
Rapportage dynamisch deel	Projectteam
Assurance	Externe accountant

7.2 Materialiteitsanalyse en -bepaling

In zowel het Integrated Reporting (IR)-framework als de richtlijnen van de GRI Standards staat het materialiteitsprincipe centraal. EBN kijkt hierbij zowel naar de materialiteit van thema's voor de eigen organisatie en activiteiten, maar ook naar haar rol en invloed verder in de keten.

In het waardecreatiemodel op pagina 13 geven we een beschrijving van onze kernactiviteiten en onze positie in de energieketen.

EBN participeert voor een significant deel financieel in olie- en gasactiviteiten en in steeds meer aardwarmteprojecten. De materiële aspecten van deze activiteiten hebben daarom in de verslaglegging van EBN een plaats. Wel is van belang te onderscheiden dat de rol en positie van EBN in de keten niet die van de uitvoerende partij is.

Materialiteitsbepaling

De driejaarlijkse materialiteitsbepaling vormt de basis voor de inhoud van het jaarverslag. In de zomer van 2018 hebben we een uitgebreide materialiteitsanalyse uitgevoerd, onder andere door middel van een online survey die door interne en externe stakeholders is ingevuld. Op basis van de resultaten kwam een themalijst tot stand die is gevalideerd door het directieteam van EBN.

In 2019 is hier een vervolg aan gegeven en zijn de materiële thema's intern door het directieteam van EBN verder aangescherpt. De set materiële thema's betreft een lijst van 8 thema's met een duidelijke samenhang met de missie en visie en met de strategische pijlers en activiteiten van EBN.

In 2020 heeft EBN een onderzoek laten uitvoeren onder haar stakeholders door een extern adviesbureau. In totaal hebben 154 van de 437 uitgenodigde stakeholders deelgenomen aan het onderzoek via een online vragenlijst. Aan het onderzoek namen stakeholders deel van onder meer energiebedrijven (voornamelijk operators), bracheorganisaties, belangenorganisaties, kennisonderzoeksinstituten, overheden, etc. De respondenten waren voornamelijk bestuurders en managers van deze organisaties.

Met het stakeholderonderzoek heeft EBN haar materiële thema's kwantitatief getoetst. Stakeholders gaven aan de materiële thema's van EBN relevant te vinden en het passend te vinden dat EBN zich op deze thema's richt. De materiële thema's die stakeholders het meest passend vinden voor EBN vallen samen met de strategische pijlers van EBN - Our Dutch Gas, Return to Nature en New Energy (zie voor de ranking van de thema's de illustratie op pagina 24). Voor het kwalitatieve vervolg op het onderzoek hebben de themateams verdiepende gesprekken gevoerd met enkele stakeholders.

Sturing en rapportage

De directie is eindverantwoordelijk in de sturing op alle materiële aspecten die van invloed zijn op de strategie en het maatschappelijk beleid van EBN. Onze director Strategy & Technology coördineert de totstandkoming van de

strategische jaardoelstellingen en de langetermijndoelen. De directie draagt gezamenlijk verantwoordelijkheid voor het beleid en de prestaties. De RvC toetst de strategische doelen aan de strategie.

De strategische jaardoelstellingen worden door de themateams en afdelingen zelf geformuleerd. Dit zijn de activiteiten die bijdragen aan de langetermijndoelen die gekoppeld zijn aan onze materiële thema's. In hoofdstuk 4 is meer informatie te vinden over de acties en resultaten van 2020. Twee voortgangbewakers monitoren de voortgang op de strategische jaardoelstellingen en materiële onderwerpen. Zij interviewen elk kwartaal elk themateam en elke afdeling en rapporteren aan het directieteam. De directie evalueert en stuurt waar nodig bij.

Het materiële thema 'creëren van verbindende kracht' is relevant voor alle teams en afdelingen binnen EBN omdat dit de manier is waarop EBN haar rol in de energietransitie vormgeeft.

De connectiviteitsmatrix op pagina 28 geeft inzicht in de koppeling van de materiële thema's aan onze strategische pijlers en de samenhang met de strategische langetermijndoelen. Voor elk materieel thema zijn doelstellingen en een of meerdere KPI's vastgesteld en afgestemd met de betrokken afdelingen. Hoe wij op deze thema's sturen en evalueren staat vermeld in de GRI Standards content index

(pagina 172). De impact die onze materiële thema's hebben op de maatschappij staat beschreven in paragraaf 2.2.

7.3 Transparantie

Vanwege het belang dat EBN en haar stakeholders hechten aan transparantie, hebben wij de ambitie om goed te scoren in de Transparantiebenchmark. EBN participeert in dit tweejaarlijkse onderzoek naar de inhoud en kwaliteit van maatschappelijke verslaglegging. In 2019 scoorde EBN met het jaarverslag over 2018 een score van 82,35 punten van de mogelijke 98 en eindigde landelijk als 7e en in de sector als 3e (het target was minimaal 7e positie in de sector). EBN past de GRI Standards (optie Core) toe en hanteert de herziene Nederlandse Corporate Governance Code.

Disclaimer

In dit verslag rapporteren we over inspanningen en realisatie van doelstellingen in 2020. Daarnaast geven we onze plannen en visie voor de toekomst weer. Deze toekomstgerichte informatie is te herkennen aan woorden als continueren, willen, beogen, voorspellen, verwachting, doel, doelstelling, visie, planning, ambitie, scenario, voornemen en voorspelling. Inherent aan toekomstverwachtingen is dat de uitkomsten onderhevig zijn aan risico's en onzekerheden, en dat realisatie ervan dus niet zeker is.

Assurance niet-financiële informatie

EBN heeft PwC verzocht de duurzaamheidsinformatie (in de secties Voorwoord, Kerncijfers, Onze organisatie, Onze positie in de energieketen en Resultaten 2020) te beoordelen en hierover een assurance-rapport af te geven met een beperkte mate van zekerheid. Het assurance-rapport vindt u op pagina 153.

GRI Standards Content index

In bijlage 172 vindt u de GRI Standards Content Index.

Publicatiedatum jaarverslag 2020

Het jaarverslag van EBN over 2020 is gepubliceerd in maart 2021.

7.4 Reikwijdte

EBN heeft alleen activiteiten in Nederland. De (indirecte) economische prestaties betreffen EBN en het aandeel in haar deelnemingen. In het hoofdstuk “Resultaten” op pagina 40 en in de Jaarrekening op pagina 95 leggen we hierover verantwoording af. De sociale prestaties betreffen primair EBN. In meer detail worden deze prestaties beschreven in de paragraaf ‘De mensen van EBN’ op pagina 59.

De milieuprestaties inzake emissies, energieverbruik, afval, lozingen en compliance betreffen voornamelijk onze olie- en gasdeelnemingen (de milieuprestaties van EBN zijn gezien de geringe omvang van onze organisatie niet materieel); ze zijn gerelateerd aan de prestaties van de gehele sector die actief is op Nederlands grondgebied. Als leidraad gelden de individuele milieurapportages die olie- en gasoperators in het kader van de ‘Intentieverklaring uitvoering milieubeleid olie- en gaswinningsindustrie’ van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat jaarlijks hebben opgesteld. De Nederlandse operators voegen de milieu- en energieprestaties toe in het zogeheten elektronisch Milieujaarverslag (eMJV). Deze data vormen de basis voor de prestaties, zoals gepresenteerd in dit verslag en het OPI-rapport 2019. In het OPI-rapport worden de operationele prestatie-indicatoren verwerkt, deze indicatoren worden door EBN uitgebreid met data uit het e-MJV. Aangezien de cijfers van 2020 nog niet bekend zijn tijdens dit schrijven zullen deze cijfers via het OPI-rapport naar verwachting in de zomer van 2021 gepubliceerd worden op de EBN-website.

7.5 Kaders

Alle beschreven prestaties volgen specifieke kaders. Zo is de relatie van bepaalde indicatoren met de jaarlijkse olie- en gasproductie evident en ligt voor enkele indicatoren de relatie met het aantal boringen voor de hand. Kaders worden echter ook gedefinieerd door wet- en regelgeving. Waar relevant worden deze kaders nader omschreven. De resultaten geven een overzicht van EBN's deel (tenzij anders vermeld) in de prestaties van de gehele olie- en gaswinningsindustrie.

De Nederlandse productie van gas, olie en condensaat betreft de fiscaal gerapporteerde gas-, olie- en condensaat-productiecijfers van de operators. De injectie- en productiehoeveelheden van gas in de gasopslag worden gezien als bedrijfsinterne activiteit. Op het moment dat het gas wordt geleverd aan derden, wordt het fiscaal gerapporteerd.

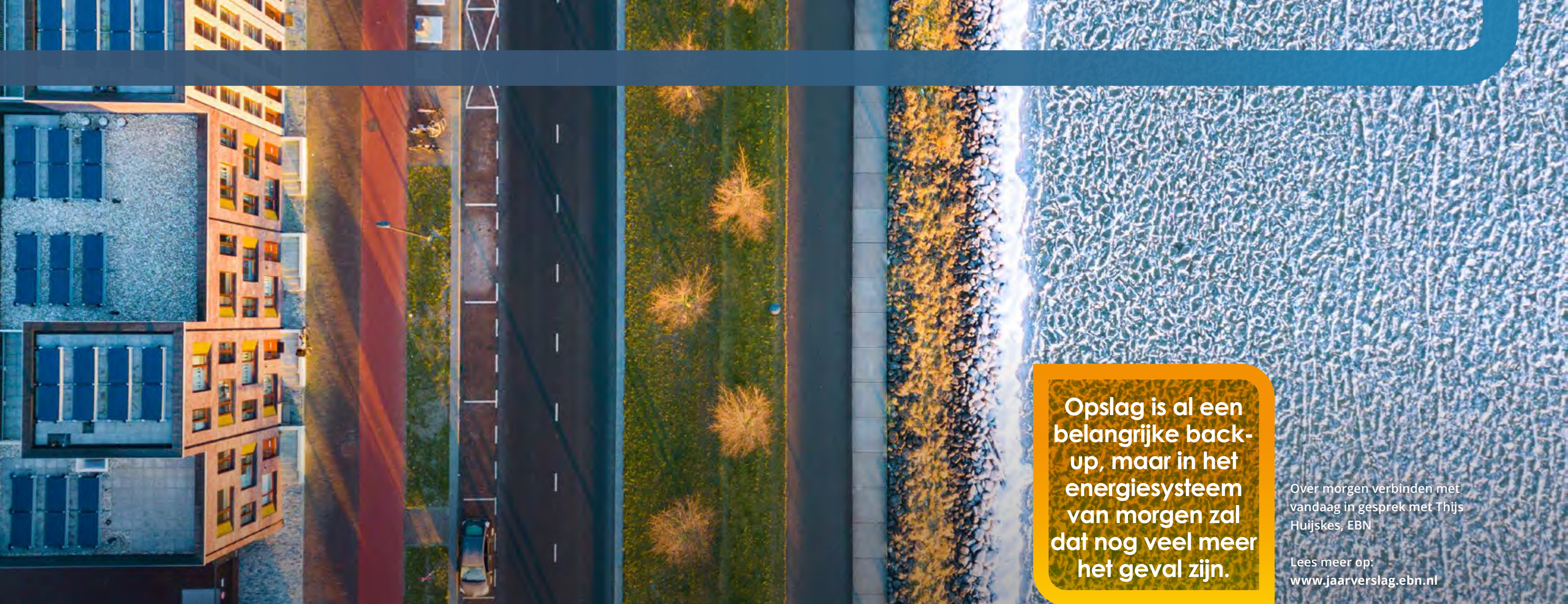
Het energieverbruik van booractiviteiten is niet meegenomen, de CO₂- en CH₄-emissies van booractiviteiten wel. Het EBN-deel is berekend als percentage van de gas-condensaat- en olieproductie van EBN op de totale Nederlandse gas-, condensaat- en olieproductie in de milieutechnische en economische prestaties. Voor de sociale prestaties die specifiek de activiteiten van operators betreffen, wordt het aandeel van de gehele industrie (100%) gepresenteerd, aangezien het niet relevant is hiervoor een EBN-deel te vermelden.

7.6 Meetmethoden materiële onderwerpen

Materieel onderwerp	Indicator/KPI	Methode van meten
Stimuleren van veiligheid	Aantal geo-energie investeringen die getoetst zijn op seismische risico's.	Aantal getoetste geo-energie investeringen die getoetst zijn op seismische risico's over 2020.
	Arbeidsongevallen die hebben geleid tot verzuim (uitgedrukt in Lost Time Accidents of LTA) bij operators.	De indicator heeft betrekking op de arbeidsongevallen die plaatsvinden in de operaties waarin wij deelnemen als non-operating partner. Het aantal dagen verzuim over 2019 wordt gemeten vanaf de eerste dag dat het arbeidsongeval wordt gemeld.
Reduceren van emissies en lozingen	Procentuele wijziging van de CO ₂ -eq-emissies per gewonnen kubieke meter in 2019 t.o.v. 2017 op basis van de conversiefactor voor de netwerkverliezen op basis van het IPCC Fourth Assessment Report 'Climate Change 2007'.	Nederlandse operators voeren hun milieu- en energieprestaties in het zogeheten Milieujaarverslag (eMJV) in. Deze cijfers worden in opdracht van EBN door RVO opgesteld zodat een overzicht van de EBN deelnemingen kan worden gemaakt.
Financiële slagkracht en weerbaarheid in stand houden	Solvabiliteit	Het eigen vermogen wordt gedeeld door het totale balanstotaal. Beiden gegevens zijn afkomstig uit de geconsolideerde balans van EBN.
	Netto schuld (EUR mln)	Berekend aan de hand van de activa en passiva balansposten op 31 december 2020 uit de geconsolideerde balans van EBN. De eindstanden van de korte- en langetermijnschulden worden afgetrokken van de liquide middelen en de derivaten.
	Winst na belasting (EUR mln)	Deze wordt overgenomen uit de geconsolideerde winst- en verliesrekening van EBN.
Faciliteren van geïnformeerde dialoog & Kennisontwikkeling en -deling	Update van de jaarlijkse Infographic	Publicatie van infographic
	Aantal km SCAN-onderzoek, ten behoeve geschiktheid winning aardwarmte, gereed (derden kunnen gebruikmaken van deze informatie)	Het aantal kilometer SCAN-onderzoek, dat wordt gemeten op basis van de door de aannemer aangeleverde velddata. Deze data bevat ook de navigatiedata (van schot- en receiverpunten). Op basis van de navigatie data wordt vastgesteld wat de exacte lijnlengte is en het aantal kilometers uitgevoerd seismisch onderzoek berekend.
Verbinden van medewerkers	Score Great Place to Work medewerker onderzoek (de zogenaamde Trust Index)	Openbare rapportcijfer van het medewerkerstevredenheidsonderzoek uitgevoerd door de Great Place to Work organisatie.
Stimuleren en versnellen exploratie en productie van Nederlands kleine velden gas	Aantal nieuwe aardgasputten geboord	Aantal nieuw geboorde aardgasputten in Nederland met deelname van EBN in enig jaar. Het totaalcijfer wordt geconsolideerd aan de hand van het aantal nieuwe productie, exploratie- en evaluatieputten.

Materieel onderwerp	Indicator/KPI	Methode van meten
	Unit OPEX in EUR ct/m ³ GE	Op basis van gegevens van operators worden de operationele kosten (of OPEX) berekend en afgezet tegen het aantal geproduceerde kubieke meters gas, gemeten in Groningen equivalent (GE).
	KV-Productie 100% miljard m ³ TQ	Op basis van de meest recente gegevens van operators wordt de 100% veld productie van de kleine velden (KV-productie) berekend, gemeten op basis van de in de sector gangbare meetstandaard (TQ).
Het gasvolume wordt gerapporteerd in Nm ³ (0°C bij 1,01325 bar), TQ refereert aan de veld-specifieke Gross Heating Value van het gewonnen gas.	KV-Maturatie 100% miljard m ³ TQ	Op basis van de meest recente gegevens van operators wordt de 100% veldmaturatie van de reserves van de kleine velden (KV-maturatie) berekend, gemeten op basis van de in de sector gangbare meetstandaard (TQ).
	KV-Maturatie 100% miljard m ³ TQ	Op basis van de meest recente gegevens van operators wordt de 100% veld maturatie van de reserves van de kleine velden (KV-maturatie) berekend, gemeten op basis van de in de sector gangbare meetstandaard (TQ). Het gasvolume wordt gerapporteerd in Nm ³ (0°C bij 1,01325 bar), TQ refereert aan de veld-specifieke Gross Heating Value van het gewonnen gas.
	Aantal aardgasopslagen	Aantal ondergrondse aardgasopslagen conform EBN’ basisregistraties en administratie.
Versterken, versnellen en verbeteren van de Nederlandse aardwarmtesector	Aantal PJ ontwikkeld	Het gaat hier om geothermie projecten waar EBN als mede-investeerder en -ontwikkelaar met haar partners een FID (Final Investment Decision) voor heeft genomen, danwel dat deze projecten reeds verder zijn in het traject naar realisatie en exploitatie. Het aantal PJ per project betreft de hoeveelheid warmte die naar verwachting zal worden geleverd tegen de tijd dat het doublet voorbij een eventuele ingroeifase is.
	Procentuele wijziging (t.o.v. 2017) kosten per geleverde GJ	Als onderdeel van de follow-up van het Masterplan Aardwarmte in Nederland (2018) loopt nu het Integrale Kostprijsreductie Programma Aardwarmte. Doel hiervan is op termijn de kosten per GJ aardwarmte te zien dalen, waarbij kosten worden uitgedrukt in de LCOE (Levelized Cost Of Energy); deze grootheid vangt zowel de impact van kostenreducerende als opbrengstverhogende verbeteringen. EBN heeft een model laten ontwikkelen om een en ander te kwantificeren.
Verantwoorde ontmanteling en waar mogelijk hergebruik van infrastructuur	Aantal operationele gasbehandelingslocaties	Aantal op 31 december 2020 actieve gasbehandelingslocaties in Nederland met betrokkenheid van EBN wordt bepaald op basis van de meest recente gegevens van operators. Onder gasbehandelingslocaties verstaan wij het aantal onshore locaties die offshore gas behandelen. EBN is deels eigenaar van deze gasbehandelingslocaties.
	Aantal hergebruikte sites (site blijft staan en krijgt andere invulling)	Aantal in 2020 in hergebruik genomen sites in Nederland met betrokkenheid van EBN wordt bepaald op basis van de meest recente gegevens van operators.
	Aantal DSA’s getekend	Aantal per 31-12-2020 getekende DS(M)A’s. Een DSA is een overeenkomst waarin de vergunningshouders onderling afspreken hoe ze garanties stellen voor hun deel van de opruimverplichting in een bepaalde vergunning wanneer de resterende waarde van de assets lager is dan de verwachte opruimkosten. Een DSMA is een overeenkomst waarin de vergunninghouders en EBN afspraken maken over de monitoring rol van EBN bij het DSA proces.

Materieel onderwerp	Indicator/KPI	Methode van meten
	Aantal joint ontmantelingscampagnes opgenomen in operator WP&B's 2020	Op basis van de operator WP&B wordt vastgesteld of budget is ingeruimd voor een joint ontmantelingscampagne.
Inzet van ondergrondse ruimte voor de verduurzaming van het energiesysteem	Hoeveelheid MT aan CO ₂ in opslag per jaar in Nederland en in projecten waarin EBN deelneemt	In 2020 was geen sprake van CO ₂ -opslag in de Nederlandse ondergrond, zodoende is er ook geen meetmethode aanwezig. De meetmethode is in ontwikkeling en zal komend jaar worden opgenomen.
	Aantal CCS projecten naar FID gebracht	Aantal door de directie ondertekende FID's voor CCS projecten.
	Aantal operationele energieopslag in een zoutcaverne	In 2020 was geen sprake van energieopslag (met EBN betrokkenheid) in de Nederlandse ondergrond, zodoende is er ook geen meetmethode aanwezig. De meetmethode is in ontwikkeling en zal komend jaar worden opgenomen.
Verkennen en ontwikkelen van energie-innovaties ten bate van systeem-integraties in de Nederlandse energietransitie	Aantal ton geproduceerde extra blauwe waterstof waar EBN samen met partners in investeert	In 2020 heeft EBN geen blauwe waterstof geproduceerd, zodoende is er ook geen meetmethode aanwezig. De meetmethode is in ontwikkeling en zal komend jaar worden opgenomen.
	Aantal m ³ groene waterstof geproduceerd in projecten waar EBN in investeert	In 2020 heeft EBN geen groene waterstof geproduceerd, zodoende is er ook geen meetmethode aanwezig. De meetmethode is in ontwikkeling en zal komend jaar worden opgenomen.
	Aantal pilots voor wijkcentrale met waterstof bijstook	Vast te stellen door het aantal in 2020 getekende samenwerkingsovereenkomsten met partners voor een pilot betreffende wijkcentrale met waterstof bijstook op te tellen.
	Masterplan groen gas afronden	Op 30 maart 2020 heeft de minister van EZK de Routekaart Groen Gas naar de Tweede Kamer gestuurd. EBN heeft hieraan bijgedragen met informatie en een eigen analyse van de mogelijkheden voor het hergebruik van mijnbouwlocaties voor groengasproductie.
	Aantal bcm groen gas	In 2020 heeft EBN geen groene waterstof geproduceerd, zodoende is er ook geen meetmethode aanwezig. De meetmethode is in ontwikkeling en zal komend jaar worden opgenomen.
	Aantal deelnames in joint ventures voor innovatie van groen gas	Vast te stellen door het aantal in 2020 getekende aandeelhoudersovereenkomsten voor deelname in een joint venture voor innovatie van groen gas op te tellen.
	Aantal deelnames aan regionale hubs voor groen gas	Het aantal regionale hubs waarvoor in 2020 een samenwerkingsovereenkomst is getekend voor de ontwikkeling van tenminste één groengasproject.

Opslag is al een belangrijke back-up, maar in het energiesysteem van morgen zal dat nog veel meer het geval zijn.

Over morgen verbinden met vandaag in gesprek met Thijs Huijskes, EBN

Lees meer op:
www.jaarverslag.ebn.nl

8. Jaarrekening

Met wind en zon alleen komen we er niet.

Geconsolideerde winst-en-verliesrekening en overzicht totaalresultaat

In EUR mln

	noot	2020	2019
omzet	2	1.198	2.194
overige baten	2	22	12
bedrijfslasten:			
heffingen		8	7
operationele kosten	3	1.161	1.264
afschrijvingen	4	558	586
bedrijfslasten		1.727	1.857
bedrijfsresultaat		- 507	349
financiële baten	5	29	60
financiële lasten	5	- 60	- 106
netto-resultaat geassocieerde deelnemingen	6	33	29
resultaat voor belastingen		- 505	332
belastingen	7	141	- 76
resultaat boekjaar	8	- 364	256
overig niet-gerealiseerd totaalresultaat na belastingen		- 1	-
totaalresultaat boekjaar		- 365	256

Geconsolideerde balans (voor winstbestemming)

in EUR mln

ACTIVA	noot	31-12-2020	31-12-2019
Vaste activa			
materiële vaste activa	9	2.020	2.480
deelnemingen en overige langlopende vorderingen	10	104	105
overige effecten	11	853	-
latente belastingvorderingen	7	94	40
derivaten	19	57	55
		3.128	2.680
Vlottende activa			
overige effecten	11	1.666	2.609
voorraden	12	27	30
debiteuren en overige vorderingen	13	173	210
belastingvorderingen	7	305	140
derivaten	19	-	98
liquide middelen	11	600	760
		2.771	3.847
Totaal		5.899	6.527

PASSIVA	noot	31-12-2020	31-12-2019
Eigen vermogen	14		
aandelenkapitaal		128	128
agioreserve		450	450
ingehouden winst		-186	197
		392	775
Langlopende schulden			
opgenomen leningen	16	540	532
voorzieningen (langlopend)	15	4.039	3.993
overige langlopende schulden	17	89	117
		4.668	4.642
Kortlopende schulden			
opgenomen leningen	16	22	467
crediteuren	18	118	70
voorzieningen (kortlopend)	15	362	235
overige kortlopende schulden	18	337	338
		839	1.110
Totaal		5.899	6.527

Geconsolideerd mutatieoverzicht van het eigen vermogen

in EUR mln

	aandelen kapitaal	agioreserve	ingehouden winst	totaal eigen vermogen
stand per 1 januari 2019	128	-	151	279
winst boekjaar	-	-	256	256
overig niet-gerealiseerd totaalresultaat na belastingen	-	-	-	-
totaalresultaat boekjaar	-	-	256	256
bijzondere winstuitkering	-	-	-210	-210
kapitaalstorting in de agioreserve	-	450	-	450
stand per 31 december 2019	128	450	197	775
verlies boekjaar	-	-	-364	-364
overig niet-gerealiseerd totaalresultaat na belastingen	-	-	-1	-1
totaalresultaat boekjaar	-	-	-365	-365
dividend voorgaand jaar	-	-	-18	-18
stand per 31 december 2020	128	450	-186	392

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

In EUR mln

	noot	2020	2019
Kasstroom uit operationele activiteiten			
totaalresultaat boekjaar	8	-364	256
herleiding naar netto kasstromen:			
- belastingen ten laste van resultaat gebracht	7	-141	76
- afname/(toename) materiële vaste activa (exclusief investeringen)	21	598	299
- netto-resultaat deelnemingen	6	-33	-29
- afname/(toename) in kortlopende vorderingen en voorraden	12, 13	40	67
- (afname)/toename schulden (exclusief leningen en schuld aan de Staat)	21	36	-37
- mutatie voorzieningen	15	173	754
- ongerealiseerde financiële baten en lasten	21	21	23
betaalde interest		-46	-32
ontvangen interest		28	7
betaalde minus ontvangen vennootschapsbelasting		-82	-221
		594	907
nettokasstroom uit operationele activiteiten		230	1.163

In EUR mln

	noot	2020	2019
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
investeringen materiële vaste activa (exclusief recht van gebruik asset)	9	-135	-220
ontvangen dividend deelnemingen	10	34	30
nettokasstroom uit investeringsactiviteiten		-101	-190
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			
betaalde dividenduitkering en bijzondere winstuitkeringen	14	-36	-52
aflossing leningen	16	-404	-328
afwikkeling derivaat gerelateerd aan de afgeloste lening	16	87	-
ontvangen leningen	16	4	3
mutatie in overige effecten	11	90	-342
toename/(afname) onderpand derivaten	16	-30	13
nettokasstroom uit financieringsactiviteiten		-289	-706
Mutatie liquide middelen		-160	267
Stand liquide middelen per 1 januari		760	493
Stand liquide middelen per 31 december		600	760

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

(1) Algemeen

EBN B.V. is statutair gevestigd op de Daalsesingel 1, 3511 SV Utrecht, in Nederland. De vennootschap is geregistreerd bij het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 14026250. In de geconsolideerde jaarrekening voor het jaar geëindigd op 31 december 2020 zijn opgenomen EBN B.V. en haar dochterondernemingen EBN Capital B.V., EBN Aardwarmte B.V. en EBN CCS B.V. (tezamen EBN genoemd). Alle aandelen van EBN B.V. worden gehouden door de Staat der Nederlanden (de 'Staat').

EBN richt zich op de participatie in activiteiten op het gebied van opsporing en winning van gas en olie in Nederland en het Nederlandse deel van het Continentaal Plat. EBN participeert eveneens in aardwarmteprojecten, ondergrondse gasopslagen en in transport- en gasbehandelingsinstallaties. Daarnaast neemt EBN met het in 2020 verkregen mandaat van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat deel in CO₂-afvang en -opslag projecten.

Overeenstemmingsverklaring

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met International Financial Reporting Standards (IFRS) en uitspraken van het International Financial Reporting Interpretations Committee (IFRIC) zoals van kracht per

31 december 2020 en zoals aanvaard binnen de Europese Unie en, voor zover van toepassing, met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

De enkelvoudige winst- en-verliesrekening is opgesteld met gebruikmaking van de vrijstelling uit 2:402 Burgerlijk Wetboek. De jaarrekening van EBN B.V. per 31 december 2020 is opgemaakt door de directie en ondertekend door de directeur en 5 commissarissen op 8 maart 2021. De algemene vergadering is voornemens de jaarrekening op 24 maart 2021 vast te stellen.

Basis voor consolidatie

In de geconsolideerde jaarrekening zijn de cijfers verwerkt van EBN en van de entiteiten waarover EBN zeggenschap heeft. EBN heeft zeggenschap over een dochteronderneming indien zij op basis van haar betrokkenheid bij de entiteit is blootgesteld aan, dan wel recht heeft op, variabele resultaten en het vermogen heeft die resultaten te beïnvloeden aan de hand van haar zeggenschap over de entiteit. De jaarrekeningen van de dochterondernemingen worden opgesteld op basis van dezelfde grondslagen als EBN. Alle transacties, saldi, baten en lasten binnen de groep worden bij de consolidatie geëlimineerd. De resultaten van dochterondernemingen die in de loop van het jaar zijn verworven of afgestoten, worden in de geconsolideerde winst-en-verliesrekening en overzicht totaalresultaat opgenomen vanaf de datum van verkrijgen van

zeggenschap respectievelijk tot de datum van afstoting, al naar gelang van toepassing.

EBN Capital B.V. ('EBN Capital'), EBN Aardwarmte B.V. ('EBN Aardwarmte') en EBN CCS B.V. ('EBN CCS') te Utrecht zijn de enige dochtermaatschappijen van EBN. EBN Capital (100% deelneming) participeert in verzamelleidingen voor gastransport (F3/A6 extensie-pijpleiding, K13-Den Helder pijpleiding, K13 extensie-pijpleiding, NGT-extensie en NOGAT) en in de Gasopslag Bergermeer. EBN Aardwarmte (100% deelneming) participeert in aardwarmteprojecten. EBN CCS (100% deelneming) participeert in het CO₂-afvang en -opslag project 'Porthos'.

Samenwerkingsverbanden

EBN oefent haar activiteiten uit in samenwerkingsverbanden die in contractuele overeenkomsten (samenwerkingsovereenkomsten of 'Joint Operating Agreement') zijn geregeld. EBN heeft de zeggenschap, stemrechten, rechten en verplichtingen die voortvloeien uit deze overeenkomsten beoordeeld. De conclusie is dat, behalve voor NGT-Extensie, EBN gezamenlijke zeggenschap heeft met één of meer partners in de overeenkomsten en die aanmerken als gezamenlijke bedrijfsactiviteiten ('joint operations'). EBN heeft, samen met de andere partijen in de gezamenlijke overeenkomst, rechten op de activa en verplichtingen voor de schulden die verband houden met de overeenkomsten. In de jaarrekening van EBN is

haar belang in die gezamenlijke bedrijfsactiviteiten ('joint operations') verwerkt door de activa, verplichtingen, opbrengsten en lasten voor haar aandeel op te nemen. De belangrijkste gezamenlijke bedrijfsactiviteiten op basis van de boekwaarde van de materiële vaste activa per 31 december 2020 zijn als volgt:

Naam	Belang	Operator	Vestigingsplaats operator
Groningen	40%	NAM	Assen
JDA Unit	40%	NAM	Assen
Schoonebeek	40%	NAM	Assen
A&B Unit	47%	PETROGAS	Rijswijk
L05a	40%	NEPTUNE	Zoetermeer
Bergermeer UGS	38%	TAQA	Alkmaar
Noord Friesland	40%	NAM	Assen
K04b/K05a	50%	TOTAL	Den Haag
M07/L09	50%	NAM	Assen
K18b Golf unit	50%	WINTERSHALL	Rijswijk

Geassocieerde deelnemingen en joint ventures

EBN neemt voor 40% deel in GasTerra B.V. ('GasTerra') gevestigd in Groningen en met hoofdactiviteit het handelen in aardgas. Daarnaast heeft EBN een deelname van 45% in NOGAT B.V. ('NOGAT') gevestigd in Zoetermeer en met hoofdactiviteit aardgastransport vanaf de Noordzee.

EBN heeft samen met partners drie geothermie-ondernemingen: Warmtebron LEAN B.V. ('Warmtebron LEAN'; 40% deelname) te Bunnik, Geothermie Plukmade B.V. ('Geothermie Plukmade'; 30% deelname) te Breda en Geocombinatie Leeuwarden B.V. ('Geocombinatie Leeuwarden'; 30% deelname) te Dokkum. Deze drie geothermie-deelnemingen hebben als hoofdactiviteit onderzoek en ontwikkeling van aardwarmte in respectievelijk Utrecht, Friesland en Noord-Brabant.

Voor de ontwikkeling van het CO₂-afvang en -opslag project 'Porthos' heeft EBN samen met partners de Porthos Development C.V. ('Porthos Development'; 33,3% deelname) te Utrecht opgericht.

Voor het NGT-Extensie samenwerkingsverband heeft EBN geen gezamenlijk zeggenschap als bedoeld in IFRS 11, als gevolg waarvan haar belang wordt verwerkt volgens IAS 28. Omdat feiten en omstandigheden (o.a. door de zeggenschap bij besluitvoering) tot de conclusie leiden dat EBN invloed van betekenis op NGT-Extensie uitoefent, wordt

12% belang NGT-Extensie volgens de 'equity'-methode verwerkt en als geassocieerde deelneming gepresenteerd. NGT- Extensie is gevestigd in Zoetermeer en heeft als hoofdactiviteit aardgastransport vanuit de Noordzee.

Schattingen en oordelen

Voor het opstellen van de jaarrekening moeten schattingen en beoordelingen worden gemaakt. Deze hebben consequenties voor de gerapporteerde bedragen voor activa en passiva, baten en lasten en de daaraan gerelateerde rapportage van voorwaardelijke activa en passiva op de datum van de jaarrekening. De resultaten kunnen door dergelijke schattingen en beoordelingen worden beïnvloed. In de hier navolgende paragrafen worden de grondslagen toegelicht welke het management het belangrijkste acht en welke vanwege intrinsieke onzekerheid veelal het lastigst te voorspellen zijn. Aanvullend verwijzen wij naar het onderdeel 'Bijzondere waardeverminderingen' waarin eveneens informatie is opgenomen omtrent veronderstellingen en schattingsonzekerheden die ten grondslag liggen aan de realiseerbare waarde van een vast actief.

Opruimkosten

De voorziening opruimkosten en de activering van opruimkosten op de balans is gebaseerd op informatie van operators. EBN beoordeelt deze informatie op basis van haar eigen kennis en ervaring en past deze waar nodig aan. De uiteindelijke opruimkosten zijn onzeker

en kostenschattingen kunnen variëren als gevolg van verschillende factoren, zoals marktprijzen, veranderingen in wettelijke eisen, nieuwe opruimtechnieken of ervaring. De verwachte timing en omvang van de kosten kunnen veranderen als gevolg van bijvoorbeeld verandering in gas- en oliereserves of veranderingen in wet- en regelgeving of de interpretatie ervan. Bij het vaststellen van de voorziening opruimkosten worden derhalve belangrijke schattingen en aannames gemaakt. Substantiële herzieningen van de voorziening kunnen dus toekomstige resultaten beïnvloeden (zie noot 15).

Reserves

De Unit of Production (UOP) afschrijving is gebaseerd op de schattingen van EBN van de gas- en oliereserves en productieprofielen. EBN bepaalt de gas- en oliereserves volgens de definities zoals ze door de Society of Petroleum Engineers (SPE), World Petroleum Council (WPC), American Association of Petroleum Geologists (AAPG) en Society of Petroleum Evaluation Engineers (SPEE) zijn vastgelegd in het Petroleum Resources Management Systeem 2020 (PRMS). De reserves gebruikt voor de afschrijving zijn gebaseerd op de huidige schattingen van EBN van bewezen en waarschijnlijke ontwikkelde reserves (PRMS categorie 1) en daarbij behorende productieprofielen. Schattingen van reserves zijn per definitie onnauwkeurig en gebaseerd op interpretaties die in de tijd kunnen veranderen op basis van nieuwe informatie zoals verkregen uit

boringen van nieuwe putten, reservoir productiegedrag of veranderingen in economische factoren (onder andere prijsverwachtingen). Dit kan resulteren in opwaartse of neerwaartse aanpassingen van de reserves. Veranderingen in reserves hebben een effect op de toekomstige afschrijvingen en de realiseerbare waarde van productie activa (zie eveneens toelichting op de grondslagen van de 'Materiële vaste activa' in noot 9).

Voorzieningen als gevolg van aardbevingen

De voorziening voor kosten als gevolg van aardbevingen in de provincie Groningen is gebaseerd op informatie van de operator en publieke informatie. Deze voorziening heeft vooral betrekking op schadeherstel, bouwkundige versterkingen van gebouwen, versterking van de infrastructuur, compensatiemaatregelen en waardedaling. De aannames die worden gebruikt voor de schatting voor deze voorziening zijn gebaseerd op reeds gedane uitkering, ervaring, statistische informatie en modellen en interne of externe onderzoeken en informatie van de operator. De uiteindelijke hoogte van de kosten is onder andere afhankelijk van de omvang van de schade en adviezen, taxatie van experts en/of bilaterale afspraken en kan dus afwijken van de huidige verwachte kosten (zie noot 15).

Realiseerbare waarde

De berekening van de realiseerbare waarde van activa is mede gebaseerd op schattingen van de reserves, produc-

tieprofielen, toekomstige verkoopprijzen, operationele kosten, exploratie potentieel, verwachte investeringen en aardbeving gerelateerde uitgaven en de disconteringsvoet. Toekomstige gebeurtenissen kunnen een invloed hebben op deze voorspellingen en schattingen waardoor de realiseerbare waarden kunnen veranderen (zie noot 9).

(2) Grondslagen voor de waardering en winstbepaling

De jaarrekening is opgesteld op basis van historische kosten en op 'going concern' basis, tenzij anders vermeld.

International Financial Reporting Standards (IFRS)

De volgende standaarden, aanpassingen van standaarden en interpretaties zijn door de Europese commissie goedgekeurd en zijn verplicht van toepassing voor het boekjaar startend op 1 januari 2020.

Aanpassingen van de verwijzingen naar het conceptueel kader in de IFRS-standaarden

De IASB heeft het Conceptual Framework herzien. De IASB heeft ook referenties in standaarden bijgewerkt, zodat deze naar het nieuwe Framework verwijzen, maar het heeft geen consequente wijzigingen in standaarden aangebracht om de wijzigingen in het raamwerk te weerspiegelen, zoals het wijzigen van de definities van activa

en passiva in de standaarden. Deze aanpassing heeft geen impact op de jaarrekening van EBN.

Aanpassing van IAS 1 en IAS 8: Definitie van materialiteit

De IASB heeft de wijzigingen in de definitie van materieel doorgevoerd, informatie is van materieel belang indien redelijkerwijze mag worden verwacht dat weglating, onjuiste weergave of versluiering daarvan van invloed zal zijn op beslissingen die de primaire gebruikers van de jaarrekening voor algemeen gebruik nemen op basis van die jaarrekening, waarin financiële informatie over een specifieke verslaggevende entiteit wordt verstrekt. Of informatie van materieel belang is, is afhankelijk van de aard of omvang van de informatie, of van beide. Een entiteit beoordeelt in de context van haar jaarrekening als geheel of informatie, hetzij op zichzelf, hetzij in combinatie met andere informatie, van materieel belang is. Informatie wordt versluierd als deze op zodanige wijze wordt meegegeeld dat dit eenzelfde effect op primaire gebruikers van de jaarrekening sorteert als weglating of onjuiste weergave van de informatie in kwestie. Deze aanpassing heeft geen impact op de jaarrekening van EBN.

Aanpassing van IFRS 3 Bedrijfscombinaties

De IASB heeft met de wijzigingen van de definitie business in IFRS 3 Bedrijfscombinaties aangepast en verduidelijkt. Een “business” is nu gedefinieerd als “een geïntegreerd

geheel van activiteiten en activa dat kan worden geëxploiteerd om goederen en/of diensten aan klanten te leveren, of beleggingsopbrengsten of andere opbrengsten uit gewone bedrijfsactiviteiten te genereren”. Een “business” bestaat uit “inputs” en op die “inputs” toegepaste processen waarmee aan de productie van “outputs” kan worden bijgedragen. Deze aanpassing heeft geen impact op de jaarrekening van EBN.

Hervorming van de rentevoetbenchmark (wijzigingen in IFRS 9, IAS 39 en IFRS 7)

De wijzigingen vereisen kwalitatieve en kwantitatieve toelichtingen om gebruikers van jaarrekeningen in staat te stellen te begrijpen hoe de hedging relaties van een entiteit worden beïnvloed door de onzekerheid die voortvloeit uit de hervorming van de rentevoet benchmark. Deze aanpassing heeft geen impact op de jaarrekening van EBN.

Nieuwe en gewijzigde standaarden welke nog niet van kracht zijn

De nieuwe standaarden, gewijzigde standaarden en interpretaties die nog niet van kracht zijn of nog niet door de Europese Unie zijn bekrachtigd worden door EBN niet toegepast. De verwachting is dat dit niet van toepassing zal zijn of beperkte gevolgen hebben voor de jaarrekening van EBN vanaf het jaar van toepassing.

Omrekening buitenlandse valuta

De functionele valuta en presentatievaluta van EBN is de euro. Commerciële transacties en opgenomen leningen in vreemde valuta worden in de administratie verwerkt tegen de wisselkoersen die gelden op de dag van de transacties. Monetaire balansposten in vreemde valuta worden omgerekend tegen de wisselkoers per balansdatum. Koersverschillen die voortvloeien uit de afwikkeling van deze transacties en uit de omrekening van monetaire balansposten worden in het resultaat verwerkt.

Onderscheid tussen activa en verplichting naar termijnen

Een actief wordt als vlottend aangemerkt als het naar verwachting binnen 12 maanden na balansdatum wordt gerealiseerd. Een verplichting of schuld wordt als kortlopend aangemerkt als deze binnen 12 maanden na balansdatum wordt afgewikkeld. Indien er een onvoorwaardelijk recht bestaat om de betaling uit te stellen voor tenminste 12 maanden is er sprake van een langlopende schuld.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de aanschafwaarde onder aftrek van afschrijvingen en eventuele bijzondere waardeverminderingen. Vervangingsinvesteringen worden geactiveerd voor zover wordt voldaan aan de IAS 16 algemene activeringscriteria.

De geschatte kosten van buitengebruikstelling, ontmanteling en verwijdering van platforms en overige ondergrondse installaties worden geactiveerd, als onderdeel van de aanschaffingswaarde van het betreffende materieel vast actief.

Een materieel vast actief wordt niet langer in de balans opgenomen wanneer het wordt afgestoten of wanneer er geen toekomstige economische voordelen meer worden verwacht uit het verdere gebruik, of in geval van teruggave van de vergunning. Een eventuele bate of last voortvloeiend uit het niet langer in de balans opnemen van het actief, wordt in het resultaat verwerkt.

Exploratie- en evaluatieactiva

Uitgaven voor onderstaande activiteiten worden geactiveerd als onderdeel van de exploratie- en evaluatieactiva in aanleg: acquisitie van opsporingsvergunningen, exploratieboringen inclusief test, sampling (monstername) en activiteiten in relatie tot evaluatie van de technische en commerciële mogelijkheid om koolwaterstoffen te winnen. Als blijkt dat een exploratieput droog is, worden deze uitgaven vervolgens ten laste van het resultaat gebracht en verantwoord onder afwaarderingen in de operationele kosten (noot 3).

Niet geactiveerd worden uitgaven voor topografisch, geologisch, geochemisch en geofysisch onderzoek, tenzij

ze samenhangen met reeds bestaande en aangetoonde velden.

Exploratie- en evaluatiekosten die meer dan 12 maanden op de balans staan, worden ten laste van het resultaat (onder afwaarderingen, gerubriceerd onder noot 3 ‘Operationele kosten’) gebracht, tenzij:

- zij zich in een gebied bevinden waar omvangrijke investeringen zijn vereist voordat de productie kan beginnen, of
- commercieel winbare hoeveelheden zijn aangetroffen, of
- verdere exploratie- of evaluatieactiviteiten plaatsvinden, dat wil zeggen additionele exploratieputten worden geboord of daartoe bestaan vastomlijnde plannen voor de nabije toekomst.

EBN beoordeelt regelmatig of activering van de uitgaven voor exploratieboringen nog voldoet aan de hierboven genoemde criteria en of de boringen kunnen worden voortgezet. Exploratieputten die langer dan 12 maanden op de balans staan, worden nog aanvullend beoordeeld om vast te stellen of de feiten en omstandigheden zijn gewijzigd en of bovengenoemde voorwaarden nog van toepassing zijn.

Exploratie- en evaluatieboringen in aanleg en investeringen en boringen in aanleg worden gerubriceerd als boringen of productie, transport en opslagfaciliteiten vanaf de start van productie of ingebruikname.

Inbrengvergoedingen

De kosten van betaalde inbrengvergoedingen – ‘farm in’ kosten in opsporingsvergunningen – worden geactiveerd en afgeschreven op basis van de Unit of Production methode (UOP).

Afschrijvingen

De materiële vaste activa worden afgeschreven op basis van de Unit for Production methode of op lineaire basis over de verwachte gebruiksduur. De afschrijvingsmethode per categorie is als volgt:

Categorie	Afschrijvingsmethode
Productie, transport, opslag en overige	Unit of production methode en lineaire basis
Boringen	Unit of production methode
Activering opruimkosten	Unit of production methode en lineaire basis
Exploratie en evaluatie boringen	Unit of production methode

Materiële vaste activa voor de gas- en oliewinning worden afgeschreven op basis van de Unit of Production methode. Deze methode is gebaseerd op de schattingen van EBN van de bewezen en waarschijnlijke ontwikkelde reserves (PRMS categorie 1) en productieprofielen volgens de definities zoals ze door de Society of Petroleum Engineers (SPE),

World Petroleum Council (WPC), American Association of Petroleum Geologists (AAPG) en Society of Petroleum Evaluation Engineers (SPEE) zijn vastgelegd in het Petroleum Resources Management Systeem 2020.

De Unit of Production-percentages voor het boekjaar geven de verhouding weer tussen de productie over het jaar en de bewezen en waarschijnlijke ontwikkelde reserves (PRMS categorie 1) aan het begin van het jaar. Deze reserves worden bepaald door de reserves ultimo boekjaar te verhogen met de productie over het jaar.

De overige materiële vaste activa worden op lineaire basis afgeschreven over de verwachte gebruiksduur. In eerste instantie wordt daarbij uitgegaan van 20 jaar voor hoofdtransportleidingen en 30 jaar voor faciliteiten voor ondergrondse opslag van aardgas. Voor bedrijfsgebouwen geldt een gebruiksduur van 10 jaar. Op bedrijfsterreinen wordt niet afgeschreven.

De geschatte resterende levensduur van de materiële vaste activa wordt elk jaar getoetst op basis van het toekomstige gebruikspatroon. Indien er wijzigingen optreden, wordt de afschrijvingsmethode aangepast om de bijgestelde levensduur en het bijbehorende toekomstige gebruikspatroon weer te geven. Het effect hiervan wordt verwerkt in de winst-en-verlies rekening van de huidige en/of toekomstige perioden (prospectief).

Financieringskosten projecten ('borrowing costs')

Financieringskosten van projecten worden geactiveerd. Het gehanteerde rentepercentage gedurende het boekjaar wordt gebaseerd op het gemiddelde rentepercentage voor de langlopende leningen van het boekjaar.

Leases

Voor elk leaseovereenkomst beoordeelt EBN of het een leasecomponent bevat. Een contract is, of bevat, een leaseovereenkomst indien het contract in ruil voor een vergoeding het recht verleent gedurende een bepaalde periode de zeggenschap over het gebruik van een geïdentificeerd actief uit te oefenen. Voor elke leaseovereenkomst waarbij EBN huurder is, berekent EBN een gebruiksrecht en een overeenkomstige leaseverplichting, behalve voor kortlopende leaseovereenkomsten (gedefinieerd als leaseovereenkomsten met een leaseperiode van 12 maanden of minder) en leaseovereenkomsten met een waarde van € 5.000,- of minder. Voor deze huurcontracten verantwoordt EBN de leasebetalingen lineair als operationele kosten in de winst-en-verliesrekening.

Het gebruiksrecht van een leaseovereenkomst wordt initieel gewaardeerd tegen de contante waarde van de leasebetalingen en wordt op lineaire basis van het huurtermijn afgeschreven. Het gebruiksrecht is gepresenteerd onder de materiële vaste activa.

De leaseverplichting wordt initieel gewaardeerd tegen de contante waarde van de toekomstige leasebetalingen, verdisconteerd middels de impliciete rentevoet in de huurovereenkomst. Indien dit percentage niet eenvoudig kan worden bepaald, maakt de huurder gebruik van de marginale rentevoet. De marginale rentevoet wordt bepaald op basis van de risicovrije marktrente, verhoogd met een specifiek voor EBN geldende risico-opslag voor eenzelfde duur en met eenzelfde zekerheid als waartegen EBN Groep zou financieren voor de verkrijging van een vergelijkbaar actief.

Geassocieerde deelnemingen

Een geassocieerde deelneming is een belang in een geheel waarin EBN invloed van betekenis heeft, maar geen beslissende zeggenschap kan uitoefenen.

De geassocieerde deelnemingen worden verwerkt op basis van de 'equity'-methode. Dat houdt in dat het aandeel van EBN in een geassocieerde deelneming wordt bepaald op het EBN-aandeel in de netto activa van deze deelnemingen, verminderd met een eventuele bijzondere waardevermindering.

Het belang van EBN bij de winst of het verlies van de geassocieerde deelneming wordt opgenomen in het resultaat. Wanneer het aandeel van EBN in het verlies van een geassocieerde deelneming de boekwaarde van deze

deelneming – inclusief eventuele andere langetermijnvorderingen die onderdeel zijn van de netto investering – overtreft, wordt de boekwaarde tot nihil teruggebracht. Er worden geen verdere verliezen verantwoord, tenzij EBN verplichtingen van de geassocieerde deelneming op zich heeft genomen via een garantie of andere verplichting. Ongerealiseerde winsten en verliezen uit transacties met geassocieerde deelnemingen worden geëlimineerd naar verhouding van het EBN-aandeel in deze deelnemingen.

Bijzondere waardeverminderingen

Jaarlijks wordt op balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat de boekwaarde van een vast actief (een materieel of financieel vast actief) boven de realiseerbare waarde (de hoogste van indirecte en directe opbrengstwaarde) ligt. In dat geval wordt overgegaan tot een analyse ter identificatie van een mogelijke benodigde bijzondere waardevermindering ('impairment').

Wanneer een actief niet in ruime mate zelfstandig voor een instroom van kasmiddelen zorgt, wordt de realiseerbare waarde (zie ook paragraaf 'Schattingen en oordelen') bepaald voor de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort. Voor EBN komt in het algemeen bij de materiële vaste activa een kasstroom genererende eenheid overeen met een verkoopcontract. Daarnaast kunnen 'hubs' (hoofdplatform en satellieten) gehanteerd worden als kasstroom genererende eenheid. Bij de indi-

recte opbrengstwaarde methode worden de geschatte toekomstige kasstromen contant gemaakt tegen een disconteringsvoet vóór belastingen, gebaseerd op de marktrente plus een opslag voor de specifieke risico's van het actief. EBN gebruikt hiervoor de WACC (Weighted Average Cost of Capital) en voor exploratie- en productieactiviteiten bedraagt deze 6% voor belastingen.

Wanneer de realiseerbare waarde van een actief lager is dan de boekwaarde, wordt de boekwaarde afgeboekt tot de realiseerbare waarde. Een bijzondere waardevermindering wordt, eventueel ten dele, teruggedraaid bij een wijziging in de schatting die van belang is voor de bepaling van de realiseerbare waarde. Bijzondere waardeverminderingen worden op een afzonderlijke regel in het geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten opgenomen.

Voor meer detail omtrent de veronderstellingen, schattingonzekerheden en een sensitiviteits-analyse met betrekking tot bijzondere waardeverminderingen verwijzen wij naar noot 9.

Financiële instrumenten Classificatie

Alle financiële activa worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, reële waarde via niet gerealiseerde resultaten of reële waarde via de winst- en verliesrekening. De

classificatie is afhankelijk van het bedrijfsmodel dat EBN hanteert voor het houden van deze financiële activa en de karakteristieken van met de financiële activa gegenereerde kasstromen.

Verwerking bij eerste opname

Aankopen en verkopen van financiële instrumenten worden verantwoord op transactiedatum. EBN neemt een financieel actief niet langer op in de balans als de contractuele rechten op de kasstromen uit het actief aflopen, of als EBN de contractuele rechten op de ontvangst van de kasstromen uit het financieel actief overdraagt door middel van een transactie, waarbij alle aan het eigendom van dit actief verbonden risico's en voordelen worden overgedragen. De verwerking bij eerste opname vindt plaats tegen reële waarde.

Financiële activa en verplichtingen tegen geamortiseerde kostprijs

Deze categorie financiële instrumenten omvat deposito's, geldmarktfondsen, obligaties (inclusief commercial paper), handelsdebiteuren en overige vorderingen, verstrekte leningen, opgenomen leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten. Deze financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde. Na de eerste opname worden deze gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode.

Financiële activa en verplichtingen tegen reële waarde via niet gerealiseerde resultaten

EBN houdt geen belangen die worden geclassificeerd tegen reële waarde via niet gerealiseerde resultaten.

Financiële activa en verplichtingen tegen reële waarde via de winst- en verliesrekening

Binnen deze categorie houdt EBN enkel derivaten.

Afgeleide financiële instrumenten (derivaten)

EBN maakt gebruik van afgeleide financiële instrumenten om het risico van wijzigingen in toekomstige kasstromen van periodiek te betalen rentes of risico's van vreemde valuta's af te dekken. Deze wijzigingen in kasstromen kunnen het gevolg zijn van ontwikkelingen in marktrente of marktkoersen van vreemde valuta's.

Waardering van derivaten vindt plaats tegen reële waarde. De reële waarde van rentederivaten wordt bepaald door middel van de discontering van de toekomstige kasstromen. De reële waarde van valutaderivaten wordt bepaald door middel van discontering van toekomstige kasstromen omgerekend tegen de marktkoersen. De discontering wordt bepaald op basis van de marktrente ultimo boekjaar. De kasstromen worden bepaald op basis van de contractueel overeengekomen rentevoeten, vervaldata en nominale bedragen.

Derivaten worden onder de kortlopende, respectievelijk langlopende overige financiële activa geclassificeerd indien de reële waarde positief is, en onder de kortlopende, respectievelijk langlopende financiële verplichtingen indien de reële waarde negatief is.

Bijzondere waardeverminderingsverliezen

Eventuele bijzondere waardeverminderingsverliezen worden geïdentificeerd middels de generieke of gesimplificeerde methode. De generieke methode hanteert het volgende model:

- 12 maanden verwacht kredietverlies, of
- Levenslang verwachte kredietverliezen voor financiële activa wanneer het kredietrisico door omstandigheden significant stijgt. Hierbij worden alle verwachte kredietverliezen voor de levensduur van het actief verantwoord, of
- Levenslang verwachte kredietverliezen, waarbij rente wordt berekend over de netto vordering verminderd met bijzondere waardeverminderingsverliezen.

Het verwachte kredietverlies wordt bepaald op basis van een langdurig gemiddelde credit loss rating die is gebaseerd op een door credit rating agencies toegekend risicoprofiel. De gesimplificeerde methode wordt toegepast op de debiteuren en vorderingen. Hierbij worden direct de levenslang verwachte kredietverliezen verant-

woord, bepaald aan de hand van een historische reeks gemiddelde oninbare bedragen (op basis van historische incassogegevens).

Vorraden

De voorraad materiaal wordt gewaardeerd tegen de gemiddelde inkooprijzen of lagere netto-opbrengstwaarde. De voorraad bovengrondse condensaat en olie wordt gewaardeerd tegen de gemiddelde inkooprijzen of lagere netto-opbrengstwaarde.

Vorderingen

De vorderingen worden opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs met een eventuele correctie voor oninbaarheid. De eerste waardering vindt tegen reële waarde plaats.

Overige effecten

Overige effecten zijn kortlopend en of langlopend van aard. Overige effecten op lange termijn zijn obligatieën en deposito's die niet zonder extra kosten en/of rendementsverlies binnen één jaar kunnen worden omgezet in geldmiddelen. Overige effecten op korte termijn zijn kortlopende geldmarktinstrumenten die langer dan 3 maanden maar binnen één jaar kunnen worden omgezet in geldmiddelen.

Liquide middelen

Onder liquide middelen verstaan we kasmiddelen, banksaldi en kortlopende geldmarktinstrumenten die op korte termijn (binnen 3 maanden) kunnen worden omgezet in geldmiddelen, waarvan het bedrag bekend is.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen van EBN bestaat uit aandelenkapitaal, agio reserves en ingehouden winst. De Staat der Nederlanden is de enige aandeelhouder van EBN. De bijzondere winstuitkering die aan de aandeelhouder moet worden uitgekeerd, wordt als verplichting opgenomen in de periode waarover deze is verschuldigd, conform de statuten van EBN. Uitzondering daarop vormt het voorgestelde slotdividend. Dat wordt pas opgenomen als een verplichting na vaststelling door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Voorzieningen

Voorzieningen worden in de balans opgenomen wanneer aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- er is een juridische of feitelijke verplichting als gevolg van een gebeurtenis uit het verleden, en
- het is waarschijnlijk dat middelen aan de onderneming zullen worden onttrokken om aan de verplichting te voldoen, en
- er kan een betrouwbare schatting worden gemaakt van het bedrag van de verplichting.

Als het effect van de tijdswaarde van geld materieel is, worden voorzieningen bepaald door de verwachte kasstromen contant te maken tegen een rentevoet vóór belastingen.

Als een contante waarde is berekend, wordt de toename van de voorziening door het verloop van de tijd beschouwd als rentelast. De voorziening voor opruimkosten is bedoeld voor de voorziene geschatte kosten van buitengebruikstelling, ontmanteling en terreinherstel van infrastructuur gebaseerd op de huidige eisen, technologie en schattingen. De hoogte van deze voorziening is gebaseerd op opgaven van de operators, en wijzigingen hierin zullen, na een eigen beoordeling door EBN, doorgaans leiden tot een overeenkomstige aanpassing van de geactiveerde opruimkosten van de betreffende materiële vaste activa. De voorziening voor bodemdaling richt zich op bepaalde bijkomende verplichtingen die ontstaan tijdens de winningsfase.

De voorziening voor kosten als gevolg van aardbevingen in de provincie Groningen is gebaseerd op informatie van de operator, publieke informatie en eigen informatie en inzichten. Deze voorziening heeft vooral betrekking op schadeherstel, bouwkundige versterkingen van gebouwen, versterking van de infrastructuur, compensatiemaatregelen en waardedaling. De hoogte van deze voorziening is gebaseerd op reeds gedane uitkering, ervaring, statistische

informatie en modellen, interne of externe onderzoeken en informatie van de operator.

Pensioenen

De pensioenverplichtingen van EBN zijn ondergebracht bij het pensioenfonds: Stichting Pensioenfonds ABP ('ABP').

In lijn met IFRS kan deze regeling geclassificeerd worden als een toegezegde-pensioenregeling. Omdat het pensioenfonds niet in staat is het aandeel van EBN in de onderliggende pensioenverplichting, fondsbeleggingen en kosten van de regeling op consistente en betrouwbare wijze uit te splitsen, worden de toegezegd-pensioenregelingen verantwoord als toegezegde-bijdrage regelingen.

De verschuldigde pensioenpremie bedraagt een percentage van de premiegrondslag. De premiegrondslag is het pensioengevend inkomen verminderd met een franchise. De premies worden door ABP bepaald conform de daarvoor geldende regelgeving op de wijze zoals omschreven in de actuariële en bedrijfstechnische nota ('ABTN') en op een kostendekkend niveau vastgesteld.

Heeft ABP een lagere beleidsdekkingsgraad dan 126%, dan is sprake van een tekort. In dit geval moet ABP een herstelplan opstellen en indienen bij de toezichthouder (De Nederlandse Bank). Uit dit herstelplan moet blijken dat binnen maximaal 10 jaar de financiële positie verbetert

en de dekkingsgraad weer boven 126% ligt. Een eventuele bijstelling van pensioenpremies (opslag) als gevolg van dit herstelplan wordt prospectief en binnen een beperkte bandbreedte toegepast.

De dekkingsgraad van ABP per 31 december 2020 bedraagt 93,2% uit (2019: 97,8%). De verwachte pensioenlast voor 2020 bedraagt EUR 2 miljoen.

Segmentatie

De directie is geïdentificeerd als de hoogstgeplaatste functionaris of Chief Operating Decision Maker (CODM), die verantwoordelijk is voor de toewijzing van middelen en voor de beoordeling van prestaties van de onderneming. EBN past de grondslagen van IFRS 8 segmentatie niet toe omdat de CODM zijn beslissingen baseert op geconsolideerde informatie.

Voorwaardelijke activa en passiva

Voorwaardelijke activa en passiva worden niet in de balans opgenomen.

Omzet

De opbrengsten uit de gas- en oliewinning door middel van activa waarin EBN samen met andere producenten deelneemt, worden opgenomen op basis van het relatieve belang van EBN hierin.

Voor haar 'eigen' contracten wordt het transport van aardgas gezien als onlosmakelijk verbonden met de levering van gas waardoor beide verplichtingen als één prestatieverplichting worden behandeld. Prijscorrecties achteraf en verrekening van meer/minder levering worden beschouwd als een variabele component. De transactieprijs is inclusief transportkosten (netto) en de omzet wordt netto gepresenteerd. De levering van aardgas kenmerkt zich door overdracht op specifieke momenten, derhalve worden de baten uit hoofde van de verkoop van gas verantwoord op moment van levering aan de koper.

Overige baten

De overige baten zijn overheidssubsidies en worden opgenomen tegen de reële waarde als er redelijke zekerheid bestaat dat de subsidies worden ontvangen en dat aan alle daaraan verbonden voorwaarden is voldaan. Subsidies worden als overige baten verantwoord en toegerekend aan dezelfde periode waarin de gerelateerde kosten worden verantwoord.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden opgenomen op basis van de effectieve interestmethode. Daarnaast worden onder deze post de interestkosten in verband met oprenting van voorzieningen opgenomen.

Waardering tegen reële waarde

EBN waardeert een aantal financiële instrumenten (zoals derivaten) per balansdatum tegen reële waarde. De reële waarden van de rentedragende verplichtingen worden toegelicht in noot 19. 'Risicobeheer'. De reële waarde is de prijs die zou worden ontvangen indien het actief op de waarderingsdatum zou worden verkocht of die zou worden betaald om een verplichting over te dragen indien regelmatig transacties tussen marktdeelnemers zouden plaatsvinden. Bij een waardering tegen reële waarde wordt ervan uitgegaan dat de transactie om het actief te verkopen of de verplichting over te dragen plaatsvindt:

- op de belangrijkste markt voor het actief of de verplichting; of, als die er niet is,
- op de voordeligste markt voor het actief of de verplichting.

De reële waarde van een actief of een verplichting wordt bepaald met behulp van de veronderstellingen waarvan marktdeelnemers zouden uitgaan bij het waarderen van het actief of de verplichting, in de veronderstelling dat marktdeelnemers in hun economisch belang handelen. Bij de waardering van een niet-financieel actief tegen reële waarde wordt rekening gehouden met het vermogen van een marktdeelnemer om economische voordelen te genereren door het actief maximaal en optimaal te gebruiken óf door het te verkopen aan een andere marktdeelnemer die het actief maximaal en optimaal zou gebruiken.

EBN gebruikt waarderingstechnieken die in de gegeven omstandigheden geëigend zijn en waarvoor voldoende gegevens beschikbaar zijn om de reële waarde te bepalen, en waarbij zo veel mogelijk relevante waarneembare inputs en zo weinig mogelijk niet-waarneembare inputs worden gebruikt. Alle activa en verplichtingen ten aanzien waarvan de reële waarde wordt bepaald of in de jaarrekening wordt vermeld, worden in de navolgende reële waarde hiërarchie ingedeeld, op basis van de input van het laagste niveau dat significant is voor de gehele waardering:

- Niveau 1: De reële waarde is gelijk aan genoteerde prijzen in een actieve markt;
- Niveau 2: De reële waarde is gebaseerd op parameters die direct of indirect in de markt waarneembaar zijn;
- Niveau 3: De reële waarde is gebaseerd op parameters die niet in de markt waarneembaar zijn.

Voor activa en verplichtingen die op terugkerende basis in de jaarrekening worden opgenomen tegen reële waarde, stelt EBN aan het einde van iedere verslagperiode door herbeoordeling vast of er sprake is van wijzigingen in de niveau-indeling van de hiërarchie (op basis van de input van het laagste niveau dat significant is voor de gehele waardering).

Ten behoeve van de vermelding van reële waarden heeft EBN categorieën activa en verplichtingen vastgesteld op basis van aard, eigenschappen en risico's van de activa en

verplichtingen en het niveau in de reële waarde hiërarchie zoals in het bovenstaande is toegelicht.

Resultaat geassocieerde deelnemingen

Het aandeel in het resultaat geassocieerde deelnemingen wordt bepaald op een deel van de resultaten over het verslagjaar dat overeenkomt met het belang van EBN, na aftrek van de belastingen daarop.

Belastingen

De winstbelasting wordt bepaald volgens de 'balans-methode'. Belastinglasten worden opgenomen in de winst boekjaar, behalve voor zover zij betrekking hebben op een post die rechtstreeks is opgenomen in de overig niet gerealiseerd totaal resultaat.

Actuele belastingen zijn de belastingen die naar verwachting moeten worden betaald over de fiscale winst over het jaar, op basis van de belastingtarieven per balansdatum, en eventuele aanpassingen in de te betalen belastingen over voorgaande jaren.

Latente belastingvorderingen en -verplichtingen worden opgenomen op basis van de verwachte fiscale consequenties van tijdelijke verschillen tussen de fiscale en de commerciële boekwaarde van activa en passiva die betrekking hebben op de voorziening bodemdaling en opruimkosten. De latente belastingvorderingen en -verplichtingen

worden berekend tegen de per balansdatum geldende of materieel vastgestelde belastingtarieven en -wetten die naar verwachting van toepassing zijn wanneer de betreffende latente belastingvorderingen en -verplichtingen worden afgewikkeld.

(1) Algemene informatie

Alle bedragen in deze toelichting zijn vermeld in miljoenen euro's, tenzij anders vermeld.

Toelichting op de geconsolideerde winst-en-verliesrekening en het overzicht van het totaalresultaat

(2) Omzet en overige baten

De omzet van EBN komt uit één hoofdactiviteit in haar samenwerkingsverbanden, namelijk de exploratie en winning van aardgas en aardolie. De totale omzet is in Nederland gerealiseerd. Ook de activa waar EBN in participeert, bevinden zich in Nederland. Informatie over de belangrijkste debiteuren is opgenomen bij noot 13.

De omzet 2020 uit bedrijfsvoering bedroeg EUR 1.198 miljoen. Ten opzichte van 2019 is dit een daling van EUR 996 miljoen (-45%). Deze daling van de omzet werd veroorzaakt door lager verkocht volume (-30%) en door lagere prijzen (-15%).

Onderstaande tabel laat de split van de omzet en overige baten naar de activiteiten zien:

In EUR mln			
	2020	2019	
omzet: winning van aardgas en olie	1.198	2.194	
overige baten: subsidieopbrengsten	22	12	
totaal	1.220	2.206	

De subsidieopbrengsten hebben met name betrekking op het SCAN-project, Porthos-project en bestaan uit bijdrages van de Europese Unie (CEF en INTERREG) en het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat.

(3) Operationele kosten

In EUR mln			
	2020	2019	
G&G kosten	8	12	
afwaarderingen (niet succesvolle putten)	61	53	
aardbeving gerelateerde kosten	563	678	
productie-, transport- en overige kosten	529	521	
totaal	1.161	1.264	

Geologische en geofysische (G&G) kosten betreffen kosten van geologische, geochemische en geofysische onderzoeken en studies (inclusief seismische onderzoeken).

De afwaardering droge putten wordt vooral veroorzaakt door het stilleggen van het F17 Rembrandt en Vermeer project.

De aardbeving gerelateerde kosten hebben betrekking op zowel feitelijk gemaakte kosten als dotaties aan de voorziening als gevolg van aardbevingen in de provincie Groningen. Zie voor nadere uitleg noot 15.

De productie, transport- en overige kosten bevatten ook de loonkosten van de operators vanuit de samenwerkingsovereenkomsten of ‘Joint Operating Agreements’.

De totale eigen loonkosten zoals opgenomen onder de operationele kosten zijn als volgt:

In EUR mln			
	2020	2019	
bruto lonen	12	11	
sociale lasten	1	1	
pensioenlasten	2	2	
overige kosten	1	1	
totaal	16	15	

Het gemiddeld aantal FTE’s over 2020 bedraagt 115,5 (2019: 108,8), waarvan 78,1 FTE’s werkzaam zijn in de thema’s en 37,4 FTE’s werkzaam zijn bij de ondersteunende afdelingen, allen werkzaam in Nederland.

(4) Afschrijvingen

In EUR mln			
	2020	2019	
afschrijving materiële vaste activa	558	586	
totaal	558	586	

Zie noot 9 voor verdere details betreffende de afschrijvingen van de materiele vaste activa.

(5) Financiële baten en lasten

In EUR mln		
	2020	2019
rentebaten op liquide middelen	2	-
rentebaten op derivaten	9	15
herwaarderingsbaten op derivaten	15	41
overige financiële baten	3	4
overige financiële baten	29	60
rentelasten op liquide middelen	- 9	- 7
rentelasten op opgenomen leningen	- 9	- 15
rentelasten op derivaten	- 10	- 19
koersverschillen op obligatieleningen	- 15	- 33
rentelast op contant gemaakte voorzieningen	- 17	- 28
overige financiële lasten	-	- 4
totaal financiële lasten	- 60	- 106
netto financieringslasten	- 31	- 46

De herwaarderingsbaten op derivaten en de koersverschillen op obligatieleningen betreft vooral de herwaarderingsresultaten op de langlopende leningen en de direct daaraan gerelateerde derivaten. In 2020 betreft dit per saldo een neutraal resultaat van EUR 0 (2019: EUR 5 miljoen positief), waarvan EUR 15 miljoen herwaarderingsbaten op derivaten en EUR 15 miljoen koersverschillen op overige financiële instrumenten. Dit saldo van het resultaat op herwaarderings van leningen en bijbehorende derivaten is vooral het gevolg van ontwikkelingen in de rentecurves van de CHF ten opzichte van de EUR. Zie noot 16 voor toelichting van de geldende rentepercentages.

(6) Netto-resultaat geassocieerde deelnemingen

In EUR mln		
	2020	2019
GasTerra B.V.	14	14
NOGAT B.V.	17	13
NGT-Extensie	2	2
totaal	33	29

Zie noot 10 voor verdere details betreffende het resultaat geassocieerde deelnemingen.

(7) Belastingen

In EUR mln		
	2020	2019
acute belastingen lopend jaar	- 89	86
acute belasting	- 89	86
latente belastingen afkomstig van verrekenbare belastingverliezen	-19	-
latente belastingen afkomstig van tijdelijke verschillen	- 27	- 9
effect toekomstige verlaging belasting tarief	- 6	- 1
latente belasting	- 52	- 10
totaal	- 141	76

De effectieve belastingdruk over 2020 bedraagt 27,8% (2019: 22,9%). De hogere effectieve belastingdruk in 2020 is onder andere het gevolg van het effect van het terugdraaien van de aanpassing van de verlaging van het belastingtarief in 2021. In 2019 was de latente belastingvordering gewaardeerd uitgaande van een verlaging van het belastingtarief naar 21,7% in 2021. In 2020 heeft de Nederlandse regering besloten het belastingtarief in 2021 niet te verlagen en te behouden op 25%.

	2020		2019	
	EUR mln	%	EUR mln	%
resultaat voor belasting	- 505		332	
belastingdruk o.b.v. Nederlandse belastingdruk	- 127	25,0	83	25,0
deelnemingsvrijstelling	- 8	- 1,6	- 6	- 1,8
effect wijziging belastingtarieven	- 6	- 1,2	- 1	- 0,3
totaal	- 141	27,8	76	22,9

Het saldo van latente belastingvorderingen en belastingverplichtingen nam met EUR 54 miljoen toe als gevolg van de volgende wijzigingen:

In EUR mln				
	materiële vaste activa	voorzieningen	verrekenbare belastingverliezen	totaal
stand per 1 januari 2019	- 19	49		30
opgenomen in de winst-en-verliesrekening	- 64	73		9
effect toekomstige verlaging belasting tarief	8	- 7		1
stand per 31 december 2019	- 75	115		40
correctie voorgaand jaar	2			2
opgenomen in de winst-en-verliesrekening	34	-7	19	46
effect toekomstige verandering belasting tarief	- 12	18		6
stand per 31 december 2020	- 51	126	19	94

Onder de latente belastingvordering en -verplichtingen worden de toekomstige belastingvorderingen en -verplichtingen verstaan die onder meer voortvloeien uit tijdelijke verschillen tussen het vermogen berekend op basis van bedrijfseconomische grondslagen en het vermogen op basis van fiscale grondslagen. De latente belastingvordering heeft betrekking op de fiscale waardering van de voorzieningen en de latente belastingverplichting heeft betrekking op de fiscale waardering van de materiële vaste activa. Daarnaast ontstaat een latente belastingvordering door het deel van het ontstane fiscale verlies dat niet carry-back verrekend kan worden met de fiscale winst van vorig jaar.

De belastingvorderingen opgenomen onder de vlottende activa van EUR 305 miljoen (2019: 140 miljoen) stijgen enerzijds door het geleden verlies boekjaar 2020 en door de vooruitbetaalde vennootschapsbelasting 2020 die gebaseerd was op de verwachte gebudgetteerde belastbare winst.

(8) Resultaat boekjaar

In 2020 resulteert een nettoresultaat uit doorlopende activiteiten van negatief EUR 364 miljoen. Dat is EUR 620 miljoen lager dan over 2019, de impact van COVID-19 hierin is zeer beperkt.

Toelichting op de geconsolideerde balans

(9) Materiële vaste activa

In EUR mln

2020	productie, transport, opslag en overige	boringen	activering opruimkosten	investerings in aanleg	Totaal
aanschafwaarde					
stand 1 januari	9.193	4.418	1.955	135	15.701
investerings	83	79	-	-24	138
aanpassing/herziening opruimkosten	-	-	23	-	23
verkoop, buitenbedrijfstellingen en overige mutaties	-29	-	4	-61	-86
stand 31 december	9.247	4.497	1.982	50	15.776
afschrijvingen en bijzondere waarverminderingen					
stand 1 januari	8.161	3.725	1.335	-	13.221
afschrijvingen	241	140	177	-	558
buitenbedrijfstellingen	-29	-	6	-	-23
stand 31 december	8.373	3.865	1.518	-	13.756
boekwaarde 31 december	874	632	464	50	2.020

In EUR mln

2019	productie, transport, opslag en overige	boringen	activering opruimkosten	investerings in aanleg	Totaal
aanschafwaarde					
stand 1 januari	9.449	4.466	1.615	119	15.649
investerings	96	62	-	69	227
aanpassing/herziening opruimkosten	-	-	340	-	340
verkoop, buitenbedrijfstellingen en overige mutaties	- 352	- 110	-	- 53	- 515
stand 31 december	9.193	4.418	1.955	135	15.701
afschrijvingen en bijzondere waarverminderingen					
stand 1 januari	8.204	3.652	1.241	-	13.097
afschrijvingen	309	183	94	-	586
buitenbedrijfstellingen	- 352	-110	-	-	- 462
stand 31 december	8.161	3.725	1.335	-	13.221
boekwaarde 31 december	1.032	693	620	135	2.480

De investeringen in 2020 van EUR 138 miljoen waren 39% lager dan in 2019 (EUR 227 miljoen). De investeringen op land bedroegen EUR 25 miljoen (2019: EUR 33 miljoen). De investeringen op zee bedroegen EUR 113 miljoen (2019: EUR 194 miljoen). Het recht van gebruik asset (IFRS 16) met een boekwaarde van EUR 10 miljoen (2019: EUR 7 miljoen) staat gepresenteerd onder de assetcategorie productie, transport, opslag en overige en heeft betrekking op een kantoorpand en auto's.

De toename in de activering van de geschatte opruimkosten van installaties bedroeg in 2020 EUR 23 miljoen (2019: toename EUR 340 miljoen). Voor een verdere toelichting zie noot 15.

De cumulatieve aanschafwaarde van de activa die reeds volledig zijn afgeschreven, maar nog wel in gebruik zijn, bedraagt EUR 1.944 miljoen (2019: EUR 861 miljoen).

Als gevolg van de niet voorziene productieverlaging, door het besluit van de minister om niet meer gas te winnen uit het Groningenveld dan noodzakelijk, heeft EBN analyses uitgevoerd ter identificatie van een bijzondere waardeverminderingen voor de gerelateerde assets van het Groningenveld inclusief de assets van de gasopslag Norg. Voor de berekening van de realiseerbare waarde zijn de toekomstige kasstromen geschat op basis van de meest recente budgetten, prijsscenario's, verwachte economisch winbare

reserves, beschikbare gasopslagcapaciteit, productieprofielen, de vergoeding voor de gewijzigde inzet van Norg, verwachte operationele en aardbevinggerelateerde kosten en de waarde van langetermijncontracten en de discountingsvoet. Naar aanleiding van de uitgevoerde analyse is geen bijzondere waardevermindering geconstateerd.

Voor alle overige assets zijn er geen triggering events geïdentificeerd.

(10) Deelnemingen en overige langlopende vorderingen

Onder deelnemingen verstaat EBN de deelneming van 40% in GasTerra, de 45% deelneming in NOGAT, de 12% deelneming in het NGT-Extensie samenwerkingsverband, de 33,3% deelneming in de Porthos development CV, de

deelneming 40% in Warmtebron LEAN, de deelneming 30% in Geocombinatie Leeuwarden en de deelneming 30% in Geothermie Plukmade. De CCUS en de 3 geothermie-deelnemingen zijn nog in de opstartfase en hebben een beperkte omvang en zijn niet verder gespecificeerd.

De geassocieerde deelnemingen worden verwerkt op basis van de 'equity'-methode. Het resultaat wordt jaarlijks uitgekeerd.

in EUR mln

	GasTerra	NOGAT	NGT-Extensie	2020	GasTerra	NOGAT	NGT-Extensie	2019
stand per 1 januari	86	13	6	105	86	13	7	106
aandeel in resultaat	14	17	2	33	14	13	2	29
ontvangen dividend	- 14	- 17	- 3	-34	- 14	- 13	- 3	- 30
stand per 31 december	86	13	5	104	86	13	6	105

De volgende tabel geeft samenvattende financiële informatie over de geassocieerde deelnemingen GasTerra, NOGAT, NGT-Extensie op 100%-basis.

in EUR mln

		GasTerra	NOGAT	NGT-Extensie	2020	GasTerra	NOGAT	NGT-Extensie	2019
activa	kortlopend	1.242	44	-	1.286	1.325	38	-	1.363
	langlopend	5	53	41	99	7	46	49	102
passiva	kortlopend	1.001	42	-	1.043	1.083	31	-	1.114
	langlopend	30	27	-	57	33	25	-	58
netto-investering (100%)		216	28	41	285	216	28	49	293
aandeel EBN in geassocieerde deelnemingen		40,0%	45,0%	12,0%		40,0%	45,0%	12,0%	
boekwaarde belang in geassocieerde deelneming		86	13	5	104	86	13	6	105

in EUR mln

		GasTerra	NOGAT	NGT-Extensie	2020	GasTerra	NOGAT	NGT-Extensie	2019
netto omzet		5.454	69	38	5.561	8.832	56	32	8.920
nettoresultaat (100%)		36	38	19	93	36	28	18	82
overig niet-gerealiseerde resultaten (100%):		-	-	-	-	-	-	-	-
totaalresultaat		36	38	19	93	36	28	18	82
aandeel EBN in totaalresultaat		14	17	2	33	14	13	2	29

(11) Overige effecten en liquide middelen

Een deel van de liquiditeiten zijn bestemd voor het in de toekomst voldoen van langlopende verplichtingen, zoals het aflossen van langlopende leningen, het opruimen van de mijnbouwinstallaties en het voldoen van aardbevingsverplichtingen. De gemiddelde looptijd

van deze verplichtingen is veelal langer dan één jaar. Per 1 januari 2020 is gestart met het beleggen in obligaties met een resterende looptijd langer dan één jaar om deze optimaal af te stemmen op de looptijd van de langetermijn-verplichtingen.

In EUR mln

	2020	2019
overige effecten (vaste activa)	853	-
overige effecten (vlottende activa)	1.666	2.609
liquide middelen	600	760
totaal per 31 december	3.119	3.369

Teneinde meer inzicht te geven in de mate waarin kasmiddelen, banksaldi en kortlopende geldmarktinstrumenten direct (binnen 3 maanden) beschikbaar zijn als geldmiddel is de definitie van liquide middelen verder aangescherpt. Als gevolg van deze definitieaanpassing zijn de vergelijkende cijfers aangepast: de 2019 liquide middelen zoals vorig jaar gepresenteerd op EUR 3.369 miljoen zijn opgesplitst naar overige effecten (vlottend activa) voor EUR 2.609 miljoen (2018: 2.267 miljoen) en liquide middelen voor EUR 760 miljoen (2018: 493 miljoen). De liquide middelen staan ter vrije beschikking.

(12) Voorraden

In EUR mln		
	2020	2019
materiaal	23	23
condensaat en olie	4	7
totaal per 31 december	27	30

(13) Debiteuren en overige vorderingen

In EUR mln		
	2020	2019
vordering op geassocieerde deelneming	58	63
overige handelsdebiteuren	4	3
totaal handelsdebiteuren	62	66
overige vorderingen en transitoria	111	144
totaal per 31 december	173	210

De vordering op geassocieerde deelneming betreft GasTerra waarin EBN voor 40% deelneemt.

De reële waarde van de debiteuren en overige vorderingen benadert de boekwaarde.
De overige vorderingen bestaat voornamelijk uit nog te factureren omzet.

Onderstaande tabel geeft de ouderdom weer van de handelsdebiteuren (allen in Nederland), voor de olie en gas activiteiten is het percentage voor verwachte oninbaarheid (rekening houdend met toekomstgerichte informatie) 0%. Per balansdatum is de voorziening dubieuze debiteuren nihil.

olie en gas	matrix voorziening dubieuze debiteuren	binnen vervaltermijn	>30 dagen	31-60 dagen	>90 dagen
31 december 2020	Verwacht percentage oninbaarheid	0%	0%	0%	0%
	Bruto bedrag vorderingen olie en gas (EUR mln)	62	-	-	-
	Voorziening dubieuze debiteuren (EUR mln)	-	-	-	-
31 december 2019	Verwacht percentage oninbaarheid	0%	0%	0%	0%
	Bruto bedrag vorderingen olie en gas (EUR mln)	66	-	-	-
	Voorziening dubieuze debiteuren (EUR mln)	-	-	-	-

(14) Eigen vermogen

In EUR mln

	2020	2019
stand per 1 januari	775	279
netto resultaat	-364	256
overige niet-gerealiseerde resultaten	-1	-
totaal resultaat na belastingen	-365	256
dividend voorgaand jaar	-18	-
bijzondere winstuitkering	-	-210
kapitaalstorting in de agioreserve	-	450
stand per 31 december	392	775

Aandelenkapitaal

Het maatschappelijke, tevens geplaatste en volgestorte aandelenkapitaal bedraagt in 2020 EUR 128 miljoen (2019: EUR 128 miljoen) en bestaat uit 284.750 aandelen (2019: 284.750 aandelen) met elk een nominale waarde van EUR 450.

Ingehouden winst

De ingehouden winstreserve betreft het saldo van de in het verleden behaalde resultaten die niet uitgekeerd zijn aan de aandeelhouder. Op grond van artikel 20 lid 2 van de statuten van EBN staat de netto winst van EBN (na vermindering met de wettelijke reserveringen en de bijzondere winstuitkering aan de Staat) ter vrije beschikking van de algemene vergadering. De ingehouden winstreserve (2019: EUR 197 miljoen) wordt tot EUR -186 verlaagd door de EUR -18 miljoen dividenduitkering voorgaand jaar, het EUR -1 miljoen ongerealiseerde resultaat effecten en het 2020 netto verlies van EUR 364 miljoen.

Agioreserve

In 2019 heeft EBN's aandeelhouder, het Ministerie van Economische Zaken, teneinde het eigen vermogen en de solvabiliteit van de vennootschap te versterken, besloten tot het doen van een kapitaalstorting in de agioreserve ter hoogte van EUR 450 miljoen.

Het totaalresultaat over 2020 bedroeg EUR -1.278 per aandeel (2019: EUR 899 per aandeel).

(15) Voorzieningen

Het totaal van de voorzieningen is verhoogd met EUR 174 miljoen in 2020. Dit is het saldo van de volgende wijzigingen:

In EUR mln

	opruimkosten	bodemdaling	aardbevingen	totaal
stand per 1 januari 2019	2.416	165	893	3.474
dotatie	22	8	536	566
onttrekking	-29	-3	-119	-151
vrijval	-	-	-7	-7
herziening	318	-	-	318
oprenten	28	-	-	28
stand per 31 december 2019	2.755	170	1.303	4.228
dotatie	9	60	476	545
onttrekking	-29	-4	-240	-273
vrijval	-	-	-130	-130
herziening	14	-	-	14
oprenten	17	-	-	17
stand per 31 december 2020	2.766	226	1.409	4.401

Naar verwachting is van de totale voorziening EUR 362 miljoen kortlopend (2019: EUR 235 miljoen).

Voorziening opruimkosten

De voorziening opruimkosten omvat verplichtingen met een looptijd afhankelijk van de levensduur van de velden. De voorziening opruimkosten is gebaseerd op opgaven van de operators per 31 december 2020 en eigen analyses en wordt bepaald middels een schatting van de kosten op basis van het huidige prijspeil, rekening houdend met een inflatie van 1,2% (2019: 1,6%) en contant gemaakt met een nominale rente van 0,04% (2019: 0,56%). De tegenhanger van de contant gemaakte voorziening is gerubriceerd onder de materiële vaste activa en wordt op basis van UOP-mehtode of lineair afgeschreven. Voor het oprenten van de voorziening wordt de nominale rente van 0,6% gebruikt (2019: 1,2%).

De herziening van de voorziening opruimkosten wordt onder andere veroorzaakt door een aanpassing van de disconteringsvoet (impact: EUR 36 miljoen). Daarnaast zijn de geschatte kosten voor het ontmantelen en opruimen van installaties geactualiseerd wat heeft geleid tot een toename van de ingeschatte kosten en aangepaste inzichten over de tijdstippen van beëindiging van de productie.

Voorziening bodemdaling

De voorziening bodemdaling omvat eveneens verplichtingen met een looptijd afhankelijk van de levensduur van de velden. De commissie Bodemdaling is in 1984

geïnstalleerd als gevolg van een overeenkomst tussen de provincie Groningen, de Staat en de NAM met als doel het regelen van de vergoeding van schade als gevolg van de bodemdaling door gaswinning in de provincie Groningen. De versnelde afbouw van het Groningenveld resulteert in een additionele dotatie van EUR 60 miljoen voor deze voorziening, die wordt gevormd naar rato van de Unit of Productie methode per veld.

Voorziening aardbevingen

De voorziening voor kosten als gevolg van aardbevingen in de provincie Groningen is gebaseerd op informatie van de operator en publieke informatie. Deze voorziening heeft betrekking op schadeherstel als gevolg van aardbevingen gerelateerd aan de productie tot en met balansdatum (inclusief de Remweg voorziening), bouwkundige versterkingen van gebouwen, versterking van de infrastructuur, compensatiemaatregelen en waardedaling. De voorziening voor kosten als gevolg van aardbevingen heeft naar verwachting een looptijd tot 2030.

Het deel van de voorziening voor schadeclaims is opgebouwd op basis van het aantal openstaande claims per 31 december 2020 zoals gespecificeerd door de TCMG en een schatting van de nog te verwachte claims o.b.v. historische informatie en interne modellen. Het verwachte gemiddelde uitkeringsbedrag is gebaseerd op historische data. De voorziening schadeclaims is afgenomen door betalingen voor een bedrag van EUR 123 miljoen. De voorziening schadeclaims is, voor nieuwe schadeclaims en afhandelingskosten uitvoerend orgaan, gedoteerd voor een bedrag van EUR 342 miljoen.

Het deel van de voorziening voor remweg is gebaseerd op de inschatting van mogelijke toekomstige claims die gerelateerd zijn aan de productie tot en met 31 december 2020. Hierbij is een inschatting gemaakt van de vertraging (remweg) tussen de productie en de aardbeving en een inschatting van de benodigde tijd voor het indienen van een claim.

Het deel van de voorziening voor versterken is gebaseerd op een inschatting van de kosten voor het aantal te versterken objecten. Op basis van het Akkoord op Hoofdpijnen uit 2018 heeft de Staat een onafhankelijk orgaan opzet ten behoeve van de versterkingen. Naar aanleiding van het advies van de Mijnraad heeft de NCG een plan van aanpak gepresenteerd (basis voor het aantal adressen).

Het deel van de voorziening voor compensatiemaatregelen inclusief waardedaling en compensatie voor immateriële schade en gederfd woongenot is gebaseerd op het verwachte aantal huishoudens dat recht heeft op de compensatie. De schatting van het verwachte compensatiebedrag is gebaseerd op interne en/of externe informatie.

Gezien de bandbreedte van de verschillende scenario's die zouden kunnen leiden tot een mogelijk positief of negatief effect op het bedrag om de verplichtingen af te wikkelen, heeft EBN beoordeeld dat de voorziening zoals in de jaarrekening opgenomen de meest aannemelijke en onderbouwde uitkomst is op basis van de huidige beschikbare informatie.

(16) Opgenomen kortlopende en langlopende leningen

In EUR mln

	2020			2019		
	totaal	langlopend deel	kortlopend deel	totaal	langlopend deel	kortlopend deel
beursgenoteerde leningen	533	533	-	944	529	415
onderhandse leningen	7	7	-	3	3	-
totaal opgenomen leningen	540	540	-	947	532	415
kasgeldleningen	-	-	-	-	-	-
onderpand op derivaten	22	-	22	52	-	52
totaal	562	540	22	999	532	467

Er zijn geen zekerheden verstrekt over de opgenomen leningen. In de overeenkomsten van de obligatie leningen zijn clausules opgenomen die het stellen van zekerheden beperken. EBN beschikt over een commercial paper programma van EUR 2.000 miljoen. Dat is onveranderd ten opzichte van 2019. Per ultimo 2020 is er, evenals ultimo 2019 geen commercial paper uitgegeven.

In 2019 is een leenfaciliteit met EZK aangegaan, voor een maximaal krediet van EUR 48 miljoen. Deze financieringsfaciliteit is specifiek bestemd voor investeringen in aardwarmte projecten. Dit krediet zal in de komende jaren in tranches kunnen worden getrokken. Getrokken tranches worden door EBN doorgestort als kapitaalstortingen in de

agioreserve van EBN Aardwarmte B.V. In 2019 is een eerste tranche van EUR 3 miljoen getrokken en ontvangen en in 2020 is een tweede tranche van EUR 4 miljoen getrokken en ontvangen. Er zijn ten behoeve van deze faciliteit geen zekerheden verstrekt en de betreffende overeenkomst kent geen financiële ratio-convenanten. Het vaste rentepercentage is 0% per jaar. Aflossing zal plaatsvinden in zes jaarlijkse tranches vanaf 2027.

In 2020 is een leenfaciliteit met EZK aangegaan, voor een maximaal krediet van EUR 53,4 miljoen. Deze financieringsfaciliteit is specifiek bestemd voor investeringen in het CCS project Porthos. Dit krediet zal in 2022 ineens kunnen worden getrokken. Deze trekking zal dan door EBN worden

doorgestort als kapitaalstorting in de agioreserve van EBN CCS B.V. Er zijn ten behoeve van deze faciliteit geen zekerheden verstrekt en de betreffende overeenkomst kent geen financiële ratio-convenanten. Het vaste rentepercentage is 1,89% per jaar. Aflossing zal plaatsvinden in twaalf jaarlijkse tranches vanaf 2027.

De kasgeldleningen betreffen deposito's van Gasterra. Deze zijn gebaseerd op een Deposit and Loan Facility Agreement die in 2014 samen met Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V. (NAM) is aangegaan met GasTerra, welke voor het laatst in maart 2019 is herzien. Op basis van deze overeenkomst kan GasTerra aan EBN en NAM (als gezamenlijke partijen) voorstellen om een geldsom voor een termijn van 3 dagen tot 3 maanden als termijndeposito bij EBN en NAM te plaatsen. Ook kan GasTerra op basis van deze overeenkomst een verzoek voor een lening bij EBN en NAM (als gezamenlijke partijen) voor eenzelfde termijn indienen.

Het onderpand op derivaten betreft geld gestort door banken ter grootte van het verschil tussen de marktwaarde van de betreffende portefeuille en het per bank overeengekomen grensbedrag. Dit gestorte onderpand is rentedragend en is opgenomen onder liquide middelen en zal niet worden aangewend voor commerciële doeleinden. Afspraken over het uitwisselen van onderpand zijn vastgelegd in Credit Support Annexes (CSA's) als aanhangsel van de International Swaps and Derivatives Association (ISDA)

overeenkomsten met de betreffende banken. Met alle banken waarmee lopende derivaten zijn afgesloten, zijn CSA's overeengekomen.

Op 18 augustus 2015 is met een groep van drie banken (ING Bank, BNP Paribas en Rabobank) een gecommitteerde doorlopende kredietfaciliteit afgesloten voor een oorspronkelijke periode van 5 jaar. Deze faciliteit biedt EBN de mogelijkheid om trekkingen te doen en hiermee tot EUR 400 miljoen krediet voor algemene bedrijfsdoeleinden op te nemen. Vanaf de start is op deze faciliteit niet getrokken. De rentelast over het eventuele getrokken deel van de kredietfaciliteit is afhankelijk van het voor de betreffende kredietperiode geldende Euribor tarief, verhoogd met een

marge. Vanwege de beschikbaar gestelde faciliteit is aan de banken een jaarlijkse commitment fee verschuldigd over het uitstaande en ongebruikte deel van de faciliteit. Er zijn ten behoeve van deze faciliteit aan de banken geen zekerheden verstrekt en de betreffende overeenkomst kent geen financiële ratio-convenanten. Er zijn in de betreffende overeenkomst clausules opgenomen die het stellen van zekerheden beperken. In zowel 2016 als 2017 is er van een optie tot verlenging gebruik gemaakt en is de faciliteit met tweemaal een jaar verlengd, tot augustus 2022. Er resteren geen verdere verlengingsopties.

De langlopende leningen, inclusief de leningen met vervaldatum binnen 1 jaar, zijn als volgt samengesteld:

Het verschil in de bedragen van uitstaande langlopende leningen ultimo 2020 ten opzichte van ultimo 2019 betreft koersverschillen, die zijn verwerkt in de verlies-en-winstrekening, als koersverschillen op overige financiële instrumenten onder financiële baten en lasten (zie noot 5). Voor overzicht geschatte reële waarde zie noot 19.

Door het afsluiten van derivaten voor deze leningen is het valuta- en renterisico via een economische hedge afgedekt. Het gemiddelde interestpercentage van alle per jaareinde uitstaande langlopende leningen, inclusief de effecten van de cross currency interest rate swaps, is 1,33% (2019: 2,18%).

Met uitzondering van de aan de CHF 2014/2022 en CHF 2014/2026 leningen gerelateerde cross currency interest rate swaps, is het rentetype van de cross currency interest rate swaps vast. Ultimo 2020 heeft 52% (ultimo 2019: 29%) van de leningen na afdekking door middel van cross currency interest rate swaps een variabel rentepercentage.

De volgende tabel geeft een overzicht van de opgenomen onderhandse lening en beursgenoteerde obligatieleningen, gerangschikt op vervaldatum.

In EUR mln

					2020	2019
CHF	325 mln	2,125%	beursgenoteerde lening	2010/2020	-	300
CHF	125 mln	2,125%	beursgenoteerde lening	2010/2020	-	115
CHF	150 mln	1,625%	beursgenoteerde lening	2011/2023	139	138
CHF	125 mln	1,125%	beursgenoteerde lening	2012/2024	116	115
CHF	175 mln	0,500%	beursgenoteerde lening	2014/2022	162	161
CHF	125 mln	0,875%	beursgenoteerde lening	2014/2026	116	115
EUR	48 mln	0,000%	onderhandse lening	2019/2032	7	3
totaal per 31 december					540	947

In EUR mln

	2020	2019
binnen 1 jaar	-	415
binnen 1 tot 2 jaar	162	-
binnen 2 tot 3 jaar	139	161
binnen 3 tot 4 jaar	116	138
binnen 4 tot 5 jaar	-	115
na 5 jaar	123	118
totaal	540	947

Van het totaal van deze opgenomen leningen heeft 44% een resterende looptijd langer dan 3 jaar. De leningen met vervaldatum binnen 1 jaar zijn opgenomen onder de kortlopende schulden.

(17) Overige langlopende schulden

De overige langlopende schuld betreft enerzijds de langlopende leaseverplichting voor het 'recht van gebruik asset' (IFRS 16) voor een bedrag van EUR 10 miljoen (2019: EUR 7 miljoen) en anderzijds de reservering voor de betalingen voor Nationaal Programma Groningen volgend uit de overeenkomst tussen de Staat en de NAM en is opgenomen onder de langlopende schulden voor EUR 80 miljoen (2019: EUR 110 miljoen). Onder de kortlopende schulden is EUR 30 miljoen verantwoord (2019: EUR 30 miljoen).

(18) Crediteuren en overige kortlopende schulden

Handelscrediteuren van EUR 123 miljoen (2019: EUR 70 miljoen) betreffen te betalen joint interest billings van operators voor de maand december.

De overige kortlopende schulden bestaan uit:

In EUR mln

	2020	2019
schuld aan de Staat	-	110
schulden inzake rente	5	17
overige schulden	332	211
totaal	337	338

Onder de schuld aan de Staat is in 2019 een vooruit ontvangen bedrag van EUR 90 miljoen betreffende de vergoeding vanuit het interim-akkoord over de aanvullende inzet van Norg voor de versnelde afbouw van het Groningenveld opgenomen evenals de nog te betalen bijzondere winstuitkering over 2019 van EUR 20 miljoen. In 2020 is door het verlies geen bijzondere winstuitkering gedaan.

De overige schulden bevat onder meer de kortlopende schuld van EUR 30 miljoen inzake Nationaal Programma Groningen, EUR 38 miljoen vooruitontvangen subsidies en EUR 221 miljoen reserveringen voor operators.

Beleid om financiële risico's te beheersen

(19) Risicobeheer

Algemeen

De belangrijkste financiële risico's voor EBN zijn het liquiditeits- en (her) financiering risico, kredietrisico, renterisico, valutarisico en marktprijs risico. Het financiële beleid van EBN is erop gericht om de effecten van koers- en renteschommelingen op activa en passiva te beperken. EBN maakt gebruik van financiële derivaten om de rente- en valutarisico's te beheersen die zijn verbonden aan vooral de financiering van bedrijfsactiviteiten. De onderneming neemt geen speculatieve posities in met financiële derivaten.

Liquiditeits- en (her)financiering risico

Het liquiditeits- en (her)financiering risico is het risico dat EBN over onvoldoende financiële middelen beschikt of kan aantrekken om aan de financiële verplichtingen te voldoen. Doelstelling is dat EBN onder normale omstandigheden te allen tijde kan beschikken over de voor de operationele processen benodigde liquide middelen.

Bij de selectie van de (looptijden van) cash management- en financieringsinstrumenten wordt er voor zorggedragen dat er te allen tijde voldoende onmiddellijk opvraagbare liquiditeiten aanwezig zijn of beschikbaar gemaakt kunnen

worden om aan de financiële verplichtingen te kunnen voldoen.

- Een hoog vertrouwen van de kapitaal- en geldmarkten en van financiële instellingen in EBN is cruciaal om optimaal te kunnen financieren. Belangrijke instrumenten hiervoor zijn:
- een optimaal relatiemanagement ten opzichte van alle financiële stakeholders, en
 - het behouden van de hoge mate van kredietwaardigheid van EBN op de lange en korte termijn, onder andere door een gericht credit rating- en winstuitkeringen beleid, en
 - het continu volgen en sturen van financiële kredietratio's.

EBN beschikt over een commercial paper programma van EUR 2.000 miljoen. Tevens beschikt EBN over een door gerenommeerde en kredietwaardige banken gecommitteerde kredietfaciliteit voor een bedrag van EUR 400 miljoen. Voor nadere informatie hierover wordt verwezen naar noot 16. Hierdoor kan zo nodig snel voldoende kortlopende financiering worden aangetrokken. Bij het bepalen van de looptijd van eventuele nieuwe langlopende leningen wordt er naar gestreefd om concentratie van aflossingen in een bepaald toekomstig jaar te voorkomen en het aflossingsprofiel aldus te spreiden.

De EBN doelstelling voor de solvabiliteit ligt in lijn met de ‘standaard solvabiliteitseis’ van de Nederlandse overheid op 30%. In 2020 zijn door het verlies boekjaar de reserves

met EUR 366 miljoen verlaagd en is de solvabiliteit gedaald van 12% naar 7%. EBN voorziet in de opvolgende boekjaren geen verdere daling van de solvabiliteit.

De volgende tabel geeft inzicht in de te verwachten contractuele kasstromen uit de aflossing en rente van de leningen en de daaraan gekoppelde derivaten:

In EUR mln					
	Opgenomen leningen	Netto rentebetalingen leningen & derivaten	2020 Betaling bij aflossing	Kasstroom derivaten	2020 Totale cash out
binnen 1 jaar	22	-6	-22	-	-28
binnen 1 tot 2 jaar	162	-6	-162	17	-151
binnen 2 tot 3 jaar	139	-7	-139	14	-132
binnen 3 tot 4 jaar	116	-2	-116	12	-106
binnen 4 tot 5 jaar	-	-	-	-	-
na 5 jaar	123	-	-123	12	-111
Totaal	562	-21	-562	55	-528
In EUR mln					
	Opgenomen leningen	Netto rentebetalingen leningen & derivaten	2019 Betaling bij aflossing	Kasstroom derivaten	2019 Totale cash out
binnen 1 jaar	467	-17	-467	98	-386
binnen 1 tot 2 jaar	-	-6	-	-	-6
binnen 2 tot 3 jaar	161	-6	-161	17	-150
binnen 3 tot 4 jaar	138	-7	-138	14	-131
binnen 4 tot 5 jaar	115	-2	-115	12	-107
na 5 jaar	118	-	-118	12	-106
Totaal	999	-38	-999	153	-886

Naast bovengenoemde kasstromen uit hoofde van leningen en daaraan gekoppelde derivaten zullen er kasstromen zijn uit hoofde van handelscrediteuren en overige kortlopende schulden. Deze vervallen binnen één jaar.

Kredietrisico op financiële instrumenten

Het kredietrisico is het risico voor EBN dat de wederpartij niet aan haar contractuele financiële verplichtingen kan voldoen. Als gevolg van cash management transacties kan er kredietrisico op wederpartijen ontstaan. Dit kan het geval zijn bij banktegoeden, deposito's, obligaties (inclusief commercial paper), geldmarktfondsen en derivaten. Door de hoge liquiditeitspositie en marktwaares van derivaten zou een te grote concentratie van gelden bij een te beperkt aantal wederpartijen een significant kredietrisico voor EBN betekenen. Het beleid is er daarom op gericht dit risico te beperken door uitsluitend zaken te doen met wederpartijen met een hoge kredietwaardigheid en tot een bij de kredietwaardigheid van de desbetreffende wederpartij aanvaardbaar geacht niveau.

De toegestane limieten per wederpartij die gelden voor het totaal van saldi op bankrekeningen, deposito's en (kortlopende) obligaties (inclusief commercial paper) tezamen met de marktwaaarde van derivaten minus bijbehorende onderpand, zijn afhankelijk van de credit rating van de wederpartij. Voor het kunnen plaatsen van gelden in deze

instrumenten geldt minimaal een P-1, A-1 en F1 kortetermijn-credit rating van respectievelijk Moody's, Standard & Poor's en Fitch én een minimale langetermijn-credit rating van A2 van Moody's en A van Standard & Poor's en Fitch. Daarnaast bestaat de mogelijkheid om, onder aanvullende voorwaarden, gelden te plaatsen bij geheel publieke bedrijven die een lange- en kortetermijn-credit rating hebben die één niveau lager is dan het bovenstaand weergegeven niveau.

Voor geldmarktfondsen geldt een minimale credit rating van Aaa van Moody's en AAA van Standard & Poor's en Fitch en EBN's participatie per geldmarktfonds is maximaal 5% van het betreffende fonds. Indien in het kader van langlopende financiering derivatentransacties worden afgesloten, wordt dit uitsluitend gedaan met wederpartijen die minimaal een A2, A of A langetermijn-rating van respectievelijk Moody's, Standard & Poors en Fitch hebben én waarmee EBN een 'International Swaps and Derivatives Association' (ISDA) -overeenkomst heeft afgesloten. Nieuwe langlopende derivaten worden afgesloten met een Credit Support Annex (CSA). Dit is een overeenkomst, waarbij met de wederpartij wordt overeengekomen onderpand te storten indien een derivatenpositie een substantiële waarde heeft, ter verkleining van het wederpartijrisico.

Er zijn in 2020, evenals in 2019, geen kredietverliezen op financiële instrumenten opgetreden.

Ten aanzien van alle per 31 december 2020 lopende cross currency interest rate swaps met een nominale waarde van EUR 477 miljoen (CHF 575 miljoen) zijn er CSA's overeengekomen met de betreffende wederpartijen. Uit dien hoofde is er ultimo 2020 per saldo voor EUR 22 miljoen aan onderpand door banken bij EBN geplaatst (ultimo 2019: EUR 52 miljoen). Het onderpand op derivaten betreft gelden gestort door banken ter grootte van het verschil tussen de marktwaaarde van de betreffende portefeuille en het in de CSA overeengekomen grensbedrag. Dit gestorte onderpand is grotendeels rentedragend en is opgenomen onder liquide middelen en zal niet worden aangewend voor commerciële doeleinden. De bijbehorende verplichting is opgenomen onder kortlopende schulden als onderdeel van opgenomen leningen. Het maximale kredietrisico op de uitstaande derivaten per jaareinde 2020 bedraagt EUR 35 miljoen (bestaande uit EUR 57 miljoen marktwaaarde derivaten minus EUR 22 miljoen onderpand).

Bij de waardering van de derivaten wordt rekening gehouden met het kredietrisico op wederpartijen in het geval van een positieve marktwaaarde en met het kredietrisico voor de banken op EBN bij een negatieve marktwaaarde. Bij een positieve dan wel negatieve marktwaaarde van het totaal van derivaten per tegenpartij (IFRS 13.48 portfolio exception) wordt een Credit Valuation Adjustment (CVA) respectievelijk een Debit Valuation Adjustment (DVA) in de waardering meegenomen. Deze aanpassingen zijn

gebaseerd op Credit Default Swap (CDS) spreads samenhangend met de gewogen gemiddelde resterende looptijd van de portefeuille en de marktwaarde van de derivaten per tegenpartij. Per saldo is hiervoor de waardering van de derivaten ultimo 2020 met EUR 0,4 miljoen verlaagd (de verlaging in 2019 was: EUR 0,6 miljoen).

Kredietrisico op vorderingen

Het kredietrisico op vorderingen uit verkopen is laag. EBN verkoopt hoofdzakelijk aan zeer kredietwaardige tegenpartijen. 38% van de vorderingen is op GasTerra (lange-termijn-credit rating Standard & Poor’s AA+) en 59% van de vorderingen is op NAM (Joint Venture Shell en ExxonMobil). In 2019 was dit respectievelijk 33% en 66%. EBN volgt de kredietwaardigheid van alle afnemers op periodieke basis en hanteert kredietlimieten per afnemer.

Renterisico

Het renterisico betreft het risico op het ontstaan van financiële resultaten of mutaties in de balans door schommelingen in markrentestanden. Het renterisicobeleid van EBN is gericht op het beperken van renterisico’s die samenhangen met de financiering van de onderneming en tegelijkertijd op het realiseren van minimale netto-rentelasten. Van de langlopende leningen en financiële derivaten wordt conform interne richtlijnen maximaal 60% als variabel rentend aangehouden. Ultimo 2020 kent 52% (2019: 29%) van de leningen na afdekking een variabel rentepercentage.

In onderstaande tabel is de rentegevoeligheid van de financiële instrumenten weergegeven op het eigen vermogen en het resultaat. De analyse van de gevoeligheid

van opgenomen leningen en daaraan gekoppelde financiële derivaten voor rentebewegingen gaat uit van een onmiddellijke verandering van 1%-punt in de rentetarieven

In EUR mln				
2020	boekwaarde	reële waarde	effect verandering rente +1%	effect verandering rente -1%
liquide middelen	600	600	-	-
overige effecten (vlottende activa)	1.666	1.666	-	-
vorderingen	173	173	-	-
overige effecten (vaste activa)	853	853	-	-
kortlopende leningen	-22	-22	-	-
overige kortlopende schulden	-544	-544	-	-
langlopende leningen	-540	-565	-	-
cross currency swaps gebruikt voor langlopende leningen	57	57	-10	10
totaal	2.243	2.218	-10	10
In EUR mln				
2019	boekwaarde	reële waarde	effect verandering rente +1%	effect verandering rente -1%
liquide middelen	760	760	-	-
overige effecten (vlottende activa)	2.609	2.609	-	-
vorderingen	210	210	-	-
kortlopende leningen	-467	-471	-	-
overige kortlopende schulden	-525	-525	-	-
langlopende leningen	-532	-560	-	-
cross currency swaps gebruikt voor langlopende leningen	55	55	-13	13
cross currency swaps gebruikt voor kortlopende leningen	98	98	-	-
totaal	2.208	2.176	-13	13

ten opzichte van het niveau op 31 december 2020. Alle andere variabelen worden daarbij constant gehouden. Een verlaging van de rentetarieven met 1%-punt zou resulteren in een geschatte daling van de netto-financieringslasten met EUR 10 miljoen uitgaande van de portefeuille aan financiële instrumenten per 31 december 2020. Een toename van de rentetarieven met 1%-punt zou resulteren in een stijging van de netto- financieringslasten van naar schatting EUR 10 miljoen. Deze effecten zullen hoofdzakelijk ontstaan omdat de door een renteverandering veroorzaakte verandering in de marktwaaarde van de derivaten rechtstreeks wordt verantwoord in het resultaat.

Valutarisico

Het valutarisico betreft het risico van het ontstaan van financiële resultaten of mutaties in de balans door schommelingen in een valutakoers op de valutamarkt. EBN heeft als doelstelling het elimineren dan wel reduceren van deze schommelingen.

Tot het instrumentarium voor vreemde valuta beheer behoren contante valuta transacties, valutatermijntransacties alsmede valuta-swaps. EBN dekt valutarisico's die voortvloeien uit verkopen en inkopen, volledig af op het moment waarop de handelsvorderingen of handelsverplichtingen zich manifesteren. Verwachte transacties die nog niet hebben plaatsgevonden worden niet afgedekt. Indien wordt belegd of financiering wordt aangetrokken

in vreemde valuta, wordt het valutarisico meteen na het moment van de beleggings- of financieringstransactie volledig afgedekt. Bij financiering in vreemde valuta wordt het valutarisico zowel qua hoofdsom als qua alle renteverplichtingen in de toekomst volledig afgedekt.

Valutarisico's op kortlopende leningen in vreemde valuta worden afgedekt met valutatermijncontracten. Ultimo 2020 waren er geen lopende valutatermijncontracten die gerelateerd zijn aan in vreemde valuta uitgegeven kortlopende leningen (ultimo 2019: nihil).

Valutarisico's op langlopende leningen in vreemde valuta zijn afgedekt met cross currency interest rate swaps (zie noot 19).

In de tabel hiernaast is de gevoeligheid van de financiële instrumenten voor valutakoersveranderingen weergegeven op het eigen vermogen en het resultaat. Hierbij wordt uitgegaan van een verandering van 10% in alle valutakoersen tegenover de euro uitgaande van de koersen per 31 december 2020, waarbij alle andere variabelen constant worden gehouden. Een verandering van +10% houdt in dat de vreemde valuta sterker wordt ten opzichte van de euro. Een verandering van -10% betekent een verzwakking van de vreemde valuta ten opzichte van de euro.

In EUR mln				
2020	boekwaarde	reële waarde	effect verandering valutakoers +10%	effect verandering valutakoers -10%
liquide middelen	600	600	-	-
overige effecten (vlottende activa)	1.666	1.666	-	-
vorderingen	173	173	-	-
overige effecten (vaste activa)	853	853	-	-
kortlopende leningen	-22	-22	-	-
overige kortlopende en langlopende schulden	-544	-544	-	-
langlopende leningen	-540	-565	-63	51
cross currency swaps gebruikt voor langlopende leningen	57	57	63	-51
totaal	2.243	2.218	-	-

In EUR mln				
2019	boekwaarde	reële waarde	effect verandering valutakoers +10%	effect verandering valutakoers -10%
liquide middelen	760	760	-	-
overige effecten (vlottende activa)	2.609	2.609	-	-
vorderingen	210	210	-	-
kortlopende leningen	-467	-471	-47	39
overige kortlopende schulden	-525	-525	-	-
langlopende leningen	-532	-560	-63	51
cross currency swaps gebruikt voor langlopende leningen	55	55	63	-51
cross currency swaps gebruikt voor kortlopende leningen	98	98	47	-39
totaal	2.208	2.176	-	-

Reële waarde van financiële instrumenten

Derivaten die dienen ter afdekking van langlopende instrumenten (en zelf derhalve ook langlopend zijn) zijn geclassificeerd onder de vaste activa of langlopende schulden.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de boekwaarde en de geschatte reële waarde van financiële instrumenten.

De reële waarden van beursgenoteerde langlopende leningen zijn gebaseerd op gepubliceerde koersen (niveau 1 volgens IFRS). De overige reële waarden worden berekend op basis van beschikbare marktinformatie, waaronder rente- en koersniveaus (niveau 2 volgens IFRS). Alle financiële activa en verplichtingen tegen reële waarde met waarde mutaties door het resultaat classificeren zich naar niveau 2. Jaarlijks worden deze waarderingstechnieken beoordeeld. In 2020 zijn de waarderingstechnieken niet aangepast.

In EUR mln

	31 december 2020		31 december 2019	
	boekwaarde	reële waarde	boekwaarde	reële waarde
activa				
overige effecten	2.519	2.519	2.609	2.609
kortlopende vorderingen	173	173	210	210
financiële derivaten lang	57	57	55	55
financiële derivaten kort	-	-	98	98
liquide middelen	600	600	760	760
passiva				
beursgenoteerde langlopende leningen	533	558	529	560
overige langlopende leningen	7	7	3	3
beursgenoteerde kortlopende leningen	-	-	415	419
overige kortlopende leningen	22	22	52	52
overige kortlopende en langlopende schulden	544	544	524	524

De reële waarde van de langlopende leningen bedraagt per 31 december 2020 EUR 558 miljoen (2019: EUR 560 miljoen). De waardering is conform niveau 1 (evenals in 2019). De boekwaarde van voornoemde langlopende leningen bedraagt EUR 533 miljoen (2019: EUR 529 miljoen). De langlopende leningen in vreemde valuta worden opgenomen tegen de ‘mid-market’ koersen, zoals gepubliceerd door Reuters. De bijbehorende derivaten worden opgenomen tegen marktwaarde. Als gevolg

hiervan kunnen door schommelingen in markttrenteniveaus van de verschillende valuta’s ten opzichte van elkaar tijdelijke ongerealiseerde resultaten in de resultatenrekening ontstaan.

Kortlopende vorderingen, liquide middelen en kortlopende schulden worden opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs. Gezien de korte looptijd van deze instrumenten benadert de geamortiseerde kostprijs de reële waarde.

Onderstaande tabel biedt een overzicht van de boekwaarde van financiële derivaten onderverdeeld naar type en doel:

In EUR mln

financiële derivaten in relatie tot opgenomen leningen	activa	passiva	totaal
cross currency interest rate swaps	57	-	57
valutatermijncontracten	-	-	-
Stand per 31 december 2020	57	-	57
cross currency interest rate swaps	153	-	153
valutatermijncontracten	-	-	-
Stand per 31 december 2019	153	-	153

Marktprijs risico

EBN heeft als beleid zich niet in te dekken tegen het risico van fluctuaties in de olie- en gasprijzen op de olie- of gasmarkten. Deze marktprijs fluctuaties kunnen forse invloed hebben op de resultaten van EBN. Echter, aangezien deze risico's direct voortkomen uit de kernactiviteiten van EBN wordt dit risico niet ingedekt.

Overige toelichtingen

(20) Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen

Zoals aangegeven in de grondslagen voor waardering en winstbepaling neemt EBN deel in een veelvoud van samenwerkingsverbanden. De basis van deze samenwerkingsverbanden is vastgelegd in overeenkomsten van samenwerking of Joint Operating Agreements waaruit meerjarige financiële rechten en verplichtingen voortvloeien. De investeringsverplichtingen ultimo 2020 bedragen EUR 229 miljoen (2019: EUR 445 miljoen), waarbij deze verplichtingen grotendeels binnen 1 jaar opeisbaar zijn.

Voorts bedraagt EBN's (in)directe aandeel in de bewezen en waarschijnlijke gasreserves van velden waarin EBN participeert per 31 december 2020 38 miljard Nm³ GE (2019: 61 miljard Nm³ GE).

Zoals gebruikelijk in de industrie vinden, onder meer via de geassocieerde deelneming GasTerra, continu heronderhandelingen plaats over de prijsstelling van verkoopcontracten. De uitkomsten hiervan kunnen een significante positieve of negatieve invloed hebben op de toekomstige resultaten van EBN. Het is niet mogelijk om een betrouwbare schatting van de uitkomsten van deze

heronderhandelingen of hiermee verband houdende arbitrageprocedures te maken.

Als gevolg van de door gaswinning veroorzaakte aardbevingen in Groningen, zijn toekomstige verplichtingen ontstaan. Deze verplichtingen hebben vooral betrekking op schadeherstel, preventieve versteviging van gebouwen en infrastructuur, compensatiemaatregelen om de veiligheid en de leefbaarheid in het aardbevingsgebied te vergroten.

Een voorziening is opgenomen inzake schadeclaims, een aantal bouwkundige versterkingen van gebouwen en infrastructuur, compensatiemaatregelen, waardedaling en schadevergoeding voor immateriële schade en gederfd woongenoot (zie noot 15). De invulling van de kosten gemoeid met de bouwkundige versterkingen van gebouwen en compensatiemaatregelen zijn niet altijd betrouwbaar in te schatten, een voorziening wordt daardoor alleen opgenomen wanneer concrete afspraken in onderhandeling zijn of in het geval van lopende juridische procedures waarvan de kans dat EBN wordt veroordeeld tot uitkering van aardbevingskosten groter is dan 50%. De totale omvang van de kosten zou dus hoger kunnen uitvallen. EBN zal uit hoofde van haar deelname in de vergunning Groningen voor 40% bijdragen aan deze kosten.

(21) Toelichting bij het overzicht van kasstromen

Bij het opstellen van het overzicht van kasstromen wordt de indirecte methode toegepast en wordt uitgegaan van een vergelijking van beginbalans en eindbalans. Vervolgens worden mutaties geëlimineerd die niet tot een kasstroom hebben geleid. De mutaties in het overzicht kasstromen kunnen worden ontleend aan de mutatieoverzichten van de betreffende balansposten.

Toelichting bij de mutatie materiële vaste activa (exclusief investeringen):

In EUR mln				
	noot	2020	2019	Delta
Balans (afname) / toename				
materiële vaste activa	9	2.020	2.480	460
exclusief investeringen	9			138
totaal				598

Toelichting bij de mutatie van kasstromen bij de schulden (exclusief leningen en schuld aan de Staat):

In EUR mln

	noot	2020	2019	Delta
Balans (afname) / toename				
overige langlopende schulden	17	89	117	- 28
crediteuren	18	118	70	48
overige kortlopende schulden	18	337	338	- 1
totaal				19
Exclusief non-cash items				
recht van gebruik verplichting		- 10	- 7	- 3
schuld aan de Staat	19	-	- 20	20
totaal				17
totaal				36

Toelichting ongerealiseerde financiële baten en lasten:

In EUR mln

	lange termijn	korte termijn	liquide middelen & derivaten	netto schuld
Netto schuld				
1 januari 2019	911	380	-2.887	-1.596
kasstromen	-	-	-594	-594
overige wijzigingen	-379	87	-41	-333
Netto schuld ultimo 2019	532	467	-3.522	-2.523
kasstromen	4	- 434	270	-160
overige wijzigingen	4	- 11	76	69
Netto schuld ultimo 2020	540	22	-3.176	-2.614

In EUR mln

	noot	2020	2019
herwaarderingsbaten op derivaten	5	15	41
koersverschillen op obligatieleningen	5	- 15	- 33
overige financiële baten en lasten		21	15
totaal		21	23

(22) Verbonden partijen

GasTerra en EBN zijn verbonden partijen. EBN heeft 58 actieve (2019: 56) gasverkoopcontracten met GasTerra. Van de omzet van EUR 1.198 miljoen is EUR 386 miljoen gerealiseerd via GasTerra (2019: EUR 651). Onder de voorde- ringen in 2020 is uit hoofde van leveringen aan GasTerra een bedrag opgenomen van EUR 58 miljoen (2019: EUR 63 miljoen).

EBN is samen met de Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V. (NAM) een Deposit and Loan Facility Agreement aange- gaan met GasTerra. Op basis van deze overeenkomst kan GasTerra aan EBN en NAM (als gezamenlijke partijen) voor-

stellen om een geldsom voor een termijn van 3 dagen tot 3 maanden als termijndeposito bij EBN en NAM te plaatsen. Ook kan GasTerra op basis van deze overeenkomst een verzoek voor een lening bij EBN en NAM (als gezamenlijke partijen) voor eenzelfde termijn indienen. Voor verdere informatie wordt verwezen naar noot 16.

De Staat als aandeelhouder is als een verbonden partij aan te merken. De heffingen, vennootschapsbelasting en uitkeringen van het resultaat na belastingen worden afgedragen aan de Staat. Hierbij wordt verwezen naar noot 7 en 14 in de jaarrekening. Daarnaast heeft EBN een lening volgens marktconforme condities van haar aandeelhouder ontvangen (zie noot 16).

NOGAT en NGT-Extensie als geassocieerde deelnemingen zijn als verbonden partijen aan te merken. EBN betaalt transportkosten aan NOGAT en NGT-Extensie in het kader van haar gezamenlijke bedrijfsactiviteiten. Dit gebeurt in een gebruikelijke bedrijfsvoering en volgens marktcon- forme condities.

Geothermie Plukmade, Geocombinatie Leeuwarden, Warmtebron LEAN en Porthos development, onderne- mingen in opstart, zijn eveneens verbonden partijen.

(23) Key management

De totale last ter zake van bezoldiging, pensioenen en overige loonkosten van het key management (3 directie-teamleden, waarvan 1 bestuurder, en 5 commissarissen) bedraagt per 31 december 2020 EUR 0,9 miljoen (2019: EUR 1,0 miljoen). De beloningen zoals opgenomen in onderstaande tabel zijn inclusief compensatie van de aftopping van de opbouw van pensioen.

De totale loonkosten van de directieteamleden kan als volgt worden gespecificeerd:

In EUR		
	2020	2019
periodiek betaalde beloningen en overige kosten	760.229	858.671
pensioen	58.741	50.430
totaal	818.969	909.101

De bruto bezoldiging van de commissarissen (exclusief BTW) kan als volgt worden gespecificeerd:

In EUR		
	2020	2019
S.A.M. Dijksma (vanaf 5 april 2020 tot en met 15 december 2020)	13.947	-
Ir. J.G. Huijskes	24.500	24.500
Prof. Mr. E.M. Kneppers-Heijnert	20.000	20.000
Ir. D.M. Samsom (vanaf 22 maart 2018 tot en met 31 oktober 2019)	-	16.667
Drs W.S. de Vries	20.000	20.000
Mr. J.W. Weck	20.000	20.000
totaal	98.447	101.167

In 2020 heeft de volgende wijziging plaatsgevonden. Mevrouw Dijksma is per 5 april 2020 benoemd als lid van de raad van commissarissen van EBN en is op 15 december 2020 afgetreden vanwege haar benoeming als burgemeester Utrecht per 17 december 2020.

Naast hun bruto bezoldiging ontvangt elke commissaris een onkostenvergoeding van EUR 2.400 per jaar.

(24) Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum geweest.

Utrecht, 8 maart 2021

Directie	Raad van Commissarissen
Ir. J.W. van Hoogstraten	Ir. J.G. Huijskes
	Prof. Mr. E.M. Kneppers-Heijnert
	Drs. W.S. de Vries
	Mr. J.W. Weck

Enkelvoudige winst-en-verliesrekening

In EUR mln

	2020	2019
Resultaat uit deelnemingen, na belastingen	61	36
Overige resultaten, na belastingen	- 425	220
resultaat boekjaar	- 364	256
Overig niet gerealiseerd totaalresultaat, na belastingen	- 1	-
totaalresultaat boekjaar	- 365	256

Enkelvoudige balans (voor winstbestemming)

In EUR mln

ACTIVA	noot	31-12-2020	31-12-2019
Vaste activa			
materiële vaste activa	9	1.901	2.355
deelnemingen en overige vaste activa	A	339	284
overige effecten	11	853	-
latente belastingvorderingen	7	94	40
		3.187	2.679
Vlottende activa			
overige effecten	11	1.666	2.609
voorraden	12	26	29
debiteuren en overige vorderingen	13	167	215
belastingvorderingen	7	305	140
derivaten	19	-	98
liquide middelen	11	462	667
		2.626	3.758
Totaal			
		5.813	6.437

PASSIVA	noot	31-12-2020	31-12-2019
Eigen vermogen			
	B		
aandelenkapitaal		128	128
agioreserve		450	450
ingehouden winst		-186	197
		392	775
Voorzieningen			
voorzieningen	15	4.341	4.167
		4.341	4.167
Langlopende schulden			
opgenomen leningen	16	540	532
overige langlopende schulden	17	89	117
		629	649
Kortlopende schulden			
opgenomen leningen	16	22	467
crediteuren	18	123	70
overige	18	306	309
		451	846
Totaal			
		5.813	6.437

Toelichting op de eenvoudige jaarrekening

Algemeen

De eenvoudige jaarrekening van EBN is opgesteld in overeenstemming met de in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving en de wettelijke bepalingen inzake de jaarrekening zoals opgenomen in Titel 9 Boek 2 BW. De eenvoudige winst-en-verliesrekening is opgesteld met gebruikmaking van de vrijstelling uit 2:402, Burgerlijk Wetboek.

Voor de bepaling van de grondslagen voor de waardering van activa en verplichtingen en resultaatbepaling van de eenvoudige jaarrekening wordt gebruik gemaakt van de optie die wordt geboden in artikel 2:362 lid 8 BW. Dit houdt in dat de grondslagen voor de waardering van activa en verplichtingen en resultaatbepaling van de eenvoudige jaarrekening gelijk zijn aan die welke in de geconsolideerde jaarrekening zijn toegepast. Hierbij worden groepsmaatschappijen gewaardeerd op basis van de netto-vermogenswaarde en geassocieerde deelnemingen op basis van de equity methode.

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met International Financial Reporting Standards ('IFRS') zoals aanvaard binnen de Europese Unie (EU-IFRS) en met Titel 9 Boek 2 BW. Voor een beschrijving van de

gehanteerde grondslagen wordt verwezen naar pagina 100 tot en met 114.

A) Deelnemingen en overige vaste activa

Deelnemingen en overige vaste activa bestaan naast de derivaten van EUR 57 miljoen (voor details over derivaten wordt verwezen naar noot 19) uit de volgende elementen:

In EUR mln

	Groep maatschappij	Geassocieerde deelnemingen	Leningen	Vordering	2020 totaal
stand per 1 januari	105	86	38	-	229
mutaties	-	-	-8	-	-8
aandeel in resultaat	61	14	-	-	75
uitgekeerde dividend	-	-14	-	-	-14
stand per 31 december	166	86	30	-	282

In EUR mln

	Groep maatschappij	Geassocieerde deelnemingen	Leningen	Vordering	2019 totaal
stand per 1 januari	69	86	89	4	248
mutaties	-	-	-51	-4	-55
aandeel in resultaat	36	14	-	-	50
uitgekeerde dividend	-	-14	-	-	-14
stand per 31 december	105	86	38	-	229

Voor details wordt verwezen naar noot 10.

In 2020 is de groepsmaatschappij EBN CCS B.V. opgericht met statutaire zetel in Utrecht. Alle aandelen worden gehouden door EBN B.V.

Leningen betreft een verstrekte lening aan EBN Capital B.V. voor de investeringen in gasopslag Bergermeer. Deze leningsfaciliteit kent een maximum van EUR 200 miljoen en heeft een looptijd van 1 januari 2013 tot 31 december 2041. Er zijn geen zekerheden verstrekt. Het rentepercentage dat is verschuldigd over de opgenomen lening wordt jaarlijks berekend op basis van het 12-maands EURIBOR tarief, verhoogd met een opslag van minimaal 250 basispunten.

B) Eigen vermogen

Het resultaat na belastingen over 2020 is opgenomen in de post ingehouden winst van het eigen vermogen. Voor een verdere toelichting op het eigen vermogen verwijzen wij naar noot 14 van de geconsolideerde jaarrekening.

Voorstel tot winstbestemming

In 2020 is geen nettowinst gerealiseerd. Het nettoverlies van 2020 komt ten laste van het eigen vermogen.

Overige toelichtingen

De financiële vaste activa in enkelvoudige balans omvat onder meer de waardering van de 100% deelneming EBN Capital B.V., welke is geconsolideerd in de geconsolideerde jaarrekening. De verschillen in de overige posten tussen de geconsolideerde en enkelvoudige jaarrekening betreffen derhalve hoofdzakelijk balansposities van EBN Capital. De voornaamste balansposities binnen EBN Capital zijn materiële vaste activa (EUR 120 miljoen) en de voorziening opruimkosten (EUR 60 miljoen).

Gezien de minimale verschillen tussen de overige opgenomen balansposten in de geconsolideerde en de enkelvoudige jaarrekening wordt voor verdere toelichting verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening. Deze is opgenomen op pagina 100 tot en met 139.

Zekerheden

EBN heeft een aansprakelijkheidsverklaring in overeenstemming met artikel 403 Boek 2 BW afgegeven voor EBN Capital B.V. en Aardwarmte B.V.

Fiscale eenheid

EBN vormt een fiscale eenheid met EBN Capital B.V., EBN Aardwarmte B.V. en EBN CCS B.V. ten behoeve van de vennootschapsbelasting en belasting toegevoegde waarde. EBN en haar dochtermaatschappijen vormen samen een fiscale eenheid en zijn gezamenlijk en hoofdelijk aansprakelijk voor de door de fiscale eenheid verschuldigde belastingen. In de jaarrekening van de dochtermaatschappijen worden de belastinglast berekend op basis van het behaalde commerciële resultaat. Door EBN B.V. wordt deze belastinglast met EBN Capital B.V., EBN Aardwarmte B.V. en EBN CCS B.V. via de rekening-courantverhouding afgerekend.

Gebeurtenissen na balansdatum

Hierbij wordt verwezen naar noot 24 in de geconsolideerde jaarrekening.

Servicekosten vergoed aan externe accountants

De kosten van externe accountants, PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., voor 2020 bedragen EUR 335.000 voor statutaire auditdiensten (2019: EUR 354.000) en EUR 405.000 voor overige audit-diensten (2019: EUR 345.000). Er zijn geen fiscale diensten en niet audit-diensten verleend door PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Beloning bestuurders

De bezoldiging van de bestuurders van de vennootschap, luidt als volgt:

In EUR

J.W. van Hoogstraten	2020	2019
periodiek betaalde beloningen en overige kosten	281.517	268.448
variabele beloning	31.734	46.433
pensioen	19.580	19.146
totaal	332.831	334.027

De beloningen zoals opgenomen in bovenstaande tabel zijn inclusief compensatie van de aftopping van de opbouw van pensioen.

In 2020 bedroeg de vergoeding aan de commissarissen EUR 98.447 (2019: EUR 101.167). Zie noot 23 voor verdere details over de vergoeding van de individuele commissarissen.

Utrecht, 8 maart 2021

Directie
Ir. J.W. van Hoogstraten

Raad van Commissarissen
Ir. J.G. Huijskes
Prof. Mr. E.M. Kneppers-Heijnert
Drs. W.S. de Vries
Mr. J.W. Weck

Overige gegevens
Winstbestemming
De winstbestemming geschiedt conform het gestelde in artikel 20 lid 2 van de statuten van de Vennootschap en conform lopende afspraken met de aandeelhouder.

**Van
tonnenjacht
naar
bronnenjacht.**

Over morgen verbinden met
vandaag in gesprek met Carolien
Gehrels, Arcadis/voorzitter
Industrietafel Energieakkoord

Lees meer op:
www.jaarverslag.ebn.nl

9. Controle verklaring van de onafhankelijke accountant

Verklaring over de jaarrekening 2020
Assurancerapport van de onafhankelijke accountant

141
153

**Met een andere
mindset en
creatief denken
kunnen we niet
alleen vandaag,
maar zeker ook
morgen het
verschil maken.**

Verklaring over de jaarrekening 2020

Ons oordeel

Naar ons oordeel:

- geeft de geconsolideerde jaarrekening van EBN B.V., samen met haar dochtermaatschappijen ('de groep') een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van de groep op 31 december 2020 en van het resultaat en de kasstromen over 2020, in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie ('EU-IFRS') en met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek ('BW');
- geeft de enkelvoudige jaarrekening van EBN B.V. ('de vennootschap') een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van de vennootschap op 31 december 2020 en van het resultaat over 2020 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek ('BW').

Wat we hebben gecontroleerd

Wij hebben de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening 2020 van EBN B.V. te Utrecht gecontroleerd. De jaarrekening omvat de geconsolideerde jaarrekening van de groep en de enkelvoudige jaarrekening.

De geconsolideerde jaarrekening bestaat uit:

- de geconsolideerde balans (voor winstbestemming) per 31 december 2020;
- de volgende overzichten over 2020: geconsolideerde winst- en- verliesrekening en overzicht totaalresultaat, geconsolideerde mutatieoverzicht van het eigen vermogen en het geconsolideerde kasstroomoverzicht; en
- de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening met de belangrijke grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

De enkelvoudige jaarrekening bestaat uit:

- de enkelvoudige balans per 31 december 2020;
- de enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2020; en
- de toelichting op de enkelvoudige jaarrekening met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

Het stelsel voor financiële verslaggeving dat is gebruikt voor het opmaken van de geconsolideerde jaarrekening is EU-IFRS en de relevante bepalingen uit Titel 9 Boek 2 BW en het stelsel dat is gebruikt voor het opmaken van de enkelvoudige jaarrekening is Titel 9 Boek 2 BW.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestan-

daarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de paragraaf 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van EBN B.V. zoals vereist in de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang, de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Onze controleaanpak Samenvatting en context

Zoals vermeld in het jaarverslag is EBN B.V. (hierna: EBN) een onderneming die namens de Nederlandse Staat investeert in de opsporing, winning en opslag van gas en olie. EBN is partner in samenwerkingsverbanden met diverse olie- en gasmaatschappijen. Het EBN-aandeel in deze *joint arrangements* bedraagt in de regel 40%, in sommige gevallen 50%, en het betreffen *non-operated*

ventures (hierna: NOV's). EBN is als partner betrokken bij de projecten waarin ze investeren, maar de operator is verantwoordelijk voor de dagelijkse werkzaamheden. De kernactiviteit van EBN is het investeren in en beheren van NOV's en het ontwikkelen en toepassen van kennis voor deze NOV's. EBN heeft tevens deelnemingen in infrastructuur: pijpleidingsystemen op zee en gasopslagen, alsmede een 40% belang in Gasterra B.V. Via deze gasgroothandel-sonderneming wordt de gasproductie van EBN verkocht.

EBN is afhankelijk van de ontwikkeling van olie- en gasprijzen, waardoor volatiliteit in de jaarlijkse resultaten kan ontstaan. Tevens worden de resultaten beïnvloed door (terugnemingen van) bijzondere waardeverminderingen van materiële vaste activa en aardbeving gerelateerde kosten. Tegelijkertijd wordt het volume en de schaal van de bedrijfsoperaties in belangrijke mate bepaald door het aantal samenwerkingsverbanden en de financieringsactiviteiten. Dit komt in de financiële prestatie van de vennootschap tot uitdrukking in de totale vaste activa. Deze aspecten zijn van invloed geweest op de bepaling van onze materialiteit zoals uiteengezet in de sectie 'Materialiteit' van deze controle-verklaring. Bovendien hebben de posten gerelateerd aan de materiële vaste activa en de aan de aardbeving gerelateerde kosten, die zorgen voor volatiliteit in de resultaten, specifieke aandacht gehad tijdens de controle. Zie hiervoor de sectie 'De kernpunten van onze controle' in deze verklaring.

De groep bestaat uit vier groepsmaatschappijen, EBN B.V., EBN Capital B.V., EBN CCS B.V. en EBN Aardwarmte B.V. De reikwijdte van onze controle wordt uiteengezet in de paragraaf 'De reikwijdte van onze groepscontrole'.

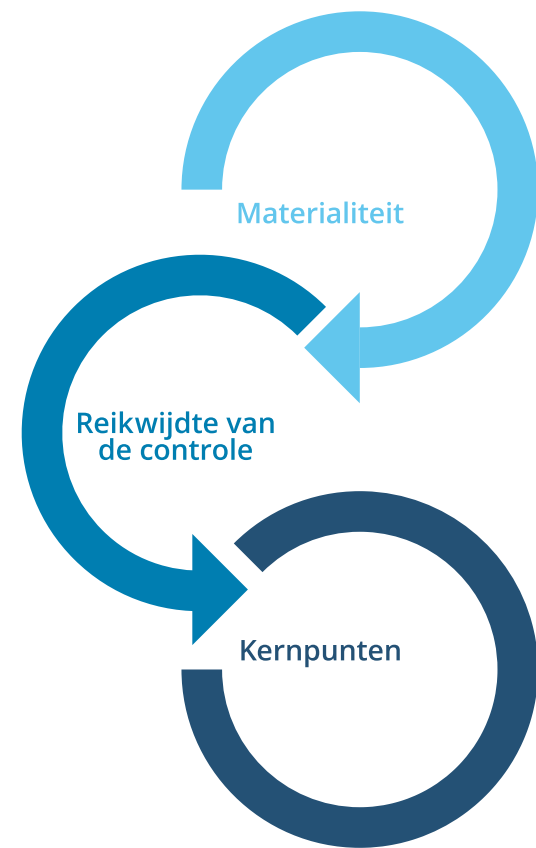
Als onderdeel van het ontwerpen van onze controleaanpak hebben wij de materialiteit bepaald en het risico van materiële afwijkingen in de jaarrekening geïdentificeerd en ingeschat. Wij besteden bijzondere aandacht aan die gebieden waar de directie belangrijke schattingen heeft gemaakt, bijvoorbeeld bij significante schattingen waarbij veronderstellingen over toekomstige gebeurtenissen worden gemaakt die inherent onzeker zijn. In de paragraaf 'schattingen en oordelen' van de jaarrekening heeft de vennootschap de schattingsposten en de belangrijkste bronnen van schattingsonzekerheid uiteengezet. Vanwege de significante schattingsonzekerheid en het gerelateerde hogere inherente risico verbonden aan de waardering van vaste materiële activa en het bepalen van de voorzieningen voor opruimkosten en aardbeving gerelateerde kosten, hebben wij deze aangemerkt als kernpunten zoals uiteengezet in de paragraaf 'De kernpunten van onze controle'.

Bij al onze controles besteden wij aandacht aan het risico van het doorbreken van de interne beheersingsmaatregelen door het management waaronder het evalueren van risico's op mogelijke afwijkingen als gevolg van fraude

op basis van een analyse van mogelijke belangen van de directie.

Wij hebben ervoor gezorgd dat het controleteam over voldoende specialistische kennis en expertise beschikt die nodig is voor de controle van een onderneming in de energie-industrie met NOV's-belangen. Wij hebben daarom specialisten op het gebied van de olie- en gasindustrie, financiële instrumenten, IT en belastingen in ons team opgenomen.

De hoofdlijnen van onze controleaanpak waren als volgt:

Materialiteit

- Materialiteit: €29.475.000, gebaseerd op 0,5% van de totale activa.
-

Reikwijdte van de controle

- We hebben controlewerkzaamheden uitgevoerd op EBN B.V. en EBN Capital B.V. Hiermee zijn twee van de vier onderdelen gecontroleerd. De activiteiten van EBN Aardwarmte B.V. en EBN CCS B.V. worden nog niet materieel geacht.
-

Kernpunten

- Waardering van materiële vaste activa en de onderliggende triggering eventanalyse bevatten significante managementschattingen.
 - Waardering van de voorzieningen voor opruimkosten en aardbeving-gerelateerde kosten bevatten significante managementschattingen.
-

Materialiteit

De reikwijdte van onze controle wordt beïnvloed door het toepassen van materialiteit. In onze controleverklaring wordt het begrip ‘materieel’ toegelicht in de paragraaf ‘Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening’.

Wij bepalen, op basis van ons professionele oordeel, kwantitatieve grenzen voor materialiteit waaronder de

materialiteit voor de jaarrekening als geheel, zoals uiteengezet in onderstaande tabel. Deze grenzen, evenals de kwalitatieve overwegingen daarbij, helpen ons om de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden voor de individuele posten en toelichtingen in de jaarrekening te bepalen en om het effect van onderkende afwijkingen, zowel individueel als gezamenlijk, op de jaarrekening als geheel en op ons oordeel, te evalueren.

De geactualiseerde materialiteit voor onze controle van uw jaarrekening is als volgt vastgesteld:

Materialiteit voor de groep	€29.475.000 (2019: €42.000.000)
Hoe is de materialiteit bepaald	Wij bepalen de materialiteit op basis van ons professionele oordeel. Als basis voor deze oordeelsvorming gebruikten we 0,5% van de totale activa.
De overwegingen voor de gekozen benchmark	We hebben deze benchmark toegepast op basis van onze analyse van de gemeenschappelijke informatiebehoeften van de gebruikers van de jaarrekening. Op basis van deze behoefte achtten wij een benchmark op basis van een driejaargemiddelde winst voor belasting gecorrigeerd voor posten met een incidenteel karakter, zoals in voorgaande jaren toegepast, niet langer passend bij de huidige situatie van EBN. EBN werd in 2020 geconfronteerd met externe factoren, zoals fluctuerende olie-en gasprijzen en het besluit om het Groningen gasveld verder in te sluiten. Hierdoor kende het resultaat een negatieve omslag en bleken de behaalde resultaten over voorgaande jaren die werden meegenomen in het gemiddelde van deze benchmark niet meer representatief. Tegelijkertijd zien wij een toename van nieuwe activiteiten in de bedrijfsvoering van EBN zoals bleek uit de uitbreiding van de organisatiestructuur, en uit de toename van het aantal samenwerkingsverbanden, het aantal type transacties, en de financieringsactiviteiten. Het volume en de schaal van de bedrijfsoperaties worden in belangrijke mate bepaald door het aantal samenwerkingsverbanden. De financieringsactiviteiten komen in de financiële prestatie van de vennootschap tot uitdrukking in de totale vaste activa. De samenwerkingsverbanden en de financieringsactiviteiten worden niet direct beïnvloed door de prijs of geproduceerde volumes. Op basis van een stijgend activiteitsniveau en de gemeenschappelijke informatiebehoeften van de gebruikers van de jaarrekening achten wij daarom een benchmark op basis van totale activa meer passend bij de huidige situatie van EBN.
Materialiteit voor groepsonderdelen	De financiële resultaten van EBN Capital B.V. zijn gecontroleerd met de materialiteit gealloceerd aan deze entiteit, zijnde € 3,95 miljoen met een rapportagedrempel van € 197.000

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met de raad van commissarissen overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de €1.473.000 (2019: €2.100.000) aan hen rapporteren, evenals kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

De reikwijdte van onze groepscontrole

EBN B.V. is de moedermaatschappij van een groep van entiteiten. De financiële informatie van deze groep is opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van EBN B.V.

Wij hebben de reikwijdte van onze controle zodanig bepaald dat we voldoende controle-werkzaamheden verrichten om in staat te zijn een oordeel te geven over de jaarrekening als geheel. Daarbij hebben wij, onder meer, in aanmerking genomen de managementstructuur van de groep, de aard van de activiteiten van de groepsonderdelen, de bedrijfsprocessen en interne beheersingsmaatregelen en de bedrijfstak waarin de vennootschap opereert.

Op grond hiervan hebben wij de aard en omvang van de werkzaamheden bepaald op het niveau van de groepsonderdelen die noodzakelijk waren om door het groepsteam en door de accountants van groepsonderdelen te worden uitgevoerd.

De groepscontrole heeft zich voornamelijk gericht op het significante groepsonderdeel EBN B.V. Gezien de statutaire controleplicht van dochteronderneming EBN Capital B.V. is een controle van de volledige financiële informatie van dit groepsonderdeel uitgevoerd. Deze controlewerkzaamheden, alsmede de controle van de volledige financiële informatie van EBN B.V., zijn uitgevoerd door het groepsteam. EBN Aardwarmte B.V. en EBN CC B.V. die niet onder de reikwijdte van de controle valt vertegenwoordigen samen niet meer dan 0,5% van het geconsolideerde balans totaal en de omzet.

Onze focus op het risico op fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving

Onze doelstellingen

De doelstellingen van onze audit zijn, met betrekking tot fraude en de naleving van wet- en regelgeving:

- het identificeren en inschatten van de risico's op een afwijking van materieel belang die het gevolg is van fraude;
- het verkrijgen van voldoende en geschikte controle-informatie over de ingeschatte risico's op een afwijking van

materieel belang die het gevolg is van fraude door middel van het opzetten en implementeren van geschikte manieren om op die risico's in te spelen;

- het op passende wijze inspelen op fraude of vermoede fraude die tijdens de controle is geïdentificeerd; en
- het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid dat de financiële overzichten als geheel vrij zijn van afwijkingen van materieel belang die het gevolg zijn van fraude of van fouten, rekening houdend met het van toepassing zijnde wet- en regelgevingskader.

De primaire verantwoordelijkheid voor de preventie en detectie van fraude of niet-naleving van wet- en regelgeving ligt bij de directie onder het toezicht van de raad van commissarissen.

Onze risicoanalyse

Als onderdeel van ons proces van het identificeren van frauderisico's, evalueren wij frauderisicofactoren met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, het oneigenlijk toe-eigenen van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben de frauderisicofactoren geëvalueerd om te overwegen of deze factoren een indicatie vormen voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang die het gevolg zijn van fraude.

Daarnaast hebben wij controlewerkzaamheden uitgevoerd om een algemeen inzicht te verwerven in het wet- en regel-

gevingskader dat van toepassing is op de groep waarbij wij bepalingen hebben geïdentificeerd van wet- en regelgeving die gewoonlijk wordt geacht van directe invloed te zijn op de vaststelling van bedragen en in de financiële overzichten opgenomen toelichtingen die van materieel belang zijn.

Bij al onze controles besteden wij aandacht aan het risico van het doorbreken van de interne beheersingsmaatregelen door het management waaronder het evalueren van risico's op mogelijke afwijkingen als gevolg van fraude op basis van een analyse van mogelijke belangen van het management. Wij verwijzen naar de kernpunten van de controle, welke voorbeelden zijn van onze controleaanpak gericht op onderdelen waar er een hoger risico is geïdentificeerd door schattingen waar het management significante oordeelsvormingen en veronderstellingen hanteert.

Onze controlewerkzaamheden op de geïdentificeerde risico's

De volgende controlewerkzaamheden zijn uitgevoerd om in te spelen op de geïdentificeerde risico's:

- Wij hebben de opzet, implementatie en, indien van toepassing, effectieve werking van de interne beheersingsmaatregelen die het frauderisico mitigeren getest.
- Wij hebben data-analyse uitgevoerd op hoger risico journaalboekingen en hebben de belangrijkste oordeelsvormingen en veronderstellingen geëvalueerd voor een mogelijke tendentie door EBN B.V., inclusief retros-

pectieve beoordelingen met betrekking tot significante schattingen van voorgaand boekjaar. Waar wij voorbeelden van onverwachte journaalboekingen of overige risico's hebben geïdentificeerd, hebben wij additionele controlewerkzaamheden uitgevoerd om ieder risico te adresseren. Deze werkzaamheden bevatten ook het testen van transacties door middel van bronbescheiden.

- Wij hebben een element van onvoorspelbaarheid ingebouwd in onze controlewerkzaamheden.
- Wij hebben de uitkomsten van overige controlewerkzaamheden overwogen en geëvalueerd of geconstateerde afwijkingen een aanwijzing vormen voor fraude. Indien een dergelijke aanwijzing bestond, hebben wij de frauderisicoanalyse opnieuw geëvalueerd en de impact bepaald op onze geplande controlewerkzaamheden.
- Wij hebben controle-informatie verkregen omtrent het naleven van de bepalingen van die wet- en regelgeving die gewoonlijk wordt geacht van directe invloed te zijn op de vaststelling van bedragen en in de financiële overzichten opgenomen toelichtingen die van materieel belang zijn. Voor wat betreft overige wet- en regelgeving die geen directe invloed heeft op de vaststelling van de bedragen en toelichtingen in de financiële overzichten hebben wij de directie en de raad van commissarissen gevraagd of de entiteit dergelijke wet- en regelgeving naleeft. Daarnaast hebben we de correspondentie met relevante vergunningverlenende of regelgevende of toezichthoudende instanties geïnspecteerd.

Geen geïdentificeerde (indicaties van) fraude of niet-naleving van wet- en regelgeving

Gedurende onze controle hebben wij geen (indicaties van) niet-naleving van wet- en regelgeving of fraude geïdentificeerd

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens de controle van de jaarrekening. Wij hebben de raad van commissarissen op de hoogte gebracht van de kernpunten. De kernpunten vormen geen volledige weergave van alle risico's en punten die wij tijdens onze controle hebben geïdentificeerd en hebben besproken. Wij hebben in deze paragraaf de kernpunten beschreven met daarbij een samenvatting van de op deze punten door ons uitgevoerde werkzaamheden.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen en observaties ten aanzien van individuele kernpunten moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten of over specifieke elementen van de jaarrekening.

Kernpunten

Waardering van materiële vaste activa en onderliggende triggering event analyse bevatten significante management schattingen

Verwezen wordt naar ‘Schattingen en oordelen’ en noot 9 ‘Materiële vaste activa’

Tijdens het jaarlijkse review proces voor de waardering van materiële vaste activa, heeft management geen triggering event voor een bijzondere waardevermindering geïdentificeerd. Als gevolg van de niet voorziene productieverlaging, door het besluit van de minister om niet meer gas te winnen uit het Groningenveld dan noodzakelijk, heeft EBN analyses uitgevoerd ter identificatie van een bijzondere waardeverminderingen voor de gerelateerde assets van het Groningengasveld, inclusief de assets van de gasopslag Norg.

Elke analyse bevat verschillende variabelen die onderhevig zijn aan (significante) schattingen, waaronder de bepaling van een kasstroom generende eenheid, de meest recente budgetten, de prijsscenario's, verwachte economisch winbare reserves, beschikbare gasopslagcapaciteit , productieprofielen, de vergoeding voor de gewijzigde inzet van Norg, verwachte operationele en aardbeving gerelateerde kosten, de waarde van lange termijncontracten en de disconteringsvoet en indien van toepassing verwachte kapitaalsuitgaven.

De aanwezige gasreserves hebben een bepaalde mate van schattingsonzekerheid. Schattingen van reserves zijn per definitie onnauwkeurig en zijn gebaseerd op interpretaties die in de tijd kunnen veranderen door verschillende factoren. Kritische aannames die hiervoor gedaan worden zijn de ontwikkelingen van de gasprijzen en productieprofielen. Naast de impact op de realiseerbare waarde van een actief, beïnvloeden de aanwezige reserves ook direct de Unit of Production (UoP), i.e. de basis voor afschrijvingen.

Wij hebben dit onderdeel aangemerkt als een kernpunt voor onze controle vanwege het materiële belang van de materiële vaste activa en omdat bij de analyse van mogelijke waarde aanpassingen en het bepalen van de aanwezige olie-en gasreserves significante schattingen noodzakelijk zijn

Onze controlewerkzaamheden en observaties

In onze controle hebben wij aandacht gegeven aan de analyses van EBN ter identificatie van een mogelijke bijzondere waardevermindering.

Wij hebben gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd ter verificatie van de gebruikte informatie door management in de analyses ter identificatie van een mogelijke bijzondere waardevermindering. Met behulp van interne waarderingsexperts hebben wij de redelijkheid van de schattingen en aannames van management besproken en getoetst. Wij hebben voldoende en geschikte controle informatie ontvangen ter onderbouwing van deze aannames en schattingen.

Op basis van de huidige overeenkomsten en afspraken hebben wij vastgesteld dat er geen wijzigingen zijn met betrekking tot de bepaling van de kasstroom genererende eenheid ten op zichte van voorgaand jaar. Met behulp van interne waarderingsexperts vastgesteld dat de prijsscenario's in lijn zijn met de markt en binnen de geaccepteerde bandbreedte liggen. De verwachte volumes hebben wij aangesloten met onder andere het Vaststellingsbesluit (voor gasjaar 2020/2021) en interne reserve informatie.

Het proces met betrekking tot het inschatten van de reserves en productieprofielen hebben wij geanalyseerd en vastgesteld dat deze zijn geclassificeerd in lijn met Petroleum Resources Management System. Wij hebben productie-en kosteninformatie van operators vergeleken met geautoriseerde budgetten. Wij hebben de redelijkheid van de productiekosten geëvalueerd en afgezet tegen de verwachte productieprofielen. Wij hebben de disconteringsvoet beoordeeld. De waarde van lange termijncontracten en beschikbare gasopslagcapaciteit en de vergoeding voor de gewijzigde inzet van Norg, hebben wij beoordeeld aan de hand van relevante kamerbrieven, bijbehorende bijlagen en andere relevante correspondentie tussen de betrokken partijen.

Daarnaast hebben wij de berekeningen van management nagerekend en afgezet tegen algemeen geaccepteerde waarderingstechnieken. Ten slotte hebben wij de aanvaardbaarheid van de toelichtingen en de daarin genoemde onzekerheden beoordeeld.

Kernpunten

Waardering van de voorzieningen voor opruimkosten en aardbeving gerelateerde kosten bevatten significante management schattingen

Verwezen wordt naar ‘Schattingen en oordelen’ en noot ‘15 Voorzieningen’

De waardering van voorzieningen voor opruimkosten en aardbeving gerelateerde kosten is complex. Voorzieningen gerelateerd aan deze kosten bedragen 75% (€ 4.401 miljoen) van het balanstotaal van EBN. Significante schattingen en aannames van management zijn nodig voor het bepalen van deze voorzieningen.

De belangrijkste inschattingen voor de voorziening opruimkosten betreffen de verwachte uitgaven en de timing van de verwachte opruimactiviteiten per individueel actief; welke afhankelijk is van de verwachte einddatum van de productie van het veld waar het actief aan gerelateerd is.

Schattingen en aannames voor aardbeving gerelateerde kosten omvatten het totaal aantal te verwachten claims en het bedrag van deze claims, verwachte uitkeringen van compensatie voor waardedalingen van onroerende zaken en immateriële schade, het verwachte bedrag dat voor nieuwbouw/versterking van scholen en infrastructuur betaald dient te worden, en het verwachte bedrag dat betaald dient te worden voor de versterking van woningen. Verwachte aardbeving gerelateerde kosten zijn afhankelijk van kosteninschattingen vanuit verschillende bronnen en uitkomsten van lopende juridische procedures.

Wij hebben dit onderdeel aangemerkt als een kernpunt voor onze controle vanwege het materiële belang van deze voorzieningen ten opzichte van het balanstotaal en omdat de waardering van voorzieningen voor opruimkosten en aardbeving gerelateerde kosten significante schattingen bevatten.

Onze controlewerkzaamheden en observaties

Onze controlewerkzaamheden voor opruimverplichtingen omvatten onder meer het evalueren van schattingen en aannames van management. Dit hebben we gedaan door gebruikte informatie door management aan te sluiten met informatie ontvangen vanuit operators voor ingeschatte kosten, het vergelijken van kosteninschattingen tussen operators en aansluiten met informatie ten aanzien van de olie-en gasreserves. Wij hebben de redelijkheid van de gehanteerde disconteringsvoet getoetst en hebben het proces van management rondom het aanpassen van operator-informatie geëvalueerd. Voor gemaakte aanpassingen van operator-informatie hebben wij controle informatie verkregen en de redelijkheid geëvalueerd.

Wij hebben kosteninschattingen voor aardbeving gerelateerde kosten, waar de basis de opgave van de operator is, maar waar management haar eigen positie bepaalt, geverifieerd met extern beschikbare informatie. Tevens hebben wij het proces met betrekking tot de audit gerelateerde werkzaamheden op de kosteninschattingen voor aardbeving gerelateerde kosten zoals opgegeven door de operator geanalyseerd en de uitkomsten van deze werkzaamheden geëvalueerd. Wij hebben de aanvaardbaarheid van de onderbouwing van de operator en aanpassingen van EBN gecontroleerd.

Daarnaast hebben wij de berekeningen van management nagerekend, afgezet tegen de standaarden en beoordeeld of deze consistent zijn uitgevoerd met voorgaande periodes. Tenslotte hebben wij de aanvaardbaarheid van de toelichtingen en de daarin genoemde onzekerheden beoordeeld.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- Voorwoord jaarverslag 2020
- Onze organisatie
- Onze positie in de energieketen
- Resultaten
- Risico & Corporate Governance
- Verslag van raad van commissarissen
- Over dit verslag
- Bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verklaring betreffende overige door wet- en regelgeving gestelde vereisten

Onze benoeming

Wij zijn op 16 november 2015 benoemd als externe accountant van EBN B.V. door de raad van commissarissen volgend een besluit van de algemene vergadering op 16 november 2015 dat jaarlijks is herbevestigd door de aandeelhouders. Wij zijn nu voor een onafgebroken periode van vijf jaar accountant van de vennootschap.

Geen verboden diensten

Wij hebben, naar ons beste weten en overtuiging, geen verboden diensten, als bedoeld in artikel 5, lid 1 van de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de

wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang, geleverd.

Verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening en de accountantscontrole

Verantwoordelijkheden van de directie en de raad van commissarissen voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor:

- het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met EU-IFRS en met Titel 9 Boek 2 BW; en voor
- een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de vennootschap in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsels moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De directie moet gebeurtenissen en omstan-

digheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze doelstellingen zijn een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen over de vraag of de jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of van fouten en een controleverklaring uit te brengen waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit

beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Rotterdam, 8 maart 2021

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

I.J.C. Lefebure RA

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2020 van EBN B.V.

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

De verantwoordelijkheden van de accountant voor de controle van de jaarrekening

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk

verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.

- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Ook op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat

een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven.

- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen bepaald om te waarborgen dat we voldoende controlewerkzaamheden verrichten om in staat te zijn een oordeel te geven over de jaarrekening als geheel. Bepalend hierbij zijn de geografische structuur van de groep, de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten, de bedrijfsprocessen en interne beheersingsmaatregelen en de bedrijfstak waarin de vennootschap opereert. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze

controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing. Wij bevestigen aan de raad van commissarissen dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met hen over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen die zijn getroffen om de geïdentificeerde bedreigingen weg te nemen en onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening vanuit alle zaken die wij met de raad van commissarissen hebben besproken. Wij beschrijven deze zaken in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang is van het maatschappelijk verkeer.

Assurancerapport van de onafhankelijke accountant

Aan: de directie en de raad van commissarissen van EBN B.V.

Assurancerapport bij de duurzaamheidsinformatie 2020

Onze conclusie

Op grond van onze werkzaamheden is ons niets gebleken op basis waarvan wij zouden moeten concluderen dat de duurzaamheidsinformatie zoals opgenomen in het jaarverslag 2020 van EBN B.V., niet in alle van materieel belang zijnde aspecten, een betrouwbare en toereikende weergave geeft van:

- het beleid en de bedrijfsvoering ten aanzien van duurzaamheid; en
- de gebeurtenissen en de prestaties op dat gebied voor het jaar geëindigd op 31 december 2020;
- in overeenstemming met de Sustainability Reporting Standards van het Global Reporting Initiative (GRI) en de aanvullend gehanteerde verslaggevingscriteria zoals toegelicht in de paragraaf 'Verslaggevingscriteria'.

Wat we hebben beoordeeld

Wij hebben de duurzaamheidsinformatie zoals opgenomen in het jaarverslag beoordeeld voor het jaar geëindigd op 31 december 2020. Deze informatie is opgenomen in de volgende secties in het jaarverslag (hierna: 'de duurzaamheidsinformatie'):

- Voorwoord jaarverslag 2020
- Onze organisatie
- Onze positie in de energieketen
- Resultaten.

De duurzaamheidsinformatie omvat een weergave van het beleid en de bedrijfsvoering van EBN B.V. te Utrecht (hierna: 'EBN') ten aanzien van duurzaamheid en van de gebeurtenissen en de prestaties op dat gebied gedurende 2020.

De basis voor onze conclusie

Wij hebben onze beoordeling uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder de Nederlandse Standaard 3810N 'Assuranceopdrachten inzake maatschappelijke verslagen'. Deze beoordeling is gericht op het verkrijgen van een beperkte mate van zekerheid. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de paragraaf 'Onze verantwoordelijkheden voor de beoordeling van de duurzaamheidsinformatie'.

Wij vinden dat de door ons verkregen assurance-informatie voldoende en geschikt is als basis voor onze conclusie.

Onafhankelijkheid en kwaliteitsbeheersing

Wij zijn onafhankelijk van EBN zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij passen de Nadere voorschriften kwaliteitssystemen (NVKS) toe. Op grond daarvan beschikken wij over een samenhangend stelsel van kwaliteitsbeheersing inclusief vastgelegde richtlijnen en procedures inzake de naleving van ethische voorschriften, professionele standaarden en andere relevante wet- en regelgeving.

Verslaggevingscriteria

De duurzaamheidsinformatie dient gelezen en begrepen te worden in de context van de verslaggevingscriteria. De directie van EBN is verantwoordelijk voor het selecteren en toepassen van deze verslaggevingscriteria, rekening houdend met de van toepassing zijnde wet- en regelgeving met betrekking tot verslaggeving.

De gehanteerde verslaggevingscriteria voor het opstellen van de duurzaamheidsinformatie zijn de Sustainability Reporting Standards van Global Reporting Initiative (GRI) en de aanvullend gehanteerde verslaggevingscriteria, zoals toegelicht in de sectie ‘Over dit verslag’ van het jaarverslag. Het ontbreken van gevestigde praktijken ter beoordeling en meting van niet-financiële informatie biedt de mogelijkheid verscheidene, acceptabele meettechnieken toe te passen. Hierdoor kan de vergelijkbaarheid tussen entiteiten onderling en in de tijd beïnvloed worden.

Beperkingen in de reikwijdte van onze beoordeling

In de duurzaamheidsinformatie is toekomstgerichte informatie opgenomen, zoals verwachtingen ten aanzien van ambities, strategie, plannen en ramingen en risico-inschattingen. Inherent aan toekomstgerichte informatie is dat de werkelijke uitkomsten in de toekomst waarschijnlijk zullen afwijken van deze verwachtingen. De hieruit voortvloeiende afwijkingen kunnen van materieel belang zijn. Wij geven geen zekerheid bij de veronderstellingen en de haalbaarheid van toekomstgerichte informatie in de duurzaamheidsinformatie.

De verwijzingen naar externe bronnen of websites in de duurzaamheidsinformatie maken geen onderdeel uit van de duurzaamheidsinformatie die door ons is beoordeeld. Wij verstrekken daarom geen zekerheid over deze informatie buiten het jaarverslag.

Verantwoordelijkheden voor de duurzaamheidsinformatie en de beoordeling

Verantwoordelijkheden van de directie en de raad van commissarissen

De directie van EBN is verantwoordelijk voor het opstellen van betrouwbare en toereikende duurzaamheidsinformatie in overeenstemming met de verslaggevingscriteria zoals toegelicht in de paragraaf ‘Verslaggevingscriteria’, inclusief het identificeren van de beoogde gebruikers en het bepalen van materiële onderwerpen. De door de directie gemaakte keuzes ten aanzien van de reikwijdte van de duurzaamheidsinformatie en het verslaggevingsbeleid zijn uiteengezet in sectie ‘Over dit verslag’ van het jaarverslag.

De directie is ook verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opstellen van de duurzaamheidsinformatie mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het rapportageproces van de vennootschap ten aanzien van de duurzaamheidsinformatie.

Onze verantwoordelijkheden voor de beoordeling van de duurzaamheidsinformatie

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een beoordelingsopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte assurance-informatie verkrijgen voor de door ons af te geven conclusie.

De werkzaamheden die worden verricht bij het verkrijgen van een beperkte mate van zekerheid zijn gericht op het vaststellen van de plausibiliteit van informatie en variëren in aard en timing, en zijn geringer in omvang, dan die bij een controleopdracht gericht op het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid. De mate van zekerheid die wordt verkregen bij beoordelingsopdrachten is daarom ook aanzienlijk lager dan de zekerheid die wordt verkregen bij controleopdrachten.

Uitgevoerde werkzaamheden

Wij hebben deze beoordeling professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse Standaard 3810N, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze werkzaamheden bestonden onder andere uit:

- Het uitvoeren van een omgevingsanalyse en het verkrijgen van inzicht in de relevante maatschappelijke thema's en kwesties en de kenmerken van de entiteit.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte verslaggevingscriteria, de consistente toepassing hiervan en de toelichtingen die daarover in de duurzaamheidsinformatie staan. Dit omvat het evalueren van de uitkomsten van de dialoog met belanghebbenden en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie.
- Het verkrijgen van inzicht in de verslaggevingsprocessen die ten grondslag liggen aan de duurzaamheidsinformatie inclusief het op hoofdlijnen kennisnemen van de interne beheersing, voor zover relevant is voor onze beoordeling.
- Het identificeren van gebieden in de duurzaamheidsinformatie met een hoger risico op misleidende of onevenwichtige informatie of afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. Het op basis van deze risico-inschatting bepalen en uitvoeren van werkzaamheden gericht op het vaststellen van de plausibiliteit van de duurzaamheidsinformatie. Deze werkzaamheden bestonden onder meer uit:
 - het afnemen van interviews met het management (en/of relevante medewerkers) verantwoordelijk voor de (duurzaamheids)strategie en het -beleid en de -prestaties;

- het afnemen van interviews met relevante medewerkers verantwoordelijk voor het aanleveren van informatie voor, het uitvoeren van interne controles op, en de consolidatie van gegevens in de duurzaamheidsinformatie;
- het verkrijgen van assurance-informatie dat de duurzaamheidsinformatie aansluit op de onderliggende administraties van de entiteit;
- het op basis van beperkte deelwaarnemingen beoordelen van relevante interne en externe documentatie;
- het analytisch evalueren van data en trends.
- Het aansluiten van de relevante financiële informatie met de jaarrekening.
- Het aansluiten van de operationele prestatie-indicatoren met opgaven van de operators en consolidatie door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland.
- Het evalueren van de consistentie van de duurzaamheidsinformatie met de overige informatie in het jaarverslag buiten de reikwijdte van onze beoordeling.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de duurzaamheidsinformatie.
- Het overwegen of de duurzaamheidsinformatie als geheel het beeld weergeeft in relatie tot het doel van de gehanteerde verslaggevingscriteria.

Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de beoordeling en over de significante bevindingen die uit onze beoordeling naar voren zijn gekomen.

Rotterdam, 8 maart 2021
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
I.J.C. Lefebure RA

Om morgen
onze
klimaatdoelen
te kunnen
realiseren...

Over morgen verbinden met
vandaag in gesprek met Hans
Warmenhoven, EBN

Lees meer op:
www.jaarverslag.ebn.nl

10. Bijlagen

10.1 Interactie met onze belanghebbenden	157	10.4 Remuneratierapport	168	10.7 Verklarende woorden- en referentielijst	187
10.2 De mensen van EBN	164	10.5 GRI-index 2019	172	10.8 Contactinformatie	189
10.3 Governancetabel	166	10.6 10 jaar kerncijfers	185		

**zullen we
vanaf vandaag
meer
in ketens
moeten gaan
denken.**

10.1 Interactie met onze belanghebbenden

Stakeholder	Organisatie	Interactievorm	Bespreekpunten
Rijksoverheid	Aandeelhouder: Ministerie van Economische Zaken en Klimaat/ Secretaris Generaal	Jaarlijkse AvA Informeel overleggen Tweemaal per jaar afstemming & strategie update Stakeholdermonitor	Jaarverslag, resultaten, dividend Corporate governance Actuele ontwikkelingen
	Beleidsmaker: Ministerie van Economische Zaken en Klimaat/ (Directeur-Generaal Klimaat en Energie)	Regulier: Strategisch overleg en Directieoverleg Mijnbouw- en gasgebouwoverleg Ad hoc Stakeholdermonitor	Inlichtingen ter beoordeling van uitvoerbaarheid t.o.v. voorgenomen energiebeleid Samenwerking Samenwerkingsverbanden Actuele ontwikkelingen Ontmanteling en hergebruik
	Beleidsmaker: Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat	Workshops Ad hoc	Structuurvisie Ondergrond Ontmanteling en hergebruik Mijnbouw en waterbescherming
	Beleidsmaker: Ministerie van Economische Zaken en Klimaat en Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties	Ad hoc overleggen	Ontwikkeling aardwarmte en warmtenetten in Nederland Masterplan Aardwarmte in Nederland
	Ministerie van Financiën	Ad hoc overleggen	Actuele ontwikkelingen
Lokale overheden	Provincies/ IPO	Ad hoc overleggen Kennismaking Bijeenkomsten Congressen/symposia Stakeholdermonitor	Ontwikkeling aardwarmte in Nederland Samenwerking Potentie van aardwarmte Aardwarmte in de RES Uitvoering SCAN-programma
	Waterschappen	Ad hoc overleggen Bijeenkomsten	Ontwikkeling aardwarmte in Nederland Uitvoering SCAN-programma

Stakeholder	Organisatie	Interactievorm	Bespreekpunten
	Gemeenten/ VNG	Ad hoc overleggen Bijeenkomsten VNG-congres Congressen/symposia Stakeholdermonitor	Ontwikkeling aardwarmte in Nederland Potentie van aardwarmte Uitvoering SCAN-programma
Toezichthouder	Staatstoezicht op de Mijnen	Reguliere overleggen Ad hoc Stakeholdermonitor	Veiligheid, doelmatige winning, ontmanteling en hergebruik Ontwikkeling (ultradiepe) aardwarmte, HSE-benchmark, uitvoering SCAN-programma, ontwikkeling CO ₂ -opslag
	Autoriteit Consument en Markt	Ad hoc	Mededinging
Operators/ vergunninghouders	Olie- en gasmaatschappijen die in Nederland actief zijn Buitenlandse (non-) operators	Reguliere overleggen (TCM's, OCM's) Afhandeling investerings-voorstellen Strategische overleggen Informeel contacten Workshops Congressen Ad hoc overleggen Stakeholdermonitor	Projecten Samenwerking Investerings Kostenbeheersing Reserves Ontmanteling en hergebruik Langetermijn-strategieën operators Maatschappelijk draagvlak Promotie exploratiepotentieel Nederland HSE-benchmark
	Aardwarmtebedrijven die in Nederland actief zijn	Strategische overleggen Informeel overleggen Ad hoc overleggen Workshops Congressen Stakeholdermonitor	Ontwikkeling van aardwarmte in Nederland Samenwerking Uitvoering masterplan Aardwarmte in Nederland
Noordzeeoverleg	Greenpeace, TenneT, NWEA, Visned, Nederlandse Visserijbond, Havenbedrijf Rotterdam, EBN, WNF, Vogelbescherming Nederland, NOGEPA, Natuur & Milieu, Stichting De Noordzee, KNAW, en de ministeries van Economische Zaken en Klimaat, van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en van Infrastructuur en Waterstaat	Stakeholdermonitor	Het Noordzeeoverleg (NZO) dat bestaat uit de rijksoverheid en maatschappelijke partijen, heeft als doel om in gezamenlijkheid te komen tot een akkoord voor de Noordzee. Daarin staan gedragen keuzes en afspraken voor de opgaven voor voedsel, natuur en energie, rekening houdend met de belangen van andere gebruikers zoals zeevaart en zandwinning.

Stakeholder	Organisatie	Interactievorm	Bespreekpunten
Brancheorganisaties/ verenigingen	Brancheorganisatie NOGEPA	Reguliere overleggen Informele contacten Rapportages Workshops Congressen Stakeholdermonitor	Samenwerking Kostenbeheersing Ontmanteling en hergebruik Maatschappelijk draagvlak Rol van aardgas Energietransitie Communicatie
	KVGN	Reguliere werkgroepen (communicatie & PA) CEO-diners Symposia Stuurgroep Stakeholdermonitor	Rol van gas in de energietransitie Samenwerking in de industrie Kennisdeling Toekomstperspectief van Nederlandse gassector
	Nexstep	Reguliere overleggen Raad van Commissarissen Zitting in commissies Workshops Stakeholdermonitor	Ontmanteling en hergebruik van olie- en gasinfrastructuur in Nederland offshore en onshore. Innovatie Kostenreductie van ontmanteling en hergebruik.
	Geothermie Nederland	Reguliere overleggen Informele contacten Workshops Ad hoc overleggen Stakeholdermonitor	Ontwikkeling aardwarmte in Nederland Projecten Samenwerking Maatschappelijk draagvlak Communicatie en stakeholdermanagement Uitvoering masterplan Aardwarmte in Nederland
	NVDE	Werkgroep	Duurzame ontwikkeling
Gasgebouw	NAM, GasTerra, Shell, ExxonMobil	Reguliere overleggen (CVG, RVC, AvA, AC, CBM, Budget Commissie) Expert overleggen Informele contacten Stakeholdermonitor	Samenwerking Investerings Kostenbeheersing Rol van aardgas Energietransitie Aardbevingen

Stakeholder	Organisatie	Interactievorm	Bespreekpunten
Financiële instellingen	Kredietverleners: ING, Rabobank en BNP Paribas	Jaarlijkse bijeenkomsten Ad hoc	Financieringsbehoefte Kredietvoorwaarden
	Kapitaalmarkt: banken en adviseurs	Ad hoc	Financieringsbehoefte Kapitaalmarkt ontwikkelingen
	Geldmarkt: banken, commercial paper dealers en geldmarkthandelaren	Ad hoc	Beleggingsmogelijkheden Geldmarkt ontwikkelingen
	Kredietbeoordelaar Moody's	Jaarlijkse reviewbijeenkomst Ad hoc	Financiële en operationele ontwikkelingen en verwachtingen
Verzekering	Verzekeringsmakelaars en -maatschappijen	Ad hoc	Schadeclaims Inspecties van installaties
Groothandel	GasTerra (afnemer gas)	Reguliere overleggen (CVG, RVC, AC, AvA) GILDE, KVGN Ad hoc Stakeholdermonitor	Verkoopprijzen Behandeling en transport Aansprakelijkheid Garanties Maatschappelijk draagvlak Rol van aardgas Energietransitie
Gastransport	Gasunie/GTS	Reguliere overleggen GILDE, KVGN Ad hoc Stakeholdermonitor	Invoedvoorwaarden Maatschappelijk draagvlak Rol van aardgas Energietransitie
Gasopslag	TAQA (Bergermeer)	Reguliere overleggen (TCM's, OCM's) Ad hoc	Projecten Samenwerking Investerings HSE-benchmark
	Gasgebouw (Norg, Grijpskerk, Alkmaar)	Reguliere overleggen	Projecten Samenwerking Investerings

Stakeholder	Organisatie	Interactievorm	Bespreekpunten
Afnemers	Olie/condensaat: Olie- en petrochemische maatschappijen (mid-stream)	Reguliere overleggen Ad hoc	Verkoopprijzen Behandeling en transport Aansprakelijkheid Garanties
	Gas: Energiebedrijven	Via groothandel (GasTerra)	Verkoopprijzen Behandeling en transport Aansprakelijkheid Garanties
Toelevering	E&P-servicebedrijven olie- en gasindustrie Brancheorganisatie IRO	Projectbasis (Joint Industry Projects, JIP's) Workshops Congressen	Projecten Kostenbeheersing Ontmanteling en hergebruik
CCS	Gasunie en Port of Rotterdam (joint venture partners in Porthosproject), emitters	Projectbasis Reguliere overleggen (Stuurgroep, CEO-overleg, overleg met emitters)	JV termen Acquisitie klanten (emitters) Projectuitvoering Overeenkomsten met operator(s), serviceproviders bv. TAQA
	Gasunie, Tata Steel en Port of Amsterdam (partners in Athos project), emitters	Projectbasis Reguliere overleggen (Stuurgroep, overleg met emitters, overleg met offshore operators)	
		Stakeholdermonitor	
Adviesorganisaties	Berenschot Deloitte McKinsey PwC RHDHV EY Darel TNO	Incidenteel en op aanvraag Stakeholdermonitor	Advisering Ondersteuning Research

Stakeholder	Organisatie	Interactievorm	Bespreekpunten
Maatschappelijke organisaties	NGO's Stichting Natuur en Milieu	Incidenteel Stakeholdermonitor	De rol en strategie van EBN Gas in de energietransitie Ontmanteling en hergebruik Ontwikkeling van aardwarmte in Nederland
Omwonenden	Omwonenden Deelnemingen Belangengroepen	Via operators Of via gemeenten/provincies,	Effecten op leefomgeving boor- en winlocaties Veiligheid en mogelijke schade Nut en noodzaak Betrokkenheid bij besluitvorming Lokale tegemoetkoming Informatiesessies voor omwonenden Ontwikkeling aardwarmte Uitvoering SCAN-programma
Kennis- en onderwijsinstellingen	Kennisinstellingen: CIEP, NEC, TNO, TKI, ESTRAC	Bestuur TKI-Gas Raad van toezicht Strategische adviesraad (NEC) Reguliere overleggen JIP's (TNO) Ad hoc Stakeholdermonitor	Samenwerking Advisering Ondersteuning Research, w.o. TKI-projecten
	Onderwijsinstellingen: Universiteiten Opleidingsinstituten Studenten	Studentencongres Stageplekken EBN 3TU's, UU, VUA, RUG Workshops	Bedrijvendagen universiteiten Maatschappelijke afwegingen rond projecten Carrièremogelijkheden Ontmanteling en hergebruik

Stakeholder	Organisatie	Interactievorm	Bespreekpunten
Medewerkers	HR: GPTW, InContext, Arbobutler, AWWN (branchorg.), Advocaten, fiscaal advies, opleiding en onderwijsinstututen Berenschot	Enquêtes, heidagen, persoonlijkheidstesten Begeleiding ziekteverzuim, coaching, advies, PMO, werkplekonderzoek Ontwikkeling arbeidsmarkt Advisering Coaching, begeleiding advies, projectbegeleiding Buddy-programma	Tevredenheid Welzijn Fysiek en geestelijk welzijn, klachten. Maatschappelijke ontwikkelingen Training en opleidingen Implementatie strategie Cultuurtraject
	OR	Vier keer per jaar regulier overleg met bestuurder (twee keer per jaar lid raad van commissarissen aanwezig) Ad hoc overleg met bestuurder (formeel en informeel) Overleg met de medewerkers Enquête	Strategie en marktontwikkelingen Algemene gang van zaken EBN Adviesaanvraag implementatie nieuwe strategie (reorganisatie) Instemmingsverzoek Regeling Thuiswerken, Regeling Ziekteverzuim, HR-cyclus, Urenregistratiesysteem Medewerkerwelzijn Vacatures en Personeelsverloop

10.2 De mensen van EBN

Mensen in dienst

	Totaal	Vrouw	Man
Aantal FTE in dienst bij EBN (ultimo 2020)	127,0	48,7	78,3
Aantal mensen in dienst bij EBN	137	54	83
Aantal medewerkers in vaste dienstverband	107	39	68
Aantal medewerkers in tijdelijk dienstverband	30	15	15
Aantal medewerkers met fulltime contract	90	26	64
Aantal medewerkers met parttime contract	47	28	19
Leeftijdsgroep < 25 jaar	1	-	1
Leeftijdsgroep 25-34	32	19	13
Leeftijdsgroep 35-44	41	18	23
Leeftijdsgroep 45-54	33	13	20
Leeftijdsgroep 55-64	28	4	24
Leeftijdsgroep 65 >	2	-	2

Stagiaires

	Totaal	Vrouw	Man
Aantal stagiaires bij EBN (gemiddeld in FTE)	8,1	3,8	4,3
Aantal stagiaires bij EBN (headcount)	20	9	11

Externen

	Totaal	Vrouw	Man
Aantal externen op formatieplaatsen (gemiddeld FTE) ¹	2,5	2	0,5
Aantal externen op formatieplaatsen (headcount)	4	3	1

¹ EBN legt vast hoeveel en welke functies zij binnen haar organisatie kent, dit worden formatieplaatsen genoemd. De omvang van een formatieplaats wordt uitgedrukt in FTE. EBN zet tevens externen op projecten in projectmatige inzet valt niet binnen de formatieplaatsen en wordt hier niet meegeteld

Uitdiensttreding in 2020

	Totaal	Vrouw	Man
Aantal medewerkers uit dienst	11	7	4
Leeftijdsgroep < 25 jaar	-	-	-
Leeftijdsgroep 25-34	1	1	-
Leeftijdsgroep 35-44	4	3	1
Leeftijdsgroep 45-54	2	2	-
Leeftijdsgroep 55-64	2	-	2
Leeftijdsgroep 65 >	2	1	1

Indiensttreding in 2020

	Totaal	Vrouw	Man
Aantal mensen in dienst getreden	30	14	16
< 25 jaar	1	-	1
Leeftijdsgroep 25-34	13	7	6
Leeftijdsgroep 35-44	5	1	4
Leeftijdsgroep 45-54	7	6	1
Leeftijdsgroep 55-64	4	-	4
Leeftijdsgroep 65 >	-	-	-

Over de EBN-medewerkers

	2020	2019	2018
Percentage vrouwen in dienst bij EBN (ultimo 2020)	39,4%	39,8%	34,6%
Percentage vrouwen in senior management posities	37,5%	40,0%	33,3%
Gemiddelde leeftijd	43,6	44,3	44,5
Percentage jonger dan 45 jaar	54,0%	54,2%	53,8%
Academisch	82,5%	80,5%	80,8%
HBO	8,8%	8,5%	6,7%
MBO	8,8%	11,0%	12,5%
Ziekteverzuim (over heel 2020)	2,8%	5,3%	3,8%
Kort ziekteverzuim	0,5%	0,7%	0,7%
Middellang ziekteverzuim	0,2%	0,4%	0,5%
Langdurig ziekteverzuim	2,1%	4,1%	2,5%
Meldingsfrequentie gemiddeld	0,6	0,9	1,1
Gem. opleidingsuren per jaar (ultimo 2020)	18,1	26,8	22,3
Totale aantal opleidingsdagen	309,1	394,7	290,4

Ontwikkeling

	Totaal
Totaal opleidingsuren	2.473
Omgerekend in dagen	309,1
Aantal medewerkers dat een ontwikkelingsgesprek heeft gehad	100%. Alle medewerkers die voor 1 juli 2020 in dienst zijn gekomen hebben een jaarplan opgesteld waarbij ook ontwikkeldoelen zijn vastgesteld.

10.3 Governancetabel

Governancetabel directieteam

(leeftijden per datum RvC vergadering 8 maart 2021)

Naam	Leeftijd	Profiel/specifieke kennis	Taak binnen EBN	Aanstellingstermijn	(Relevante) Nevenfuncties
J.W. van Hoogstraten (m)	56	- Mijnbouwkunde & petroleumwinning (ir.), TU Delft - Werkzaam geweest in de energiesector voor diversie olie- en gasmaatschappijen - MD van TAQA Nederland - Voorzitter NOGEPA, de brancheorganisatie van olie- en gasproducenten in Nederland	CEO: Jan Willem geeft leiding aan het directieteam en onderhoudt contacten met de Raad van Commissarissen en de aandeelhouder. Hij vervult de werkgeversrol voor de programme manager Geotechnische operaties en van de corporate managers van de afdelingen HR & Facility, Legal en Communications & Public Affairs.	1 maart 2020 – 1 maart 2024 (tweede termijn)	Lid raad van commissarissen GasTerra B.V. Voorzitter KVG Lid van het college van gedelegeerde commissarissen van GasTerra B.V. Lid van het college Beheer Maatschap Groningen Lid raad van advies Clingendael international energy programme Lid Strategische Adviesraad TNO Energie Voorzitter raad van commissarissen vereniging Nexstep Lid van de strategische adviesraad van ECN part of TNO Lid Stichtingsraad New Energy Coalition (NEC)
B. Brouwer (m)	48	- Econometrie (drs.), Universiteit van Amsterdam - Werkzaam geweest in verschillende functies bij Euronext (1997-2003), bij Essent (2003-2008) en EBN (sinds 2008)	Director Finance: Bas is verantwoordelijk voor het financieel economische beleid van EBN en voor het aansturen van alle financieel gerelateerde functiegebieden. Hij vervult de werkgeversrol voor het vakgebied Business Finance en de afdelingen Accounting & Reporting, Treasury en Information Management.	Vanaf 14 oktober 2019	
B.C. Scheffers (m)	56	- Geofysica (drs.), Universiteit Utrecht - Promotie in technische fysica (seismiek), TU Delft - Werkzaam geweest in verschillende functies bij TNO, waaronder als Geophysicist, Group Leader en Director - Hoofdinspecteur bij Staatstoezicht op de Mijnen (2006-2007) - Technical Manager bij EBN (2007-2011)	Director Strategy & Technology: Berend is primair verantwoordelijk voor het bijstaan van de CEO bij het ontwikkelen, communiceren, uitvoeren en onderhouden van de strategische initiatieven. Berend is voorzitter van de reserve board en vervult de werkgeversrol voor de programme managers CC(U)S, Geo-energie, Exploratie en Advies & Innovatie.	Vanaf 2011	Lid van het bestuur van de stichting TKI Gas Lid van de raad van toezicht van de Stichting Delft Aardwarmte Project Lid van de strategische adviesraad van de New Energy Coalition (NEC) Lid van het bestuur van de World Energy Council – Nederland (WEC-NL) Voorzitter van het bestuur van het Rijswijk Centre for Sustainable Geo-energy (RCSG)

Governancetabel raad van commissarissen

(leeftijden per datum RvC vergadering 6 maart 2020)

Naam	Leeftijd	Profiel/specifieke kennis	Taak binnen EBN	Jaar van benoeming	Her-benoemingen	Einde Termijn	(Relevante) Nevenfuncties
J.G. Huijskes (m)	56	profiel kennis van de olie- en gassector	Lid raad van commissarissen, lid auditcommissie en lid bezoldigingscommissie/selectie- en benoemingscommissie	2016	2020	2024	Chairman Gulf Keystone Petroleum PLC.
E.M. Kneppers-Heijnert (v)	69	profiel Communicatie en HR	Lid raad van commissarissen, lid auditcommissie en lid bezoldigingscommissie/selectie- en benoemingscommissie	2016-2020	2020	2024	Emeritus hoogleraar bedrijfskunde, in het bijzonder de juridische aspecten, Rijksuniversiteit Groningen Lid raad van commissarissen Wolters Kluwer Holding Nederland B.V. Voorzitter raad van advies Stichting Instituut GAK Bestuurslid St. Fonds Bijzondere Voorzieningen Martini Ziekenhuis Groningen
S.A.M. Dijkma	49	profiel overheidsorganisaties	Lid raad van commissarissen, vice-voorzitter raad van commissarissen, lid auditcommissie en lid bezoldigingscommissie/selectie- en benoemingscommissie	2020		15 december 2020 (vrijwillig aftreden)	Niet langer relevant wegens aftreden per 15 december 2020; huidige functie is burgemeester Utrecht.
W.S. de Vries (m)	67	profiel financieel-economisch, kennis van de olie- en gassector	Lid raad van commissarissen, voorzitter auditcommissie en lid bezoldigingscommissie/selectie- en benoemingscommissie	1 maart 2017		2021	
J.W. Weck (m)	73	profiel overheidsorganisaties	Lid raad van commissarissen, lid auditcommissie, voorzitter bezoldigingscommissie/selectie- en benoemingscommissie	2016	2020	2024	Voorzitter raad van commissarissen Economische Impuls Zeeland N.V. Lid bestuur Stichting Talent naar de Top Voorzitter Raad van Toezicht Stichting Buddy Netwerk

10.4 Remuneratierapport

Dit remuneratierapport bevat een uiteenzetting van het in 2020 gehanteerde beloningsbeleid voor de bestuurder en de raad van commissarissen van EBN.

In 2020 was de heer J.W. van Hoogstraten bestuurder van EBN. De aandeelhouder heeft de heer Van Hoogstraten met ingang van 1 maart 2016 benoemd voor een periode van vier jaar, gevolgd door een herbenoeming per 1 maart 2020 voor een periode van opnieuw vier jaar. Gelijktijdig met de benoeming van de heer Van Hoogstraten in 2016 heeft de aandeelhouder het bezoldigingsbeleid voor de bestuurder vastgesteld. De aandeelhouder deed dit op voordracht van de raad van commissarissen, waarbij hij rekening hield met het advies van de remuneratiecommissie. Ook de ondernemingsraad werd in de gelegenheid gesteld om een standpunt in te nemen over het bezoldigingsbeleid. Het in 2016 vastgestelde bezoldigingsbeleid werd door de raad van commissarissen gebruikt om de bezoldiging en verdere arbeidsvoorwaarden van de bestuurder vast te stellen. Het bezoldigingsbeleid is ongewijzigd gebleven bij de herbenoeming van de heer Van Hoogstraten met ingang van 1 maart 2020.

In het verlengde van het bezoldigingsbeleid voor de bestuurder is een afzonderlijk beloningsbeleid opgesteld voor de twee directeuren die geen bestuurder zijn. Dit

remuneratierapport behandelt uitsluitend het beloningsbeleid voor de bestuurder.

Algemeen

Het bij EBN gevoerde beloningsbeleid is gebaseerd op de volgende uitgangspunten van het deelnemingenbeleid van de rijksoverheid:

- a. Het beloningsbeleid moet de deelnemingen in staat stellen om gekwalificeerde bestuurders aan te trekken, hieraan moet echter op sobere wijze invulling gegeven worden;
- b. De totale hoogte van de beloning wordt vastgesteld door zowel naar de private als de publieke markt te kijken; daartoe worden private en publieke referentiegroepen vastgelegd, alsmede de voor de betreffende deelneming geldende verhouding van de private en publieke activiteiten;
- c. De variabele beloningen worden gemaximeerd op 20% van het basissalaris.

EBN neemt op grond van de Mijnbouwwet onder andere deel in opsporings- en winningsactiviteiten naar olie of gasvoorkomens op zee en op land. Aanvullend op de uitgangspunten is het voor EBN belangrijk dat de bestuurder dient te beschikken over specifieke kennis en ervaring in de olie- en gassector.

Bij het formuleren van het beloningsbeleid is ook rekening gehouden met het feit dat er geen langetermijn-variabele beloning meer wordt toegekend in lijn met de Nota Deelnemingenbeleid Rijksoverheid 2013. Uit het karakter van de generieke EBN-doelstellingen blijkt dat een langetermijn-perspectief is meegenomen aangezien zij bijdragen aan de continuïteit van de onderneming. Doelstellingen hebben met name betrekking op de volgende materiële thema's: Het creëren van economische waarde, Aardgaswinning, Transparantie, CO₂-afvang en -opslag en Aardwarmte. Voor het omzetten van de langetermijn-variabele beloning is, conform kabinetsbeleid, een conversiefactor van 0,4 gehanteerd.

De RvC heeft bij het bepalen van de totale bezoldiging meegewogen dat de hoogte van beloningen een gevoelig thema in het publieke debat kan zijn, zodat een sobere invulling voor de hand ligt. Tegelijkertijd moet de RvC er in het belang van EBN zorg voor dragen dat EBN over een bestuurder beschikt met de vereiste kwaliteiten en ervaring.

Opbouw beloningspakket

Voor de bezoldiging van de bestuurder van de vennootschap in 2020 verwijzen we naar pagina 139 van de jaarrekening, waarbij we onderscheid maken naar de vaste bezoldiging, de variabele beloning en eventuele andere bezoldigingscomponenten.

Voor het vaste jaarinkomen geldt dat de RvC de eventuele jaarlijkse groei van het vaste jaarinkomen bepaalt. Indien het maximum van het vaste jaarinkomen is bereikt, wordt verdere groei beperkt tot indexatie van het vaste jaarinkomen.

Eventuele indexatie vindt vanaf 2016 plaats conform de regeling arbeidsvoorwaarden EBN (een combinatie van de afgeleide Consumentenprijsindex, de indexering in de Nederlandse olie- en gasindustrie en indexering bij de aandeelhouder). Indexatie kan variëren tussen 0% en maximaal het afgeleide CPI-percentages.

Variabel inkomen

De beloningsstructuur kent ook een variabele component. De variabele beloningselementen bedragen maximaal 14% van het vaste jaarinkomen indien gestelde doelstellingen volledig zijn behaald. In uitzonderlijke omstandigheden kan de RvC een additionele variabele beloning van 6% toekennen, waardoor de variabele beloning maximaal 20% bedraagt. Deze maximale variabele beloning is in lijn met het deelnemingenbeleid van de rijksoverheid.

De RvC bepaalt jaarlijks de doelstellingen van de variabele beloning. Deze bestaan uit doelstellingen voor geheel EBN (bedrijfsdoelstellingen). De doelstellingen zijn gebaseerd op de strategie van de onderneming. De RvC stelt de doelstellingen zowel realistisch als uitdagend vast. De doel-

stellingen moeten meetbaar en beïnvloedbaar zijn en zijn gekoppeld aan de strategie. De voortgang wordt aan de hand van kwartaalrapportages met de RvC besproken.

De doelstellingen worden besproken in de remuneratiecommissie in het eerste kwartaal van het jaar volgend op het jaar waarop de doelstellingen betrekking hebben gehad. Na deze bespreking stelt de RvC vast in welke mate

de doelstellingen van de variabele beloning zijn gerealiseerd. De uitbetaling van de variabele beloning geschiedt na vaststelling van de jaarrekening door de algemene vergadering van aandeelhouders.

Voor 2020 heeft de remuneratiecommissie onderstaande bedrijfsdoelstellingen voor EBN vastgesteld:

	Onderwerp	Materieel thema	Toelichting	Doel
1	Winst van EBN	Financiële slagkracht en weerbaarheid in stand houden	De winst van EBN weergegeven in miljoen EUR	≥ 431
2	Beheerkosten		EBN's kosten voor personeel, inhuur van expertise, kantoor, etc. weergegeven in miljoen EUR	≤ 24
3	Reserves maturatie kleine velden	Stimuleren en versnellen exploratie en productie van Nederlands kleine velden gas	De netto aanvulling (maturatie) van gasreserves in Nederland in miljard Nm ³ TQ (100%).	≥ 6,2
4	Aardwarmte volumes	Versterken, versnellen en verbeteren van de Nederlandse aardwarmtesector	De som van volumes bij FID (financial investment decision) en aangaan van samenwerkingsovereenkomst in Petajoule.	1,9
5	Porthos	Inzet van ondergrondse ruimte voor de verduurzaming van het energiesysteem	Bereiken van commercial FID met andere Porthospartners tegen huidig gecommitteerd volume in megaton CO ₂ .	1,75
6	Leadership programme	Creëren van verbindende kracht	Doorlopen van intern leadership programma door minimaal percentage van de medewerkers.	90
7	Ziekteverzuim	Creëren van verbindende kracht	Kort en middellang ziekteverzuim uitgedrukt in een percentage.	1,3

Voor de realisatie van de doelstellingen geldt dat alle doelstellingen in gelijke mate worden meegewogen. Het gedeeltelijk behalen van doelstellingen is mogelijk. In welke mate dat mogelijk is, wordt vooraf bepaald. De remuneratiecommissie is verder gerechtigd om in positieve of negatieve zin de algemene score bij te stellen. Doelstellingen 1 tot en met 4 worden bepaald aan de hand van het werkprogramma en budget dat in december 2019 is opgesteld. Doelstellingen 5 tot en met 7 zijn specifiek voor 2020 opgenomen. Als maatschappelijke resultaten worden in ieder geval doelstelling 1 en 3 aangemerkt, waarmee de maatschappelijke resultaten voor twee zesde deel meewegen.

Pensioen

De bestuurder neemt deel aan een pensioenregeling bij het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds, conform de voorwaarden voor EBN-medewerkers.

Overige secundaire arbeidsvoorwaarden

EBN beschikt over een pakket secundaire arbeidsvoorwaarden dat ook op de bestuurder van toepassing is. Aan de bestuurder zijn geen optierechten of aandelen toegekend. Evenmin zijn er leningen, voorschotten of garanties door de vennootschap aan de bestuurder verstrekt.

In aanvulling op de secundaire arbeidsvoorwaarden beschikt de bestuurder over een onkostenvergoeding en het gebruik van een auto (voor zakelijk en privégebruik).

EBN heeft voor de bestuurder een bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering afgesloten.

Overige uitgangspunten bezoldigingsbeleid Benoemingsduur

Bij benoeming van de directie (bestuurder) geldt een benoemingsduur van vier jaar. Herbenoeming kan telkens voor een periode van maximaal vier jaar plaatsvinden.

Opzegtermijn

Voor de bestuurder geldt een opzegtermijn van de arbeidsovereenkomst van drie maanden en voor EBN geldt een opzegtermijn van zes maanden.

Beëindigingsvergoeding

Een beëindigingsvergoeding wordt voor de bestuurder alleen toegekend bij onvrijwillig ontslag. Tenzij er sprake is van kennelijke onredelijkheid bedraagt de vergoeding voor de bestuurder maximaal een vast jaarinkomen, conform de Corporate Governance Code. De genoemde maximumvergoeding is inclusief de transitievergoeding voor zover deze ingevolge de Wet Werk en Zekerheid (WWZ) sinds 1 juli 2015 aan de bestuurder verschuldigd zou zijn.

Claw back en aanpassing variabele beloning

De arbeidsovereenkomst met de bestuurder bevat een claw back clause (Corporate Governance Code bepaling II.2.11) en de arbeidsovereenkomst bevat een bepaling op grond waarvan de RvC de bevoegdheid heeft om de variabele beloning aan te passen indien deze tot onbillijke uitkomsten leidt vanwege buitengewone omstandigheden in de prestatieperiode (Corporate Governance Code bepaling II.2.10).

Het opnemen van een claw back clause is conform het deelnemingenbeleid rijksoverheid.

Evenwichtige samenstelling directeur

De directie (bestuurder) bestaat uit één natuurlijk persoon, zodat er geen toepassing kan worden gegeven aan een evenwichtige verdeling van de zetels van het bestuur.

Variabele beloning over 2020

Via de kwartaalverslagen wordt de remuneratiecommissie geïnformeerd over de voorlopige realisatie van de doelstellingen gedurende het kalenderjaar. De realisatie van de doelstellingen over 2020 wordt op 8 maart 2021 bepaald.

Beloningsverhouding binnen EBN

De mediaan van de totale beloning van de EBN-medewerkers bedraagt EUR 81.230 bruto. Dat betreft het bruto salaris inclusief variabele beloning, vakantiegeld,

uitbetaalde vakantiedagen, onkostenvergoedingen en vergoeding aftopping pensioen. Bij afzetting van dit bedrag tegen het ontvangen bruto salaris (inclusief de hiervoor vermelde elementen) van de heer Van Hoogstraten geeft dit een beloningsverhouding van 1:3,6.

In het boekjaar 2019 bedroeg deze beloningsverhouding 1:3,6. De huidige beloningsverhouding is ten opzichte van het boekjaar 2019 niet gewijzigd.

Remuneratie van de raad van commissarissen

De remuneratie van de leden van de RvC is vast en onafhankelijk van de resultaten van de vennootschap. De aandeelhouder bepaalt de remuneratie van de leden van de RvC, gelijktijdig met de benoeming. De remuneratie van de voorzitter van de RvC bedraagt EUR 24.500 per jaar (2019: EUR 24.500). De overige leden ontvangen een beloning van EUR 20.000 (2019: EUR 20.000) per jaar. Alle leden van de RvC hebben recht op een onkostenvergoeding. De remuneratie van de voorzitter van de RvC wijkt af van de overige leden van de raad vanwege de extra taken van de voorzitter.

De vennootschap heeft geen leningen, voorschotten of garanties aan de leden van de RvC verstrekt. Voor de leden van de RvC is een aansprakelijkheidsverzekering afgesloten.

De totale remuneratie van de RvC over 2020 staat vermeld op pagina 134 onder key management].

Utrecht, 8 maart 2021

10.5 GRI-index 2020

GRI Standard	Disclosure title	Toelichting	Verwijzing & antwoord
Organizational profile			
102-1	Name of the organization	a. Name of the organization	Energie Beheer Nederland B.V.
102-2	Activities, brands, products and services	a. A description of the organization’s activities b. Primary brands, products, and services, including an explanation of any products or services that are banned in certain markets	a. b. 2.1 Over EBN; 2.2 Waardecreatiemodel en impact; 2.3 Strategische pijlers
102-3	Location of headquarters	a. Location of the organization’s headquarters	a. 2.1 Over EBN
102-4	Location of operations	a. Number of countries where the organization operates, and the names of countries where it has significant operations and/or that are relevant to the topics covered in the report	a. 2.1 Over EBN
102-5	Ownership and legal form	a. Nature of ownership and legal form	a. 5.4 Corporate governance
102-6	Markets served	a. Markets served: i. geographic locations where products and services are offered ii. sectors served iii. types of customers and beneficiaries	i, ii, iii.2.1 Over EBN
102-7	Scale of the organization	a. Scale of the organization: i. total number of employees ii. total number of operations iii. net sales (for private sector organizations) or net revenues (for public sector organizations) iv. total capitalization (for private sector organizations) broken down in terms of debt and equity v. quantity of products or services provided	i. 10.2 De mensen van EBN ii. 1. Kerncijfers iii. 1. Kerncijfers iv. 8. Jaarrekening v. 1. Kerncijfers

GRI Standard	Disclosure title	Toelichting	Verwijzing & antwoord
102-8	Information on employees and other workers	a. Total number of employees by employment contract (permanent and temporary), by gender b. Total number of employees by employment contract (permanent and temporary), by region c. Total number of employees by employment type full-time and part-time), by gender d. Whether a significant portion of the organization's activities are performed by workers who are not employees. If applicable, a description of the nature and scale of work performed by workers who are not employees e. Any significant variations in the numbers reported in Disclosures 102-8-a, 102-8-b, and 102-8-c (such as seasonal variations in the tourism or agricultural industries) f. An explanation of how the data have been compiled, including any assumptions made	a. 10.2 De mensen van EBN b. De onderverdeling naar regio is niet van toepassing omdat Nederland als geheel als regio wordt gezien c. d. 10.2 De mensen van EBN f. Het totaal aantal medewerkers in tijdelijk dienstverband bestaat uit alle medewerkers die een contract hebben voor een bepaalde tijd met een einddatum. We definiëren het aantal medewerkers met een parttime contract als alle medewerkers die contract hebben van minder dan veertig uur.
102-9	Supply chain	a. A description of the organization's supply chain, including its main elements as they relate to the organization's activities, primary brands, products, and services	a. 3. Onze positie in de energieketen
102-10	Significant changes to the organization and its supply chain	a. Significant changes to the organization's size, structure, ownership, or supply chain: i. changes in the location of, or changes in, operations, including facility openings, closings, and expansions ii. changes in the share capital structure and other capital formation, maintenance, and alteration operations (for private sector organizations) iii. changes in the location of suppliers, the structure of the supply chain, or relationships with suppliers, including selection and termination	i, ii, iii. Geen significante wijzigingen
102-11	Precautionary Principle or approach	a. Whether and how the organization applies the Precautionary Principle or approach	a. 5.1 Risicomanagement, 5.2 Belangrijkste strategische risico's, 5.3 Risicobereidheid
102-12	External initiatives	a. A list of externally-developed economic, environmental and social charters, principles, or other initiatives to which the organization subscribes, or which it endorses	a. 5.4 Corporate governance

GRI Standard	Disclosure title	Toelichting	Verwijzing & antwoord
102-13	Membership of associations	a. A list of the main memberships of industry or other associations, and national or international advocacy organization	a. Nederlandse Vereniging voor Duurzame Energie (NVDE) KVGN CIEP New Energy Coalition TKI ESTRAC SPE Stichting Platform Geothermie EAGE World Energy Council (WEC) Dutch Association for Geothermal Organizations (DAGO)
Strategy			
102-14	Statement from senior decision maker	a. A statement from the most senior decision-maker of the organization (such as CEO, chair, or equivalent senior position) about the relevance of sustainability to the organization and its strategy for addressing sustainability	a. 1. Voorwoord
Ethics and integrity			
102-16	Values, principles, standards and norms of behavior	a. A description of the organization’s values, principles, standards, and norms of behavior	a. 5.4 Corporate governance, 3.4 Onze positie in de energieketen - Ketenverantwoordelijkheid
Governance			
102-18	Governance structure	a. Governance structure of the organization, including committees of the highest governance body b. Committees responsible for decision-making on economic, environmental, and social topics	a. 5.4 Corporate governance b. 7.2 Materialiteitsanalyse en -bepaling - Sturing en rapportage
Stakeholder management			
102-40	List of stakeholder groups	a. A list of stakeholder groups engaged by the organization	a. 10.1 Interactie met onze belanghebbenden

GRI Standard	Disclosure title	Toelichting	Verwijzing & antwoord
102-41	Collective bargaining agreements	a. Percentage of total employees covered by collective bargaining agreements	a. Geen cao van toepassing
102-42	Identifying and selecting stakeholders	a. The basis for identifying and selecting stakeholders with whom to engage	a. 4.6.1 Dialoog met belanghebbenden
102-43	Approach to stakeholder engagement	a. The organization's approach to stakeholder engagement, including frequency of engagement by type and by stakeholder group, and an indication of whether any of the engagement was undertaken specifically as part of the report preparation process	a. 10.1 Interactie met onze belanghebbenden; 7.2 Materialiteitsanalyse en -bepaling
102-44	Key topics and concerns raised	a. Key topics and concerns that have been raised through stakeholder engagement: i. how the organization has responded to those key topics and concerns, including through its reporting ii. the stakeholder groups that raised each of the key topics and concerns	a. i. 4. Resultaten; 7.2. Materialiteitsanalyse en -bepaling; 10.1 Interactie met onze belanghebbenden ii. 10.1 Interactie met onze belanghebbenden
Reporting practice			
102-45	Entities enclosed in the financial statements	a. A list of all entities included in the organization's consolidated financial statements or equivalent documents b. Whether any entity included in the organization's consolidated financial statements or equivalent documents is not covered by the report	a. b. 8. Jaarrekening
102-46	Defining report content and topic boundaries	a. An explanation of the process for defining the report content and the topic Boundaries b. An explanation of how the organization has implemented the Reporting Principles for defining report content	a. b. 7.1 Verslaggevingsbeleid en -proces; 7.2 Materialiteitsanalyse en -bepaling
102-47	List of material topics	a. A list of the material topics identified in the process for defining report content	a. 2.6 Materiële thema's
102-48	Restatements of information	a. The effect of any restatements of information given in previous reports, and the reasons for such restatements	a. Geen herziene informatie.
102-49	Changes in reporting	a. Significant changes from previous reporting periods in the list of material topics and topic Boundaries	a. Geen significante wijzigingen.
102-50	Reporting period	a. Reporting period for the information provided	a. 1 januari 2020 tot en met 31 december 2020

GRI Standard	Disclosure title	Toelichting	Verwijzing & antwoord
102-51	Date of most recent report	a. If applicable, the date of the most recent previous report	a. 31 maart 2020
102-52	Reporting cycle	a. Reporting cycle	a. Kalenderjaar
102-53	Contact point for questions regarding the report	a. The contact point for questions regarding the report or its contents.	a. Colofon
102-54	Claims of reporting in accordance with the GRI Standards	a. The claim made by the organization, if it has prepared a report in accordance with the GRI Standards	a. Dit jaarverslag is gerapporteerd volgens de GRI Standards op toepassingsniveau core
102-55	GRI content index	a. The GRI content index, which specifies each of the GRI Standards used and lists all disclosures included in the report b. For each disclosure, the content index shall include: i. the number of the disclosure (for disclosures covered by the GRI Standards) ii. the page number(s) or URL(s) where the information can be found, either within the report or in other published materials iii. if applicable, and where permitted, the reason(s) for omission when a required disclosure cannot be made	a. b. 10.5 GRI-index 2020
102-56	External assurance	a. A description of the organization's policy and current practice with regard to seeking external assurance for the report b. If the report has been externally assured: i. a reference to the external assurance report, statements, or opinions. If not included in the assurance report accompanying the sustainability report, a description of what has and what has not been assured and on what basis, including the assurance standards used, the level of assurance obtained, and any limitations of the assurance process ii. the relationship between the organization and the assurance provider iii. whether and how the highest governance body or senior executives are involved in seeking external assurance for the organization's sustainability report	a. 7.3 Transparantie b. i, ii, iii. Assurance-rapport van de onafhankelijke accountant

GRI Standard	Disclosure title	Toelichting	Verwijzing & antwoord
Actieve aanpak risico's: Stimuleren van veiligheid, Reduceren van emissies en lozingen			
103-1	Explanation of the material topic and its Boundary	a. An explanation of why the topic is material b. The Boundary for the material topic, which includes a description of: i. where the impacts occur ii. the organization's involvement with the impacts c. Any specific limitation regarding the topic Boundary	a. 2.6 Materiële thema's; 7.2 Materialiteitsanalyse en -bepaling b. i, ii. 2.6 Materiële thema's c. Het subthema Stimuleren van Veiligheid heeft betrekking op de medewerkers van onze operators, en de omwonenden in de omgeving waar onze winningsactiviteiten plaatsvinden. Het subthema Reduceren van emissies en lozingen heeft betrekking op de directe en indirecte emissies en lozingen van de operaties waarin EBN deelneemt als non-operating partner.
103-2	The management approach and its components	a. An explanation of how the organization manages the topic b. A statement of the purpose of the management approach c. A description of the following, if the management approach includes that component: i. policies ii. commitments iii. goals and targets iv. responsibilities v. resources vi. grievance mechanisms vii. specific actions, such as processes, projects, programs and initiatives	a. 2.6 Materiële thema's; 2.8 Connectiviteitsmatrix; 4.7 Actieve aanpak risico's; 5.2 Belangrijkste strategische risico's b. Alle maatregelen zijn erop gericht om de veiligheid van de medewerkers van operators en omwonenden in onze werkgebieden te waarborgen en de negatieve impact op het milieu te verlagen. c. i, ii, vii. 4.7 Actieve aanpak risico's; 5.2 Belangrijkste strategische risico's iii. 2.8 Connectiviteitsmatrix iv. 7.2 Materialiteitsanalyse en -bepaling - Sturing en rapportage
103-3	Evaluation of the management approach	i. the mechanisms for evaluating the effectiveness the management approach ii. the results of the evaluation of the management approach iii. any related adjustments to the management approach	i. 2.8 Connectiviteitsmatrix ii. 2.8 Connectiviteitsmatrix; 4.7 Actieve aanpak risico's iii. Sinds 2019 rapporteert EBN haar strategische doelstelling voor 2025 ten aanzien van het subthema Reduceren van emissies en lozingen, zie 2.8 Connectiviteitsmatrix.
Eigen indicator	Arbeidsongevallen	a. Arbeidsongevallen die hebben geleid tot verzuim (uitgedrukt in Lost Time Accidents)	a. 2.8 Connectiviteitsmatrix; 4.7 Actieve aanpak risico's; 7.6 Meetmethoden materiële onderwerpen
Eigen indicator	CO ₂ -uitstoot	a. Procentuele wijziging van de kleine velden CO ₂ eq-emissies per gewonnen kubieke meter in 2018 t.o.v. 2017	a. 2.8 Connectiviteitsmatrix; 4.7 Actieve aanpak risico's; 7.6 Meetmethoden materiële onderwerpen

GRI Standard	Disclosure title	Toelichting	Verwijzing & antwoord
Financiële slagkracht en weerbaarheid in stand houden			
103-1	Explanation of the material topic and its Boundary	a. An explanation of why the topic is material b. The Boundary for the material topic, which includes a description of: i. where the impacts occur ii. the organization's involvement with the impacts c. Any specific limitation regarding the topic Boundary	a. 2.6 Materiële thema's; 7.2 Materialiteitsanalyse en -bepaling b. i. ii.2.6 Materiële thema's c. 2.6 Materiële thema's
103-2	The management approach and its components	a. An explanation of how the organization manages the topic b. A statement of the purpose of the management approach c. A description of the following, if the management approach includes that component: i. policies ii. commitments iii. goals and targets iv. responsibilities v. resources vi. grievance mechanisms vii. specific actions, such as processes, projects, programs and initiatives	a. 2.6 Materiële thema's; 2.8 Connectiviteitsmatrix; 5.2 Belangrijkste strategische risico's b. Alle maatregelen zijn erop gericht om de financiële slagkracht en weerbaarheid van EBN te vergroten. c. i. 2.8 Connectiviteitsmatrix iii. 2.8 Connectiviteitsmatrix; 10.4 Remuneratierapport iv. 5.4 Corporate governance; 10.3 Governancetabel vii.4.5 Financiële resultaten
103-3	Evaluation of the management approach	i. the mechanisms for evaluating the effectiveness the management approach ii. the results of the evaluation of the management approach iii. any related adjustments to the management approach	i. 2.8 Connectiviteitsmatrix ii. 2.8 Connectiviteitsmatrix; 4.5 Financiële resultaten iii. Sinds 2019 rapporteert EBN haar strategische doelstelling voor 2025 ten aanzien van het materiële thema Financiële slagkracht en weerbaarheid in stand houden, zie 2.8 Connectiviteitsmatrix.
Eigen indicator	Financiële weerbaarheid	Solvabiliteit	2.9 Connectiviteitsmatrix; 4.5 Financiële resultaten; 8. Jaarrekening; 7.6 Meetmethode materiële onderwerpen
Creëren van verbindende kracht: Faciliteren van geïnformeerde dialoog, Kennisontwikkeling en -deling, Verbinden van relevante stakeholders - intern en extern			
103-1	Explanation of the material topic and its Boundary	a. An explanation of why the topic is material b. The Boundary for the material topic, which includes a description of: i. where the impacts occur ii. the organization's involvement with the impacts c. Any specific limitation regarding the topic Boundary	a. 2.6 Materiële thema's; 7.2 Materialiteitsanalyse en -bepaling b. i. ii.2.6 Materiële thema's c. 2.6 Materiële thema's

GRI Standard	Disclosure title	Toelichting	Verwijzing & antwoord
103-2	The management approach and its components	a. An explanation of how the organization manages the topic b. A statement of the purpose of the management approach c. A description of the following, if the management approach includes that component: i. Policies ii. commitments iii. goals and targets iv. responsibilities v. resources vi. grievance mechanisms vii. specific actions, such as processes, projects, programs and initiatives	a. 2.8 Connectiviteitsmatrix; 4.6.1 Dialoog met belanghebbenden; 4.6.2 De mensen van EBN b. Alle maatregelen zijn erop gericht om de geïnformeerde dialoog te versterken, kennisontwikkeling en -deling te stimuleren, en het verbinden van relevante stakeholders te stimuleren. c. i. ii. 2.8 Connectiviteitsmatrix; 4.6.1 Dialoog met belanghebbenden; 4.6.2 De mensen van EBN iii. 2.8 Connectiviteitsmatrix iv. 7.2 Materialiteitsanalyse en -bepaling - Sturing en rapportage vii. 4.2 Our Dutch Gas; 4.3 Return to Nature; 4.4 New Energy; 4.6.1 Dialoog met belanghebbenden; 4.6.2 De mensen van EBN
103-3	Evaluation of the management approach	i. the mechanisms for evaluating the effectiveness the management approach ii. the results of the evaluation of the management approach iii. any related adjustments to the management approach	i. 2.8 Connectiviteitsmatrix ii. 2.8 Connectiviteitsmatrix; 4.2 Our Dutch Gas; 4.3 Return to Nature; 4.4 New Energy; 4.6.1 Dialoog met belanghebbenden; 4.6.2 De mensen van EBN iii. Sinds 2019 rapporteert EBN haar strategische doelstellingen voor 2025 ten aanzien van de subthema's Faciliteren van geïnformeerde dialoog en Kennisontwikkeling en -deling, zie 2.8 Connectiviteitsmatrix
Eigen indicator	Geïnformeerde dialoog	a. Update infographic	a. 2.8 Connectiviteitsmatrix; 4.6.1 Dialoog met belanghebbenden; 7.6 Meetmethoden materiële onderwerpen
Eigen indicator	Verbinden van stakeholders intern	a. Score Great Place to Work medewerkersonderzoek (de zogenaamde Trust Index)	a. 2.8 Connectiviteitsmatrix; 4.6.1 Dialoog met belanghebbenden; 7.6 Meetmethoden materiële onderwerpen
Stimuleren en versnellen exploratie en productie van Nederlands kleine velden gas			
103-1	Explanation of the material topic and its Boundary	a. An explanation of why the topic is material b. The Boundary for the material topic, which includes a description of: i. where the impacts occur ii. the organization's involvement with the impacts c. Any specific limitation regarding the topic Boundary	a. 2.6 Materiële thema's; 7.2 Materialiteitsanalyse en -bepaling b. i. ii. 2.3 Strategische pijlers; 2.6 Materiële thema's c. 2.6 Materiële thema's

GRI Standard	Disclosure title	Toelichting	Verwijzing & antwoord
103-2	The management approach and its components	a. An explanation of how the organization manages the topic b. A statement of the purpose of the management approach c. A description of the following, if the management approach includes that component: - policies - commitments - goals and targets - responsibilities - resources - grievance mechanisms - specific actions, such as processes, projects, programs and initiatives	a. 2.6 Materiële thema's; 2.8 Connectiviteitsmatrix b. Alle maatregelen zijn erop gericht om gasvoorraden in Nederland op de meest duurzaam mogelijke manier op te sporen, te ontwikkelen en te produceren. c. i. ii. 2.3 Strategische pijlers iii. 2.8 Connectiviteitsmatrix iv. 7.2 Materialiteitsanalyse en -bepaling - Sturing en rapportage vii.4.2 Our Dutch Gas
103-3	Evaluation of the management approach	i. the mechanisms for evaluating the effectiveness the management approach ii. the results of the evaluation of the management approach iii. any related adjustments to the management approach	i. 2.8 Connectiviteitsmatrix ii. 2.8 Connectiviteitsmatrix; 4.2 Our Dutch Gas iii. Sinds 2019 rapporteert EBN haar tweede strategische doelstelling voor 2025 ten aanzien van het materiële thema Stimuleren en versnellen exploratie en productie van Nederlands kleine velden gas, zie 2.8 Connectiviteitsmatrix.
Eigen indicator	Aardgaswinning	a. Aantal nieuwe aardgasputten geboord	a. 2.8 Connectiviteitsmatrix; 7.6 Meetmethoden materiële onderwerpen
Versterken, versnellen en verbeteren van de Nederlandse aardwarmtesector			
103-1	Explanation of the material topic and its Boundary	a. An explanation of why the topic is material b. The Boundary for the material topic, which includes a description of: - where the impacts occur - the organization's involvement with the impacts c. Any specific limitation regarding the topic Boundary	a. 2.6 Materiële thema's; 7.2 Materialiteitsanalyse en -bepaling b. i. ii.2.3 Strategische pijlers; 2.6 Materiële thema's c. 2.6 Materiële thema's

GRI Standard	Disclosure title	Toelichting	Verwijzing & antwoord
103-2	The management approach and its components	a. An explanation of how the organization manages the topic b. A statement of the purpose of the management approach c. A description of the following, if the management approach includes that component: - policies - commitments - goals and targets - responsibilities - resources - grievance mechanisms - specific actions, such as processes, projects, programs and initiatives	a. 2.6 Materiële thema's; 2.8 Connectiviteitsmatrix b. Alle maatregelen zijn erop gericht om de ontwikkeling van aardwarmte in Nederland te stimuleren. c. i. ii. 2.3 Strategische pijlers iii. 2.8 Connectiviteitsmatrix iv. 7.2 Materialiteitsanalyse en -bepaling - Sturing en rapportage vii.4.4 New Energy
103-3	Evaluation of the management approach	i. the mechanisms for evaluating the effectiveness the management approach ii. the results of the evaluation of the management approach iii. any related adjustments to the management approach	i. 2.8 Connectiviteitsmatrix ii. 2.8 Connectiviteitsmatrix; 4.4 New Energy iii. Sinds 2019 rapporteert EBN haar tweede strategische doelstelling voor 2025 ten aanzien van het materiële thema Versterken, versnellen en verbeteren van de Nederlandse aardwarmtesector, zie 2.8 Connectiviteitsmatrix.
Eigen indicator	Aardwarmtewinning	a. Aantal PJ ontwikkeld	a. 2.8 Connectiviteitsmatrix; 7.6 Meetmethoden materiële onderwerpen
Verantwoorde ontmanteling en waar mogelijk hergebruik van infrastructuur			
103-1	Explanation of the material topic and its Boundary	a. An explanation of why the topic is material b. The Boundary for the material topic, which includes a description of: - where the impacts occur - the organization's involvement with the impacts c. Any specific limitation regarding the topic Boundary	a. 2.6 Materiële thema's; 7.2 Materialiteitsanalyse en -bepaling b. i. ii.2.3 Strategische pijlers; 2.6 Materiële thema's c. 2.6 Materiële thema's

GRI Standard	Disclosure title	Toelichting	Verwijzing & antwoord
103-2	The management approach and its components	a. An explanation of how the organization manages the topic b. A statement of the purpose of the management approach c. A description of the following, if the management approach includes that component: i. policies ii. commitments iii. goals and targets iv. responsibilities v. resources vi. grievance mechanisms vii. specific actions, such as processes, projects, programs and initiatives	a. 2.6 Materiële thema's; 2.8 Connectiviteitsmatrix b. Alle maatregelen zijn erop gericht om het hergebruik en de ontmanteling van in onbruik geraakte olie- en gasinfrastructuur tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten te stimuleren. c. i, ii. 2.3 Strategische pijlers iii. 2.8 Connectiviteitsmatrix iv. 7.2 Materialiteitsanalyse en -bepaling - Sturing en rapportage vii.4.3 Return to Nature
103-3	Evaluation of the management approach	i. the mechanisms for evaluating the effectiveness the management approach ii. the results of the evaluation of the management approach iii. any related adjustments to the management approach	i. 2.8 Connectiviteitsmatrix ii. 2.8 Connectiviteitsmatrix; 4.3 Return to Nature iii. De strategische doelstelling voor 2025 die nu onder het materiële thema Verantwoorde ontmanteling en waar mogelijk hergebruik van infrastructuur valt, stond vorig jaar bij het materiële thema Aardgaswinning, zie 2.8 Connectiviteitsmatrix.
Eigen indicator	Hergebruikte sites	Aantal hergebruikte sites (site blijft staan en krijgt andere invulling)	a. 2.8 Connectiviteitsmatrix; 7.6 Meetmethoden materiële onderwerpen
Inzet van ondergrondse ruimte voor de verduurzaming van het energiesysteem			
103-1	Explanation of the material topic and its Boundary	a. An explanation of why the topic is material b. The Boundary for the material topic, which includes a description of: i. where the impacts occur ii. the organization's involvement with the impacts c. Any specific limitation regarding the topic Boundary	a. 2.6 Materiële thema's; 7.2 Materialiteitsanalyse en -bepaling b. i. ii.2.3 Strategische pijlers; 2.6 Materiële thema's c. 2.6 Materiële thema's

GRI Standard	Disclosure title	Toelichting	Verwijzing & antwoord
103-2	The management approach and its components	a. An explanation of how the organization manages the topic b. A statement of the purpose of the management approach c. A description of the following, if the management approach includes that component: - policies - commitments - goals and targets - responsibilities - resources - grievance mechanisms - specific actions, such as processes, projects, programs and initiatives	a. 2.6 Materiële thema's; 2.8 Connectiviteitsmatrix b. Alle maatregelen zijn erop gericht om het hergebruik en de inzet van de ondergrondse ruimte voor de productie, transport, en/of opslag van CO ₂ , duurzame energie en warmte te stimuleren. c. i, ii. 2.3 Strategische pijlers iii. 2.8 Connectiviteitsmatrix iv. 7.2 Materialiteitsanalyse en -bepaling - Sturing en rapportage vii.4.3 Return to Nature
103-3	Evaluation of the management approach	i. the mechanisms for evaluating the effectiveness he management approach ii. the results of the evaluation of the management approach iii. any related adjustments to the management approach	i. 2.8 Connectiviteitsmatrix ii. 2.8 Connectiviteitsmatrix; 4.3 Return to Nature iii. Sinds 2019 rapporteert EBN haar vijf (i.p.v. twee) strategische doelstellingen voor 2025 ten aanzien van het materiële thema Inzet van ondergrondse ruimte voor de verduurzaming van het energiesysteem, zie 2.8 Connectiviteitsmatrix.
Eigen indicator	CO ₂ opslag	a. Hoeveelheid MT aan CO ₂ in opslag per jaar in Nederland en in projecten waarin EBN deelneemt	a. 2.8 Connectiviteitsmatrix; 7.6 Meetmethoden materiële onderwerpen
Verkennen en ontwikkelen van energie-innovaties ten bate van systeemintegraties in de Nederlandse energietransitie			
103-1	Explanation of the material topic and its Boundary	a. An explanation of why the topic is material b. The Boundary for the material topic, which includes a description of: - where the impacts occur - the organization's involvement with the impacts c. Any specific limitation regarding the topic Boundary	a. 2.6 Materiële thema's; 7.2 Materialiteitsanalyse en -bepaling b. i. ii. 2.6 Materiële thema's c. 2.6 Materiële thema's

GRI Standard	Disclosure title	Toelichting	Verwijzing & antwoord
103-2	The management approach and its components	a. An explanation of how the organization manages the topic b. A statement of the purpose of the management approach c. A description of the following, if the management approach includes that component: i. policies ii. commitments iii. goals and targets iv. responsibilities v. resources vi. grievance mechanisms vii. specific actions, such as processes, projects, programs and initiatives	a. 2.6 Materiële thema's; 2.8 Connectiviteitsmatrix b. Alle maatregelen zijn erop gericht om de verkenning en ontwikkeling van energie-innovaties ten bate van de Nederlandse energietransitie te stimuleren. c. i. ii. 2.3 Strategische pijlers iii. 2.8 Connectiviteitsmatrix iv. 7.2 Materialiteitsanalyse en -bepaling - Sturing en rapportage vii. New Energy
103-3	Evaluation of the management approach	i. the mechanisms for evaluating the effectiveness the management approach ii. the results of the evaluation of the management approach iii. any related adjustments to the management approach	i. 2.8 Connectiviteitsmatrix ii. 2.8 Connectiviteitsmatrix; 4.4 New Energy iii. Sinds 2019 rapporteert EBN haar zeven strategische doelstellingen voor 2025 ten aanzien van het het materiële thema Verkennen en ontwikkelen van energie-innovaties ten bate van systeemintegraties in de Nederlandse energietransitie, zie 2.8 Connectiviteitsmatrix
Eigen indicator	Groen gas-productie	a. Aantal bcm groen gas ontwikkeld	a. 2.8 Connectiviteitsmatrix; 7.6 Meetmethoden materiële onderwerpen

10.6 10 jaar kerncijfers

In EUR mln

IFRS	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011
EBN deelname in activiteiten:										
- aantal winningvergunningen landzijde	34	34	33	33	33	33	31	29	27	24
- aantal winningvergunningen zeezijde	105	115	113	110	109	109	107	106	101	101
- aantal opsporingvergunningen	39	40	39	44	46	48	55	56	48	47
afzet (mrd m³, 100%)	20	30	33	39	46	51	66	79	73	72
mutatie in % t.o.v. voorgaand jaar (100%)	-32	-10	-15	-15	-10	-22	-17	8	1	-10
- afzet Groningen (mrd m³, EBN aandeel)	3	6	7	9	11	12	17	21	19	18
- afzet kleine velden (mrd m³, EBN aandeel)	5	6	7	8	9	9	10	11	11	12
afzet totaal (mrd m³, EBN aandeel)	8	12	14	17	20	21	27	32	30	30
gemiddelde opbrengstprijis gas										
(EUR-centen per m³, 35,17 MJ/m³)	10,56	15,33	16,61	15,68	13,68	20,26	22,23	25,52	26,76	22,63
omzet & overige baten uit:										
- doorlopende activiteiten	1.220	2.206	2.673	3.015	3.094	4.766	6.598	8.809	8.528	7.103
- beëindigde activiteiten										
omzet & overige baten totaal	1.220	2.206	2.673	3.015	3.094	4.766	6.598	8.809	8.528	7.103
mutatie uit doorlopende activiteiten										
% t.o.v. voorgaand jaar	-45	-17	-11	-3	-35	-28	-25	3	20	10
totaalresultaat uit:										
- doorlopende activiteiten	-364	256	764	556	333	450	1.614	2.327	2.360	2.131
- beëindigde activiteiten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
totaalresultaat	-364	256	764	556	333	450	1.614	2.327	2.360	2.131

IFRS	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011
totaalresultaat uit doorlopende activiteiten										
in % van de omzet	-30	12	29	18	11	9	24	26	28	30
materiële vaste activa:										
- investeringen op land	25	33	42	25	37	102	290	275	202	228
- investeringen offshore	113	194	142	131	244	462	475	377	419	383
totaal investeringen	138	227	184	156	281	564	765	652	621	611
afschrijvingen	558	586	430	434	490	557	660	652	745	617
(terugdraaiing) bijzondere waardeverminderingen	-	-	-155	35	299	660	-	-	-	-
eigen vermogen	392	775	279	217	178	184	199	219	200	204
gearing ratio (%)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	87	90	87	88	91
vreemd vermogen	5.507	5.752	5.612	5.331	5.458	5.644	5.465	5.309	5.565	5.684

10.7 Verklarende woorden- en referentielijst

Aquifer watervoerende laag in de ondergrond waaruit warmte kan worden gewonnen

Athos Amsterdam-IJmuiden CO₂ Transport Hub & Offshore Storage; CO₂-opslagproject

CCS Carbon Capture and Storage; CO₂-afvang en -opslag

CC(U)S Carbon Capture, Utilisation and Storage;

CO₂-afvang, -hergebruik en -opslag

CH₄ methaan

CHF Zwitserse Frank (munteenheid)

CO₂ koolstofdioxide

Consortium een vereniging of samenwerking van tijdelijke aard, die opgericht is door een aantal partijen om een bepaald project uit te voeren

Corporate Governance Code (nieuw) De Nederlandse Corporate Governance Code van de Monitoring Commissie Corporate Governance Code

Coronacrisis de gevolgen van de COVID-19-pandemie voor de samenleving

COVID-19 ziekte die wordt veroorzaakt door het coronavirus SARS-CoV-2

CPI consumentenprijsindex; inflatie indicator van het Centraal Bureau voor de Statistiek

Downstream activiteiten verkoop en vervoer van geologische hulpbronnen

DSA Decommissioning Security Agreement

DSMA Decommissioning Security Monitoring Agreement

EBN Energie Beheer Nederland

Energiemix verhouding energie die Nederland gebruikt uit verschillende energiebronnen

E&P Exploratie en Productie

EZK Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

FTE fulltime-equivalent; rekeneenheid voor de omvang van een personeelsfunctie, 1 FTE staat voor een volledige werkweek

FID Final Investment Decision

Gasgebouw publiek-private samenwerking in de Maatschap Groningen en GasTerra

Gasvoorkomen ondergrondse ophoping van gas in gesteenteporiën dat gewonnen kan worden

GE groningenequivalent (Nm³ aardgas met verbrandingswaarde van 35,17 MJ bij 0 graden Celsius en 101,325 kPa)

Geothermie aardwarmte

Green Deals afspraken tussen de Rijksoverheid en bedrijven, maatschappelijke organisaties en andere overheden ter bevordering van de uitvoering van duurzame initiatieven

GRI Global Reporting Initiative

HR Human Resources, personeelszaken

ICT Informatie- en Communicatietechnologie

IFRIC International Financial Reporting Interpretation Committee

IFRS International Financial Reporting Standards

IMS Integraal managementsysteem

IPO Interprovinciaal overleg

IRO Vereniging Industriële Raad voor de Olie en Gas

JIP Joint Industry Project

Klimaatakkoord De nationale klimaatafspraken uit 2019 van de Nederlandse regering met als doel het terugdringen van de uitstoot van broeikasgassen

KVGN Koninklijke Vereniging van Gasfabrikanten in Nederland

Maatschap Groningen Maatschap om de productie van het Groningenveld te beheren

Masterplan Aardwarmte Het Masterplan beschrijft een ambitie en bijbehorend actieplan voor aardwarmte in Nederland, warmtenetten en de warmtevraag

Midstream activiteiten transport en opslag van geologische hulpbronnen

Mijnbouwwet Nederlandse wet waarin de regels staan beschreven met betrekking tot het onderzoek naar en het winnen van delfstoffen en met betrekking tot met de mijnbouw verwante activiteiten

MVO Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen

NAM Nederlandse Aardolie Maatschappij

NCG Nationaal Coördinator Groningen

New Energy Coalition kennisbank voor de energietransitie, ontstaan uit de stichtingen Energy Valley, Energy Academy Europe en Energy Delta Institute

Nexstep Nationaal Platform voor hergebruik en ontmanteling

Nm³ Normaal kubieke meter; de standaardeenheid waarin aardgas wordt gemeten

NOGEPA Nederlandse Olie en Gas Exploratie en Productie Associatie

Noordzeeoverleg Overleg overleg tussen overheid, bedrijven en maatschappelijke organisaties om (toekomstige) activiteiten in de Noordzee op verschillende belangen af te stemmen

Operating partner zie operator

Operator partij in het opsporings-, winnings- of opslagtraject die namens partners activiteiten uitvoert

OPEX Operating Expenditure

OPI Operationele Prestatie Indicatoren

PJ Petajoule, 1PJ = 1.000.000.000.000.000 joule

Porthos Port of Rotterdam CO₂ Transport Hub & Offshore Storage; CO₂-opslagproject

RES Regionale energiestrategieën

RVO Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

SCAN programma waarmee EBN de potentie van aardwarmte in de Nederlandse ondergrond verder in kaart brengt

SDG Sustainable Development Goals

Sm³ Standaard kubieke meter

SodM Staatstoezicht op de Mijnen.

Staatsdeelneming aandeelhouderschap van de Nederlandse Staat

SWOT-analyse SWOT = strengths (sterkten), weaknesses (zwaktes), opportunities (kansen) en threads (bedreigingen)

TJ Terajoule, 1 TJ = 1.000.000.000.000 joule

TKI Topconsortia voor Kennis en Innovatie

TNO Nederlandse organisatie voor toegepast natuurlijkwetenschappelijk onderzoek

Transitiegemeenschap alle partijen die een rol hebben in het realiseren van de energietransitie

Treasury het beheren van geld van de onderneming

TTF Title Transfer Facility; virtuele gashandelsplaats opgezet door de Nederlandse Gasunie

TWh Terawattuur, 1TWh = 1.000.000.000.000 wattuur

UDG ultradiepe geothermie

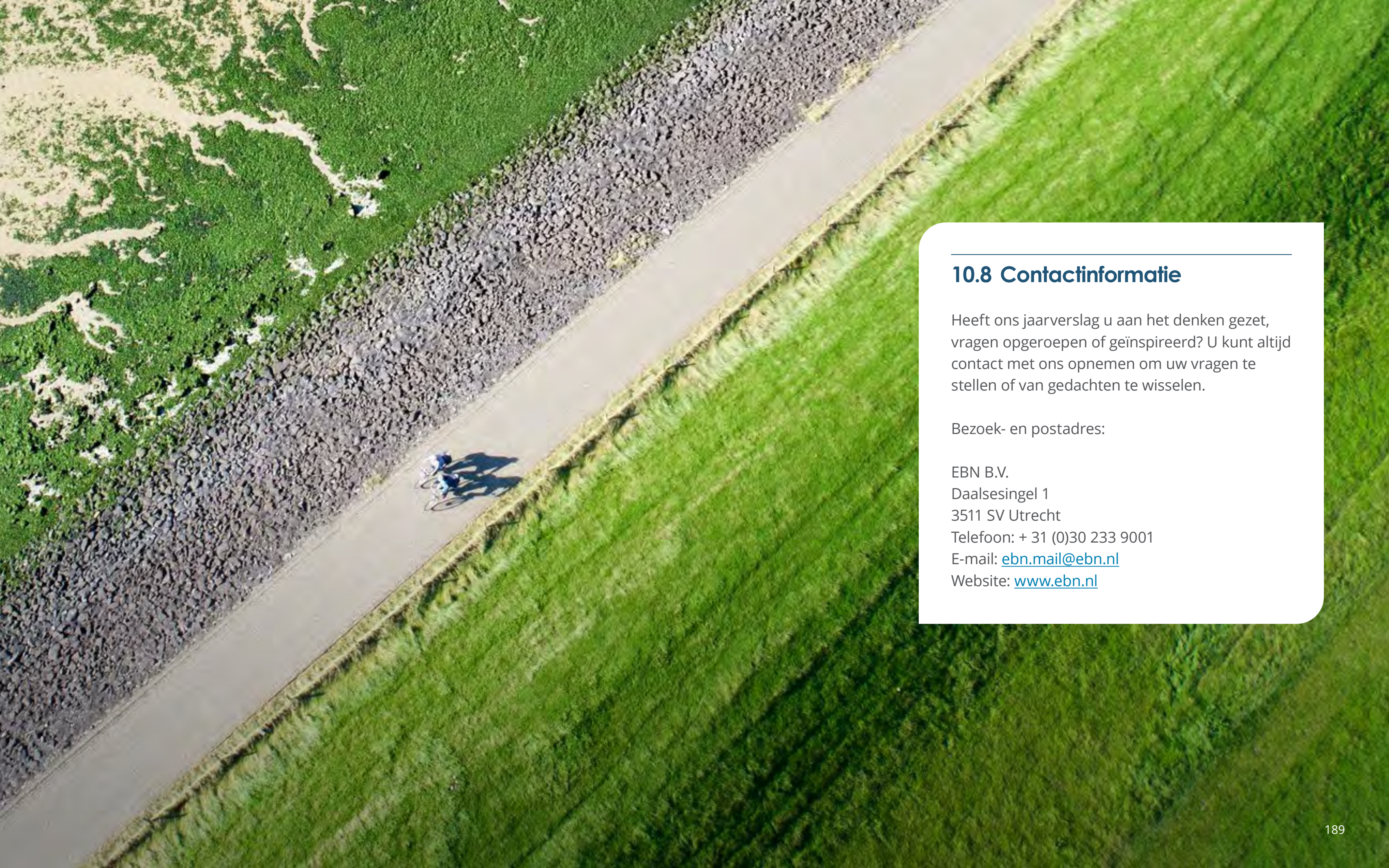
Upstream activiteiten exploratie en productie van geologische hulpbronnen

VNG Vereniging van Nederlandse Gemeenten

WACC Weighted Average Cost of Capital

Warmtewisselaar haalt de warmte uit het water en brengt het over naar het water in een warmtenet

WOR-artikel 24 Wet op de Ondernemingsraad, artikel 24 omschrijft het verplichte aantal overlegvergaderingen en de aanwezigheid van bestuurders en commissarissen

10.8 Contactinformatie

Heeft ons jaarverslag u aan het denken gezet, vragen opgeroepen of geïnspireerd? U kunt altijd contact met ons opnemen om uw vragen te stellen of van gedachten te wisselen.

Bezoek- en postadres:

EBN B.V.
Daalsesingel 1
3511 SV Utrecht
Telefoon: + 31 (0)30 233 9001
E-mail: ebn.mail@ebn.nl
Website: www.ebn.nl